

3715

Η

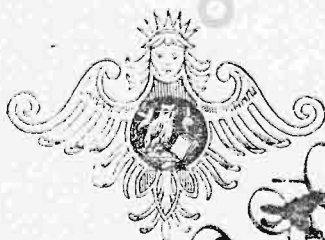
ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΘΡΑΚΗ

ΜΕΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΥ

ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

• Το δὲ ζητούμενον ἁλωτόν,
• ἐκφεύγει δὲ τ' ἀμελούμενον».

ΣΟΦ. Ο. Τ. ΠΟ.

Handwritten: D. Vasiliopoulos
Πρωτοβουλία 1933
Α. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ
ΦΑΝΑΡΙΟΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΙΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΓΕΡΑΡΔΩΝ

1914

Πᾶν γνήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν τοῦ ποιήσαντος

t

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀδελφῶν Γεωργῶν

(Γαῖος ᾧ, Περιποίησις, ὁμοίαν τοῦ Ἀρχαίου Χάρ, ἀρ. 17, 19)...

(151)

ΤΟΙΣ ΣΕΒΑΣΤΟΙΣ ΜΟΙ

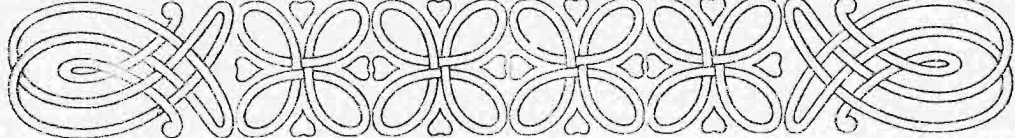
ΓΟΝΕΥΣΙ

ΕΛΑΧΙΣΤΟΝ ΔΕΙΓΜΑ ΑΠΕΙΡΟΥ ΣΕΒΑΣΜΟΥ

ΚΑΙ

ΒΑΘΥΤΑΤΗΣ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ

ΑΝΑΤΙΘΗΜΙ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μετὰ πόνου πολλοῦ καὶ ἐρεῦνης ἐνδελεχοῦς περιουλλέξαν-
τες τὴν ὅλην τῆς Ὀθωμανικῆς Θράκης ἐκ διαφόρων γεω-
γραφικῶν, ἱστορικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν πηγῶν, προσέβημεν
εἰς τὴν σύνταξιν αὐτῆς ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἐκ τοῦ-
του δυναμένην γὰρ προκύβη ὀφέλειαν. Εἰργάσθημεν μακρὸν
χρόνον μηδενὸς φεισθέντες κόπου ὅπως καταστήσωμεν τὸ
ἔργον, ὥς οἷόν τε τελειότερον καὶ ἀμαρτημάτων ἀπηλλα-
γμένον, ἃν καὶ εὐκόλον ἦτο γὰρ περιπέσωμεν εἰς τοιαῦτα,
ἐφ' ᾧ καὶ ἐπικαλούμεθα τὴν ἐπιεικῆ κρίσιν τῶν ἀναγνώ-
σιων, οἵτινες δὲν θ' ἀπαντήσωσιν ιδέας καὶ γνώσεις δεινοῦ
συγγραφέως, οὐδὲ τέχνην ἐμπείρου καὶ νευρώδους καλάμου.

Τὸ ἔργον ἀποτελεῖται ἐκ δύο διακεκριμένων μερῶν, τοῦ
γεωγραφικοῦ καὶ τοῦ ἱστορικοῦ.

Τὸ μὲν γεωγραφικὸν περιλαμβάνει τὴν φυσικὴν, πολιτι-
κὴν καὶ οἰκονομικὴν γεωγραφίαν τῆς Ὀθωμανικῆς Θρά-
κης, τὸ δὲ ἱστορικὸν τὴν ἱστορίαν αὐτῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιο-
τάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς.

Πρὸς ἀκριβεστέραν δὲ τῶν γεωγραφικῶν ὀνομάτων ἐρ-
μηνείαν καὶ πρακτικὸν ὄφελος τῶν μελειόντων προσηγοτή-
σαμεν ἐν τέλει πίνακα ἀλφαβητικὸν τῶν γεωγραφικῶν καὶ

ἱστορικῶν ὀνομάτων δεικνύοντα τὰς παραγράφους, ἐν οἷς γίνεται μνεία τῶν τοιούτων καὶ χάριτην γεωγραφικὴν τε καὶ ἱστορικόν.

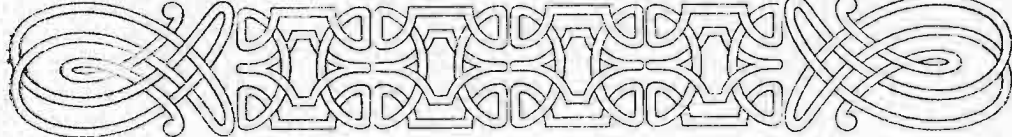
Τοιοῦτον ἐν συνόψει τὸ πόνημα, ὅπερ ἐπὶ χρησταῖς ἐλπίσιν εἰς τὸ δημόσιον παρέχομεν ἔχοντες ἀείποτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἠθικὴν ἀμοιβὴν τῆς συνειδήσεως ὅτι εἰργάσθημεν. Ἄν δ' ἐπετύχομεν τοῦ σκοποῦ μας ἢ μή, δύναται οἱ ἀρμόδιοι περὶ τούτου γ' ἀποφανθῶσιν, τῶν ὁποίων τὴν ἀπαθῆν κρίσιν, ὥς καὶ τὰς περὶ τὰ ἡμαρτημένα παρατηρήσεις ἐπικαλούμεθα καὶ ἀπεκδεχόμεθα.

Καθῆκόν μας δὲ θεωροῦμεν ἐν τέλει γὰρ ἐκφράσσωμεν θερμὰς τὰς εὐχαριστίας πρὸς ἁπαντας τοὺς συνδρομητάς, ἰδίᾳ δὲ πρὸς τοὺς πάντε εὐγενῶς ἀναλαβόντας τὴν φροντίδα τῆς ἐγγραφῆς τοιούτων καὶ προθυμοποιηθέντας γὰρ μᾶς παρὰσχῶσιν πληροφροῦν περὶ τῶν διαφόρων μερῶν, ἅτινα ἔνεκεν τῆς πολιτικῆς καταστάσεως δὲν ἡδυνήθημεν γὰρ ἐπισκεφθῶμεν.

Ἐν Φαναρίῳ Κων/πόλεως, τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1913.

ΑΛΕΞ. Δ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ

II

ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΘΡΑΚΗ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Γ Ε Ω Γ Ρ Α Φ Ι Α

Α' ΦΥΣΙΚΗ

§ 1. Ὄνομα, θέσις, σχῆμα, ὅρια, ἔκτασις καὶ κάτοικοι.

Ἡ χώρα, ἡ εἰς τὴν ροσιουμανολικὴν ἐσχατιὴν τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου κειμένη, ἀποτελοῦσα ἐπιμήκη χερσόνησον περιζυζομένην βορειοανατολικῶς μὲν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου, ἀνατολικῶς ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου, ροσιουμανολικῶς ἐπὶ τῆς Προποντίδος, ροσιοδοτικῶς δὲ ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, σπουδαίων ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ τε ἀρχαίου καὶ νεωτέρου κόσμου κατέχει θέσιν. Ταύτης οὔτε τὰ ὅρια πάντα ἦσαν γνωστά, οὔτε οἱ κάτοικοι, οὔτε καὶ περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ ὀνόματός της βέβαιόν τι δύναιται εἰρηθῆναι. Ὡς περὶ τούτου οὕτως ἡ χώρα αὕτη εἶναι ἀρχαιοτάτη, ἥς τὰ ὅρια καὶ ὁ Ὀμηρος ἀναφέρει ἐν τῷ μεγίστῳ καὶ ἀνεκτερόβλητῳ ποιητικῷ μνημείῳ, ἐν τῇ Ἰλιάδι, ἀπὸρριπτοῦσιν οὕτως ἀπὸ τῆς Περσίας καὶ Ἡμαθίας:

« Περσὶν δ' ἐπιβάου καὶ Ἡιοθίην ἐρυσσινήν,

• σείει' ἐφ' ἑλλοπύλοισιν ὀλοχῶν ὄρεα πυρόεντα ».

ΟΜΗΡΟΣ I, 326.

1. Τινὲς ἀνάγονσι τὴν ἑπαρχίαν τοῦ ὀνόματος τῆς Θράκης εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Γενέσεως τῆς Ἀγίας Γραφῆς λέγοντες ὅτι τὸ πρῶτον κατοικήθη αὕτη ἐπὶ τοῦ Θεοφίλ, ἐβδόμου υἱοῦ τοῦ Ἰάφεθ, υἱοῦ τοῦ Νῶε, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἔλαβεν.

ΣΤΑΥΡ. ΜΕΡΙΤΣΙΔΗΣ Αἱ χώραι τοῦ παρ' ἡμῶν, σελ. 128. [2]

Ὁ πατήρ τῆς ἱστορίας Ἡρόδοτος τὴν Θυρίαν ἀπὸ τοῦ Σιτρομόρου ἐκλαμβάνει ἀρχομένην 1), ὁ Σιτρομόρος ἔγραψεν ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Πυθίας 2) κατοικεῖτο ἐπὶ Θυράων (3) ὁ δὲ Ξενοφῶν ἐπεξεῖνεν αὐτὴν καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ:

Ἐξαρμένη δὲ ἡ Θυρία αὐτὴ εἶναι ἀπὸ τοῦ ἀπώτατου τῶν Πόντων μετὰ Ἡρακλείας ἐπὶ διεῖα εἰς τὸν Πόντον ἰσχυρίζεται.

(Ξενοφ. Ἀναβ. ΣΤ', δ 1).

Οἱ ἀρχαῖοι εἰς τὴν Θυρίαν ἔδωκαν διάφορα ἄλλα ὀνόματα ὀνομάσαντες αὐτὴν Πέριον ἢτοι ὀρεντὴν καὶ Ἀσίαν· ἐκ τοῦ Ἀρεως, ὃν ἐλάτρεον οἱ Θυρίαι.

Τὰ μεγάλα καὶ ἐκτεταμένα ταῦτα ὄρια τῆς Θυρίας ἐκτεταμένα καὶ περισσευλλόμενα ἀναλόγως τῆς τέχνης τῶν αἰζούντων ἔθνων, περιορῶσθαι βραδύτερον εἰς τὴν χώραν τὴν μετὰ τὸν Αἴον, Εὐξέρον πόρτον, Προποντίδος, Αἰγαίου πελάγους καὶ τοῦ ποταμοῦ Νέστον μετὰ ταῦτα, ἐκλαμβάνόμενα καὶ σήμερον καὶ αὐτὴν αὐτὴν τὴν ἐκείνην. Πρὸ τριακοσίου περὶ ἔτη, ἅπανσι ἡ Θυρία ἀπετέλει μέρος τῆς Ὀθωμανικῆς αυτοκρατορίας, ὁπότε διὰ τῆς Βερολινέου συνθήκης ἀπεσπάρθη τὸ βόρειον αὐτῆς τιμήμα καὶ ἀπετέλει προνομιοῦχον ἐπαρχίαν τεθεῖσαν ἐπὶ τὴν διοίκησιν χορηγητοῦ τοπάρχου, διοριζομένου μὲν κατὰ περιαιτίαν ἐπὶ τοῦ Σουλτάνου, διοικοῦντος δὲ κατὰ τὸν ἐπὶ τῶν Ἀγάνων ἐκπονηθέντα ὀργανικὸν νόμον. Κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1855 ὁ Βουλγαρὸς χιλιάρχος ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ συμβόλαια, ἐκήρυξαν διαπραγματεύματα τὴν ἔκτασιν τῆς Ρωμηλίας μετὰ τῆς Βουλγαρίας, ἥτις ἡρώθη, ὡς νότιος, εἰς μίαν ἡγεμονίαν ἀνακηρυχθεῖσαν μετὰ ταῦτα κατὰ τὸ 1908 εἰς Βασίλειον. Σήμερον δὲ μετὰ τὰ τελευταῖα γεγονότα διὰ τῆς συνθήκης τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν ἐναπομένει εἰς τὴν Τορκίαν εἰμὴ τὸ ἡμισέως ἐκ τῆς Θυρίας τοῦ 1912, περὶ τοῦ ὁποίου καὶ θὰ πραγματευθῶμεν.

Τὸ νοτιοανατολικὸν τοῦτο τιμήμα τῆς Θυρίας ἐκτάσεως 22,000 περίπου τετρ. χλμ. περιλαμβάνοντων μετὰ τῆς 26 - 29ο ἀνατολικῶς τοῦ μεσημβριοῦ τοῦ Γόρτυντος τῆς 10 δὲ καὶ 12ο βορείων πλάτους ἀποτελεῖ σήμερον ἀκατάρτιστον περιτά-

1. Ἡρόδοτος IV, 90.

2. Νῦν Μακεδονία.

3. Σιτρομόρος Ζ' II, 30.

πλευρον. Οι κάτοικοι, γεωργοί ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἀνέρχονται εἰς 1,800,000 καὶ εἶναι Ἑλληνες, Τούρκοι, Ἀρμένιοι, Ἑβραῖοι, Βούλγαροι καὶ Εὐρωπαῖοι.

§ 2. Ὅρη, φορὰ αὐτῶν, χερσόνησοι καὶ ἀκρωτήρια.

Τὸ παράρχαιον καὶ ἱστορικὸν ὄρος τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου, ὁ Αἶμος, ὅστις κατὰ τὴν μυθολογίαν ἦτο υἱὸς τοῦ Βορέως, βασιλέως τῆς Θράκης, μεταμορφωθείς μετὰ τῆς συζύγου του Ροδάκης ἐπὶ τοῦ υἱὸς εἰς τὰ φερόμενα ὄρη, διότι ἐκαιχλῶντο λέγοντες ἐαυτοὺς τέκνα τοῦ Αἱὸς, αἱ διακλαδώσεις τοῦ ὀπίου ἤκουσαν ἐπὶ πολλὴν χρόνον τοὺς ἀπαιρηγορήτους κλανθμοὺς τοῦ Ὁμήρου, χάριν τῆς ἐρασμίας του Εὐφροδίκης, τὴν σκίαν καὶ τὴν ὁρόσον τοῦ ὀπίου ἐφαλzen ὁ ἠδύμολπος Βιργίλιος, συνέχεται μετὰ τῶν Ἀλπεων διὰ τῶν Αἰναρικῶν ὀρέων, τελευτῶν εἰς τὸ Αἰνόνιον ἀκρωτήριον ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου. Τὸ δυτικὸν τοῦτο μέρος καλεῖται μέγας ἢ ἰδίως Αἶμος, ἔχει πέντε ὑπερθάσεις, ἐξ ὧν μία μὲν φέρεται ἀπὸ τῆς Σόφειας πρὸς τὸ Τατάρ Παζαριζίκ καὶ ἀντόθεν εἰς Φιλιπποπόλιν, δύο δὲ ἄλλαι ἄρουν ἀπὸ Τερνάβου εἰς Σέλιμον καὶ αἱ τελευτῶναι δύο ἀπὸ τῆς Σούβλας εἰς τὴν χερσόνησον τῆς Κωνσταντινουπόλεως· σχηματίζουσι τὰ ἀκρωτήρια τῆς Θυνιάδος, Ροῦμελι Φενέρ καὶ τὸ τοῦ Χρυσοῦ κέρατος. Τὸ ἀπαιολικὸν μέρος τοῦ ὄρους, τοῦτέστι ἢ κατὰ μικρὰν ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου ἀπόστασιν πρὸς τὰ νοτιοανατολικά τῆς Θράκης φεραμένη καὶ εἰς τὸν Θρακικὸν Βάσπορον λήγουσα συνέχεια τοῦ Αἱμου, ὀνομάζεται μικρὸς Αἶμος καὶ ὄρος τῆς Σιρόντζης περὶ τὴν Σιρόντζαν, τεθεῖσα ἴσως ἵνα τὰ παρὰ τῆς Θράκης ἀπὸ τὰ πρῶτα τοῦ Εὐξείνου πόντου ὑπερορκα κήματα ὑπερσπίση καὶ σχηματίσῃ οὕτω φυσικὸν ἢ προτεχισμα πρὸς περικυφύωσιν τοῦ ἀρχαίου ἐνδόξου καὶ μεγαλοπρεποῦς Βυζαντίου.

Ὡς κλῶν τοῦ Αἱμου θεωρεῖται καὶ τὸ Προπορτικὸν ἢ Τερὸν ὄρος ἐκτενόμενον μεταξὺ τοῦ Ἑβρου, τοῦ πυραποτάμου αὐτοῦ Ἑβρίνου καὶ τῆς Προπορτίδος μέχρι τῆς Θρακικῆς χερσονήσου καὶ σχηματίζον τὸ Μαστοῦσιον, τῆς Σούβλας καὶ τὸ παρὰ τὴν Αἶνον Σαρτηρόνιον ἀκρωτήριον.

§ 3. Ποταμοί, παραπόταμοι, κόλποι καὶ λίμναι.

Πηγαὶ ἀφ' ὅθως ἀναβρύνουσι ὕδωρ ἀπὸ τῶν ἐκφυματίων τῶν ὀρέων τῆς Στροντίτζης καὶ τοῦ Ἰεροῦ ὄρους εἶναι ἄρκεταί. Ἀπὸ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων τούτων ἐν ἰσότητι ταῖς πλευραῖς αὐτῶν ὕδωρ ἐξέρχεται καὶ πρὸ ἐκείτης σχεδὸν κώμης, ὅυα-
κες καθαροὶ καὶ ὁροσφοὶ συντροφεύονται πέντε συμπλέγματος
λόφων καὶ λοφίσκων, κλιμακῶδ' ἀνταρμέτων μεγαλοπρεπῶς
διέρχονται πρὸς μὲν ἴσοθιν τῶν χωρίων, ἑτεροὶ δ' ἐξωθεν
ῥοέως κελαρύζοντες, ἐξ ὧν καὶ πρὸς εἰς τοὺς ὑδρομύλους
χρήσιμοι.

Υδρομύλος ἐν Μακρῇ Γεφύρᾳ.

Ἐκ τῶν ἀναβρυτικῶν τούτων ὁραζίων συνενομένων μετὰ
διαφόρων ἄλλων σχηματίζονται οἱ ποταμοὶ Ἀρδας, Τούντζας
καὶ Ἐργίνης μετὰ τῶν παραποτάμων αὐτῶν, οἵτινες διαφ-
ερόντες ἅπασαν σχεδὸν τὴν Θράκην χέρονται εἰς τὸν Ἑβρον
καὶ οὗτος εἰς τὸν κόλπον τῆς Αἰνον παρὰ τὸν Σάρον (1), εἰς
ὃν χένεται καὶ ὁ Μέλας ποταμός. Ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἐργίνου
ἐπάρχει ὁνομαστὴ λίθινη γέφυρα Ὀλζοῦν Κισποῦ παρὰ τὴν
ὁμώνυμον πόλιν χτισθεῖσα ὑπὸ Μουράτ τοῦ Β'.

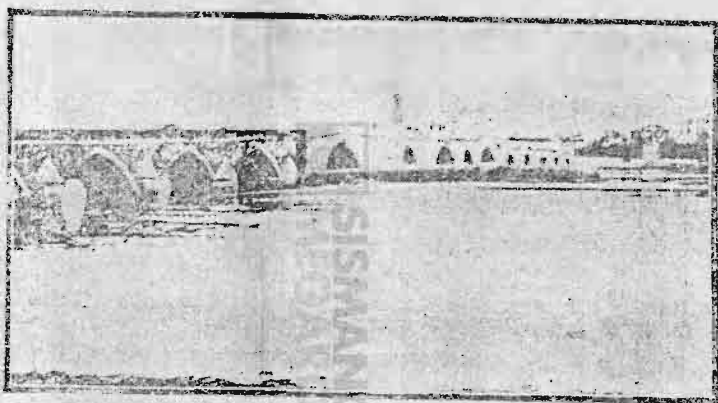
Ἄλλοι ποταμοὶ εἶναι ὁ τῆς Στροντίτζης χέροντος εἰς τὴν
λίμνην Λέρων, ἧς τὰ ὕδατα διοχετεύονται εἰς Κωνσταντι-

1. Ἡ ὁνομασία, κόλπος τοῦ Σάρου προήλθεν ἐκ παραφθορᾶς τοῦ ὀνόματος
τοῦ ἐν τῇ μέσῃ τοῦ κόλπου νησοῦ Ἰεροῦ καὶ τῆς κατὰ τὸν μυχὸν αὐτοῦ
ὁμωνύμου κώμης, ἐξ ὧν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ναυτιλλομένων καλεῖται κόλπος τοῦ
Ἰεροῦ.

νοῦπολιν πρὸς πύσιν, ὁ τοῦ Μέλανος καὶ ἄλλοι τινὲς ἐκβάλλοντες εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Μεγάλου καὶ Μικροῦ Ζεύγματος, ἕτεροι δὲ ὁ Κύδαρις καὶ ὁ Βαρθόλης εἰσβάλλοντες εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Κερατίου κόλπου.

Ἐκτὸς τῆς λίμνης Λέσχων μεταξὺ Ἄφρου καὶ Ἰφάλιον δ-πάσχονται καὶ ἕτεροι λίμναι, ὧν αἱ μεγαλύτεραι Σιεντορις καὶ ἡ τῆς Ἀφρου.

Ὁ εἰς ἔκτασιν ἐνὸς καὶ ἡμίσεως μιλίου ἀνοιγόμενος στενό-πορος κοιλίσκος, τοῦ ὁποίου τὰ βαθύτα ῥοαμα προσπαινεύμενα κατὰ πύσης ἀρμυρόδους ἐμφράξεως ἐπὶ ἰσχυρῶν θαλασσίων δεσμίτων, σχηματίζουσι ἓνα φυσικὸν λιμένα, εἰς ὃν δύνανται

Γέφυρα ἐπὶ τοῦ Ἑβρου.

ἀσφαλῶς καὶ ἀπηλλαγμένα παντὸς φόβου προσβολῆς καὶ προ-σορμίζονται ἀπειράριθμα πλοῖα, εἶναι ὁ ὥραϊος καὶ μεγαλο-πρεπὴς ἔκεινος κόλπος, ἐν τῷ ὁποίῳ τὸ πρῶτον τῆς χειρὸς ὤρεξαν οἱ ἄσποιοι τέως ἔχθροι ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ὁ Χρι-στιανισμὸς καὶ στενὸν καὶ ἀδιάντλον συνάμυντες γάμον δεσμὸν ἐγέννησαν τὰ περὶδοῦσα ἔκείνα τέκνα, τοὺς ἱεράρχας, ἀρχιε-ρεῖα τῆς θρησκείας καὶ τοῦ ἔθνους σεμνότητες, ἄνδρας δι' ὧν σπευδέσθῃ τὸ μέγα ἔκείνο ἔργον, ὑπερ ἀποκαλεῖται Ἑλ-ληνικὸς Χριστιανισμὸς καὶ τὸν πτωτέρον πολιτισμοῦ βάσις ἐγένετο. Ἡ ἰστορία ἀνετίσσει τὰς αἰωνίους αὐτῆς δέλτους θὰ ὁμολογῇ πάντοτε ὅτι, ἡ γελόεσσα αὕτη παρὰ καὶ ἡ περίδοξος ἐπ' αὐτῆς κτισθεῖσα πόλις ἔσωσαν τὰς μεγάλας τῆς ἑλληνικῆς ἀσχυρότητος ἀρμυρόδους περιελαλήσασαι αὐτὰς διὰ τῶν ἡθικῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀσχυρὰ καὶ ἀνακαινίσασαι τὴν Εὐρώπην, ἥτις ἐπὶ δέκῃ ὅλους αἰῶνας ἐν τῷ σκότει

διετέλει τῆς ἀριστείας καὶ τῆς βαρβαρότητος. ἐνῷ ἡ μεγαλοπρεπὴς ἐπὶ τοῦ Κεραυτοῦ ἐγκαθιδροθεῖσα αὐτοκρατορικὴ πόλις παρουσάζεν εἰς τὰ ἔκθαμβά τῶν περιηγητῶν βλέμματα τὴν ὑποδοχὴν ἀπεράντων λιμένων εἰς τὴν παγκόσμιον ναυτιλίαν,

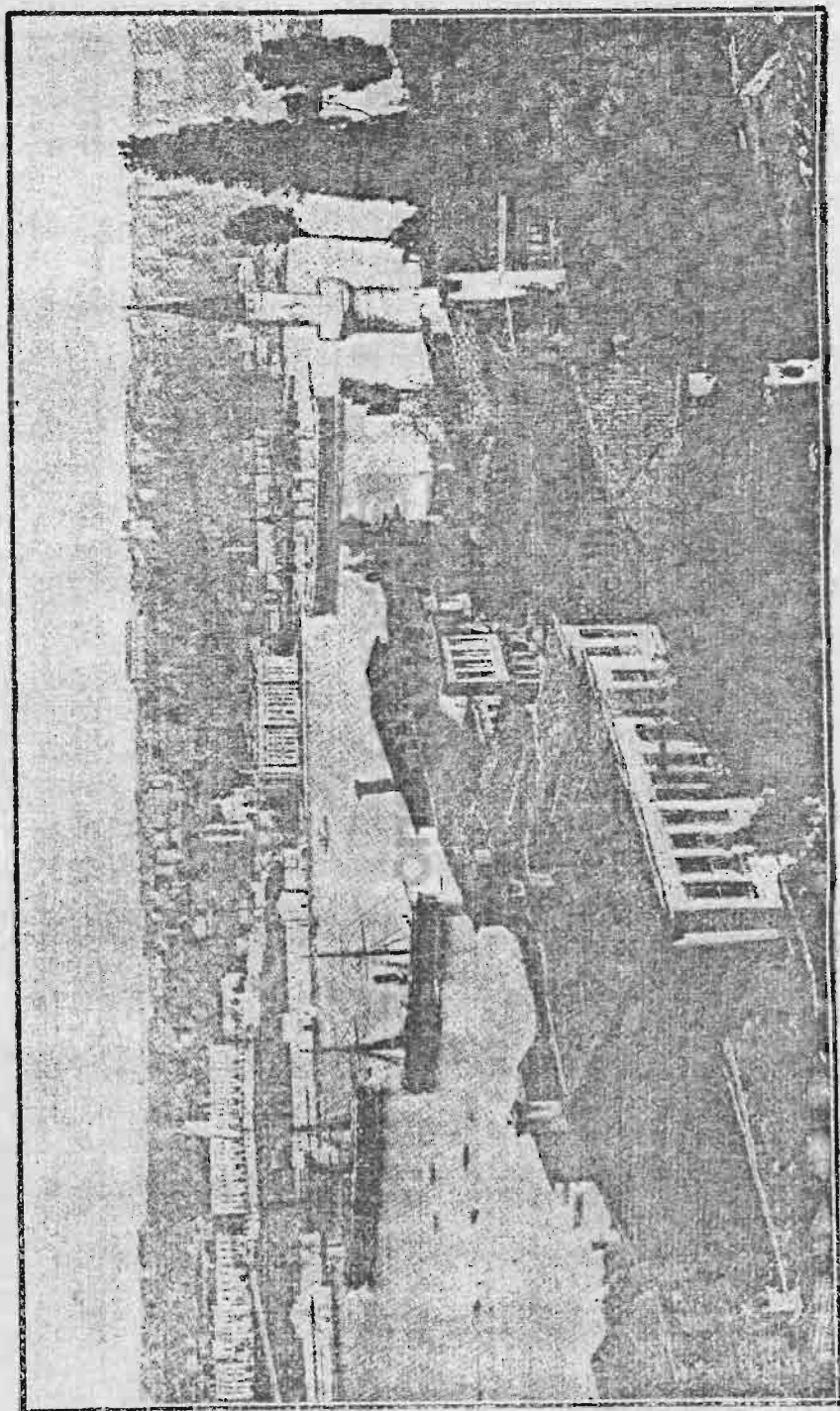

Ποταμὸς νοτιοανατολικῶς τῶν Καστανεῶν.

ὡς θριαμβευτικὰς τῆς ἀνδρείας, τοὺς θόλους τῆς, τὰ ἄνθηρά τῆς, τὰ μεγαλοπρεπῆ τῆς ἀνάκτορα καὶ τοὺς ἐξ ἴσου μεγαλοπρεπεῖς τῆς ναοίς, ὡς μονὰς τῆς, τὰς σχολὰς τῆς καὶ πάντα τὰ κειμήλια τοῦ παρελθόντος τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

§ 4. Θάλασσαι καὶ πορθμοί.

Ἡ γλαυκὴ Θάλασσα, ἡ πρὸ τοῦ Πόρτου ἐφορσκομένη, ἢ μετέπειτα Θάλασσα τοῦ Μαρμαρᾶ κληθεῖσα ὑπὸ τῶν γιγάντων

Ἀποψὶς τοῦ Κερατίου.

ἐκείνων τῆς ἀρχαιότητος, τοὺς ὁποίους ὅλοι οἱ αἰῶνες καὶ οἱ λαοὶ δικαίως ἐθαύμασαν καὶ ἐσεβάσθησαν, ὁ ὁμηρικὸς

Βόσπορος, ὁ περικυκλούμενος καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ἀκτῶν ἐπὶ περικυλλεσιύτων παλατίων, στρου-
τώνων, κυπαρισσοφότων λόφων καθὼς καὶ ὁ μεταξὺ τῆς
Προποντίδος καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους Ἑλλήσποντος ἀναμι-
μνήσκουσιν ἀναμνηστικῶς τὰ πλέον λαμπρὰ καὶ τραγικὰ γε-
γονότα τῆς τε ἀρχαίας, μεσαιωνικῆς καὶ νεωτέρας ἱστορίας (1).

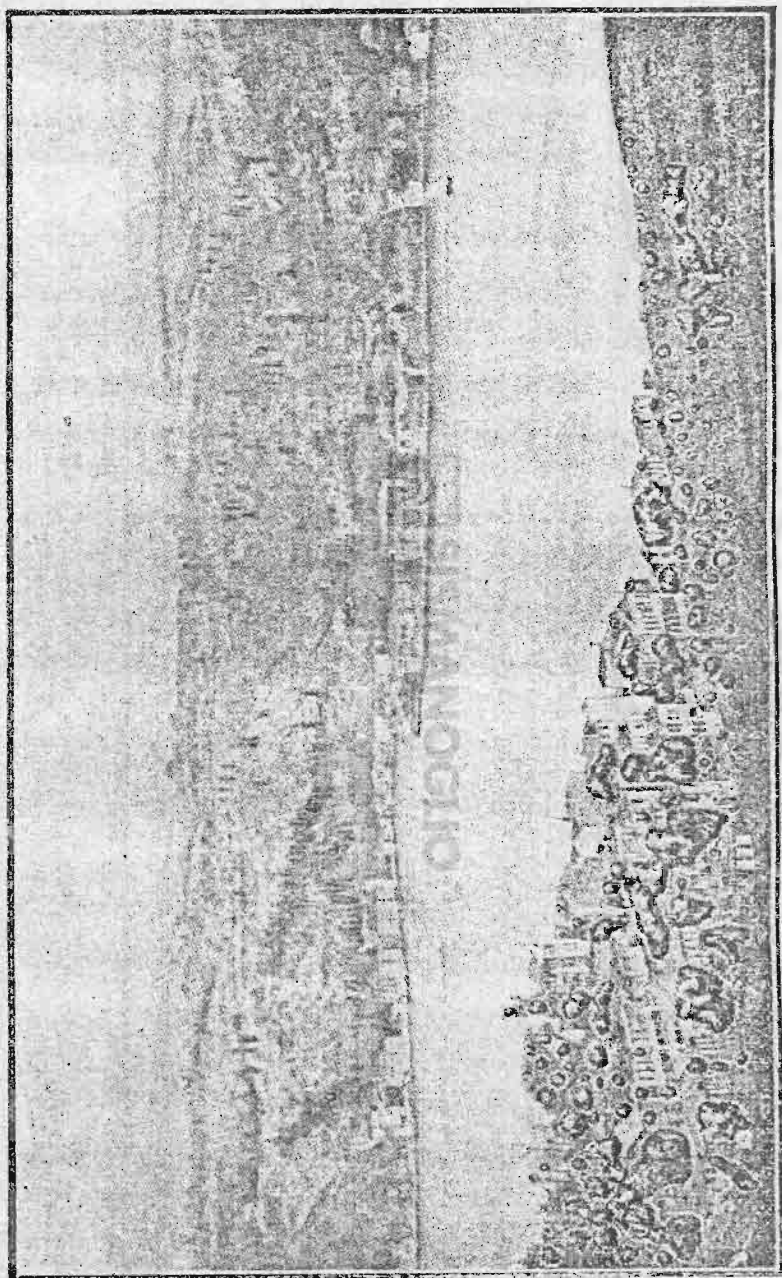
Ἡ πρώτη κρήνη τῶν Ἑλλήνων ἐπιχέρις, ὁ Ἀργοναυτικὸς
ἐκεῖνος πλοῦς, ὅστις πρῶτος ἐξεκίνησε τὴν εὐρωπαϊκὴν ἡγε-
ταςίαν τῶν ἡμετέρων ἐποχῶν, πρῶτα ὁρηγίοντα ἔσχε τοὺς
πορθμοὺς τούτους. Ἐντεῦθα ἐπῆρξεν ὁ πρῶτος σταθμὸς τῆς
μεγάλης ἑλληνικῆς γυλῆς, ἥτις προῶν στο ἐξατοπιάδας τι-
νὰς ἔτων βραδυτέρον ν' ἀνάφη ἐν τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἐκείνο
τοῦ πολιτισμοῦ γῶς, ὅπερ οὐδὲ μυριοπληθεῖς ἐπιδουλοῦν-
στρατιαί, οὐδὲ τῆς βίας ὁ νόμος ἰσχυρὰν ποτε καὶ ἀποσβέσωσιν.
Ἐντεῦθεν δὲ τῶν δύο τούτων ὁραίων καὶ μοναδικῶν τῆς
ἡφελίου πορθμῶν, δὲ τοῦ Ἑλλήσποντος καὶ τοῦ Βοσπόρου
διεπορθμεύοντο τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα κομίζοντα εἰς τὰ παρὰ τὴν
τῶν ἀρκιῶν σκαθικῶν χωρῶν τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ
τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμόν. Ἐντεῦθα παρὰ τὰς χλοερὰς ὄχθας
τοῦ Βοσπόρου, ἐν τῷ ἀργυροδότη τοῦ πορθμοῦ, εἶρε Κων-
σταντῖνος ὁ Μέγας χόρσαν παρθενικωτέρην τῆς Ῥώμης διὰ
τὴν πᾶν πρωτεύουσάν του, τὴν δέποιον τῶν θαλασσῶν, τὸν
ἡδάναια, ὃν ἐπεζήτη, τὸν ἀποδώσαντα μεγίστην εἰς τὸν
πολιτισμόν τῆς δυτικῆς Εὐρώπης ἐνεργεσίαν καὶ ἐπάρξαντα
τὸ ἰσχυρότατον κατὰ τῆς Ἀσίας προπύργιον καὶ τελευτηῶν
τῶν γῶν καὶ ἐπιστημῶν ἄστυον.

Τίς ποτε ταξιδεύων ἐπὶ τοῦ περιλάμπρου καὶ μαγευτικοῦ
Βοσπόρου, τὰ κινεῖα κτίρια τοῦ ὁπλοῦς ἡσυχαιοῦμενα ἐπὶ
τῆς ἀνατολικῆς ἐκείνης διανγείας παρουσιάζουσιν θέαμα ἐξαι-
σιον, δὲν ἀπατολεῖ τὸν Βόσπορον καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν
τοῦ μεσαιῶνος, τὴν εἶδον τοῦ πολιτισμοῦ, τὴν δὲ τῆς λάμ-

1. Τὸ μήκος τοῦ Βοσπόρου εἶναι 30 χιλ., τὸ πλάτος ἀπὸ 500 μέχρι 3,000
μέτρων, σχηματίζει ἀπὸ τὰ ὑψέστατα ὄρη καὶ ἀκρόγια ὁρηγίοντα
καὶ δέκα πέντε ποταμὸν χωρὶς εἶναι σπηλαιώματα πρὸς τὸν ἑλλήσποντον
τοῦ πορθμοῦ. Τὸ δὲ μήκος τοῦ Ἑλλήσποντος εἶναι 75 χιλ., καὶ τὸ πλάτος ἀπὸ
1200 μέχρι 7,200 μέτρων.

Ἐξ ἑνὸς μέρους τῶν δύο τούτων πορθμῶν ἐκτείνεται ἡ ἀνατολικὴ ἡσυχία.

πρὸς τῆς ἰσχύος της, τῶν τεχνῶν της, τῶν ἐπιστημῶν της,
 τῆς ὀλβιότητος, τῆς πολυτελείας καὶ τῆς δόξης της, ἐπι-
 θληθεῖσιν ἐκλάμπρως οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς Ἀνα-
 τολῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς Ἀσίας;

Ὁ Βόσπορος παρὰ τὴν Κάνλιτζαν.

Τίς ποτε εἰσ-ορχόμενος εἰς αὐτὸν καὶ δέπνων τὸ ἐπιστικὸν
 βλέμμα του εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν καὶ Ἀσιατικὴν παραλίαν, ἐπὶ
 τῆς ὁποίας ἐπάτησε καὶ ἔτρεξεν ἡ Κασπική, ἡ κόρη ἐκείνη
 τῆς γοητείας καὶ τοῦ κάλλους, τῶν πόθων καὶ τῶν ἀνείρων

τοῦ Ἀντοκράτορος Θεοφίλου, ἡ δὲ τῆς θανουαστῆς Ἀπαρτή-
σεως τῆς ἀπωλέσασαι τὸν λαμπρότερον καὶ ἐπίζηλον τῆς οἰ-
κουμένης θρόνον, δὲν ἀναμνησέσκειται ὅτι περιπλέει αὐτὴν
ταύτην τὴν θάλασσαν τῶν Ἀφροναντῶν, τῶν Βυζαντινῶν Ἀν-
τοκρατόρων, πέριξ τῆς ὁποίας ἄπειρα γαίνονται ἴζη τοῦ
παρελθόντος μεγαλείου, ἅτινα ὁ πανδαμάτωρ χρόνος ἀπὸ
καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς ποικίλους βραίας τε καὶ βυθμαίας μετα-
βολὰς ἐπέβαλεν καὶ εἴη ἀνεξάντλητος ἐμπνεύσεως πηγὰς τοῖς
μουσολήπταις ποιηταῖς :

Καὶ ὁμοίως πρὸς τῆς πανοραμιατικῆς ταύτης θέας καὶ τῶν
ἀναμνήσεων τούτων δὲν δύναται τις εὐὰ μείρη ἀναίσθητος καὶ
ἀποθήης.

§ 5. Κλίμα καὶ ἔδαφος.

Πατριαζοῦ σχεδὸν τὸ κλίμα τῆς Θράκης εἶναι τεπνόν, γλυ-
κὸν καὶ ὑγιεινόν. Ἐξαιροῦνται μέρη ὑψηλὰ, τὰ ὄρενά, εἰς τὰ
ὁποῖα τὸ ὑψὺς εἶναι ὀρεινὸν καὶ τινα ἄλλο πρὸ πάντων πλησίον
τῆς ἐλεύθερας λίμνης τῆς Αἰνίου, ὅπου ἐνδημεῖ τοξετογόρον
μίασμα, λαμβάνον οὐκ ἀπαισίως χαρκακίηρα κακοήθη, προσ-
βάλλον θανατηφόρος. Ἡ ζωὴν πολλὰκις διακόπτει τὴν συγ-
κωνοσίαν μετὰ τῆς Εὐρώπης, ὁ δὲ Εὐξείνιος πόρτος γημί-
ζεται, ὡς γνωστὸν, διὰ τὰς φοβεράς τρικυμίας καὶ τὴν ὁ-
μίχλην τιν.

Τὸ ἔδαφος εἶναι ὄρειον μὲν καὶ λογιζόμεν πρὸς τὴν βορειο-
ανατολικὴν πλευρὰν καὶ τὸ Ἰερόν ὄρος πεδινὸν δὲ πρὸς τὸ
κέντρον καὶ τὴν νοτιὰν πλευρὰν. Πον μὲν παριστᾷ λόγους
καρμαιοειδεῖς καὶ βράχους ἀνωμάλους καὶ γυμναζοὺς μὲ ἀπό-
τομα καὶ ἀτόκρημα ἐρημόματα, ποῦ δὲ κλίμας καὶ γὰρ αἰσθη-
ταί, κοιλιάδας καὶ λόχμης περὶ καὶ δίοση μεγάλα
χορήσιμα διὰ καύσιμον ὕλην πρὸ πάντων καὶ οἰκοδομίας.

Β' ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ι. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

§ 6. Κατὰ τὸν Μεσαιῶνα.

Ἀρχαιότερον ἢ Θράκη διοικητικῶς διηγεῖτο εἰς Ἐπαρχίας ἢ Θέματα, ἅτινα ἦσαν μεγάλαι στρατιωτικαὶ διοικήσεις, τῶν ὁποίων οἱ διοικηταὶ εἶχον συγχρόνως καὶ τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν.

Κατὰ τὸν Ἀμμωνὸν Μαρχελλῖνον διηγεῖτο εἰς τέσσαρα Θέματα, τὴν ἰδίᾳ Θράκην περὶ τὸν ἄνω Ἑβρον, τὸ Αἰμίμοντον πρὸς ἀνατολὰς, τὴν Εὐρώπην περὶ τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Ἑλλησποντον καὶ τὴν Ροδόπην πρὸς νότον.

Τὸ Θέμα τῆς Εὐρώπης, τὸ ὁποῖον περιελάμβανε ὅλην σχεδὸν τὴν νῦν Ὀθωμανικὴν Θράκην εἶχεν ἐπισημοτέρας πόλεις πᾶς ἐξῆς δέκα τέσσαρας κατὰ τὸν Συνέκδημον τοῦ Ἰεροκλέους Γραμματικοῦ (1): Ἀπρος, Ἀρχαδιούπολις, Ἀφροδισία, Βιζύη, Γάνος, Εὐδοξιούπολις, Ἡράκλεια, Καλλίπολις, Κωνσταντινούπολις, Μόριζος, Ὀρνος, Πάριον, Σιντική, Σουδασία.

§ 7. Τελευταία πολιτικὴ διοικητικὴ διαίρεσις αὐτῆς.

Ἀπὸ τῆς βυζαντινῆς διοικητικῆς διαίρεσεως μέχρι τῆς νεωτέρας ἔλαβον χώραν πολλὰ καὶ διάφορα ἄλλα τοιαῦτα.

Κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1867 ἡ Ὀθωμανικὴ Ἀυτοκρατορία διαμερεῖται διοικητικῶς εἰς νομοὺς ὑποδιαιορμένους εἰς διοικήσεις, αἵτινες ὑποδιαίρονται εἰς ὑποδιοικήσεις καὶ αὗται εἰς δήμους. Ἡ τελευταία διοικητικὴ διαίρεσις τῆς Θράκης εἶναι ἡ ἀπὸ τοῦ 1878.

Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ἡ ἐποληγεθεῖσα εἰς τὴν Τουρκίαν Θράκη μετὰ τοὺς τελευταίους δύο βουλγαρικοὺς πολέμους διαμερεῖται πρῶτον εἰς τὸν νομὸν Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις κατέχει καὶ μέρος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας· δεύτερον εἰς τὴν ἀπ' ἀπενθείας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν ἐξαχτωμένην διοίκη-

1. Ὁ Ἰεροκλῆς Γραμματικὸς ἤκμασε τὸν 19 μ. Χ. αἰῶνα.

σιν Μειρῶν ἀποσπασθεῖσαν πρό τινων ἐτῶν τοῦ νομοῦ Κωνσταντινουπόλεως καὶ τρίτον εἰς τὸν νομὸν Ἀδριανουπόλεως.

Εἰς τὸν νομὸν Κωνσταντινουπόλεως ὑπάρχοντα αἱ διοικήσεις Πόλεως, Πέραν καὶ Σκουτάρεως ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ· εἰς τὴν διοίκησιν Μειρῶν αἱ ὑποδιοικήσεις Μεγάλου Ζεύγματος καὶ Σηλυβρίας μὲ ἔδρας τὰς ὁμωνύμους πόλεις· εἰς δὲ τὸν νομὸν Ἀδριανουπόλεως αἱ διοικήσεις :

α' Ἀδριανουπόλεως ὑποδιαιρουμένη εἰς τὰς ὑποδιοικήσεις Διδυμοτείχου, Οὔξοῦν Κιοπρού καὶ Χάγσας.

β' Αἴνου (Δεδὲ Ἀγάις) ὑποδιαιρουμένη εἰς τὴν διοίκησιν Αἴνου.

γ' Καλλιπόλεως ὑποδιαιρουμένη εἰς τὰς ὑποδιοικήσεις Ἀτσιμπάτ μὲ ἔδραν τὴν Μάδυτον, Κεσσάνης, Μυριοφύτου καὶ Περισιτάσεως.

δ' Ραιδεσιτοῦ ὑποδιαιρουμένη εἰς τὰς ὑποδιοικήσεις Μαλγάρων, Τυρολόης καὶ Χαριουπόλεως.

ε' Τεσσαράκοιτα Ἐκκλησιῶν ὑποδιαιρουμένη εἰς τὰς ὑποδιοικήσεις Βιζύης, Λουλὲ Βουργῶζ καὶ Μηδεΐας μὲ ἔδραν Σαράϊ.

II. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

§ 8. Ἀρχιεπισκοπαί, Μητροπόλεις καὶ Ἐπισκοπαὶ διαλάμψασαί ποτε ἐν Θράκῃ.

Αἱ ἐν τῷ Θέματι Εὐρώπης διαλάμψασαί ποτε Αὐτοκράτορι Ἀρχιεπισκοπαί, Μητροπόλεις καὶ Ἐπισκοπαὶ εἶναι αἱ ἑξῆς :

Ἡ τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἡ τῶν Ἀθύρων, ἡ τῆς Αἴνου, ἡ τῆς Ἀφρου, ἡ τῆς Ἀρχαδιουπόλεως, ἡ τῆς Βιζύης, ἡ τῆς Βρύσεως, ἡ τοῦ Βουκέλου, ἡ τοῦ Βουλγαροφύγου, ἡ τῆς Γαρέλλης, ἡ τοῦ Αἰονείου, ἡ τῆς Δεβελτοῦ, ἡ τοῦ Λέγκως, ἡ τῆς Λαβιζύης, ἡ τοῦ Ἐξαμιλίου, ἡ τῆς Θεοδορουπόλεως, ἡ τῆς Ἡρακλείας, ἡ τῆς Καλλιπόλεως, ἡ τοῦ Καράβου, ἡ τῆς Κοίλης, ἡ τῶν Κυψέλων, ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ τῶν Μιδύτων, ἡ τῆς Μεσηνῆς, ἡ τῶν Μειρῶν, ἡ τῆς Μηδεΐας, ἡ τοῦ Παμφίλου, ἡ τοῦ Πανίου, ἡ τῆς Περισιτάσεως, ἡ τοῦ Προβάτου, ἡ τῆς Ραιδεσιτοῦ, ἡ τῆς Σεργέντζης, ἡ τῆς Σηλυβρίας, ἡ τῆς Τυρολόης, ἡ τῶν Τζώιδων, ἡ τῆς Χαλκίδος, ἡ τῆς Χαριουπόλεως καὶ ἡ τῆς Χερρονήσου.

Πλείσται τῶν ἀνωτέρω Ἀρχιεπισκοπῶν, Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν ὁλοτελῶς ἐξέλιπον συγχωνευθεῖσαι μετ' ἄλλων, τοῦτο δὲ κατ' ἀνάγκην ἐπῆλθεν ἕνεκα τῆς ἐκ διαφόρων καιρικῶν περιστάσεων ἐλαττώσεως ἢ ὁλοσχεροῦς ἐκλείψεως τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ, ἄλλαι δὲ ὑπέστησαν μεταβολάς τινας, ὅσον ἀφορᾷ τὸν βαθμὸν καὶ τὴν ἱεραρχικὴν αὐτῶν τάξιν, τιμηθεῖσαι παρὰ τῶν Αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου ἢ χάριν τοῦ προσώπουτος ἢ διὰ τὴν πίστιν τῶν κατοίκων πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.

§ 9. Τελευταία ἐκκλησιαστικὴ διοικητικὴ διαίρεσις αὐτῆς.

Αἱ ὑπὸ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὑπάρχουσαι Μητροπόλεις ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Θεόρῃ ὡς ἔχουσι σήμερον κατὰ τάξιν εἶναι αἱ ἑξῆς :

Α' ΚΛΑΣΙΣ γ' ἡ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ Γαλιλαίας, ἡ τῶν Δέρκων καὶ ε' ἡ τῆς Ἀδριανουπόλεως.

Β' ΚΛΑΣΙΣ κθ' ἡ τοῦ Ἀδριανουπόλεως, λγ' ἡ τῆς Αἰνου, λθ' ἡ τῆς Βιζύης καὶ Μηδείας, μγ' ἡ τῆς Σηλυβρίας καὶ μς' ἡ τῆς Γάνου καὶ Χόρας.

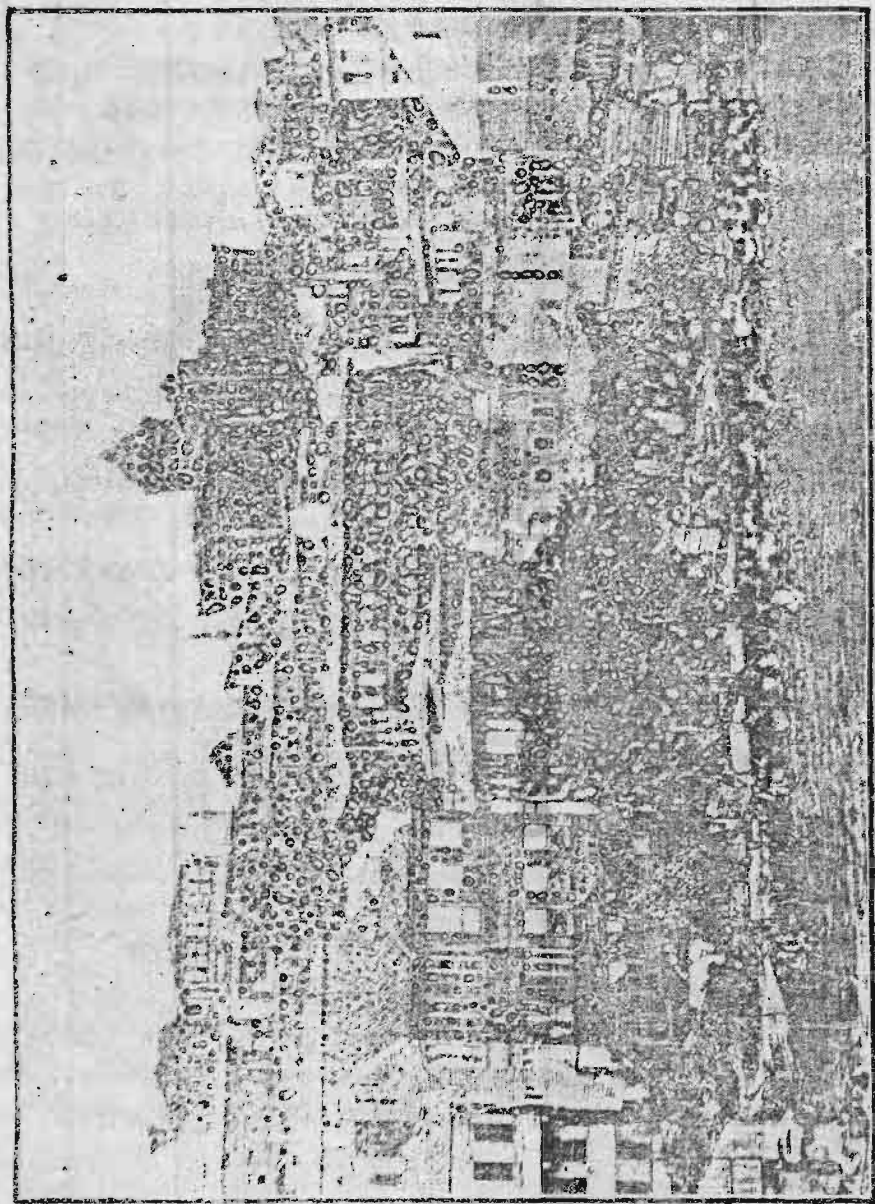
Γ' ΚΛΑΣΙΣ π' ἡ τῆς Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτων, πγ' ἡ τῶν Τεσσαράκοντα Ἐκκλησιῶν, πδ' ἡ τῆς Τυρολόης καὶ Σερεντζίου, πε' ἡ τοῦ Μωριοφύτου καὶ Περιστάσεως καὶ πς' ἡ τῶν Μετροῶν καὶ Ἀθύρων.

§ 10. Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, διὰ ὅρον κατὰ καιροὺς λαβὼν ἑκκλ. ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ χριστιανισμοῦ χρόνων, περιλαμβάνει τὰς ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Θεόρῃ καὶ τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ κειμένας Ὁρθοδόξους Μητροπόλεις ἐδρεῦον ἐν Φαναρίῳ ἀπὸ τοῦ 1603, ὅτε τὸ πέμπτον καὶ τελευταῖον μετετέθη εἰς τὴν ἐνορίαν ταύτην τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ Πατριαρχον Ραφσήλ.

Τὰ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις διασωζόμενα ἱερὰ κειμήλια εἰδὼν αἱ ψηφιδῶται εἰκόνας τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ Προδρόμου, τιμῆμα τοῦ κίονος, ἐφ' οὗ προσδεθεὶς ἐφοραγελώθη ὁ Σωτήρ,

ὁ Πατρισρχικός Θρόνος καὶ ὁ ἄμβων, οὗς ἡ παράδοσις ἀ-
νάγει εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Χρυσόστομου, τὰ λείψανα τῆς βα-
σιλίδος Θεοφανοῦς, τῆς Ἁγίας Σόλομονῆς καὶ τῆς Ἁγίας
Εὐφροσύνης.

Τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἡ Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή.

Ὁ Θεοφανικός Πατριάρχης, γένου τῶν ἡλλων: Ἀρχιεπί-
σκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ
Ὁικουμενικός Πατριάρχης (1).

1. Αἱ ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ἐνορίαι.

1. Ἐνορία Σταυροδρομίου, ἔχουσα 1 ναοὺς, τὰ Εἰσόδια τῆς Παναγίας, τὴν

§ 11. Μητρόπολις Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ.

Γ' τὴν τάξιν κατὰ τὸ Συνταγματικόν, ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ἑδρας τῆς, τῆς Ραιδεστοῦ, καὶ ἐξ 82 κομποτόλεων καὶ χωρίων. Τῆς Μητροπόλεως Ἡρακλείας ὁ βίος ἀριθμεῖται ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ ἰδρύθη ἐπὶ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου Ἐπισκοπή, ἥτις πρῶτως προήχθη εἰς Μητρόπολιν καὶ εἰς ἣν ἐπῆρνοντο πολλὰ ἄλλα τῆς Θράκης Ἐπισκοπαὶ καὶ αὐτὴ ἡ τοῦ Βυζαντίου, δι' ἣ καὶ μέχρι σήμερον ἐπικρατεῖ τὸ ὄνομα καὶ ἐγκρατεῖται ὁ κατὰ κοινὸν Μητροπολίτης Ἡρακλείας τὴν ποιμαντορικὴν ὑάβδον εἰς τὸν νῦν

Ἀγίαν Τριάδα, τοὺς ἁγ. Κωνσταντῖνον καὶ Ἑλένην καὶ τὴν Μεταμόρφωσιν ἐν Σισλίῳ.

2. Ἐνορία Σωτῆρος Χριστοῦ Γαλατᾶ, καὶ ὁ τῆς Μεταμορφώσεως.

3. Ἐνορία ἁγ. Νικολάου Γαλατᾶ, ἔχουσα καὶ τὸν ἁγ. Νικολάου.

4. Ἐνορία Παναγίας Καφατιανῆς Γαλατᾶ μετὰ τὸν ὁμώνυμον καὶ, προσσηρημένον τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῆ.

5. Ἐνορία ἁγ. Ἰωάννου τῶν Χίων Γαλατᾶ μετὰ τὸν ὁμώνυμον καὶ.

6. Ἐνορία Ταταούλων, ἔχουσα καὶ τὸν ἁγ. Δημητρίου καὶ παρεκκλήσια τῆς Σηληνδριανῆς, τοῦ ἁγ. Χαγαλάμπους, τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου, τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ τοῦ ἁγ. Ἐλευθερίου.

7. Ἐνορία Εὐαγγελιστρίας (ἐν τοῖς πρόποσι Ταταούλων), ἔχουσα καὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τιμώμενον.

8. Ἐνορία Φερίκιοι (Σισλί) μετὰ καὶ ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγ. Ἀποστόλων τιμωμένου.

9. Ἐνορία Διπλομενίου (Βεσικιάς) μετὰ καὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

10. Ἐνορία Μεσαχώρου (Οὐράκιοι-Βοσπόρου) μετὰ ἐκκλησίαις τοῦ Ἀγ. Φωκᾶ.

11. Ἐνορία Σηροκρήνης Βοσπόρου (Κοροῦ-Τεσμε) μετὰ καὶ τὸν ἁγ. Δημητρίου.

12. Ἐνορία Μέγ. Ρεύματος (Ἀρτασίτικοι-Βοσπόρου) μετὰ καὶ ἐπ' ὀνόματι τῶν Ταξιαρχῶν.

13. Ἐνορία Βαρεσχωρίου (Βογιατζίτικοι-Βοσπόρου) μετὰ ἐκκλησίας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου.

14. Ἐνορία Βεβεκίου μετὰ ἐκκλησίαν τοῦ ἁγ. Χαγαλάμπους.

15. Ἐνορία Νεοχωρίου (Βοσπόρου) μετὰ καὶ τὸν ἁγ. Νικολάου.

16. Ἐνορία Σωσθενίου (Βοσπόρου) μετὰ καὶ τῶν Ταξιαρχῶν.

17. Ἐνορία Χάσκιου (Πιριδίων) μετὰ καὶ τῆς ἁγ. Παρασκευῆς.

18. Ἐνορία Τζιβαλίου μετὰ καὶ τὸν ἁγ. Νικολάου.

19. Ἐνορία Φαναρίου μετὰ τὸν Πατρισταρῆν καὶ, τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι

Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐν-
θρονίσεώς του.

Πλείσται τῶν Ἐπισκοπῶν αὐτῆς ἑτάστησαν μεταβολάς ἄλ-
λαι μὲν συγχωρεῖσθαι μετ' ἄλλων ἀπετέλεσαν Μητροπόλεις,
ἄλλαι δ' ἐξέλιπον ὁλοσχερῶς καὶ οὕτω κατὰ τὸν Ὅγδοον αἰῶ-
να ἡ Μητροπολις Ἡρακλείας εἶχε ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτῆς
δικαιοδοσίαν τὰς ἐξῆς Ἐπισκοπάς, αἵτινες κατὰ τὰ τελευταῖα
ἔτη ἀνεκχωρήθησαν εἰς Μητροπόλεις: Τὴν τῆς Καλλιουπόλεως
καὶ Μαδίτων, τὴν τοῦ Μυριοπόλου καὶ Περιστάσεως, τὴν
τῶν Μετρῶν καὶ Ἀθήρων καὶ τὴν τῆς Τυρολόης καὶ Σερεν-
τζίων.

τοῦ ἁγ. Γεωργίου. Ἐν αὐτῷ χοροστατεῖ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μετὰ τῆς
I. Συνόδου.

20. Ἐνορία Μουχλίου μὲ ἐκκλησίαν ἀρχαίαν βυζαντινὴν τῆς Κοιμήσεως.

21. Ἐνορία Ποτηρᾶ μὲ ἐκκλησίαν τοῦ ἁγ. Γεωργίου ἢ Ἀντιφωνίου.

22. Ἐνορία Ταξιαρχῶν Βαλατᾶ μὲ τὴν τῶν Ταξιαρχῶν.

23. Ἐνορία Βαλίνου μὲ ἐκκλησίαν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

24. Ἐνορία Ξυλοπόρτης (Λόντζας) μὲ ἐκκλησίαν τοῦ ἁγ. Δημητρίου, χο-
ρευομένην ἄλλοι καὶ ὡς Παισιουργικὴς γὰρ.

25. Ἐνορία Ἐγγῆ καπου μὲ ἐκκλησίαν (ροσφορικὴν ὡς προσηρημένην
τοῖς Φίλ. Καταστήμασι) τῆς Παναγίας τῆς Σούδας.

26. Ἐνορία Ἐδινὲ-καποῦ μὲ ἐκκλησίαν τοῦ ἁγ. Γεωργίου.

27. Ἐνορία Σαομασικίου μὲ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγ. Δημητρίου τι-
μωμένην.

28. Ἐνορία Σαλματομβρουκίου μὲ γὰρ ἐπ' ὀνόματι τῆς Παναγίας τιμώ-
μενον.

29. Ἐνορία Τοπ-καποῦ μὲ ἐκκλησίαν τοῦ ἁγ. Νικολάου.

30. Ἐνορία Τεκφοῦρ-Σεραΐου μὲ γὰρ ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς
Θεοτόκου τιμωμένην.

31. Ἐνορία Ἐξ Μαρμαρῶν μὲ γὰρ τῆς Παναγίας τῆς Γοργοπηκίου
(Κοίμησις τῆς Θεοτόκου).

32. Ἐνορία ἁγ. Γεωργίου τοῦ Κυπαρισσᾶ Ὑψωμαθείων μὲ ὁμώνυμον γὰρ.

33. Ἐνορία Θείας Ἀναλήψεως Ὑψωμαθείων ἐπίσης μὲ ὁμώνυμον γὰρ.

34. Ἐνορία ἁγ. Κωνσταντίνου Ὑψωμαθείων ἐπίσης μὲ ὁμώνυμον γὰρ.

35. Ἐνορία Σολοῦ-Μοναστήρ Ὑψωμαθείων μὲ γὰρ τοῦ ἁγ. Μηνᾶ.

36. Ἐνορία τοῦ ἁγ. Νικολάου Ὑψωμαθείων μὲ ὁμώνυμον γὰρ.

37. Ἐνορία Βελιγραδίου μὲ γὰρ ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου
τιμωμένην.

38. Ἐνορία Βλάχκας μὲ γὰρ ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγ. Θεοδώρων τιμωμένην.

39. Ἐνορία Παναγίας Ἐλπίδος Κοντοσκαλίου μὲ ἐκκλησίαν τῆς Πανα-
γίας Ἐλπίδος.

40. Ἐνορία Ἀγίας Κυριακῆς Κοντοσκαλίου μὲ ὁμώνυμον γὰρ.

Ὁ Μητροπολίτης Ἡρακλείας φέρει τὸν τίτλον: Π ρ ό ε δ ρ ο ς τῶν Ὑπερτίμων καὶ Ἐξαρχος πάσης Θράκης καὶ Μακεδονίας (1).

§ 12. Μητρόπολις Δέρκων.

II' τὴν τάξιν κατὰ τὸ Συναγμάμιον, ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἐδρῶν της, τῶν Θεραπειῶν κατὰ τὸ θέρος, τοῦ Μακροχωρίου δὲ κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ 33 κωμοπόλεων καὶ χωρίων.

Αὕτη μνημονεύεται ὡς Ἀρχιεπισκοπὴ κατὰ τὸν Ὁγδοὸν αἰῶνα, κατὰ δὲ τὸν Δέκατον τέταρτον ἐτιμώθη καὶ ἐξ Ἀρχιεπισκοπῆς ἐγένετο Μητρόπολις, οὕτω ξ' κατὰ τὴν τάξιν τῶν Μητροπόλεων καὶ φέρουσα τὸν τίτλον: Δέρκων καὶ Νεοχωρίου. Τῷ 1748 Ἀρχιερατεύοντος ἐν αὐτῇ τοῦ Σαμουήλ, Παιριμαρχιόντος δὲ Παΐσιου τοῦ Β' προυβιάσθη ἱεραρχικῶς εἰς ἡ' βαθμόν, ὃν καὶ μέχει σήμερον ἔχει.

Ὁ Μητροπολίτης Δέρκων φέρει τὸν τίτλον: Ὑπέρτιμος καὶ Ἐξαρχος Βοσπόρου Θρακικοῦ καὶ Κυανέων.

§ 13. Μητρόπολις Ἀδριανουπόλεως.

I' τὴν τάξιν κατὰ τὸ Συναγμάμιον, ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ἐδρῆς της, τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ 47 κωμοπόλεων καὶ χωρίων.

Αὕτη μνημονεύεται ὡς Ἀρχιεπισκοπὴ Αἰμιμόντου κατὰ δὲ τὸν Ὁγδοὸν αἰῶνα ὡς Μητρόπολις, εἰς ἣν ὑπήγοντο καὶ Ἐπισκοπαί.

Ὁ Μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως φέρει τὸν τίτλον: Ὑπέρτιμος καὶ Ἐξαρχος παντὸς Αἰμιμόντου (2).

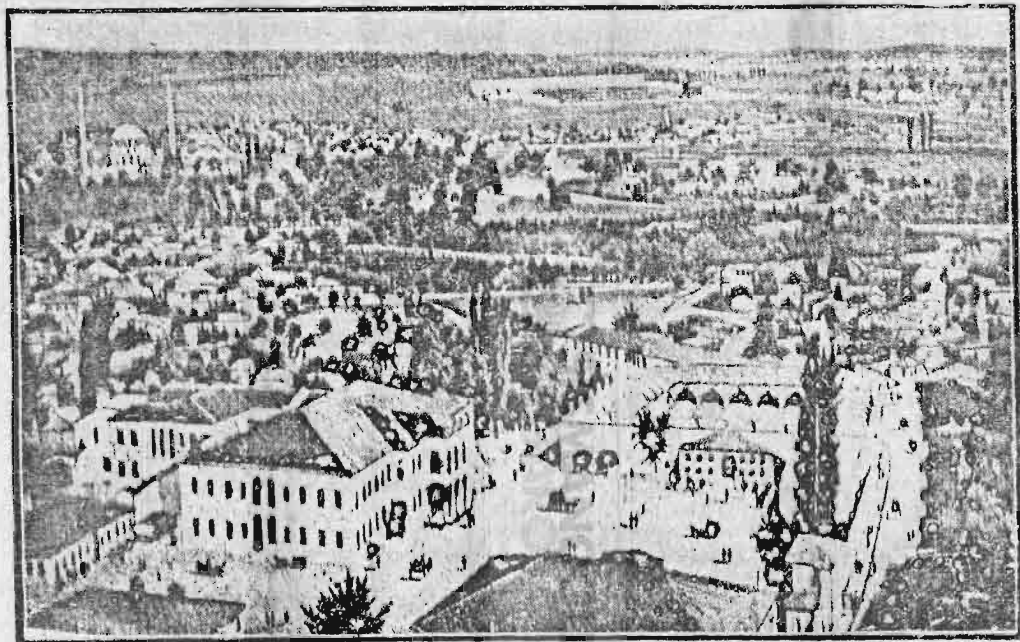
1. Κατὰ τὸν Ἐνατον αἰῶνα αἱ ἐξῆς Ἐπισκοπαὶ ὑπῆγοντο τῇ Μητροπόλει Ἡρακλείας: ἡ τῶν Ἀθέρων, ἡ τοῦ Δασαίου, ἡ τοῦ Ἐξαμιλίου, ἡ τῆς Θεοδορουπόλεως, ἡ τῆς Καλλιουπόλεως, ἡ τῆς Κυζίκου ἐν Μικρῇ Ἀσίᾳ, ἡ τῶν Μαδύτων, ἡ τῶν Μειρῶν, ἡ τῆς Μηδείας, ἡ τοῦ Παρίου, ἡ τοῦ Παμφύλου, ἡ τῆς Περισταάσεως, ἡ τῆς Ραιδεστοῦ, ἡ τῆς Σεργέντζης, ἡ τῆς Τζουρολόης, ἡ τῆς Χαλκίδος καὶ ἡ τῆς Χαριουπόλεως.

2. Κατὰ τὸν Ἐνατον αἰῶνα αἱ ἐξῆς Ἐπισκοπαὶ ὑπῆγοντο τῇ Μητροπόλει Ἀδριανουπόλεως: ἡ τῆς Ἀγαθουπόλεως, ἡ τῆς Βουκίου, ἡ τοῦ Βουλγαροφύγου, ἡ τῆς Βρύσεως, ἡ τῆς Δεβελιτοῦ, ἡ τῆς Δραβιζύνης, ἡ τῆς Καραβίου τοῦ Προβάτου, ἡ τοῦ Σκοπέλου, ἡ τῆς Σωζουπόλεως καὶ ἡ τῶν Τζωίδων.

§ 14 Μητρόπολις Αδριανουπόλεως

Καὶ τὴν τάξιν κατὰ τὸ Συνταγμάτιον, ἀποσπλείται ἐκ τῆς ἑδρας τῆς, τῶν Ἀδριανοτείχων, καὶ 52 κοινοπόλεων καὶ χωριῶν, ἐν ὧν ἡγεῖται ἀποσπλείται αὖ, τὴν Βουλγαρίαν.

Αὕτη μνημονεύεται ὡς Ἐπισκοπή, ἐπὶ τὴν Μητρόπολιν Τραπεζοπολῆως, καὶ τὸν ἑνῶτον αἰῶνα, καὶ δι' τὸν Ἀνδρέ-

Γενικὴ ἄποψις τῆς Ἀδριανουπόλεως.

κατον ἐτιμύθη εἰς Μητρόπολιν, διατελοῦσα τοιαύτη μέχρι τῆς σήμερον.

Ὁ Μητροπολίτης Ἀδριανοτείχων φέρει τὸν τίτλον: Ὑπεριμνος καὶ Ἐξαρχος πάσης Ροδόπης.

§ 15. Μητρόπολις Αἴνου.

Αἶν' τὴν τάξιν κατὰ τὸ Συνταγμάτιον, ἀποσπλείται ἐκ τῆς ἑδρας τῆς, τῆς Αἴνου, καὶ 25 περίπου κοινοπόλεων καὶ χωριῶν, ἐξ ὧν πέντε ἕως δέκα ἐφθίσκονται ἐπὶ Ὀθωμανικοῦ ἐδάφους. Αὕτη μνημονεύεται ὡς Μητρόπολις κατὰ τὸν ἑνῶτον αἰῶνα, διατελοῦσα τοιαύτη μέχρι τῆς σήμερον.

Ὁ Μητροπολίτης Αἴνου φέρει τὸν τίτλον: Ὑπεριμνος.

§ 16. Μητρόπολις Βιζύης καὶ Μηδείας.

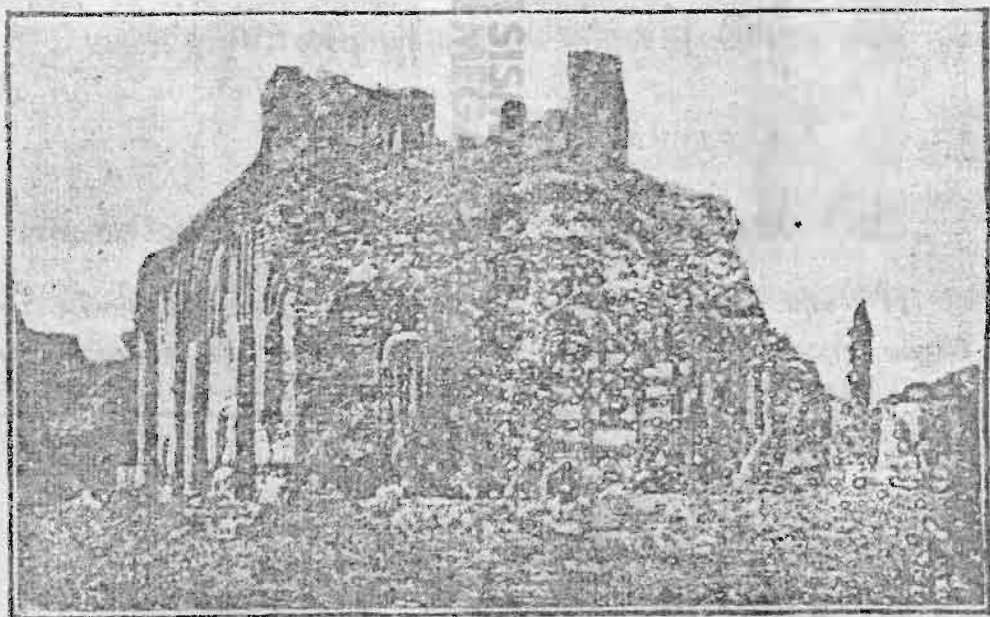
ΑΘ' τὴν τιξὴν κατὰ τὸ Συνταγματικόν, ἀποτελεῖται ἐκ τῆς Ἱδρυαίας, τῆς Βιζύης, καὶ 26 κοινοπολέων καὶ χωρίων.

Αὕτη ἰδρύθη ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν Μητρόπολιν Ἡρακλείας, διατελέσασα κατ' ἀρχὰς ὡς Ἀρχιεπισκοπὴ, βραδύτερον δὲ ὡς Ἐπισκοπὴ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Μητροπόλεως Ἡρακλείας. Κατὰ τὸν ἑξάτον τέταρτον αἰῶνα προὐβιάσθη εἰς Μητρόπολιν, διατελοῦσα τοιαύτη ἔκτοτε.

Ὁ Μητροπολίτης Βιζύης καὶ Μηδείας φέρει τὸν τίτλον: Ὑπερτιμὸς καὶ Ἐξαρχὸς Μαύρης Θαλάσσης.

§ 17. Μητρόπολις Σηλυβρίας.

ΜΓ' τὴν τιξὴν κατὰ τὸ Συνταγματικόν, ἀποτελεῖται ἐκ τῆς Ἱδρυαίας, τῆς Σηλυβρίας, καὶ 12 κοινοπολέων καὶ χωρίων.

Ἡ μέχρι τοῦ 1878 κατάστασις τοῦ κατὰ τὸν 7' μ. Κ. αἰῶνα κειθεντός ἐν Σηλυβρίᾳ Βυζαντινοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος.

Καὶ αὕτη ἰδρύθη ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν Μητρόπολιν Ἡρακλείας, διατελέσασα ὡς Ἀρχιεπισκοπὴ καὶ προὐβιασθεῖσα μετὰ ταῦτα κατὰ τὸν ἑξάτον αἰῶνα εἰς Μητρόπολιν, οὗ διατελεῖ καὶ νῦν.

Ὁ Μητροπολίτης Σηλυβρίας φέρει τὸν τίτλον: Ὑπερτιμὸς.

§ 18. Μητρόπολις Γάνου καὶ Χώρας.

Μ' τὴν τάξιν κατὰ τὸ Συνταγμάτιον, ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ἑδρας της, τῆς Χώρας, καὶ 10 κωμοπόλεων καὶ χωρίων. Αὕτη ἀναγέρεται ὡς Μητρόπολις διατελοῦσα τοιαύτη μέχρι τῆς σήμερον, ἐν τῷ Συνταγματικῷ τοῦ Χρυσάνθου, Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, ἐκδοθέντι κατὰ τὸ 1715 μ. Χ.

Ὁ Μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας φέρει τὸν τίτλον: Ὑπερίτιμος καὶ Ἐξαρχος Θράκης παραλίας.

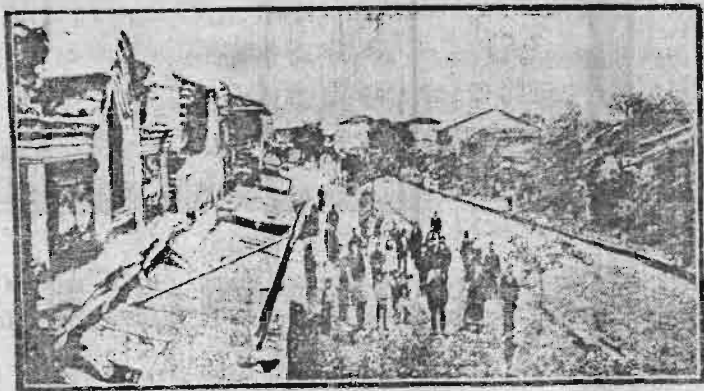
§ 19. Μητρόπολις Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου.

Π' τὴν τάξιν κατὰ τὸ Συνταγμάτιον, ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ἑδρας της, τῆς Καλλιουπόλεως, καὶ 10 κωμοπόλεων καὶ χωρίων. Αὕτη μνημονεύεται ὡς Ἐπισκοπὴ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Μητροπόλεως Ἡρακλείας, εἰς ἣν ἐπήγετο μέχρι τοῦ 1901, ὅποτε καὶ προήχθη εἰς Μητρόπολιν.

Ὁ Μητροπολίτης Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου φέρει τὸν τίτλον: Ὑπερίτιμος.

20. Μητρόπολις Τεσσαράκοντα Ἐκκλησιῶν.

ΠΙ' τὴν τάξιν κατὰ τὸ Συνταγμάτιον, ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ἑδρας της, τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν, καὶ 11 κωμοπόλεων

Ὁδὸς ἐν Τεσσαράκοντα Ἐκκλησίαις.

καὶ χωρίων. Μέχρι τοῦ 1906 τὸ τμήμα τοῦτο ἐπήγετο εἰς τὴν Μητρόπολιν Ἀδριανουπόλεως, ὅποτε ἀποσπασθὲν ἀνεκηρύχθη εἰς Μητρόπολιν.

Ὁ Μητροπολίτης Τραπεζοπόλεως Ἐκκλησιῶν φέρει τὸν τίτλον: Ὑπέρτιμος.

§ 21. Μητρόπολις Τυρολόης καὶ Σερεντζίου.

Η' τὴν τάξιν κατὰ τὸ Συναγμῆτιον, ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ἑδρας τῆς, τῆς Τυρολόης, καὶ 8 κομοπόλεων καὶ χωρίων. Ἡ ἐπισκοπία αὕτη μνημονεύεται ὡς Μητρόπολις μέχρι τοῦ 1848, ὅτε Πατριάρχης τοῦ Ἀθίμου τοῦ Γ' Ἀρχιεπίσκοπος δὲ ἐν αὐτῇ τοῦ Διοκλείου, συνεχωνεύθη τῇ Μητροπόλει Ἡρακλείας, ἀφ' ἧς λήγοντος τοῦ ἔτους 1906 ἀπεσπίασθη καὶ ἀνεκκηρύχθη Μητρόπολις.

Ὁ Μητροπολίτης Τυρολόης καὶ Σερεντζίου φέρει τὸν τίτλον: Ὑπέρτιμος.

§ 22. Μητρόπολις Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως.

ΗΓ' τὴν τάξιν κατὰ τὸ Συναγμῆτιον, ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ἑδρας τῆς, τοῦ Μυριοφύτου, καὶ 9 κομοπόλεων καὶ χωρίων. Αὕτη μνημονεύεται κατὰ τὸν Ὅρδον αἰῶνα ὡς Ἐπισκοπὴ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Μητροπόλεως Ἡρακλείας, εἰς ἣν ἀνέκαθεν ἐπλήρην μέχρι πρότινων ἡμερῶν, ὅτε καὶ ἀνεκκηρύχθη Μητρόπολις.

Ὁ Μητροπολίτης Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως φέρει τὸν τίτλον: Ὑπέρτιμος.

§ 23. Μητρόπολις Μετρῶν καὶ Ἀθύρων.

ΗΔ' τὴν τάξιν κατὰ τὸ Συναγμῆτιον, ἀποτελεῖται ἐκ τῆς ἑδρας τῆς, τῶν Μετρῶν, καὶ 12 κομοπόλεων καὶ χωρίων. Αὕτη μνημονεύεται ὡς Ἐπισκοπὴ κατὰ τὸν Ὅρδον αἰῶνα ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Μητροπόλεως Ἡρακλείας. Συγχωνευθεῖσα δὲ βραδύτερον εἰς μίαν Ἐπισκοπὴν μετὰ τῆς τῶν Ἀθύρων, προήχθη πρὸς πεντηκτίαν περίου εἰς Μητρόπολιν.

Ὁ Μητροπολίτης Μετρῶν καὶ Ἀθύρων φέρει τὸν τίτλον: Ὑπέρτιμος.

III. ΠΟΛΕΙΣ, ΚΩΜΟΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΑ

§ 24. Κωνσταντινούπολις.

Κωνσταντινούπολις. — Ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας γρωσιῆς ἀπὸ ἀμνημονεῖτων χρόνων ἔπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Κερατῖου κόλπου, ἰδριόθη τῷ 638 π. Χ. ὑπὸ αἰτιακῶν Μιγαρέων ἢ Ἀργείων, ὀδηγούμενον ὑπὸ τοῦ Βύζαντος, ἡ νῦν Κωνσταντινούπολις 1). ἡ βασιλεὺς τῶν πόλεων, τὸ πάλαι Βυζάντιον, ἔχει ἀκριβῶς ὅπου συνάπτονται ἡ Ἀσία καὶ ἡ Εὐρώπη καὶ ἀντιπλοῦνται, ὥς πρὸς τὴν ἀγ. Θορίαν τῶν προηγουμένων τῆς γῆς καὶ θαλάσσης, τὰ ὁποῖα ἑκατέρω ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ.

Ἡ περιώνυμος αὕτη πόλις κεῖται ἀμφιθεατρικῶς ἐπὶ ἐπὶ λόγων 2) καὶ παριστᾷ σχῆμα ἀκροσσελοῦς τριγώνου, τοῦ ὁποίου ἡ μὲν ὀξεία γωνία, ἡ πρὸς τὴν Ἀσίαν βλέπουσα, περιόχεται ὑπὸ τῶν κρημάτων τοῦ Βεσπόρου, ἡ δὲ καὶ ἄρκιον πλευρὰ περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Χρυσοῦ Κερατος, ἀποτελοῦντος τὸν εὐρυχωρότατον πάντων τῶν λιμένων. Ἡ ἐξαιρετικὴ θέσις τῆς πόλεως ταύτης ἀνήκει εἰς τὰς θαυμασιωτάτας θέσεις τῆς Γῆς, δι' ἣ καὶ πανταχοῦ παρὰ τὰ παραλία σφραγίσθησαν πόλεις. « Εἶδον, λέγει ὁ Βύρων, τὰς ἑσθλὰς καὶ κλεινὰς Ἀθήνας, » εἶδον τὸν ναὸν τῆς Ἐξέσου καὶ ἐπεσκήθη τὸς Ἀεληοὺς » περιμήθην τὴν Εὐρώπην ἀπὸ ἄκρων εἰς ἄκρων, καὶ τῆς » Ἀσίας τὰς ὁριαιότατας ἐγχεῖται χώρας· οὐδέποτε ὅμως ἡ ὄφρα καὶ ἐξέπληξε τὸ βλέμμα μου θεὰ δυσημένη νὰ συγκροθῇ » πρὸς τὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ».

1. Ἡ Κωνσταντινούπολις θεμελιώθη τῷ 328, τὰ δὲ ἔγκαίνα αὐτῆς ἐτελέσθησαν τῷ 330. Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησία ἐορτάζει τὴν μνήμην τῶν ἔγκαινίων τῆς πόλεως τῇ 11 Μαΐου, δι' ἰδίας ἀκολουθίας, ἀποτελουμένης ἐκ τροπαρίων συμφώνων πρὸς τὴν σημασίαν τῆς ἐορτῆς.

2. Ὁ α' λόφος, ὁ πλέον ἀνατολικὸς τῶν λόφων τῆς Κωνσταντινουπόλεως κεῖται παρὰ τὴν παραλίαν τῆς Προποντιδοῦ, γέφυρ δὲ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Τὸν-κα-ποῦ, τὸ τέμενος τῆς Ἀγ. Σοφίας μετὰ τεσσάρων μιναρέδων, τὸ Ἱπποδρόμιον καὶ τὸ τέμενος Σουλτὰν Ἀχμέτ τοῦ Α' μετὰ ἑξ μιναρέδων. Ἐπὶ τοῦ β' λόφου εὐρίσκεται ὁ πορφυρεοῦς κίον καὶ τὸ τέμενος Νοῦρ Ὀσμάνι μετὰ δύο μιναρέδων. Ἐπὶ τοῦ γ' λόφου, πλησίον τοῦ τεμένους Σουλτὰν Σουλεϊμάν τοῦ Νορμάντου ὑπῆρχε ἀρχαῖον ἀνάκτορον, ὅπου νῦν τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ὁ πύργος του. Ὁ δ' ἔχει τὸ μέγα τέμενος τοῦ πορθητοῦ Μωάμεθ μετὰ δύο μιναρέδων. Ὁ ε' τὸ τέμενος Σελίμ μετὰ δύο μιναρέδων. Ὁ στ' τὰ ἀνάκτορα τῶν Βλαχερνῶν καὶ ὁ ζ' τὰ Ἐξ Μόρμαρα.

Καὶ ἔντως, ἡ ὄψις τῶν τριῶν τμημάτων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Πόλεως, Πέριον καὶ Σκουτάρεως ἐπιχαρίτως ἐπεκτεινομένων ἐπὶ τῶν πλευρῶν πολυπληθῶν λόφων καὶ λοφίσκων, ὁ Βόσπορος μετὰ τῶν γραφικωτάτων τοπίων του, παρέχονσι θέαν ἑξαισίαν.

Ἡ τοποθεσία αὕτη τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξελέγη κατὰ τὸν Σιράβωνα καίῳτιν χρησιμοποίησεως τοῦ Ἀπόλλωνος, συστήσαντος εἰς τοὺς Μεγαρεῖς καὶ καίσωνσι τὴν πόλιν των ἀπέναντι τῆς πόλεως τῶν τυχλῶν ὡς τοιαύτη ἐθεωρήθη ἡ τῶν Χαλκηδονίων, οἵτινες πρὸ πικρῶν ἐτῶν ἰδρύναντες τὴν πόλιν των, δὲν προετίμησαν τὴν ἀσυγκρίτως ὠραιότεραν τοποθεσίαν τοῦ Βυζαντίου (1).

Ὡστε καὶ τὴν μοναδικὴν τῶν μερῶν τούτων ἐν τῇ ἐφηλίῳ θέσιν, ἥτις καθιστᾷ τὴν μεγαλάνομον προτείνουσαν δέσποιναν τῶν δύο θαλάσσιων καὶ κλείδα τῆς Ὀλκουμενῆς, ὡς ἔλεγε Ναπολέων ὁ Α΄, οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι διείδον ἐνθὺς ἐξ ἀρχῆς.

Ὁ Βύζας διετέλεσεν ὁ πρῶτος τῆς πόλεως βασιλεὺς, ἐγκαθιδρύσας τὴν μοναρχίαν, ἥτις μετὰ ταῦτα μετετράπη εἰς ἀριστοκρατικὸν καὶ βραδύτερον εἰς ὀλιγαρχικὸν πολίτευμα. Τῷ 490 π. Χ. κατελήφθη ὑπὸ Μαρσίου τοῦ Α΄, διατελέσασα ὀλίγα ἔτη ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν Περσῶν, ὅτε τῷ 479 π. Χ. κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Πανσαρίου, βασιλέως τῆς Σπάρτης, ὅστις καὶ ἀνῆγειρεν ἐξ ἐρειπίων τὴν πόλιν. Τῷ 472 π. Χ. ἐκκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ διετέλεσεν ὑπ' αὐτοὺς μέχρι τοῦ 405, ὅτε μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν περιῆλθεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Σπαρτιάτου Λυσάνδρου. Τῷ 340 περὶπου ἐπολιορκήθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ἀλλὰ δὲν ἐκκυριεύθη. (2) Κατὰ δὲ τὸν γ΄

1. Εἶναι παράδοξον αὖτὴ ἡ κτίσις τῆς Χαλκηδόνος ἐγένετο πρὸ τῆς τοῦ Βυζαντίου καὶ ἐπειδὴ ἡ κατὰ πάντα ἐπεροχὴ τῆς θέσεως τοῦ Βυζαντίου οὐδαμῶς ἐλάττωσε τοὺς ἀρχαίους, ἐπιτείνοντες οἱ Χαλκηδόνιοι Μεγαρεῖς, οἵτινες καίπερ πρότερον πλεύσαντες εἰς τοὺς τόπους τούτους παρέβλεψαν τὴν θαυμασίαν ἐκείνην θέαν, ἐχαρικοῦντο ὡς τυφλοί. «Οὐ γὰρ ἂν τοῦ καλλίονος παρέοντος κτίζεν χώρου τὸν αἰσχρὸν ἐλέσθαι, εἰ μὴ ἦσαν τυφλοί.» ΠΡΟΔΟΤΗΣ IV, 114.

2. Κατὰ τὴν πολιορκίαν ταύτην, ἐντὺ οἱ πολιορκηταὶ προητοιμάζοντο καὶ ἐπιχειρήσωσι ἔφοδον κατὰ τῆς πόλεως, κατὰ τινὰ σκοτεινὴν ῥύκτιν, ζωηρὰ λάμψις ἀνεφάνη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπεκάλυψεν εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς τὴν παρουσίαν τοῦ ἐχθροῦ. Γενικῶς πιστεύεται μετὰ πολλῆς πιθανότητος ὅτι ἡ ἡμισέληνος ἥς ἀποτύπωμα ὑφίσταται ἐπὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων ἀρχαίων Βυζαντινῶν νομισμάτων.

π. X. αἰῶνα ἐπὶ τοῦ Βεσπασιανοῦ, οἱ Ῥωμαῖοι κατέστησαν τὸ Βυζάντιον Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. :

Τῷ 196 μ. X. τὸ Βυζάντιον συμμαχῆσαν μετὰ τοῦ Πισκινίου Νικάνορος κατὰ τοῦ Σεπτίμου Σεβήρου, ἐκνεκρώθη μετὰ τριῶν ἐτῶν πολιορκίαν ὑπ' αὐτοῦ, ὅστις κατεδαφίσας τὰ τείχη καὶ θανατώσας τοὺς ἀρχηγούς καὶ στρατιώτας, αἰνες ἐπολέμησεν κατ' αὐτοῦ, κατήργησε πάντα τὰ προνόμια τῆς πόλεως καὶ ἐπέβαλεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοπάρχου, διαμέροντος ἐν Σηλεβρία. Ὀλίγα ἔτη μετὰ ταῦτα αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὁ καταστρέψας τὴν πόλιν ἀνέλαβε καὶ τὴν ἀνακαίνισιν διακοσμητῶν αὐτὴν διὰ πλείστον μνημείων, στοῶν, λουτροῶν καὶ ἰδίως διὰ τοῦ Ἱπποδομοῖον, ὅτερ' ἀπετέλεσε κατὰ τοὺς Ἀποκροτορικοὺς χρόνους τὸ κέντρον τοῦ Βυζαντιακοῦ βίου (1).

Παμμέγιστον ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου γεγονός ἐγένετο τῷ 325 μ. X. Κωνσταντῖνος, ὁ ἐπικληθεὶς Μέγας, ἀπολαύσας καὶ ἰδρύσῃ νέαν πρωτεύουσαν τοῦ ἀπερῆντος χρόνου του, παρὰ τὴν ἔθνικὴν καὶ διεθνοθαλήντην Ῥώμην, ἐξέλεξε τὸ Βυζάντιον, τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τῆς θανμαστῆς καὶ μοναδικῆς ἐν τῷ κόσμῳ τοποθεσίας τὸν ἀνεδεικνύετο προσορισμένον ἵνα χρησιμεύσῃ πρωτεύουσα μεγάλου χρόνου. Ἀλλ' ἔτι καὶ πολλὰς περιτετείας καὶ καταδρομὰς ὑπέστη ἡ μεγάλη τοῦ Κωνσταντίνου πόλις, ἡ περιβληθεῖσα τὸν εὐπάρκην τῆς χριστιανικῆς θρησκείας χιτῶνα, διετῆρει ὅμως κατὰ τὸν μεσαιῶνα ὅλον τὸ μεγαλεῖόν της, ἐντὶ ἡ λοιπὴ Ἐκκλῆσις ἦτο βεβρωσμένη εἰς τὴν ἀμάθειαν καὶ τὴν βαρβαρότητα. Τὸ Βυζάντιον τότε ἠγέρθη πύργος καὶ τείχος καὶ ἐχορησίμενεν ὡς κύριος προμαχὼν κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν ξένων, δεχόμενον αὐτὸ πρὸς πρόπας προσβολὰς καὶ ἀποθοῖν ταύτας νικηφόρως. Αὐτὸ κατὰ τὴν στυσιμότητι τοῦ ἐλληνικοῦ πνεύματος καὶ τῆς προγονικῆς σοφίας ἦτο τεταγμένον καὶ ὑψηλὴν τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα φιλοσοφικά καὶ καλλιτεχνικά τῆς ἀρχαιότητος κειμήλια, ὥστε καὶ τῶν Ἑστιάδων, ἐπιχέων ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔλαιον, ὅπως μὴ ἀποσβεσθῇ

τῶν καὶ τὴν ὁλοκλήρως παρδεχόμενον ὡς ἔμβλημα αἰῶνι οἱ Ὀθωμανοὶ μετὰ τὴν κατὰληψιν τῆς Κωνσταντινέως, ἐχορησίμενε πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ ἀνωτέρου γεγονότος.

Ι. Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ. Ὁ «Φάρος τῆς Ἀνατολῆς», σελ. 201.

Ι. Ὁ ἀνακαίνισις τοῦ Βυζαντίου ἐγένετο τῷ 201 μ. X. κατὰ παράκλησιν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀρριάνου καὶ ἀναμνήσθη Antoninum Byzantinorum augustum.

Σ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ Τόμ. Α' σελ. 141.

δ ἀκοίμητος λύχνος, ὁ παρασχὼν τῇ Εὐρώπῃ τὰ πρῶτα στοι-
χεῖα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἀναγεννήσεως κατὰ τὸν Η', ΙΑ'
καὶ ΙΕ' αἰῶνα.

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

Τῷ 476 πυρκαῖα ἐκτραγεῖσα ἀπειτέφρωσε ἐκτὸς ἄλλων πολ-
λῶν οἰκοδομημάτων καὶ τὴν βιβλιοθήκην μετὰ ἑκατὸν εἴκοσι
χιλιάδων χειρογράφων.

Τῷ 532 ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐγένετο ἡ ἡ ο-
βερὰ σιάνις τοῦ Νίκαι, ἣτις ἐστοίχισεν τὴν ζωὴν 35,000 ἀν-
θρώπων.

Τῷ 554, 556, 558, 740 καὶ 748 ἀλλεπάλληλοι σφοδροὶ
σεισμοὶ ἐπήνεγκον δεινὰς καταστροφὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει.
Τὰ χερσαῖα τεῖχη τῆς πόλεως ἐντελῶς κατέπεσον, πλείστη
μνημεῖα, μοναστήρια, ἐκκλησίαι καὶ οἰκίαι κατηρειπώθησαν
καὶ οὐκ ὀλίγοι ἄνθρωποι εἶδον τὸν θάνατον ὑπὸ τὰ ἐρείπια.

Τῷ 559 ἐπολιορκήθη ὑπὸ τῶν Οὐρῶν, τῷ 626 ὑπὸ τῶν
Ἀβάρων, τῷ 672 καὶ 718 ὑπὸ τῶν Ἀράβων, τῷ δὲ 865 καὶ
907 ὑπὸ τῶν Ρώσων καὶ ἀπηλλάγη διὰ τῆς πυροχῆς μεγάλου
χορηματικοῦ ποσοῦ.

Ἀλλὰ ποῖα ἦτο ἡ θέσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὴν
τετάρτην σιανροφονίαν; Ἡ μεγάλη ἐκείνη πόλις, ἡ τότε βα-
σίλισσα τῶν δύο κόσμων, ἡ ἐπὶ ἐνεακόσια καὶ πλέον ἔτη ἀπὸ
τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς παρθένος διατελέσασα πάσης ἀλώσεως
ἐγένετο κατὰ τὰς ἀπογραφὰς τέσσαρας ἐκεῖνας ἡμέρας θῦμα
τῆς φοβερᾶς βίας καὶ καταστροφῆς, ὑπὸ τῶν ἀπὸ τὴν πόλιν
διασπαρμένων σιανροφόνων. Οἱ Φράγκοι βεβηλοῦσι καὶ κατα-
στρέφουσι τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ κυριώτερα μνημεῖα, ἀρπά-
ζουσι τοὺς πολυτίμους λίθους, σχίζουσι τὸ ἐπίχρυσον κάλυμμα
τῆς Ἀγίας Τραπέζης τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγ. Σοφίας καὶ διαμερί-
ζονται τὰ τεμάχια αὐτοῦ, συντρίβουσι τὴν ἀνεκτίμητον Ἀρίαν
Τράπεζαν, τὴν ἐξ ἐβδομήκοντα δύο διαφόρων πολυτίμων με-
τάλλων κατασκευασθεῖσαν καὶ τὰ συντρίμματα αὐτῆς φορτώ-
νουσι ἐπὶ ἡμεόνων. Κατακερματίζουν καὶ συντρίβουσι τὰς ἱερὰς
πύλας τῆς, τὸν ἄμβωνά τῆς, τὸ ἱερὸν βῆμά τῆς. Τὸ θέαμα,
ὅπερ παρίστανον τὰ περὶχωρα τοῦ Βυζαντίου κατὰ τὰς χαλεπὰς
ἐκεῖνας ἡμέρας, δὲν ἦτο ὀλιγώτερον οἰκτρὸν τῶν σκηνῶν,
δομαὶ ἐντὸς τῶν τειχῶν αὐτοῦ διεδραματίζοντο. Χιλιάδες γυ-

γάδων ἐκάλυπτον ὅλας τὰς πέριξ τῆς πόλεως ὁδοὺς, ἀπέλ-
πιδες καὶ γυμνοὶ μαχυρίζοντες ἑαυτοὺς δσάκις ἔβλεπον ὅτι
ἠδυνήθησαν καὶ σώσωσι τοῦλάχιστον τὴν ζωὴν των, τὴν τιμὴν
τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν. Σηγγερεῖς βασιλέων
χθὲς εἰς δόματα οἰκοῦντες πολυτελεῖ καὶ βοήθοντα πάντων
τῶν ἀγαθῶν τοῦ τελειοτάτου τότε πολιτισμοῦ, περιεφρόντο
τῆδε κακῆσι Σιταῖταις ἑαυτοὺς. Ἐν τῇ αὐτῇ τῇ 1201, οἱ
αὐτοὶ Φράγκοι διακρίνουσι τοὺς Σιταῖτας. Ἐκείνη περὶ ἐπὶ
δουλοὶ καὶ πλείστα ἐνδομήσια τῶν Ἑλλήνων, ἄλλοι δὲ χρησι-
τες ἀνὰ χεῖρας ἀπὲρ σπάθης χάριτι καὶ μελανοδοχεῖα καὶ
βιβλία περιούχοιτο τὰς ὁδοὺς καὶ ἐχλεύαζον τοὺς Ἑλλήνας.
Κολυμπηρικὰ ἀριστοεργήματα καὶ κολοσσάια ἀγάλματα ἀν-
κτιμότης ἀξίας, ἅπαντα οἱ αὐτοὶ ἐστιβάσθησαν, ἡ πλεονεξία
καὶ ἡ βαρβαρότης τῶν βασιλέων τοῦτων ἀνθρώπων ἐξηγήσεν.

Καὶ ὁμοίως ἀναλογιζόμενός τις τὴν θέσιν τοῦ Βυζαντίου
κατὰ τὴν 13 Ἀπριλίον τοῦ 1204 δὲν δύναται καὶ μὲν ἄδακτος
παραβάλλων τὸ παρελθὼν μετὰ τοῦ παρόντος, τὴν δόξαν μετὰ
τῆς καταπτώσεως.

Ἄνομοι καὶ τυλαιτωρία κατέβαλον τὰ πάντα. Τὸ Βυζάν-
τιον, τὸ ὁποῖον ἐνελλε διὰ πάλης χιλίων ἐτῶν καὶ διὰ τοῦ
συνδρασμοῦ τῆς σοφίας τῶν ἀρχαίων μετὰ τῶν χριστιανικῶν
ιδεῶν καὶ συνετέλεσεν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀπαρέντησιν τοῦ νεω-
τέρου κόσμου, κατέρχοντο. Ἡ Κωνσταντινούπολις ἔπασχε μερῶν
ὅσα δευρά. Ἀλλ' ἔν καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς μερσιτροπὸς ἐβασα-
νίσθη καὶ ἐκολαγίσθη καὶ ἐνεπαιχθή καὶ κατέστη τὸ τυλαιτωρον
πιῶμα, δὲν ἤργησε καὶ ἀναλάβη τὰ ἀπολεσθέντα σκηπτρόν τε
καὶ στέμμα. Τῷ 1261 μετὰ δουλείαν 57 ἐτῶν ἐκδιώκει Μι-
χαὴλ ὁ Παλαιολόγος τοὺς Λατίνους διὰ τοῦ στρατηγοῦ του
Ἀλεξίου Στρατηγοποῦλον καὶ ἀνορθώνει τὸ Βυζαντινικὸν κρά-
τος, οἱ ἀπόγονοι τοῦ ὁποῖου διετήρησαν τὸν θρόνον μέχρι τῆς
ἐπὶ Μωάμεθ τοῦ Β' ἀλώσεως, πρὶν ἢς θὰ πραγματοποιηθῇ
κατωτέρον ἐν τῇ Ἱστορίᾳ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἡ Κωνσταντινούπολις ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν διαχωρισμένων
ἐκ' ἀλλήλων μερῶν, τὴν κεντρικὴν Πόλιν, τὸν Γαλιπὸν μετὰ τοῦ
Πέλου καὶ τὴν Χρυσόπολιν.

α') Παράλιοι συνοικίαι ἐπὶ τῆς Προποντίδος.

Ἀχὺρ Καποῦ. Μικρὰ τουρκικὴ συνοικία εἰς τὴν παραλίαν τῆς ὁποίας ἐπάρχει ἡ ἄρος.

Κοντισκάλιον—Κοῦμ-καποῦ. Μεγάλη συνοικία οἰκουμένη τὸ πλεῖστον ὑπὸ Ὅμογενῶν καὶ Ἀρμενίων. Ἐνταῦθα ἐπάρχουσι καὶ τὰ Πατριαρχεῖα τῶν Ἀρμενίων.

Βλάχα καὶ Ὑψωμαθεῖα. Συνοικίαι οἰκούμεναι ὑπὸ Ὅμογενῶν, Τούρκων καὶ Ἀρμενίων.

Ἐπιαπύργιον. Συνοικία ὀνομασθεῖσα οὕτω ἀπὸ τοῦ ἔτους 1350 ἐκ τῶν ἐπὶ τὸ πύργιον, οἵτινες ἐπῆρχον ἐνταῦθα, ἔν καὶ ἀπὸ τοῦ 1782 τέσσαρες μύκρον ἀπέμειναν. Κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν ὀνομάζετο Κυκλώπιον. Ἐνταῦθα ἔν περ πύργῳ ἐφ' ὧν ἐκτετακίζοντο οἱ πρέσβεις τῶν Λονάνων, μεθ' ὧν ἡ τουρκικὴ κυβέερνησις εὗρίσκετο ἐν ἐμπολέμῳ καταστάσει.

Πλησίον τῆς συνοικίας ταύτης ἐπάρχει ἑτέρα Βελιγρόδιον καλουμένη, οἰκουμένη δὲ ὑπὸ Ὅμογενῶν καὶ Τούρκων. Ἐξω τῶν τειχῶν εὗρίσκονται τὰ Ἐθνικὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα καὶ ὁ περικαλλὴς ναὸς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.

β') Παράλιοι συνοικίαι τῆς Πόλεως ἐν τῷ Κερατίῳ.

Χρυσοῦ ν-κέρας—Σαραῖ-Βουρνοῦ. Τοῦτο εἶναι τετειχισμένον μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπάρχουσι ἀρχαῖα ἀνάκτορα τοῦ Τότ-Καποῦ, τὸ Αὐτοκρατορικὸν νομισματοκοτεῖον, τὸ Θησαυροφυλάκιον καὶ τὸ Αὐτοκρατορικὸν Μουσεῖον. Ἡ παραλία αὕτη σχηματίζει τὸ δριμύνημον ἀκρωτήριον, τὸ ὁποῖον δεσπόζει τῶν θαλασσῶν τοῦ Βοσπόρου, Κερατίου Κόλπου καὶ τῆς Προποντίδος.

Σιρκετζή. Συνοικία οἰκουμένη ὑπὸ Ὅμογενῶν καὶ Τούρκων. Ἐνταῦθα ἐπάρχει καὶ ὁ κεντρικὸς σταθμὸς τῶν Ἀνατολικῶν σιδηροδρόμων.

Ἐμὶν Ὀνοῦ νῦν Πλατεῖα τῆς Ἐλευθερίας. Ἐνταῦθα ἐπάρχει μεγάλη πλατεῖα καὶ τὸ μέγα Σουλτανικὸν τέμενος Γενῆ τζαμὲ ἢ Βαλιδὲ Σουλτάν, ὅπισθεν τοῦ ὁποῖου εὗρίσκεται ἐπίσης μεγάλη πλατεῖα εἰς τὴν ὁποίαν ἐκάστην Λεγέρον γίνεταί ἀγορὰ καὶ πλησίον τῆς ὁποίας ἐπάρχει τὸ ὠρεῖον κτίριον τῶν ταχυδρομείων καὶ τηλεγράφων.

Μετὰ τὴν συνοικίαν ταύτην ἔρχονται κατὰ σειρὰν τὰ ἰχθυο-

πωλεία, τυροπωλεία, λεμονάδικα, ὀπωροπωλεία, ξη- τορεῖα καὶ ἄλευροπωλεία.

Τζουμπάλῃ καὶ Ἀγιά Καποῦ. Συνοικία οἰκούμενη ὑπὸ Ὀμογενῶν καὶ Τούρκων. Ἐνταῦθα ἐξορίσκονται οἱ μεγάλα ἐργοστάσια τοῦ καπνοῦ καὶ τὸ Γκιουλ τζαμί, τὸ πάλαι ναὸς τῆς Ἀγ. Θεοδοσίας.

Φανάριον. Συνοικία οἰκούμενη ὑπὸ Ὀμογενῶν καὶ ὀνομασθεῖσα οὕτω ἐκ τοῦ φανοῦ, ὅστις ὑπῆρχεν ἄλλοτε παρὰ τὴν παραλίαν. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι τὰ Πατριαρχεῖα ἀπὸ τοῦ 1606, τὸ Ἀγιοταφικὸν Μετόχιον, τὸ Ἰωακείμιον Παρθεναγωγεῖον, ἡ Μαράσλειος Σχολή, τὸ Μετόχιον τῆς ἐν Πελοποννήσῳ Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου Βλάχ-Σεράϊ, ἡ ἐπὶ τοῦ δικορῶφου λόγον Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή, ἣτις εἶναι τὸ ἀνώτατον ἐθνικὸν ἡμῶν ἐκπαιδευτήριον ἐν τῷ Ὀθωμανικῷ Κράτει, ὅπισθεν τῆς ὁποίας αἱ ἐνορίαι Μονχλίου καὶ Φωτηροῦ, παρ' αἷς τὸ Κερεμ'ετ μαχαλεσί.

Βαλατᾶς. Συνοικία οἰκούμενη ὑπὸ Ὀμογενῶν, Τούρκων, Ἀρμενίων καὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ Ἑβραίων. Ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ ὑπάρχει τὸ Σινάϊτικὸν Μετόχιον καὶ ὁ σιδηροῦς ναὸς τῶν σχισματικῶν Βουλγάρων. Μετὰ τὴν συνοικίαν ταύτην ἔρχονται αἱ συνοικίαι Μπαλίνου καὶ Ξυλοπόροτῃς οἰκούμεναι ὑπὸ Ὀμογενῶν, Ἑβραίων καὶ Τούρκων.

Ἐῖθα-Σεράϊ. Συνοικία οἰκούμενη τὸ πλεῖστον ὑπὸ Τούρκων. Ἐνταῦθα κεῖται καὶ τὸ ἱστορικὸν Ἀγίασμα τῶν Βλαχερονῶν μετὰ περικαλλοῦς καὶ ὀδίου.

Ἐγιοῦπ. Οἰκούμενη ὑπὸ Τούρκων. Ἐνταῦθα ὑπάρχει ἀρχαῖον τέμενος, ἐνθα πᾶς νέος Σουλτάνος περιζώννυται παρηγυρικῶς τὴν δογματίαν, ὡς ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν στέφαν.

γ) Μεσόγειοι συνοικίαι τῆς Πόλεως.

Ἀναθὲν τοῦ Σεραγίου ἐκτείνεται ἡ μεγάλη συνοικία τῆς Ἀγίας Σοφίας, ὀνομασθεῖσα οὕτω ἐκ τοῦ ἐν αὐτῇ μεγίστου ἀρχαίου τεμένους. Ἐξω τοῦ περιβόλου τοῦ τεμένους ὑπάρχει μεγάλη πλατεῖα εἰς τὴν ὁποίαν ἐξορίσκονται τὰ μεγάλα δικαστήρια. Ἡρὸ τῆς συνοικίας ταύτης ἐκτείνεται ἡ μεγάλη πλατεῖα τοῦ Ἰπποδρομίου. Εἰς τὴν πλατεῖαν ταύτην ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὑπάρχει καὶ ὠραία κορήνη κτισθεῖσα ὑπὸ

τοῦ νῦν Αἰτοκράτορος τῆς Γερμανίας Γουλιέλμου τοῦ Β΄.

* Ἄλλα συνοικίαι εἶναι ἡ τοῦ Σουλτάν Βερνιάζ ήτ, Νούρι Ὑσμανιέ, Σέχ Ζαδέ, Μιχμεδιέ, Σουλεῦμανιέ, * Ἀκ Σαράϊ καὶ Σελιμιέ οἰκοῦμεναι ὑπὸ Τούρκων. Βεφά Μειδάν, ὅπου λένουν δι' ἐτάρη ὁ τελευταῖος * Ἕλλην Αἰτοκράτωρ. Ἐργή-Καποῦ. Ἐδίργε-Καποῦ, Σαρμασίκιοι, * Ἐξ Μάρμαρα καὶ Σαλιμὰ Τομπροῦκ οἰκοῦμεναι ὑπὸ Ὁμογενῶν καὶ Τούρκων.

δ) Παράλιοι συνοικίαι Περαίας ἀπὸ Βοσπόρου μέχρι Κεαιχανέ.

Καμπάτας καὶ Φοντικλή, ἡ πάλαι Ἀργυρούπο-
λις, ἐν ἣ δύο εἴη παρήμεναι ὁ Πρωτόκλητος Ἀνδρέας καὶ ὁ
πρῶτος Χριστιανικὸς ναὸς ἀνιέρθη.

Σαλιή παζάρ, ἔνθα ὑπάρχει Βουλευτήριον.

Τοπχανές, λαβὼν τὴν κλήσιν ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ μεγά-
λου ἱεροστατίου χρημῶν τηλεβόλων καὶ περοβόλων.

Γαλατῆς. Τὸ ἀνέκαθεν ἐμπορικώτατον κέντρον τῆς πό-
λεως, συνδεόμενον διὰ γέφυρας 1) μὲν μετὰ τῆς κυρίως Πό-
λεως, δ' ὑπογείου δὲ σιδηροδρόμου μήκους 554 μέτρων μετὰ
τοῦ Σιδηροδρόμου. Ἐν αὐτῷ ὑπάρχει τὸ Χρηματιστήριον,
τὰ μεγάλα τραπεζικὰ καὶ ἐμπορικὰ κατιστήματα, τὸ Τελω-
νεῖον, Πρακτορεῖα, Τράπεζαι, Ἀσφαλιστικαὶ Ἑταιρεῖαι κλπ.

* Ἀξάπ-Καποῦ καὶ Κασήμ-Πασά, μεγάλη τουρκικὴ συ-
νοικία. Ἐνταῦθα ὑπάρχει τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν,
ὁ σιρατῶν, νοσοκομεῖον καὶ τὰ μεγάλα κυβερνητικὰ ἱεροστάσια,
εἰς τὰ ὅποια ἐπισκευάζουσι καὶ κατασκευάζουσι πλοῖα.

Χάσκιοϊ, τὸ πάλαι Περσία καὶ Πικριδίον. Συνοι-

1. Τῷ 1837 ληφθείσης δι' ἔργου τῆς μεγάλης ἀναπτύξεως τῶν Προαστείων τοῦ Γαλατῆ καὶ Πέραν, ὁ Σουλτάνος Μαχμούτ διέταξε νὰ κατασκευασθῇ ξυλὴν γέφυρα μεταξὺ Ἀξάπ-Καποῦ καὶ Ὁν Καπάν, τῷ δὲ 1845 ἡ Βασιλομήτωρ, μήτηρ τοῦ Ἀβδὺλ Μειζήτ, κατεσκεύασεν δευτέραν ξυλὴν γέφυραν μεταξὺ Καράκιοϊ καὶ Βαλοῦκ Παζάρ, ἀνακαιριοθεῖσαν ἐν εἴει 19 2.

Σημειωτέον ὅτι ταυτὴ γέφυρα ἐπλήρξε καὶ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ μεταξὺ τῶν ἀνακτόρων τῶν Βλαχερνῶν καὶ τοῦ νῦν Χάσκιοϊ, τότε Πικριδίου, ἥτις ὑφίστατο κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων κατάληψιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐπιδιορ-
θωθείσα δι' αὐτῶν διετηρεῖτο μέχρι τοῦ 1854.

κία οἰκουμένη ὑπὸ Ὅμογενῶν, Τούρκων, Ἀρμενίων καὶ Ἑβραίων.

Μετὰ ταῦτα ἐκτείνονται αἱ συνοικίαι Περὶ Πασᾶ, Χαλι-
τζόγλου, Σούτλιτζε καὶ Καρὰ Ἀγάτς μετὰ τῆς ὁ-
ποίας ἄρχεται ἡ κατάφυτος καὶ ὠραία πεδιάς τοῦ ἐξοχικοῦ
Κιατχανέ.

ε) Μεσόγειοι συνοικίαι Περαιάς.

Σταυροδρομίου—Πέραν Μπέϊ-Ὀγλου. Εἶναι ἡ
πολυανθρωποτέρα συνοικία τῆς Περαιάς, οἰκουμένη καὶ ὑπὸ
Εὐρωπαίων. Ἐνταῦθα ἐπάρχουσι πολλὰ μεγάλα καὶ ὠραία
οἰκοδομήματα, μετὰ τὴν τῶν ὁποίων τὸ Ἀντοκρατορικὸν Ἀύ-
κειον, τὸ Ζωγράφειον καὶ ἡ Σχολὴ τῶν Γλωσσῶν.

Ταξιμίου. Ἐν αὐτῇ ἐπάρχει στρατὸν τοῦ πυροσβεστι-
κοῦ τάγματος, τὸ Γαλλικὸν καὶ Γερμανικὸν νοσοκομεῖον, τὸ
Ἑθνικὸν Αὐκειον, τὸ Ζάπτειον Παρθεναγωγεῖον καὶ πολλὰ
ἄλλα δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ καταστήματα.

Παγκάλτιον, Νισάντας, Σισλίον καὶ Φερίκιοῦ,
συνοικίαι οἰκούμεναι ὑπὸ Ὅμογενῶν καὶ Τούρκων.

Ταταῦλα. Συνοικία οἰκουμένη ὑπὸ Ὅμογενῶν.

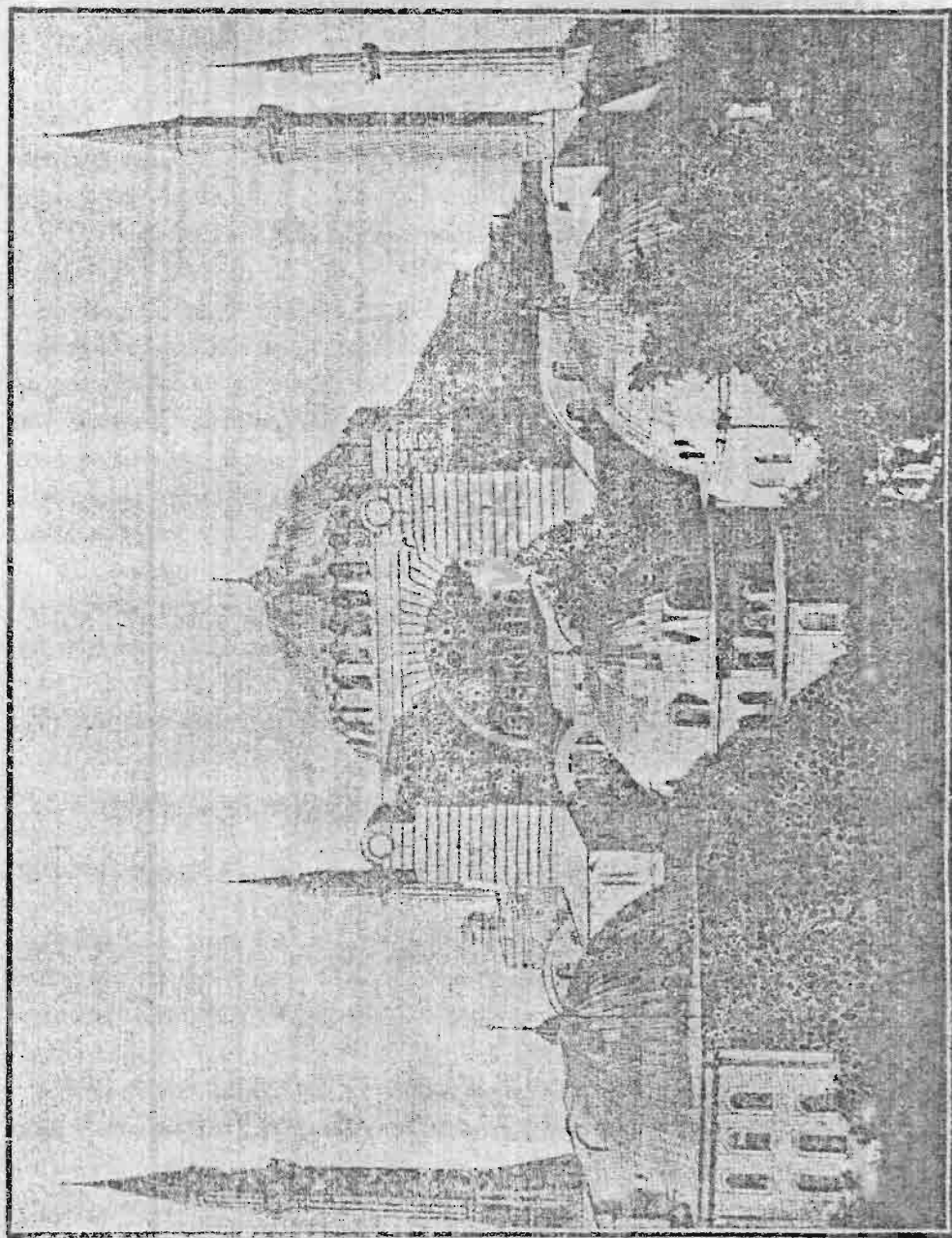
ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἡ Ἀγία Σοφία. — Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ιδρύσας τὴν νέαν πρω-
τεύουσάν του καὶ κοσμήσας αὐτὴν διὰ πολλῶν ναῶν, ἀφιέρωσε τὸν πρῶ-
τιστον τούτων εἰς τὴν ὑπερτάτην τοῦ Θεοῦ Σοφίαν. Ὁ ναὸς οὗτος ἀνοι-
κοδομηθεὶς εὐρυχωρότερος ὑπὸ Κωνσταντος διετέλεσε ἀκμαίων μέχρι
Ἀρκαδίου ὡς πρωτεύουσα ἐκκλησία τῆς τε Βασιλευούσης καὶ ἀπάσης τῆς
Ἀνατολῆς. Ὅτε ὁ Χρυσόστομος ἐξωρίσθη, ὁ λαὸς τῆς Κωνσταντινουπό-
λεως ἐνόμισεν ὅτι εἶνε περιττὸν νὰ ὑφίσταται πλέον καὶ κατελυρπώλησεν
αὐτὸν τῷ 404. Ἀνεκτίσθη τῷ 415 ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ Β' καὶ ἐπερπολήθη
τὸ δεύτερον κατὰ τὴν στάσιν τοῦ Νίκα. Μεταξὺ τῶν δημοσίων δαπάνη
κατασκευασθέντων καὶ ἐπισκευασθέντων κτιρίων ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, εἶναι
καὶ ὁ ναὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, μέγα καὶ πολυτελέστατον κτίριον, εἰς τὸ
ὁποῖον ἐπιστατούντων τῶν ἀρχιτεκτόνων Ἀνθεμίου τοῦ Μιλησίου καὶ Ἰσι-
δώρου τοῦ Τραλλιανοῦ, εἰργάσθησαν οἱ Βυζαντινοὶ ἐπὶ 6 ἔτη δαπανή-
σαντες περὶ τὰ 321.000.000 φράγκων.

Ὁ ἐπὶ τεσσάρων σταυροειδῶν σταῶν καὶ 67 κίωνων στηριζόμενος σφαι-
ρικὸς αὐτοῦ θόλος, ἦτο ὅλος ἐπίχρυσος ἐσωτερικῶς καὶ τὸ ἔδαφος ψηφι-
δωτόν. Ὑπῆρχον ὀγδοήκοντα Εὐαγγέλια ἕκαστον τῶν ὁποίων ἐξύγιζε δύο
στατήρας ὡς ἕκ τῶν πολυτίμων λίθων, δι' ὧν ἐκολύπτοντο προσέτι ὑπῆρ-

χον 60 Ο μαγουάλια καὶ ἑπτὰ πελώριοι σταυροί, τοσοῦτοι δὲ πολυέλαιοι ἐκρέμαντο ἀπὸ τοῦ θόλου, ὥστε ἐνόμιζέ τις ὅτι ἔπλεεν εἰς ὠκεανὸν φωτός.

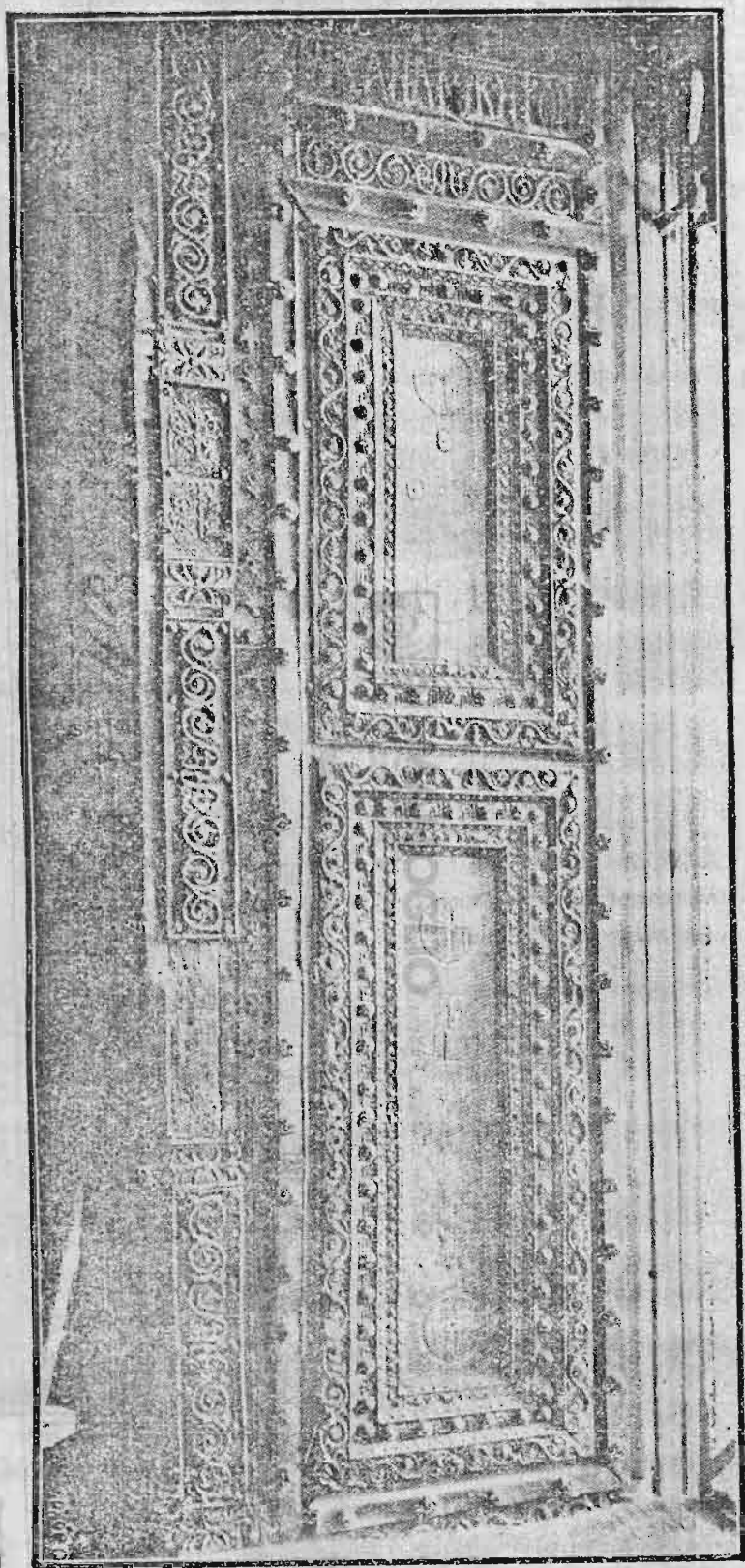
Κατὰ τὴν ἐγκαινιάσιν του ἐκπλαγεῖς ἐκ τῆς μεγαλοπρεπείας αὐτοῦ, ὁ Ἰουδαϊσμός, δὲν ἐδίστασεν νὰ κηρύξῃ ἑαυτὸν νικητὴν τοῦ Σολομῶντος. Ὁ γὰρ οὗτος εἶπε τὸ μεγαλοπρεπέστερον μνημεῖον, ὅπου ἡδυνήθησάν ποτε

Ἡ Ἁγία Σοφία.

οἱ Βυζαντινοὶ νὰ ἀνεγείρωσι πρὸς ἀπεικόνισιν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας(1).

1. Πρὸς τιμὴν τῆς ἐκτενέστερης σοφίας τοῦ μεγάλου βασιλέως ἡγέρθησαν ὑπὸ τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ τοῦ Σολομῶντος ἐν Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τῶν Ἑβραίων, ὁ Παρθένων ἐν Ἀθήναις καὶ ὁ τῆς Ἀγ. Σοφίας ἐν Κωνσταντινίᾳ ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων.

Θυρόφυλλον τοῦ Νάεθης τῆς Ἀγ. Σοφίας.

Τῷ 987 ἐδέησε νά γείνη νέα ἐπιδιόρθωσις. Τῷ 1204 ἐβεβηλώθη ὑπὸ τῶν Λατίνων. Τῷ 1371, σεισμός κατέρριψε τὸν ἐπὶ τοῦ θόλου σταυρόν. Τῷ 1453, Μωάμεθ ὁ Β', ὁ κατακτητής, μετέτρεψε τὸν ναόν εἰς τέμενος, προσθέσας μιναρὲν καὶ τὰ δύο τεῖχνα ἐρείσματα, τὰ ὑπερβαστάζοντα τὸ κτίριον πρὸς τὸ ΝΑ μέρος. Σελήμ ὁ Β' (1566—1574) προσέθεσε δεύτερον μιναρὲν καὶ Μουράτ ὁ Γ' (1574—1595) τοὺς δύο ἄλλους βορειοανατολικῶς. Τῷ δὲ 1847, ἐπὶ Σουλτάνου Ἀβδουλ Μετζήτ, ἐγένετο γενικὴ ἐπιδιόρθωσις παρὰ τοῦ ὀρχιτέκτονος Φωσσάτη, ὅστις ἐστερέωσε τὸν θόλον διὰ σιδηροῦ διαζώματος καὶ ἠνώρθωσε πολλοὺς κίονας, οἵτινες εἶχον παρεκκλίνει.

Φῶς, ἐλαφρότης καὶ ἁρμονία εἶναι αἱ τρεῖς κυριώταται ἐντυπώσεις, αἱ καταπλήττουσαι τὸν εἰσερχόμενον εἰς τὸ ἀπαράμειλλον τοῦτο τῆς βυζαντιακῆς τέχνης προϊόν.

Ὁ Ναός καὶ τὰ Ἀνάκτορα τῶν Βλαχερνῶν. — Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο διεκρίνετο ὅλον τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸ μεταξὺ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ ἔκτου λόφου καὶ τοῦ Κερατίου κόλπου. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ὅπερ τοσοῦτον διεδραμάτισε πρόσωπον ἀνηγέρθη περιώνυμον ἀνάκτορον καλούμενον ἐν τῇ Βυζαντιακῇ ἱστορίᾳ, *Βασιλεία τῶν Βλαχερνῶν*, τῶν ὁποίων ἐρείπια σώζονται καὶ μέχρι τῆς σήμερον. Πλησίον τῶν ἀνακτόρων τούτων ὑπῆρχε καὶ βασιλικὸς ναός, ὃν ἀνήγειρεν ἡ Αὐγουστα Πευλκερία τῷ 435. Ἐνταῦθα ἐκκληροιάζοντο οἱ Αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου.

Ἡ ἐκκλησία αὕτη ἐπυρπολήθη τῷ 1070, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀπταλειώτου καὶ ἀνεκτίσθη ὑπὸ Ἀνδρονίκου Α' Κομνηνοῦ κατὰ τὸ 1184 καὶ ἐκ νέου ἐπυρπολήθη τῷ 1434, δέκα ἐννέα ἔτη πρὸ τῆς τελευταίας ἀλώσεως. Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν, ἣτις ἐγένετο τῷ 1865, ὅτε ἐθεμελιώθη αὐτόθι παρεκκλήσιον, ἀνευρέθησαν ἐρείπια τῆς ἀρχαίας ἐκκλησίας.

Ἡ Ζωοδόχος Πηγή. — *Βαλουκλή.* — Ὁ Ἰουστινιανὸς τῷ 559 πάσχωεν ἐκ λιθιάσεως καὶ θεραπευθεὶς διὰ τοῦ ἀγιάσματος τούτου μετεποίησε λαμπρότερον τὸ ἐκεῖθεν ὑπάρχον ναῖδριον, τὸ ὁποῖον κατεστράφη ἐν μέρει τῷ 1424, παντελῶς δὲ τῷ 1498. Μετὰ τινα ἔτη ἀδείᾳ τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως ἀνηγέρθη μικρότατος εὐκτήριος οἶκος καταστραφεὶς καὶ οὗτος τῷ 1821 ὑπὸ τῶν Γεντισάρων. Τῷ δὲ 1833 τὴν 14 Σεπτεμβρίου ἐτέθησαν τὰ θεμέλια τοῦ νῦν μεγαλοπρεποῦς ναοῦ καὶ τοῦ ὑπογείου εὐκτηρίου, ὅπου καὶ τὸ ἀγίασμα, τῇ δὲ 2 Φεβρουαρίου τοῦ ἐπομένου ἔτους ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ Β'.

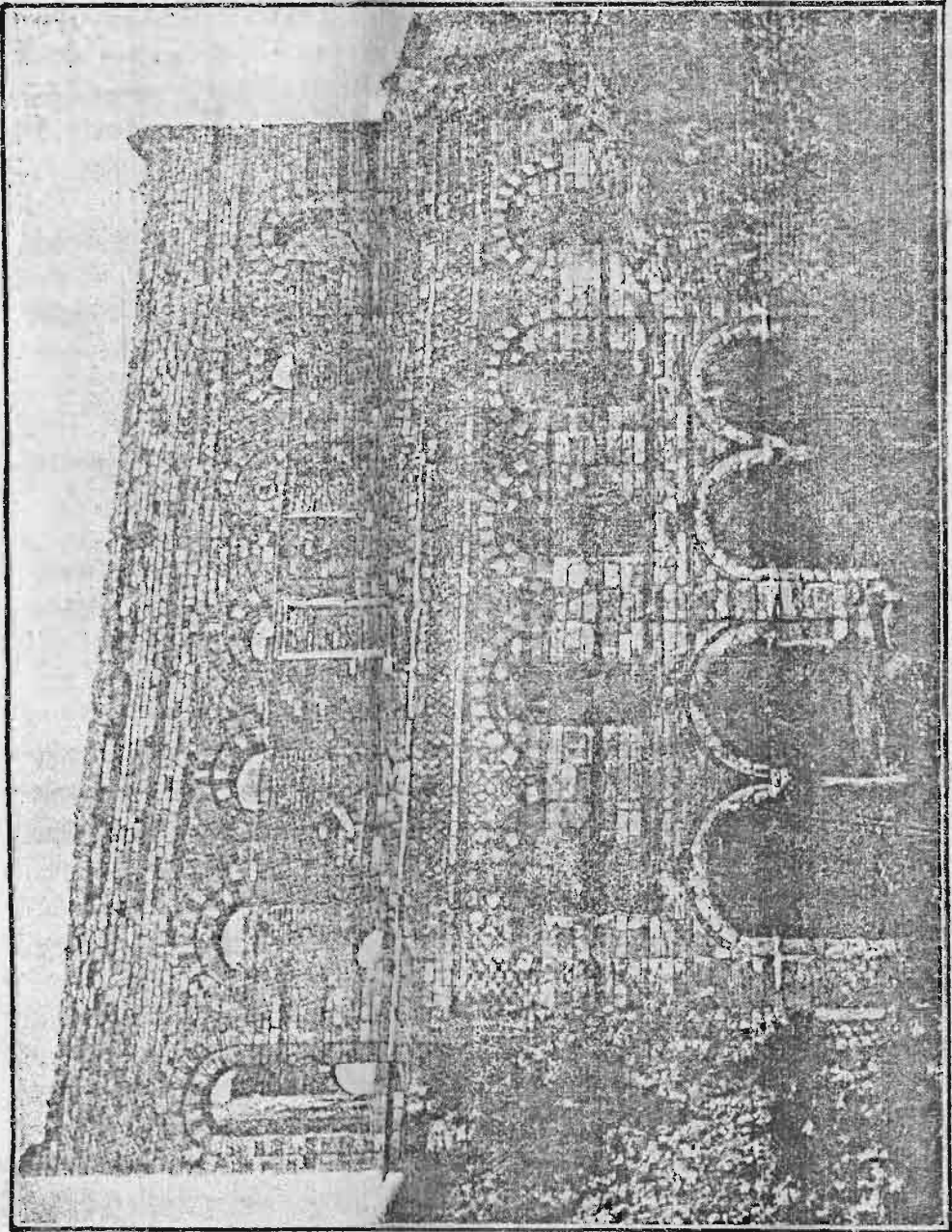
Σήμερον περὶ τὸ ἀγίασμα τοῦτο ὑπάρχουσι τὰ Ἐθνικὰ ἡμῶν Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα, ἰδρύματα ἰδιωτικῆς φιλανθρωπίας δυνάμενα νά παρσβληθῶσι πρὸς τὰ τελειότερα τῆς Εὐρώπης.

Ἡ Μονὴ τῆς Χώρας. — *Καχειὲ Τζαμί.* — Πρώην ναὸς τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ κείμενος πλησίον τῆς πύλης τῆς Ἀδριανουπόλεως. Εἶναι ὁ ἀρχαιότερος ὅλων τῶν ναῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀναφερόμενος ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν ἐν ἔτει 290. Τὰ μωσαϊκὰ καὶ αἱ εἰκόνες αὐτοῦ εἶναι αἱ ὠραιότεραι πασῶν τῶν σωζομένων Βυζαντινῶν τοιούτων.

Ἡ ἐκκλησία αὕτη μετεβλήθη εἰς τέμενος τῷ 1492.

Ἡ Μονὴ τῆς Παμμακαρίστου. — *Φετιχιὲ Δζαμί.* — Κειμένη ἄνωθεν

τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἀγ. Γεωργίου τοῦ Ποτηρᾶ. Ἐνταῦθα μετεφέρθη τὸ Πατριαρχεῖον ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ὑπὸ Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου. Ἀπαντες σχεδὸν οἱ Πατριάρχαι ἐνεταφιάζοντο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ περιβόλῳ αὐτῆς, πρὸ τῆς αἰώσεως δὲ ἐφαίνοντο οἱ τάφοι

Ἐρείπια τῶν ἀνακτόρων τοῦ Ἐβδόμου ἢ κατ' ἄλλους τῶν Βλαχερνῶν (Τεκφονὺς-Σαράϊ).

Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, Ἀννης Κομνηνοῦ καὶ Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου. Ἐφυλάττοντο πρὸς τοῦτοις ἐντὸς τοῦ ναοῦ τὰ λείψανα τῆς Ἀγ. Εὐφημίας, τῆς Ἀγ. Σολομονῆς, μητρὸς τῶν Μακκαβαίων καὶ τῆς Ἀγ. Θεοφανοῦς, πρώτης συζύγου Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, ὅτινα μετέφερον εἰς τὸ νέον Πατριαρχεῖον οἱ Χριστιανοί. Τῷ 1591 μετεβλήθη εἰς τέμενος.

Ὁ Ναός τῆς Ἀγ. Εἰρήνης, νῦν Ὀπλοστάσιον καὶ Στρατιωτικὸν Μουσεῖον. — Ἐν τῷ ναῷ τούτῳ κειμένῳ παρὰ τὴν Ἀγίαν Σοφίαν εὐρίσκει τις πολλὰς ἀρχαίτητας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν ἄλυσον τοῦ Κερατίου.

Κτισθεὶς ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, πυρποληθεὶς δὲ κατὰ τὴν σκίασιν τοῦ Νίκα ἀνεκτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ἐν τῷ ναῷ τούτῳ συνεκροτήθη ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Β' Οἰκουμένη Σύνοδος τῷ 381, ἐπὶ Θεοδοσίῳ, ἣτις ἐπεκύρωσε τὸ συμβόλαιον τῆς Α' καὶ ἀνεθεμίαισε τοὺς Ἑμισαριανούς καὶ Μακεδονικούς. Ὁ ναὸς οὗτος δὲν μετετράπη εἰς τέμενος, ἀλλ' εἰς μουσεῖον ἀρχαίων ὧλων. Ἐν τῇ ἐξωτερικῇ αὐλῇ αὐτοῦ εὐρίσκονται μεγάλοι τινὲς σαρκοφάγοι τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, μία κολοσσιᾶ κεφαλὴ τῆς Μεδούσης, δύο λέοντες καὶ εἰς ὀβελίσκος ἐκ πορφύρεου ἀνίκων εἰς τὸν τάφον Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου.

Ναὸς τῆς Ἀγ. Θεοδοσίας. — Γκιουλ Ἀζαμί. — Κεῖται ἐν Ἐξουμπαλῇ. Ἀνομάσθη οὕτω, δῶτα κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κων/πόλεως οἱ νικηταὶ εὐρον αὐτὸν ἐστολισμένον διὰ ρόδων, ὡς ἄρνια τὴν ἐορτὴν αὐτοῦ (29 Μαΐου).

Τὸ ἀνάκτορον τοῦ Τόπ-Καπού. — Τὸ ἀνάκτορον τοῦτο κεῖται ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Σταμπουλ καὶ ἐκτίσθη ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ Β'. Μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 16' αἰῶνος κατοκεῖτο ὑπὸ τῶν Σουλτάνων. Ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τούτῳ φιλοῦσονται αἱ ἀξιοθαύμηστοι στολαὶ τῶν Σουλτάνων ἀπὸ τοῦ Πορθητοῦ μέχρι τοῦ Μαχμούτ, κεκοσμημέναι διὰ βαρυτιμοτάτων κεντημάτων καὶ πολυτίμων λίθων, θρόνος τις θαυμάσιος κυριευθεὶς παρὰ τῶν Περσῶν τῷ 1514, ἀριστοτέργημα τέχνης τοῦ 17' αἰῶνος καὶ ἄλλα.

Τὸ ἀνάκτορον τοῦ Δολμα-Μπαχτσέ. — Τὸ περίλαμπρον τοῦτο ἀνάκτορον, ἐν ᾧ διαμένει ὁ Σουλτάνος, κείμενον παρὰ τὸ Καρπατὶς, κατὰ τὴν εἰσόδον τοῦ Βοσπόρου, εἶναι παραθαλάσσιον. Ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Ἀβδουλ Μετζήτ τῷ 1853. Ἐν αὐτῷ ὑπάρχουσι καθρέπται κολοσσιαῖοι 30 τετραγωνικῶν μέτρων καὶ βαρυτιμώτατα ἐπιπλα. Ἡ αἴθουσα τοῦ θρόνου εἶναι μία τῶν ὡραιότερων τῆς Εὐρώπης.

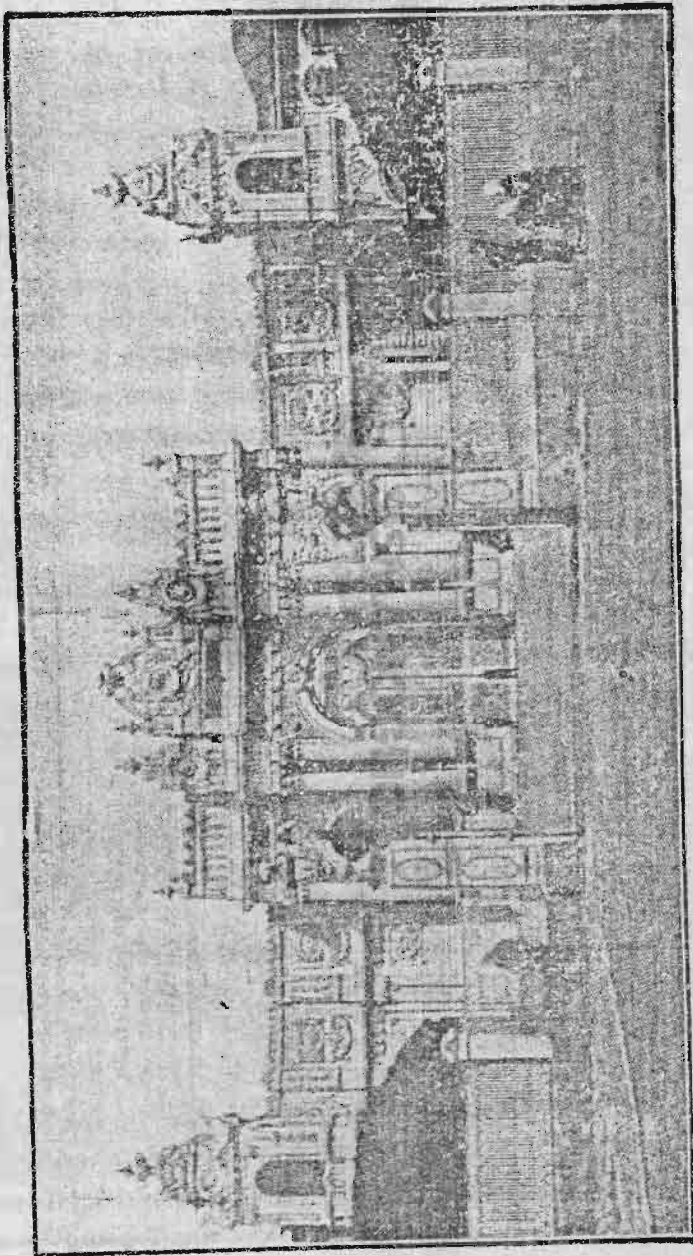
Τὸ ἀνάκτορον τοῦ Γιλδίζ. — Κεῖται ἐπὶ ὡραίας τοποθεσίας ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Ὄρτάκσι ἀνωθεν τοῦ πυρποληθέντος ἀνακτόρου Τσεργάν.

Τὸ Ἱπποδρόμιον. — Ἀτμεϊδάν. — Ἐν τῶν πολλῶν μνημείων, ἅτινα ἄλλοτε ἐκόσμου αὐτὸ σώζονται σήμερον τὰ ἐξῆς:

1 Ὁ Ὀβελίσκος Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου. — Δικιλλῇ-Τις. — Τῷ 390 μ. Χ. ἐστήθη ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου εἰς ἀνάμνησιν νίκης κατὰ τῶν Γότθων. Στηρίζεται ἐπὶ τεσσάρων ὀρειχαλκίνων κύβων τοποθετημένων ἐπὶ τεσσάρων γωνιῶν τῆς μαρμαρίνης βάσεως, ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῆς ὁποίας εἰσιν νίξεται ὁ Θεοδόσιος εἰς διαφόρους στάσεις. Ἐπὶ τῆς βορείας ἴσταιται ὁ ὁθίος περικυκλούμενος ὑπὸ τῶν τέκνων του καὶ αὐλικῶν αὐτοῦ κρατεῖ δὲ στέφανον εἰς τὴν χεῖρα ὅπως στεφανώσῃ τὸν νικητὴν τῶν ἀγώνων.

Ὁ ὀβελίσκος οὗτος ὕψους 15 μέτρων εἶνε μόλις τὸ ἥμισυ τοῦ ὀβελίσκου, ὃν ἀνήγειρε τῷ 1600 π. Χ. ὁ Φαραὼ Τοῦτμος ἐν Ἡλιουπόλει τῆς Αἰγύπτου, ὁποῦ μετηνέχθη εἰς Κωνσταντινούπολιν, διαταγῇ τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ ἐστήθη ὑπὸ Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ.

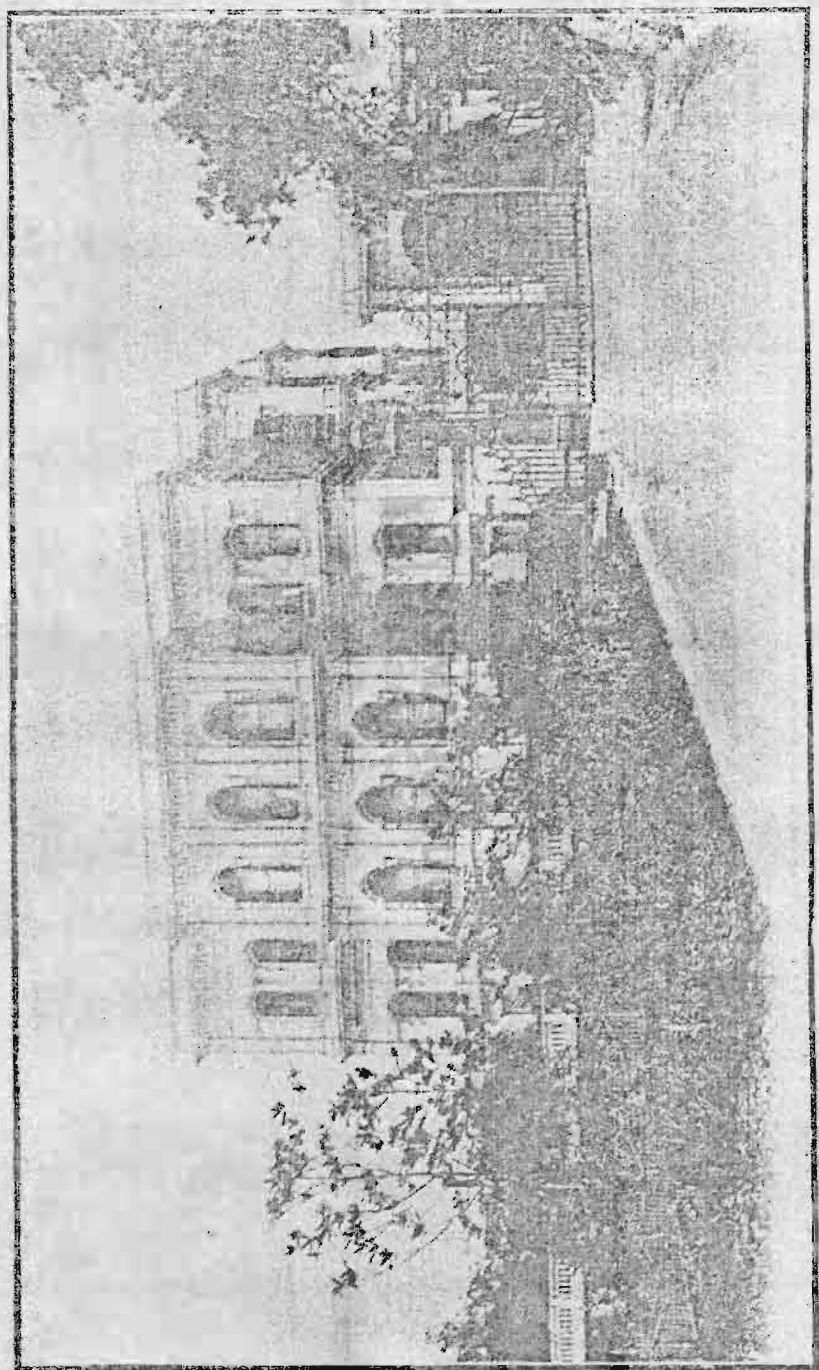
2) Ὁ Ὀβελίσκος Κωνσταντινίου τοῦ Πορφυρογεννήτου. — Τοῦ ὀβελίσκου τούτου αἱ ὀρειχάλκιναι πλάκες, φέρουσαι ἐγγλύφους εἰκόνας, διατηρήσαν ὑπὸ τῶν Λατίνων κατὰ τὴν λεηλασίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ οὕτω δὲν ἀπέμεινεν εἰμὴ σωρὸς ἀμόρφων λίθων. Τῷ 1895 ἐπιδιορθώθη ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Μουσείου Χαμδῇ βέη.

Τὸ Ἀνάκτορον Δολμᾶ - Μπακσέ.

3) Ὁ Ὀρεισιδῆς γαλκοῦς κρίων. — Γκιανλῇ Τὰς. — Ἀποτελεῖται ἐκ συμπλέγματος τριῶν ὄψεων ἐπὶ τῆς κεφαλῇς τῶν ὁποίων ἐστηρίζετο χρυσοῦς τρίπους ἀφιερωμένος τῷ Ἀπόλλωνι. Τὸ μνημεῖον τοῦτο, ἐν τῶν περιφημοτέρων ὅλου τοῦ κόσμου, ἀφιερώθη τῷ 478 π. Χ. ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν ναὸν τῶν Δελφῶν ἐπὶ τῇ ἐν Πλαταιαῖς νίκῃ τοῦ Παιουσάνιου κατὰ τῶν

Περσῶν, μετρήχθη δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου. Ἐκ τοῦ μνημείου τούτου δὲν σώζονται ὁ λαμὸς καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ὄψεων μετὰ τοῦ ἐκ' αὐτῶν τρίποδος.

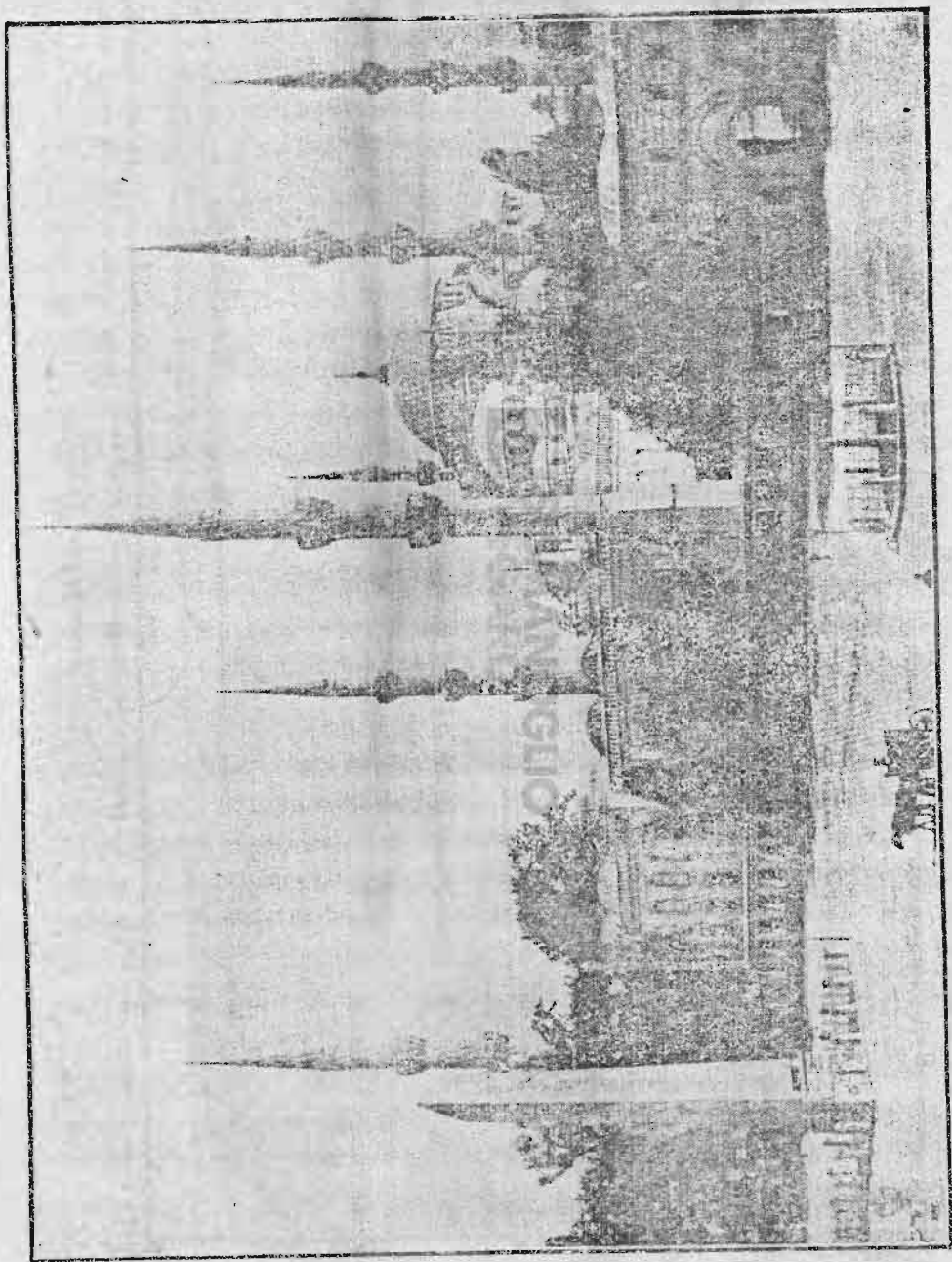

Τὸ Ἀνάκτορον Γαλδίζ.

Ὁ Κίον Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου. — Τσεμπερλή-Τας. — Κεῖται παρὰ τὸ Ἱπποδρόμιον καὶ ἀποτελεῖται: ἐξ ἑννέα κυλινδρικών τεμαχίων. Ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ κίονος τούτου ὑπῆρχε τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος, οὗ ἡ κεφαλὴ ἀντικατεστάθη διὰ τῆς τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ ὅπερ κατέπεσε

μετὰ τῆς κορυφῆς τῆς στήλης βληθεῖσα ὑπὸ κεραυνοῦ ἐπὶ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ.

Ἡ Δεξαμενὴ τοῦ Φιλοξένου — Μπὶν-μπίρ διρέκ. — Κειμένη πλησίον τοῦ Ἱπποδρομίου καὶ ἔχουσα μῆκος 60 μέτρων ἐπὶ 51 πλάτους, ἐκτίσθη

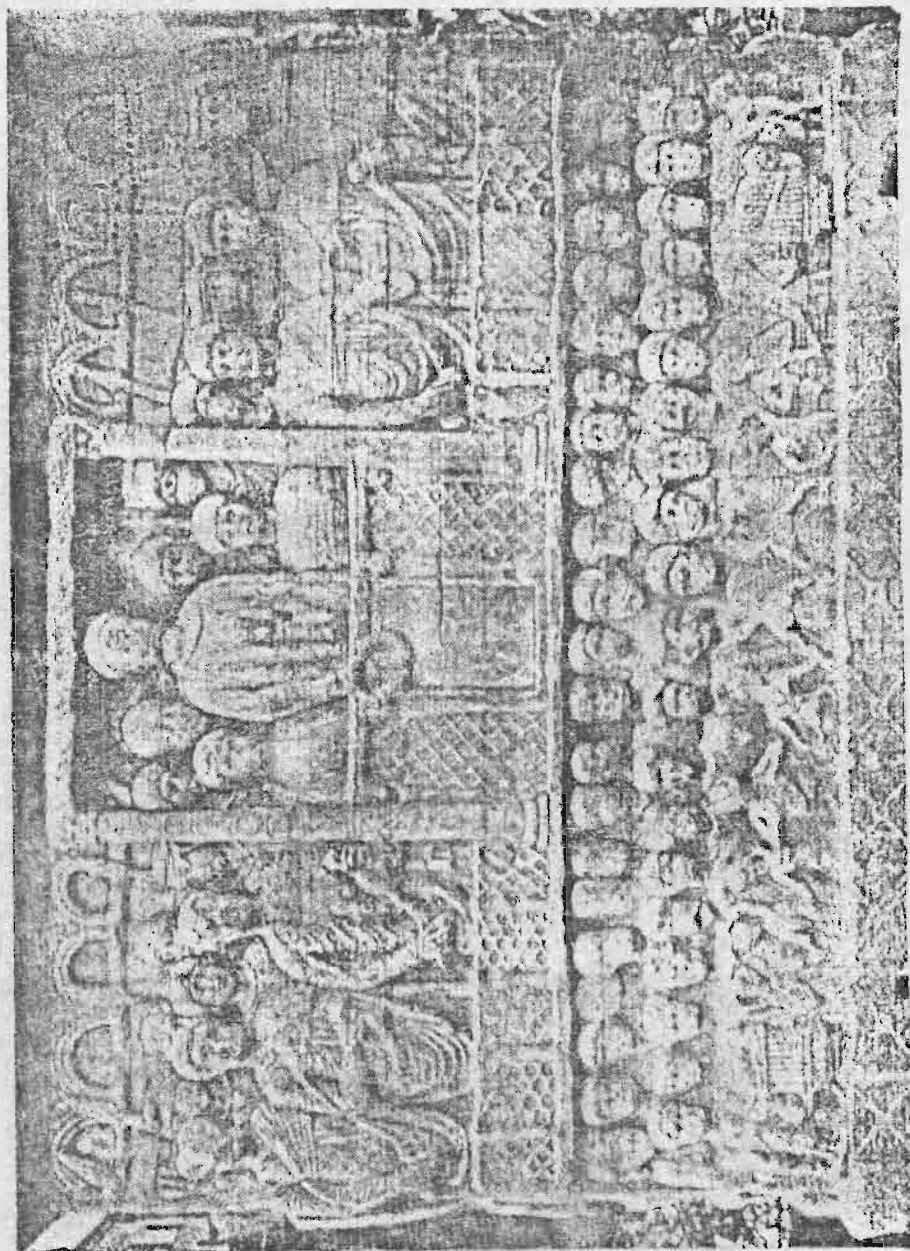

Τὸ Ἱπποδρόμιον καὶ τὸ τέμενος Σουλτὰν Ἀχμέτ τοῦ Α΄.

ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου. Ὁ θόλος αὐτῆς ὑποβαστάζεται ὑπὸ 212 μαρμαρίνων κιόνων τεταγμένων εἰς 15 σειρὰς παραλλήλους. Σήμερον ἐργάζονται ἐντὸς αὐτῆς μεταξοκλώσται.

Ἡ Βασιλικὴ Δεξαμενὴ. — Γερὲ Μπατὰν σεράϊ. — Ἦτοι σειρὰ ὑπογείων ἀνακτόρων. Ἀπέναντι τῆς κεντρικῆς προσόψεως τῆς Ἀγίας Σοφίας,

τῆς εἰσόδου οὐσῆς ἐντὸς ἰδιωτικῆς τινὸς οἰκίας, κεῖται ἡ βασιλικὴ αὕτη δεξαμενὴ. Ἐκτίσθη ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου καὶ ἐπιδιορθώθη ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, διατηρεῖται δὲ κάλλιστα καὶ χρησιμεύει εἰσέτι, ὑδρεύουσα ὁλόκληρον τὴν ἐπ' αὐτῆς ἐκτισμένην συνοικίαν. Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἔχει μῆκος 111 μέτρων ἐπὶ 60 πλάτους, ὃ δὲ θόλος αὐτῆς στηρίζεται ἐπὶ 336 κιόνων.

Ἡ βορρεια πλευρὰ τῆς μαρμαρίνης βάσεως τοῦ Ὀβελίσκου Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου.

Ὁ Πύργος τοῦ Γαλατᾶ. — Τῷ 1348, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κατακουζηνοῦ, ἔκτισαν οἱ Γενομήνσιοι εἰς τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τοῦ Γαλατᾶ πύργον ἐπονομασθέντα Πύργον τοῦ Χριστοῦ μὲ κλίμακα ἀποτελουμένην ἐξ 181 βαθμίδων. Ἐντεῦθεν, ὡς καὶ διὰ τοῦ πύργου τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, κτισθέντος κατὰ τὸ 1808 ἐπὶ Μαχμοῦτ τοῦ Β', ἀγγέλλονται

αἱ πυρκαϊαὶ καὶ ἀπολαμβάνει τις τοῦ μαγνητικοῦ πανοράματος δλοκλήρου τῆς Κων/πόλεως.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω πολυπληθεῖς θόλοι καὶ μιναρέδες, ἔργα νεωτέρας τέχνης, κοσμοῦσι τὴν πρωτεύουσαν.

§ 25. Προάστεια τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ παραλίᾳ τοῦ Βοσπόρου.

Αἰπλοκρίνιον - Βεσίχ - τιάς. Προάστιον πολλῆς ἀπολαῦτον παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς καὶ Τούρκοις ἐπολήψεως διὰ τὴν τερπνὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐν αὐτῇ διαμονὴν καὶ τοῦ θανάτου πολλῶν καὶ μεγάλων Τούρκων. Ἐνταῦθα ἐνταφιώθη καὶ ἐγενναζίσθη μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἀλεξίου ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰσαάκιος.

Μεσάχωρον - Γασώνιον - Ὀρτάχιοι. Προάστιον οἰκούμενον ἐπὶ Ὀμογενῶν, Τούρκων, Ἀρμενίων καὶ Ἑβραίων, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου εὐρίσκονται οἱ κῆποι καὶ τὰ Ἀνάκτορα τοῦ Γιλδίζ. Παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ προαστίου τούτου τὴν καλουμένην τὸ πάλαι Κλειδίον ὑποῖται ὁραιότατον τέμενος.

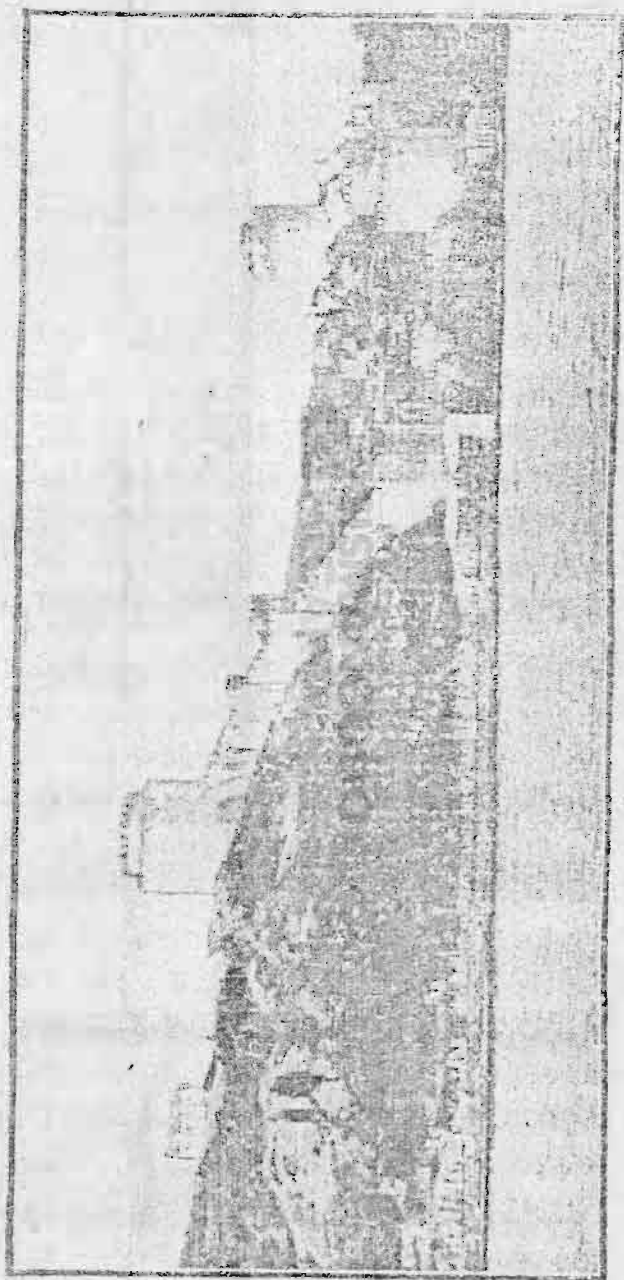
Ξηροκρήνη - Κουρσὺ - τσεσμές. Ἄλλοτε ἐνδιώκτημα τῶν Ὀμογενῶν Ἡγεμόνων τῆς Βλαχίας. Ἐνταῦθα ἀπὸ τοῦ 1804 — 1850 ἐπῆρχεν ἡ Μ. τοῦ Γ'. Σχολή.

Μέγα Ρεῦμα - Ἀρμασάτ-χιοι. Προάστιον οἰκούμενον ἐπὶ Ὀμογενῶν, Τούρκων καὶ Ἑβραίων. Ἐπὶ Βυζαντινῶν ἐλέγετο Μιχαήλιον καὶ τῶν Ἀσωμάτων, σήμερον δὲ Μέγα Ρεῦμα, διότι τὸ ἔνταῦθα ρεῦμα τῆς θαλάσσης εἶναι πολὺν ὀρυγτικόν.

Βεβᾶκιον - Χηλαί. Προάστιον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βοσπόρου. Οἱ Ὀθωμανοὶ ὡς ἐκ τῆς γουγκιῆς καὶ τερπνῆς αὐτοῦ θέσεως ἐξελέξαντο ὡς θερινὴν κατοικίαν. Παράδεισοι Σουλτανικοὶ ἐν αὐτῇ ἐπῆρχον καὶ μέγαρον μεγαλοπρεπές, ἐν ᾧ συνήθως συνήρχοντο οἱ πρόσβεις τῶν Μεγάλων Ἀνάγκων πρὸς συνδιάσκεψιν μετὰ τοῦ Μεγάλου Βεζύρου καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη καὶ περίτερον τῶν συνδιαλέξεων. Ἐνταῦθα ὑπάρχει καὶ ἡ Ἀμερικανικὴ Ροβέρτιος Σχολή ἐπὶ λόφον.

Φροῦριον τῆς Εὐρώπης — Ροῦμελι - Χισσάρ. Συνοικία οἰκουμένη ἐπὶ Ὀμογενῶν, Τούρκων καὶ Ἀρμενίων Ἐνταῦθα ὁ μὲν Λαρεῖος ὁ Α΄ κατεσκέασε γέφυραν διὰ τοῦ

Σαμίον Μανδροχλέους, δι' ἧς διέβη τὸν Βόσπορον μετὰ ἑ-
πτακοσίαν χιλιάδων στρατιωτῶν, οἱ δὲ Σουλτάνοι Βαγιαζίτ
δ' Α' καὶ Μωάμεθ δ' Β' (τῇ 1452) ἤρριον ἐκατέρωθεν
τῶν στεγῶν τὰ τῶν σωζόμενα φρούρια εἰς τὴν κατασκευὴν

Φρούριον τῆς Εὐρώπης. — Φόρμλι· Χιουσόφ.

τῶν ἀκρίων ἐργάσθησαν ἐπὶ τοῖς πύργῳ 1000 πύργῳ καὶ
ἄλλαι τῶν ἀστυνομιῶν.

Τὸ μέρος τοῦτο οἱ μὲν ἀρχαῖοι ὀνόμαζον Ἑρμαῖον, διότι
ἐπῆρχε καὶ καὶ τοῦ Ἑρμοῦ. οἱ δὲ Βυζαντινοὶ Φονέαν.

Μετὰ τὸ Ροῦμελι-Χιουσάκ ἐπὶ τῆς κορυφῆς μεν τοῦ λόφου κείται τὸ Βαφροχώριον, ἐπὶ δὲ τῆς περικύβης τὸ Ἐπιφάνιον, ἐν ᾧ τὸ μέγαρον τοῦ Ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου ἔχον θξαύσιον παρόδυσον.

Μετὰ ταῦτα κείται τὰ προύσια Σωσθέριον καὶ Νισχώριον (1) οἰκούμενα ἐπὶ Ὀμογενῶν. Τοῦρκων καὶ Ἀρμενίων. Ἐν αὐτοῖς ἐπάρχουσιν ὄφιοι λόφοι κατάγεται ἀπὸ ἐψηλὰ δένδρα καὶ ἀρπελῶντες.

Καλιπρόριον - Ραχία καὶ Θεραπευεῖα. Ἐνταῦθα ἐπάρχει Αἰδιοκρατορικὴν περὶ πτερον ἐν τῇ ἀπείρῳ Μαχημὸν δὲ κατὰ τὸ 1828, ἔτι ἵος μετὰ τὴν ταυμαχίαν τοῦ Ναβαρίνου, ἐπέγραψε τὸ πρωτόκολλον τῆς ἀνεξαριστίας τῆς Ἑλλάδος παρουσιασθὲν ἐπὶ τοῦ πρεσβεριοῦ τῆς Ἀγγλίας Canniing.

Θεραπεῖα - Φαρμακέως Κόλλιος Σεραπειὸν κατὰ Πολύβιον. Ἔδρα τῆς Μητροπόλεως Ἀέκων. Ἐνταῦθα ἐπάρχουσι θερινὰ μέγαρα τῶν πρεσβειῶν Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ἰταλίας καὶ Ἑλλάδος. Τὸ προύσιον τοῦτο κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν ἐλέγγοτο Φαρμακέως, διότι ἡ Μήδεα ἐληγομένης τὰ φάρμακα τῆς ἐνταῦθα κατὰ τὴν μυθολογίαν.

Κιρῖτε-Βουρνού ἄλλοτε Κλειίδες τοῦ Πόντου.

Βαθυρούαξ-Βουρνούκ-Θερέ. Ἐχον καλλὰδα ἐκ τῶν ὀρεισιότατων καὶ τερτιοτάτων. Τοῦ Βαθυρούακος τὴν περικύβην, ὡς καὶ τὴν τοῦ ἀλγίου περιμήρω εὐρισκαμένον προουπείον Γερῆ Μαχαλὶ κοσμοῦσε ἐκτὸς ἄλλων, Σουλτανικὸν περὶ πτερον καὶ τὰ θαιρὰ μέγαρα τῶν διαφόρων πρεσβειῶν.

Αὐτικὴ Ἀεὶκη—Ροῦμελι-Καβάκ. Κείται εἰς ἀπόστασιν 24 χλμ. πρὸς Β. τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπὶ τῶν ὁρειωμάτων κείται τὸ φρούριον τὸ ἐπὶ Μουράτ τοῦ 4' ἐν ἔτει 1628 κτισθὲν πρὸς θξασφάλισιν τοῦ Βοσπόρου ἀπὸ τῶν Κοζάκων, ἀπέκρινεν δὲ ταύτην ἐν τῇ Ἀσιατικῇ περικύβῃ τὸ Ἀνι-τόλ-Καβάκ μετὰ φρούριον, κτίσματος τοῦ αὐτοῦ Σουλτάνου. Ἐνταῦθα μετὰ τοῦ 1713 διεσώζετο μονὴ τις τῆς Παναγίας, καταστρωγῆσιν τῇ διαταγῇ τοῦ τότε μεγάλου Βεζύρου Λαμὰ Ἀλῆ Πασῶ.

Φανόριον—Ροῦμελι-Φενέκ καὶ πλησίον αὐτοῦ ὁπο-τιθεταὶ αἱ Κρανίαι ἢ Συμπληγάδες πέτραι τῶν ἀρχαίων.

1. Τὸ πόλαι ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Ἀέκων.

λίτον Σηλυβρίας Διονυσίου, τὸ Νεοχώριον, τὸ Ἐλβασάνιον, τὸ Φανάριον παρὰ τὴν Σηλύβριαν, τὸ Ἀκ-Ἀλάν ἐνθα πρὸ τινων ἐτῶν εὐρέθησαν Βυζαντινὰ νομίσματα, τὸ Κα-ὸ ἡ-κιοῖ, (1) καὶ ἄλλαι, ὧν αἱ πλεῖσται οἰκοῦμεναι ὑπὸ Ὀμογενῶν.

Πρὸς Β. τῶν Μετρῶν εἰς δύο περὶπου ὥρων ἀπ' αὐτῶν ἀπόστασιν πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῶν ὑπωρεϊῶν τοῦ λόφου Ἀγ. Ἡλίας κεῖνται αἱ Καστανεαὶ ἔχουσαι 1200 κατ. περὶπου, τὸ κεντρικὸν καὶ ὠραιότερον μέρος τῶν ὁποίων ἐπυρπολήθη ὑπὸ τῶν Βουλγάρων κατὰ τὴν τελευταίαν των ἐπιδρομήν. Ἐνταῦθα ὑπάρχει ὠραία ἐκκλησία λιθόκτιστος ἀλλ' ἡμιτελής, καὶ πρὸ τῆς πυρπολήσεως κτῶν διεσώζετο ἐν τῇ σχολῇ πλᾶξ μαρμαρίνη ἐξαφανισθεῖσα ἤδη παριστῶσα δύο γυναῖκας τὴν μὲν ὀρθίαν τὴν δὲ καθημένην (2). Πλησίον τῶν Καστανεῶν εὐρίσκονται τὸ Ὀκλαλῆ πυρποληθὲν ὀλοτελῶς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, τὸ Τσιφλίκιον, τὸ Λέρκως, τὸ πάλαι ἔδρα Ἐπισκόπου κ. ἄ.

1. Ἐν Καδῆ-κιοῖ ἀνεκαλύφθησαν τῷ 1885 δύο ἁγίσματα, ἅτινα μαρτυροῦσι ὅτι τὸ χωρίον τοῦτο ἦτο ἀρχαῖον καὶ καθαρῶς χριστιανικόν, ἂν καὶ κατὰ τὰς ἐπιτοποίους παραδόσεις ἦτο πρότερον τουρκικόν. Ἡ ἀνακάλυψις τῶν δύο τούτων ἁγιασμάτων, καθὼς καὶ μαρμαρίνων στηλῶν τινῶν χρησιμοποιοιθέντων ὑπὸ τῶν κατοίκων πρὸς κατασκευὴν τῶν οἰκιῶν των, παρέχουσι τὸ ἐνδύσιμον νὰ φρονηῖ τις ὅτι ἐνταῦθα ὑπῆρχε ποτε θρακικὸς πληθυσμὸς συμπεπυκνωμένος.

Τὰ ἀνακαλυφθέντα δύο ταῦτα ἁγίσματα εἶναι πρῶτον μὲν τὸ Κελισέ-μπου· γὰρ κείμενον εἰς εἰκοσάλεπτον ἀπὸ τοῦ χωρίου ἀπόστασιν ἐν τόλῳ χαμηλοτέρῳ τοῦ κατερρημένου λόφου τοῦ Καδῆ-κιοῖ, δεύτερον δὲ τὸ Καπακλή-ἁγίασμα κείμενον ΝΔ τοῦ χωρίου, εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτοῦ ἀπόστασιν, καὶ χρησιμεῖον νῦν ὡς εὐκτήριος οἶκος. Κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τῶν ἁγιασμάτων τούτων εὐρέθησαν κέρατοι, τμάχια δοχείων καὶ διάφορα ἄλλα περὶ τῶν ὁποίων ἀπεφάνθησαν οἱ ἀρχαιολόγοι τοῦ ἀρχαιολογικοῦ τμήματος τοῦ Ἑλλ. Φιλολογικοῦ Συλλόγου Κων/πόλεως, ὅτι πάντα ταῦτα εἶναι μὲν ἐρείπια κτιρίων μεσαιωνικῆς πάντως ἐποχῆς, τὸ χωρίον ὅμως εἶναι ἀρχαιότατον διότι ἀνευρέθη καὶ πλᾶξ μαρμαρίνη παριστῶσα ἵππον Ζετὰ ἐγείπον νεανίου δεικνύουσα ἴσως τὴν λατρείαν τῶν ἀρχαίων Θρακῶν.

2. Πρὸς τὸ Α. μέρος τῶν Καστανεῶν καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς σχεδὸν ὥρας ἀπ' αὐτῶν, ἔκειτο κατὰ πᾶσαν πιθανότητα πρὸ δύο περὶπου ἑκατονταετηρίδων αἱ Καρναὶ (Δξεβιζλίκ) ὁτομασθεῖσαι οὕτως ἐκ τῶν ἐκεῖ ὑπαρχουσῶν ὁμωνύμων δένδρων. Διὰ λόγους ὅμως, οὓς οὐ διέσωσεν ἡμῖν ἡ ἐπιτόπιος παράδοσις, οἱ κάτοικοι τῶν Καρνῶν μετέφεραν εἰς τὸ ἀπέναντι καὶ παρὰ τὸ ἐκ καστανεῶν δάσος, ὅπου ὑπῆρχε ἵππυλις τοῦ ἐκ Βιτωλίων καταγομένου Μάρκου,

27. Παράλιοι πόλεις τῆς διοικήσεως Μετρῶν καὶ τοῦ νομοῦ Ἀδριανουπόλεως ἐν τῇ Προποντίδι.

Ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς τοπαρχίας Μετρῶν κεῖνται αἱ κομπο-
πόλεις Ἀμπαρλῆ, Γαρδᾶς, Ἀρσοῦ καὶ βορειοδυτικῶς
παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου Μ. Τσεκμετζέ, ἡ ὁμώνυμος
πόλις ἔδρα ἐποδιοικήσεως (τὸ πάλαι Ἀθούρα καὶ ἔδρα Ἐπι-
σκόπου) μετὰ 2500 κατοίκων, ἐξάγουσα πέποντας καὶ περι-
φρήμους κεφάλους, ἀφ' ὧν κατασκευάζεται τὸ περιζήτητον καὶ
ἐξαιρετικὸν ὑποπόριον. Ἐπὶ τῆς στομαλίμνης ταύτης κατασκευά-
σε μεγάλην λιθίνην γέφυραν Σουλεϊμὰν ὁ Μέγας, ἣν ἀπε-
περάτωσεν ὁ υἱὸς ἐκείνου Σελίμ ὁ Β'. Ἐποντιαι ἡ Καλλι-
κράτεια ἐπὶ τῆς Α. παραλίας τοῦ ἰδίου κόλπου μετὰ 3000
κατοίκων ἔχουσα σημερινὸν ἐμπορικὸν ναυτικὸν ἱστιοφόρον,
τὰ Ἀημοκράνεια, τὸ Οἰκοῦνομεῖον, αἱ Αἰγριαλοὶ καὶ
τὸ Ἐξάστερον μετὰ 2,500 κατοίκων, κομποπόλεις οἰκού-
μεναι ὑπὸ Ὅμογενῶν καὶ ἔχουσαι πολλοὺς ἀμπελῶνας.

Ἐπιβάται 3,000 κ. Ὅμογενεῖς. Ἐνταῦθα τῷ 1857 ὁ
ἀείμνηστος Σαράντης Ἀρχιγένης, ἱατρός, ἀνήγειρεν ἰδίαις δα-
πάναις Ἐκπαιδευτήρια συντηρούμενα ἐκ τοῦ τόκου τῶν κεφα-
λαίων, ἅπερ παρκατέθητο εἰς Τραπεζας. Τὰ ἐκπαιδευτήρια

ἀρχισυνοποιοῦ τῆς τότε Βασιλομήτορος, ὅστις πάντῃ ἀορίτως παρεχώρησεν
αὐτὴν εἰς τοὺς ἐκ Καρυῶν μετανόμους. Ἐκτοτε ἐδόθη εἰς τὴν ἐκείθεν κτισθεῖ-
σαν κόμην ἡ ὀνομασία Καστανεῖα ἐκ τῶν ἐκεῖ ὑπαρχουσῶν ὁμωνύμων δέν-
δρων, ὡς συνέβαινε τοῦτο καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν (Στράβ. ΙΒ' 869). Συγγενεῖς τοῦ ἀειμνήστου Μάρκου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Μαρκόπουλοι
διεχειρίζοντο τότε ἐν τῇ Ἀιτικῇ ἑπαιλίᾳ, ἣτις συνοικισθεῖσα μετὰ ταῦτα
ὡς ἡ πρόην ἑπαιλὶς τῶν Καστανεῶν, ἔλαβε τὸ ὄνομα Μαρκόπουλον ὑφι-
στάμενον καὶ μέχρι τῆς σήμερον. Μετὰ τὴν μετοίκησιν ταύτην τῶν Κα-
ρυέων εἰς Καστανεῖας προσῆλθον καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Χαλκαλῆ εἰκοσάλεπτον
τῶν Καστανεῶν ἀπέχοντος. Λείψανα τῶν τε Καρυῶν (νῦν ἴσως Αἰβατλή)
καὶ τοῦ Χαλκαλῆ συχνάκις τὸ ὄροισρον καὶ ἡ σκαπάνη τοῦ γεωργοῦ ἀνακα-
λύπτουσι. (Σημ. Π. Κ. Β. Οἰκονόμου).

Ἐκ τῶν Καρυῶν τούτων τῆς Ἐπαρχίας Δέρκων κατέργετο ὁ Ἰωάννης Κα-
ρνοφύλλης ἀκμάσας κατὰ τοὺς μετὰ τὴν ἄλωσιν χρόνους. Ὁ ἀνὴρ οὗτος διε-
κρίθη ἐπὶ σοφίᾳ καὶ σπουδαίαν κατέλαβε θέσιν ἐν τῇ τῶν Πατριρχείων ἱστο-
ρίᾳ, διορισθεὶς Μ. Λογοθέτης τῆς Μ. Ἐκκλησίας, καὶ ἐν τῇ τῆς Π. Μ. τοῦ Γ.
Σχολῆς, διορισθεὶς διευθυντὴς αὐτῆς (1611—1655 καὶ 1663).

ταῦτα καταστρέφοντα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐμογενοῦς κοινοῦ καὶ ἔχοντα ἀνοιχτὰς εἰς ἀγκύλῃς αὐτῶν πρὸς τὴν αἰὲς διηρόντως παιδείαν ἐργαζόμενα φιλοτίμως τὸν ἐγγενῆ τῶν γραμμάτων ἀγῶνα, ἀποβλέποντες εἰς τὴν ἡθικὴν διαπαιδαγόγησιν τοῦ γυναικείου φύλου ἐν τῇ νοτισσατολικῇ θορῇ.

Ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐπάσχει ἐπιθαλάσσιος Βυζαντινὸς πύργος καθεὶς σχήματος, ὃν ἐμελέτησεν ὁ Α. Παπαδῆς (1). Τὸν πύργον τοῦτον ἔκτισεν ὁ ἐπὶ Αἰτοκρατίας Ἰωάννης τοῦ Καρατακουζινοῦ ἀκαίσας διοικητῆς Ἀπόκρινος, ὅστις ἐν ἔτει 1341 στασιάζας κατέστη ἐν τῷ πύργῳ τοῦτον ἐπωρναζόμενον τότε φρούριον τῶν Ἐπιδαύρων. Ἐν αὐτῷ εἶχε περιορισθῇ τῷ 1358 ἐπὶ τοῦ Καρατακουζινοῦ καὶ ὁ ἐστειμένος εἰς αὐτοῦ Μιθθαῖος ἡγευθερόβη δὲ ὅτε, πεισθεὶς ἐπὶ τοῦ πατρὸς του παρόντος τῶν τίτων Αἰτοκρατίας, ἀσπερχῶς ὁ πύργος οὗτος δὲν ἐπάσχει πῦρ σῶος. Οἱ κάτοικοι ἴδοντες παραπλεύρως μεγίστην ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Παρουσκειῆς τῆς Ἐπιδαυριῆς, εἰς τὴν οἰκοδομήν τῆς ὁσίας, καταστρέψαντες τὸν πύργον, ἐχρησιμοποίησαν τὸ ὕλικόν αὐτοῦ. Ἐν δὲ τῇ πύργῳ θανατοφωγίᾳ τῶν Ἀρχιερεῶν Ἐκπαιδευτηρίων ἐπάσχει ἐντεταχισμένη μικρὰ ἐπιτάφιος ἀνέγλυφος πλάξ, παριστῶσα γυναικα ἱσταμένην μεταξὺ δύο παιδιαχῶν.

Σηλὲ βρύα, ἡ ἐπὶ Βυζαντινῶν Εὐδελισιόπολις, 8,000 καὶ Ὀμογενεῖς, Τοῦρκοι, Ἑβραῖοι καὶ Ἀρμένιοι. Ἀποικία Μεγαρίων, καθεὶς τῶν 2' περίπου π. Χ. αἶονα. Ἐδρα τοῦ Μητροπολίτου Σηλεβρίας καὶ ἐπισκοπικῆς. Ἡ πόλις κεῖται ἀμφιθεατρικῶς ἐπὶ τοῦ λόφου καὶ τῆς παραλίας καὶ ἐξάγει λαμπρὸν ἐντόρριον. Ὁ λόφος ἔχων 90 μέτρων ὕψος φέρει ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὀγκώδη ἐρείπια τοῦ φρουρίου, ὅπερ εἶναι τὸ ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν καλούμενον φρούριον τῶν Σάκων. Κατὰ τὴν 8 Σεπτεμβρίου τελεῖται ἐνταῦθα μεγάλη πανή-

1. Ὁ Α. Παπαδῆς ἐγεννήθη ἐν Χίῳ τῷ 1811 ἐκ ἐπιφανοῦς Χιακῆς οἰκογενείας, ἐσπούδασεν ἐν Παρισίῳ καὶ ἔλαβεν τὴν ἡλικίαν καὶ τῷ 1839 ἀναγορευθεὶς διδάκτωρ αὐτῆς ἦλθε τῷ 1840 εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκεῖθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐν ᾗ ἐπὶ 40 ἔτη ἥσκησεν αὐτὴν ἐδουλειῇ καὶ φιλανθρωπῶς, ἐπιδοθεὶς συγχρόνως καὶ εἰς εὐτυχὲς πέρασ ἀγαθῶν σπουδαιοτάτας ἀρχαιολογικὰς, ἱστορικὰς καὶ τοπογραφικὰς περὶ τοῦ Βυζαντίου μελέτας ἐκτελεσθεῖσας καὶ ἐπὶ τῶν ξένων ἐπὶ ἐπιστημόνων.

γυρις, εἰς ἣν προσέρχοντο πολλοὶ ἔκ τε τῶν πέριξ καὶ τῆς πρωτευούσης.

Ἡ ἀρχαία Σηλόβριμ ἔκειτο ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως καὶ ἐθεμελιώθη κατὰ Σιράβρινα ὑπὸ τοῦ Σήλως. Ἐκ τοῦ πρώτου οἰκιστοῦ γὰρ τῶν ὀν καὶ ἡ πόλις ὠνομάζετο Σήλις, ὑπὸ δὲ τῶν Θρακῶν προσετέθη ἡ λέξις, βρά, σημαίνουσα πόλιν. Ἡ πόλις αὕτη ἤκμαζε καὶ ἀπέβη τὸ κέντρον τοῦ μετὰ τῶν πέριξ βαρβάρων ἐμπορίου. Ὁ Ἀλκιβιάδης τῷ 410 π. Χ. ἐπέβαλε κατ' ἀρχὰς φόρους εἰς τοὺς κατοίκους, βραδύτερον δὲ συνενοηθεὶς μετὰ τῶν φρουρῶν κατέλαβε τὴν πόλιν. Τῷ 351 διέτελσε σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων, μετὰ ἐννέα δὲ ἔτη ἐκτίσεται τὴν πολιτοκίαν τοῦ Φιλίππου. Ὁ Ξενοφῶν ἐν τῇ Ἀναβάσει καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ μνημονεύουσι πολλάκις τῆς πόλεως ταύτης. Ἐπὶ Σεπτίμιον Σεβήρον τῷ 196 τὸ Βυζάντιον ἦτο ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ πάρχου διωμένοντος ἐνταῦθα. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀρχαδίου μετωνομάσθη Εὐδοξιοῦπολις πρὸς ἀμὴν τῆς συζήτου του καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο μνημονεύεται ἐν τῇ ἐν Χαλκηδόνι συνόδῳ. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὁ Καντακουζηνὸς μετὰ μεγάλης πομπῆς ἐτέλεσε τοὺς γάμους τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Θεοδώρας, μετὰ τοῦ Σουλτάνου Ὀρχάν. Ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ αὐτῆς Βασιλικῇ (1), ἥτις ἦτο ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, μετεκομίσθησαν τὰ ὀστέα τοῦ μετὰ πενηκονταετῇ περὶ τὸν πολεμικοπάτην βασιλεῖαν ἀποθανόντος περιγῆμεν αὐτοκρατορος Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου, οὗτος τὸν τὰγον ἐσύλασεν τελευταίως αἱ Βουλγαρικαὶ ἀρχαί, ἀναστρέφοντες ἐντὸς τεμένους ἡρειτωμένον, νομίζοντες ὅτι οὕτω ἐξεδικούντο τὸν ἄνδρα, τὸν εἰς τὰς κατ' αὐτῶν μάχας γηράσαντα ἔκαὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τῆς βασιλείας του μηδέποτε ἀναπαύοντα, τὸν ἀείποντα πρὸς ἐχθρούς καὶ ἀποσιτίνας μαχόμενον καὶ ἐπὶ τοῦ ἐγκλίσιον διατρέχοντα τὴν ἀχανῆ Αὐτοκρατορίαν του.

1. Βασιλικαὶ ἐλέγοντο ἐπὶ Ῥωμαίων μεγάλα καὶ ἐπιμήκη οἰκοδομήματα, περιβαλλόμενα ἑσώθεν ὑπὸ κιόνων καὶ ὑπερώων, ἅπαντα ἐχρησίμενον καὶ ὡς δικαστήρια καὶ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια. Τὸ σχέδιον αὐτῶν, μὲ μικρὰς τινας παραλλαγὰς, μετεχειρίσθησαν οἱ ἀρχαῖοι χριστιανοὶ εἰς τὴν οἰκοδόμησιν τῶν πρώτων ναῶν των, ἐξ ὧν πολλοὶ σώζονται καὶ μέχρι σήμερον.

Ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ τῆς τοπαρχίας Ἀδριανουπόλεως ὑ-
πάρχουσιν αἱ ἐξῆς πόλεις καὶ κομποπόλεις :

Ἡράκλεια τὸ πάλαι Πέρινθος. 2,000 κατ. Ὀμο-
γενεῖς καὶ Τοῦρκοι. Ἀποκ' αὐ Σαμίων¹ κτισθεῖσα τὸν ζ' περὶ του
π. Χ. αἰῶνα, τὸ πάλαι ἔδρα Μητροπολίτου καὶ ἐπ' σημερινῶν
ὄλων τῶν πόλεων τῆς Θράκης, ἐν ᾗ ὑπῆρχον καὶ μεγαλο-
πρεπῆ ἐνίκτορα τῶν Βυζαντινῶν Ἀντοκρατόρων. Τὰ ἐρεῖπια
τῆς ἀρχαίας πόλεως κεῖνται ἐπὶ τοῦ παρυκειμένου ἀκρωτη-
ρίου.

Ἐπαιῖθα ὑπῆρχε μέχρι τοῦ παρελθόντος ἔτους ἱερὰ εἰκὼν
τῆς Παναγίας ἐν τῇ κατὰ τοῦ Ἀγ. Γεωργίου ὡς καὶ ἀγάλματι
ἐν τῇ περιβόλῳ αὐτοῦ, τὴν ὁποῖα ἤρπασαν οἱ Βούλγαροι. Ἡ
ἱερὰ αὕτη εἰκὼν τῆς Παναγίας εἶναι ἡ μόνη περισωθεῖσα ἀπὸ
τῶν Βυζαντινῶν χρόνων ἐν Ἡρακλείᾳ, συνίσταται δὲ ἐκ μω-
σαϊκῶν ἐπὶ ἐδάφους κηροῦ καὶ εἶναι ἀξίας, ὡς εἶπον οἱ
μέχρι τοῦδε ἐπισκεφθέντες τὴν Ἡράκλειαν ἀρχαιολόγοι. Τὴν
δὲ ἀξίαν τῶν ἀγαλμάτων καὶ τῶν ἐπιγραφῶν περιέγραψαν πολ-
λοὶ καὶ διάφοροι.

Ραιδεστός, τὸ πάλαι Βισάνθη (1) 30,000 κατ. Ὀμο-
γενεῖς, Τοῦρκοι, Ἀρμένιοι, Ἑβραῖοι καὶ Εὐρωπαῖοι. Ἀποικία
Σαμίων κτισθεῖσα τὸν ζ' π. Χ. αἰῶνα, ἔδρα τοῦ Μη-
τροπολίτου Ἡρακλείας, διοικήσεως καὶ Ἐπισκόπου τῶν Ἀρ-
μενίων. Ἡ πόλις κεῖται εἰς ἀπόστασιν 144 χλμ. πρὸς Ἀ
τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὑποδομημένη ἀμφιθεατρικῶς ἐπὶ
λόγων καὶ περιβεβλημένη ὑπὸ τειχῶν. Ἡ ἀπὸ τῆς θαλάσσης
ἄπορις αὐτῆς εἶναι μιγεφυτική. Πολλὰ τοῦ αἱ ὁδοὶ αὐτῆς εἶναι
ἀκαθόνιστοι καὶ ἀνώμαλοι. Ἀρχαιότηας ἡ Ραιδεστός περιέ-

1. Τῆς Ραιδεστοῦ ποιοῦνται μνησίαν πολλοὶ ἐκ τῶν μεταγενεστέρων συγγρα-
φῶν. Ὁ μὲν Πτολεμαῖος (3, 11, 6.) ταυτίζει τὴν θέσιν αὐτῆς πρὸς τὴν τῆς
ἀρχαίας πόλεως Βισάνθης, τῆς παρ' Ἡροδότῃ (1, 137), Ξενοφῶντι ἐν Ἀνα-
βάσει (1, 2, 32), Πλουτάρχῳ (Ἀλεξ. 36) καὶ ἄλλοις συγγραφεῦσιν ἀναφερο-
μένης, ὃ δὲ Προκόπιος λέγει περὶ αὐτῆς τάδε· «Ἡρακλείας δ' ἄποθεν ἡμέρας
« ὁδὸν χωρίον ἐπίσημον ἦν, Ραιδεστός ὄνομα, παραπλὺν μὲν ἐφ' Ἑλλησπόντου
« καλῶς κείμενον, ἐλλίμενον δὲ καὶ τῇ κατὰ θάλασσαν ἐργασίᾳ ἐπιτηδείως ἔχον
Αἰ μαρτυροῦναι τοῦ Πλινίου (IV, 43) καὶ Ξενοφῶντος ἐν Ἀναβ. (VII, 402),
συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῆς Βισάνθης ἀλλαχοῦ. Ὁ Πλίνιος θέτει αὐ-
τὴν ὀριστικῶς ἐν Μακροῦ Τείχεϊ. Ἀλλ' αἱ μαρτυρίαι αὗται δὲν συμβιβάζονται,
καὶ ἐπιτοπίους παρατηρήσεις πολλῶν ἀρχαιολόγων.

χει σὺν ὀλίγῳ. Αὐτόθι σώζονται λείψανα ἀρχαίου τείχους ἐκ λίθων κολοσσίων, δι' οὗ ἦτο περιτειχισμένη, ἀρχαῖά τινα βυζαντινὰ προχώματα καὶ ὁ ναὸς τῆς Παναγίας τῆς Ρευματοκρατορίας, ἐνομισθείσης οὕτω διότι πιστεύεται ἐκ παλαιότητος ὅτι κατὰ τὸν μεσσηνέα ἡ πολιοῦχος διεσκόρπισε καὶ κατεκρήμνισεν εἰς βαθὴν ποταμὸν τοὺς ἐπαδρουμόντας βαρβάρους. Ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ τούτου σώζονται οἱ τάφοι μετὰ Λατινικῶν ἐπιγραφῶν τῶν εἰς Ραιδεστὸν ἐξορισθέντων Οὐγγρων κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 18ης ἐκατονηταετηρίδος μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Καρλοβιείου, οὓς πολλάκις ἐπισκέπτονται οἱ Οὐγγροι τῆς Πέστης. Ἡ ἀρχαία Βισάνθη κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ὄρεστίου τούτου, ἐφ' οὗ ἴδρυται ὁ ναὸς καὶ εἶχε καταστῆ ὀχυρωμένη κατὰ τοὺς τελευταίους βυζαντινοὺς χρόνους, οὓς κέντρον σπουδαίων ἐμπορίων (1). Ἡ Ραιδεστὶς καὶ εἶναι κέντρον ἐμπορίου. Ἐκ τοῦ λιμένος αὐτῆς γίνεται ἡ ἐξαγωγή σημαντικῆς ποσότητος δημητριακῶν, σιτῶν, βάμβακος, μετὰξις, δερμάτων καὶ μαλλίων. Ἡ πόλις αὕτη κατελήφθη προσωρινῶς ὑπὸ τῶν Ρώσων κατ' Αὔγουστον τοῦ 1829 καὶ ὀνομάζεται τουρκιστὶ Τεκίρ-δάρ.

Πόλις (2) 2,000 κατ. Ὁμογενεῖς. Κωμόπολις γεωργικῆ ἀρχαιοτάτη, ἀναφερομένη καὶ ἐν τῷ Συνεκδήμῳ Ἱεροκλέους τοῦ Γραμματικοῦ, τὸ πάλαι ἔδρα Ἐπισκοπῆς.

Κούμβας. 3,000 κατ. Ὁμογενεῖς. Κωμόπολις κειμένη ἐπὶ ἀρχαίας θέσεως, καὶ ἰδίᾳ βυζαντινῆς, ἥς τὸ ὄνομα ἀγνοεῖται. Οἱ κάτοικοι κατὰ παράδοσιν ὀνομάζουσιν αὐτὴν Χρυσόμελον.

Γόρος. 3,000 κατ. Ὁμογενεῖς. Πόλις μνημονευομένη παρὰ

1. W. Heyd. Histoire du commerce du Levant Leipzig 1886.

2. Ὁ ἀείμνηστος Albert Dumont, διευθυντὴς τῆς Ἀθηναϊκῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, ἐρευνήσας ἰδιαιδίως διάφορα τῆς Θράκης διαμερίσματα κατ' ἐντολήν τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως πραγματεύεται περὶ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ ὡς καὶ ἐντὸς ἀρχαίου ὑπογείου τάφου. Ὡς πρὸς τὴν θέσιν μὲν τοῦ Πανίου παρατηρεῖ ἐν τῷ ἔργῳ του «Le Balkan» (σ. 26), ὅτι «il y avait évidemment, au temps romain, sur l'emplacement qu'occupe Panion, une ville importante qui a laissé peu nombreuses ruines, mais dont le nom est encore inconnu», ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν δὲ τῶν ἐρειπίων σημειοῖ ἐν τοῖς Monuments (σ. 64), ὅτι «les fragments antiques en ce lieu sont considerables. On les rencontre sur une colline peu élevée qui domine le village actuel».

τῷ Δημοσθένει. Τὸ πάλαι ἔδρα Ἐπισκοπῆς. Τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ταύτης εἶναι ἀρχαῖον διτηρηθὲν μέχρι τῆς σήμερον. Ἡ ἀρχαία πόλις ἔκειτο πρὸς Α. τῆς παρούσης ἐπὶ ἀποτόμιον ἄκρας ἡφαιστειογενοῦς.

Ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς πόλεως ταύτης καὶ τῆς καταστάσεως, αἱ ἐν τῇ παραλίᾳ καὶ πέριξ κῶμαι καλοῦνται Γανόχωρα τῶν ἐπιοίων οἱ κάτοικοι εἶναι Ὀμογενεῖς καὶ Τοῦρκοι, ἀσχολούμεναι εἰς τὴν ἀμπελοφυγίαν, ἀλιεῖαν, νηπιλίαν, εἰς τὴν παραγωγὴν οἴνου, σιτῆος καὶ κεράμων.

Ἐν τῷ ἐσσιτερικῷ ἐπάρχονσιν αἱ Ὀμογενεῖς κομποπόλεις Σχολάριον μετὰ 5,000 κατοίκ. Ἀδδῆμι 2,000 κατοίκ. Στέρνα 3,000 κατ. Ἑξαμίλιον 3,000 κατ. παρὰ τὴν ἀρχαίαν Λουσιμάχϊαν ΒΑ. τοῦ Βουλαῖο, τὸ πάλαι ἔδρα Ἐπισκόπου, Μεσηνή καὶ ἄλλαι.

Χώρα 5,000 κατ. Ὀμογενεῖς. Ἐδρα τοῦ Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας.

Μυριόφυτον (1) 5,000 κατ. Ὀμογενεῖς καὶ ὀλίγοι Τοῦρκοι. Κεῖται ἐπὶ λαμπρᾷ καὶ καταφύτῳ παραλίᾳ. Ἐδρα τοῦ Μητροπολίτου Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως καὶ ἐποδιοικήσεως.

Ἡρακλείτσα. 3,000 κατ. Ὀμογενεῖς.

Περίστασις Σάρχιοϊ. 5,000 κατ. Ὀμογενεῖς καὶ Τοῦρκοι. Ἀρχαία πόλις ἰδρυθεῖσα κατὰ τὸν 5' π. Χ. αἰῶνα, μνημονευομένη παρὰ τῷ Δημοσθένει ὡς Τιρίσαις, ἔδρα ἐποδιοικήσεως. Τὸ πάλαι ἔδρα Ἐπισκόπου.

§ 28. Παράλιοι πόλεις καὶ κομποπόλεις τοῦ νομοῦ Ἀδριανουπόλεως ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ καὶ Αἰγαίῳ πελάγει.

Καλλιπολίς. 20,000 κατ. Ὀμογενεῖς, Τοῦρκοι, Ἀρμένιοι, Ἑβραῖοι καὶ Εὐρωπαῖοι. Ἀρχαία πόλις ἰδρυθεῖσα κατὰ τὸν 5' π. Χ. αἰῶνα, ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Καλλιουπόλεως

1. Ἡ ὀνομασία, Μυριόφυτον, δίδεται γὰ εἶναι μεταγενεστέρα παρηγορηθὴ τοῦ Μυρινοῦ (Μυριόφυτον, εἶτα Μυριόφυτον). Μυριήτης δὲ ὑπῆρχε ἀρχαία πόλις ἐνταῦθα μνημονευομένη παρ' Ἀττικοῖς ὁμότροποι μεταξὺ τῶν ἐπὶ τοῦ Φιλίππου κυριευθεισῶν Θρακικῶν πόλεων.

καὶ Μιαιότιον καὶ διοικήσεως. Ἡ πόλις κεῖται εἰς ἀπόστασιν 140 χλμ. πρὸς Ν. τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ εἶναι ἀξιόλογος ἐμπορικὸς καὶ πολεμικὸς σταθμὸς, εἰς ὃν προσεγγίζουσιν ἀτιμώλουν πολλῶν ἀιμοπλοϊκῶν ἐταιριῶν. Ἔχει διπλοῦν λιμένα ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν παρὰ τὸν ὁποῖον ἐκβάλλουσιν οἱ ἱστορικοὶ Αἰγὸς ποταμοί (1). Τὸ παρὰ τὸν Ἑλλησπόντον φρούριον Νεβοτοῦ, μικρὸν τῆς Καλλιπόλεως ἀπέχον, ἐκυριεύθη ἐπὶ Σουλεϊμάν τοῦ Ὀρχάνου ἐν ἔτει 1357. ὅτε τὸ πρῶτον οἱ Τούρκοι ἐπαύτησαν εἰς Εὐρώπην.

Βορειότερον τῆς Καλλιπόλεως ἐν τῇ ἐσωτερικῇ πεῖται ἡ κοινόπολις Πλαγιάσι, πρὸς ἣν ὑπάρχουσι καὶ φρούρια. Ἐνταῦθα ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ὁ Γαζῆς Σουλεϊμάν, τοῦ ὁποῖου καὶ τὸ μαρσουλῆον οὐζεῖται. Νοτιότερον τοῦ Πλαγιαρίου ὑπάρχει ὁ Γαλατῶς.

Σησιτός τῶν Ζεμενίκ. Ἡ πόλις αὕτη κατὰ τὸν Στράβωνα ἦτο ἀρίστη τῶν ἐν Χερσονήσῳ πόλεων, κειμένη εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν αὐτῆς. Μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου (2) ὡς σύμμαχος τῶν Τρώων ἐπὶ ἀρχηγὸν Ἰάσιον καὶ Ὑριακίδην καὶ σφηνάκας ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, οὗ μόνον διὰ τὴν μετὰ αὐτῆς καὶ Μιαιότου ἀφ' ἑνός, Ἀβύδου δ' ἀφ' ἑτέρου, ὑπὸ τοῦ Ξέρξου κατασκευασθεῖσαν γέφυραν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τῆς κεντρικῆς αὐτῆς θέσεως ἐν τῇ Ἑλλησπόντῳ, ὑποβλεπομένης πάντοτε ὑπὸ τῶν ἐπιθυμοῦντων τὴν κατὰ θάλασσαν ἀρχήν. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε καὶ καὶ τῆς Ἀφροδίτης, εἰς ὃν συνέρξεν πολλοὶ πολλαχόθεν τῆς Ἑλλάδος. Ἐν τῇ νυν τοῦτῃ ἡράσμετο τῆς Ἥρους, ὁ ἐξ Ἀβύδου Λεάνδρος, ὢν τοῦς ἔρωτας καὶ τὸ τραγικὸν τέλος ἔγραψεν ὁ Μουσαῖος ἐν

1. Τὸ πάλαι πόλις καὶ ποταμὸς μικρὸς τῆς Θρακικῆς χερσονήσου ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀποικία Μιλησίων, περιώνυμος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ, διότι αὐτῇ συνεκροτήθη ἡ τελευταία ναυμαχία τοῦ Ἀθηναίου μετὰ τοῦ Σπαρτιατικοῦ στόλου, καθ' ἣν ὁ Λέσανδρος συνέτριψε τὴν τῶν Ἀθηναίων δύναμιν διοικουμένην ὑπὸ τοῦ Κόνωνος καὶ πέντε ἄλλων στρατηγῶν. Ἐνθά μόνον πλοῖα τῶν Ἀθηναίων διεσώθησαν μετὰ τοῦ Κόνωνος, τὰ δὲ λοιπὰ 170 ἐνεπλήγησαν ὑπὸ τοῦ νικητοῦ, ὅστις διὰ τῆς ναυμαχίας ταύτης ἔθετο πέρας εἰς τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον τῷ 405 π. Χ. Ὁ ὁμώνυμος ποταμὸς ἐξέτετο εἰς τὸν Ἑλλησπόντον ὀλίγα χλμ. μακρὰν τῆς Σησιτοῦ.

2. Ὀμηρος Ἰλ. Β' 836.

τῷ συγκινητικῷ αὐτοῦ ποιήματι τῷ ἐπιγραφομένῳ «Τὰ καθ' Ἡρώ καὶ Λεάνδρον» (1).

Μάδυντος. 8,000 κατ. Ὀμογενεῖς. Ἀρχαία πόλις ἰδρυθεῖσα κατὰ τὸν ζ' π. Χ. αἰῶνα, ἔδρα τῆς ὑποδιοικήσεως Ἀσιαμπατί, τὸ πάλαι ἔδρα Ἐπισκόπου. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἀγγειοπλαστικὴν, τεκτονικὴν, γεωργίαν, ἀλιείαν καὶ διατηροῦσιν ἀξιόλογα σχολεῖα. Πρὸς νότον αὐτῆς ὑπάρχουσι τὰ Ἑλλησπόντια ἡρώδια, ἐν οἷς, ὡς ἰσχυρότερον θεωρεῖται τὸ Κιλιδ Βαχάρ, ἔχον πολλὰς κανονοστοιχίας μετὰ τηλεβόλων μεγίστης ὀλκῆς καὶ ἀντικρύζον τὸ τῆς Ἀσιατικῆς παραλίας Καλεὶ Σουλτάν.

Ἀλλαι πόλεις ἄξιαι λόγου ἐν τῇ Θρακικῇ χερσονήσῳ δὲν ὑπάρχουσι (2).

Αἴνος τὸ πάλαι Ἀφινθος καὶ Πολτυοβρία. 3,000 κατ. Ὀμογενεῖς καὶ Τοῦρκοι. Ἀρχαία πόλις ἰδρυθεῖσα ὑπὸ ἀποίκων Αἰολέων τὸν ζ' π. Χ. αἰῶνα, ἔδρα νῦν τοῦ Μητροπολίτου Αἴνου καὶ ὑποδιοικήσεως. Ἡ πόλις ἔχει ἀσφαλὴ λίμνα καὶ εὐρύχωρον, ἥκμαζε δὲ μέχρι πρὸ τριακονταπενταετίας περίπου, χρησιμεύονσα ὡς ἔδρα τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου τοῦ διὰ τοῦ Ἑβρου διαχετερομένου ἐκ τῶν ἐνδοτέρων τῆς Θράκης εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Εὐρώπης. Ἡ πόλις μεγάλως ἐξέπεσεν ἐκ τῆς διαβάσεως τοῦ σιδηροδρόμου ἐκ Αὐδὲ Ἀγάτς, ὅπου καὶ πολλοὶ τῶν κατοίκων ματηνά τευσαν. Ἡ πόλις ἐξάγει μαλλίον, βάμβακα, μέταξαν καὶ ἄλλα.

§ 9. Παράλιοι πόλεις καὶ κωμοπόλεις ἐν τῇ Μαύρῃ Θαλάσσει.

Ἀπὸ Φαναρίου τοῦ Βοσπόρου μέχρι τοῦ Ἀγ. Στεφάνου, τὰ παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Ρέσθρα ἐδρισκομένου,

1. Ἡ Ἡρώ ἦτο ἱέρεια τῆς Ἀφροδίτης ἐν Σησιῶν ἐξέχονσα κάλλει καὶ ὠφροσύνῃ, ὅθεν καὶ ἡγαθὴν σφόδρα ὑπὸ τοῦ Λεάνδρου τοῦ ἐξ Ἀβύδου, ὅστις ποταμίας διέβαινε κολυμβῶν ἐν καιρῷ νυκτός τὸν Ἑλλησποντον πρὸς συνέντηξιν, ἕως οὔ καταληφθεὶς ποτε ὑπὸ τρικυμίας ἐπνίγη, ἥ δὲ Ἡρώ εὐροῦσα τὸ σῶμά του ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν ἐκ τοῦ πύργου τῆς καὶ ἐπνίγη.

2. Ἡ Θρακικὴ χερσονήσος κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν περιεῖχε τὰς πόλεις Καρδίαν, Ἀφράν, Πάνορμον, Ἀλοπεκόνησον, Ἐλαίαν, Σηστόν, Μάδυντον, Κίεσαν, Καλίπολιν, Λυσιμάχειαν, Πακτύαν κ. ἄ.

ἐν τῇ μονοτονίᾳ καὶ ἀλιμένῳ ταύτῃ τοῦ Εὐξείνου Πόντου παραλίᾳ κεῖνται αἱ ἐξῆς κωμοπόλεις :

Νεοχώριον. Κωμόπολις οἰκουμένη ὑπὸ Ὅμογενῶν καὶ ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς θαλάσσης.

Καρατζάκιοι. 2,000 κατ. Ὅμογενεῖς καὶ Τοῦρκοι. Κωμόπολις μίαν ὥραν ἀπέχουσα τῆς θαλάσσης. Πρὸς Α. τοῦ Καρατζάκιοι Ἀνιστάσιος ὁ Α' διὰ τὰ προφυλάξῃ τοῦλάχιστον οὐ μόνον τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ περὶχωρα ἀπὸ τῆς ἀκυτασχείτου ὁρμῆς τῶν ἐχθρικοῶν ἐπιδρομῶν, ἤγειρε κολοσσωτὸν τεῖχος τῷ 517 μ. Χ., ὅπερ ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου ἀρχόμενον, ἐξετείνεται μέχρι τῆς Προποντίδος παρὰ τὴν Σηλίθριον. Κατὰ διαστήματα ἐφροῦντο ἐπ' αὐτοῦ πύργοι συγκοινωνοῦντες ἀλλήλοις δι' ἀνοίγματος, τοὺς ὁποίους μετέπειτα ὁ Ἰουστινιανὸς ἐφραξεν, ἵνα δένηται ἕκαστος ἰδιαιτέρον γ' ἀποτελεῖν φρούριον.

Πόδιμα νῦν Ἀσκός. Κωμόπολις οἰκουμένη ὑπὸ Ὅμογενῶν.

Μήδεια τὸ πάλαι Σαλμυδησσός. 4,000 κατ. Ὅμογενεῖς καὶ Τοῦρκοι. Ἀρχαία πόλις ἰδρυθεῖσα κατὰ τὸν ζ' π. Χ αἰῶνα, τὸ πάλαι ἔδρα Ἐπισκόπων. Ἡ κωμόπολις αὕτη, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου τῷ 1346 μ. Χ ἀποστεινύουσα τῶν Βυζαντινῶν, ἐπέστη πολλὰ δεινὰ καὶ μετὰ ταῦτα παρεδόθη εἰς τὸν Κατακουζηνόν. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἐπέστη ἐλάττωσιν, διότι Μεχμέτ ὁ Πορθητὴς μετέφερε πρὸς συνοικισμόν τῆς Κωνσταντινουπόλεως πολλοὺς τῶν κατοίκων αὐτῆς.

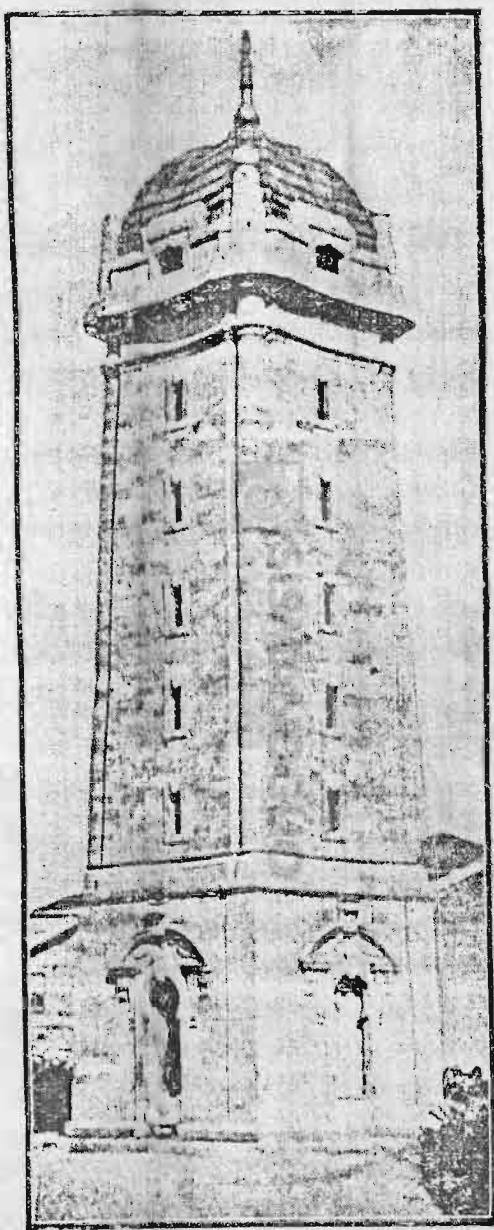
Πολλὰ ἀρχαῖα λείψανα σώζονται ἐν τοῖς πέριξ.

Θυριάς. Ἐν τῷ ὁμορύνῳ κόλπῳ.

§ 30. Μεσόγειοι πόλεις καὶ κωμοπόλεις μεταξὺ Ἑβρου, Ἐργίνου καὶ Βουλγαρικῶν συνόρων.

Ἀδριανούπολις τὸ πάλαι Ὀρρεστίας 100,000 κατ. Ὅμογενεῖς, Τοῦρκοι, Ἀρμένιοι, Βούλγαροι καὶ Ἑβρωταῖοι ἔδρα τοῦ νομάρχου καὶ τοῦ Μητροπολίτου. Ἡ πόλις κεῖται ἐπὶ τῆς συμβολῆς τῶν ποταμῶν Τοῦνδζα, Ἀρδα καὶ Ἑβρου. Εἶναι ὁ κεντρικὸς σταθμὸς τῶν σιδηροδρόμων πρὸς πάσας τὰς διευθύνσεις καὶ διαιρεῖται εἰς δύο μέρη, εἰς τὸ κεντρικόν

ἄσιν καὶ τὰ προάστεια. Καὶ τὸ μὲν ἄστυ τετειχισμένον διὰ
τειχῶν ἡρειπωμένων, ὧν αἱ πύλαι κλείονται κατὰ παράδοσιν
τὴν νύκτα, κατοικεῖται ἰδίως ὑπὸ Ἑλλήνων. Ἀρχαῖα μνη-

Ὑδραγωγεῖον ἐν Ἀδριανουπόλει.

μεῖα, ἐκτὸς ὀλιγίστων ῥωμαϊκῶν ἀρχαιοτήτων ἀναξίων λό-
γου, δὲν ὑπάρχουσιν. Ἀπὸ τῶν βυζαντινῶν χρόνων σώζεται
ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως ἡρειπωμένος καὶ καταρρέυσας μέγας
τις πύργος. Τὰ λοιπὰ μνημεῖα, τεμένη ἰδίως, χρονολογοῦνται

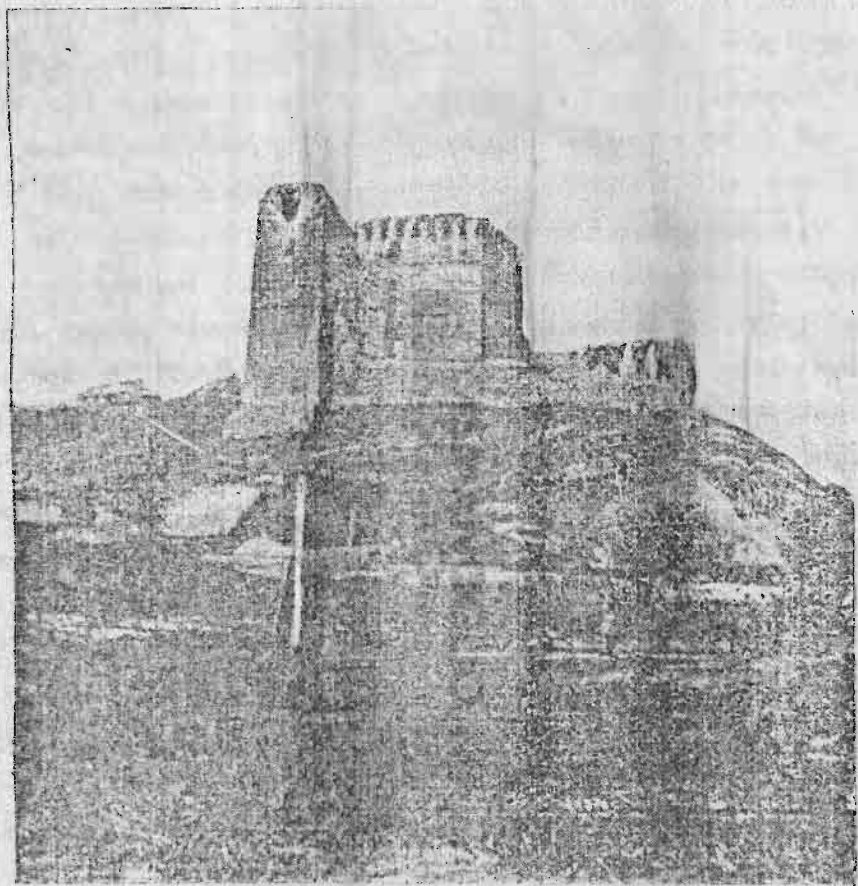
ἀπὸ τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας. Ἐκ τούτων τὸ ἐπισημότερον εἶναι τὸ ἔμμερος Σελήμι τοῦ Β' εὐχοδομηθὲν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 17^{ου} αἰῶνος. Τὸ ἔμμερος τοῦτο, ὅπερ γημιῶσα ὡς ἔν τῶν ἀριστοκρατικῶν τῆς τουρκικῆς ἀρχιεπιστολικῆς, ἔχει τροῦλλον ἐρηγότερον τοῦ τῆς Ἰγῆς Σουλῆς, 999 δὲ παρὰ-θεοῦ δίδουσι ὡς εἰς τὸ ἔμμερος. Ἐκτὸς τῆς πόλεως παρὰ τὴν Τούρσαν ὠκίστην ὡς ἔν ἡρεπτομένον ἐν καλούμενον Ἐσκή Σαρή, καθέδου τῶν ἡρχαίων Σουλτάνων ἀπὸ τοῦ 1361—1453.

Ἡ κτίσις τῆς Ἀδριανουπόλεως ἀνάγεται εἰς τοὺς μεθυσκοὺς χρόνους, ὡς τὸν Ὀρσίτην τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὅστις φεύγων τὰς Εὐμενίδας ἀποκατεστάθη εἰς τὴν ρωμίαν ταύτην τῆς Θράκης, καὶ ἔκτισεν πόλιν Ὀρσιτίδα ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν. Ὁ τῶν Ρωμαίων Ἀυτοκράτωρ Ἀδριανὸς παρεξέτενε καὶ ἐκόσμησεν τὴν πόλιν, κληθεῖσαν ἀπ' αὐτοῦ Ἀδριανούπολιν καὶ κατέστησεν αὐτὴν πρωτεύουσάν τῆς ἐπαρχίας Αἰρινόριου.

Παρὰ τὴν πόλιν ταύτην ἐγένετο ἡ τελευταία μάχη Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου κατὰ τοῦ Αἰκινίου, καθ' ἣν νικήσας ὁ πρῶτος κατέστη Μοροκράτωρ τῆς μεγάλης Ρωμαϊκῆς Ἀυτοκρατορίας. Ἐξήκοντα περίπου ἔτη μετὰ ταῦτα πρὸ 378 ἐγένετο πάλιν αὐτὴν ἡ μεγάλη ἐκείνη μάχη μεταξὺ τῶν Γότθων καὶ τοῦ Ἀυτοκράτορος Οὐάλντιος, μάχη ἣν οἱ ἱστορικοὶ παραβάλλουσιν πρὸς τὴν ἐν Κάνναις, καθ' ἣν ὁ Οὐάλλης ἡττηθεὶς εἶδε τὸν θάνατον καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ του ἐξηφανίσθη. Μετὰ τὴν νίκην των ταύτην οἱ Γότθοι ἐπολιώρχουν τὴν πόλιν, ἀλλ' οἱ κάτοικοι ἀνέσχον γενναίως καὶ ἠνέγκασαν αὐτοὺς νὰ ἄρῳσι τὴν πολιορκίαν.

Ἡ Ἀδριανούπολις διετέλει ἔκτισε ἀποτελοῦσα μέρος τῆς Βυζαντινῆς Ἀυτοκρατορίας, μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τῶν Φράγκων. Τότε δ' ἀπετέλεσε μέρος τῆς Ἀυτοκρατορίας τῆς Νικαίης ἐπὶ τὸν Ἰωάννην Λούκαν. Τῷ 1227, ὁ Δεσπότης τῆς Ἡπείρου Θεόδωρος, ἀνακηρυχθεὶς Ἀυτοκράτωρ, ἐκυβέρνησε τὴν πόλιν καὶ ἐβλαπτεν αὐτόθεν τοὺς Λατίνους Ἀυτοκράτορας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τῷ 1229 συνεκροτήθη παρὰ τὸν Ἐβρον ποταμὸν μεγάλη μάχη μεταξὺ τοῦ Θεοδώρου καὶ Ἀσάν, βασιλέως τῶν Βουλγάρων, καθ' ἣν ἡττηθέντος καὶ αἰχμαλωτισθέντος τοῦ πρώτου, ἡ Ἀδριανούπολις περὶλθον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ δευτέρου. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀπετέλεσε καὶ αὐθις μέρος τῆς Βυζαντινῆς Ἀυτοκρατο-

ρίας. Τῷ 1360 ὁ Σουλτάνος Μουράτ ὁ Α΄ κυριεύει διὰ τοῦ στρατηγοῦ του Αλᾶ Σαχίν τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ καθιστᾷ αὐτὴν πρωτεύουσαν τοῦ τουρκικοῦ κράτους. Τῷ 1444 συνέβη ἐν αὐτῇ τρομερὰ ἐπανάστασις τῶν Γεννητάρων, οἵτινες ἀντέφρωσαν μέγα μέρος τῆς πόλεως. Τῷ 1572 συνέβη μεγάλη πλήμμυρὰ ἐπενεγκοῦσα ἀνεπολόγησιον ζημίαν εἰς τὴν πόλιν. Δύο συνθῆκαι μετὰ τῆς Ρωσσίας ἐπεγράφησαν ἐν Ἀδριανου-

Ἐρείπια ἀρχαίου Ἀνακτόρου παρὰ τὸ Διδυμότειχον.

πόλει, ἡ μὲν τῷ 1713, ἡ δὲ τῷ 1829. Κατὰ τὴν 8ην Ἰανουαρίαν τοῦ 1878 κατελήφθη ἐπὶ τῶν Ρώσσων καὶ τὴν 13ην Μαρτίου τοῦ 1913 μετὰ πολιορκίαν πέντε περὶ τοῦ μηνῶν ἐπὶ τῶν Βουλγάρων.

Ἐν Ἀδριανουπόλει ὑπάρχει ἐλληνικὸν γυμνάσιον, ἀνώτερον παρθενεργεῖον καὶ πολλαὶ Ἀσικαὶ σχολαί. Μεταξὺ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ καὶ τῆς Ἀδριανουπόλεως κεῖται τὸ ἐξοχικὸν προάστειον Καρὰ-ἀγάτς.

Λιδυμότειχον. 12,000 κατ. Ὀμογενεῖς. Τοῦρκοι, Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι. Ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Λιδυμοτείχου καὶ ὑποδιοικήσεως. Κεῖται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὁχθῆς τοῦ Ἑβρου, ὅπου γὰρ νῦν εἰσὶν αἱ ἐροίαι τοῦ γρονθοῦ ἐντὸς τοῦ ὁποίου διέμενον Κάρολος ὁ ΙΒ' μετὰ τὴν ἐν Πουλτάβα ἡττὰν αὐτοῦ.

Κοῦλελί Βουργάζ. Ἐνταῦθα ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ Κοσταντινουπόλεως διασχίζεται εἰς δύο καὶ ἡ μὲν διεύθυνται πρὸς τὴν ἑδρὴν Ἀγίας, ἡ δὲ πρὸς τὴν Ἀδριανούπολιν.

Βαβῶ Ἐσκή. 3,000 κατ. Ὀμογενεῖς καὶ Τοῦρκοι. Τὰ πάλαι ἔδρα τῆς Ἐπισκοπῆς Βουλγαροφάνου. Ἐνταῦθα δὲ πάσῃ κομφόρτην τέμενος.

Χάγ σα. 3,000 κατ. Ὀμογενεῖς καὶ Τοῦρκοι ἀσχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν. Ἔδρα ὑποδιοικήσεως.

Χάσκισι. Κοιμήτολις γεωργική.

Σαράντια Ἐκκλησίαι. 25,000 κατ. Ὀμογενεῖς καὶ Τοῦρκοι. Ἡ πόλις κεῖται εἰς τὰς ὑποφείας τοῦ Μικροῦ Αἰμου εἶναι ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Σαράντια Ἐκκλησιῶν καὶ διοικήσεως. Διασχίζεται ὑπὸ χειμάρρου εἰς δύο συνοικίας, κειμένας ἐπὶ ὑψομάτων, τὴν τῆς Μητροπόλεως καὶ τὴν τῆς Πέραν. Πέραξ αὐτῆς ἐκτείνεται, ἐξ ἀμπελώνων καὶ ἄλλων ὁπωροφόρων δένδρων, πεδιάς. Ἡ πόλις κτίσις τῆς πόλεως ταύτης δὲν εἶναι γνωστὴ ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Ἐπὶ τῆς θέσεως αὐτῆς σήμεροισι τινας τοὺς ὄνομα Κοσποδιμίον, ἐκ τοῦ Πτολεμαίου λαμβάνοντες αὐτό. Περὶ τοῦ σημερινοῦ ὀνόματος πολλὰ πιθανολογοῦνται ἐκ παραδόσεως, ἀλλ' οὐδὲν βέβαιον. Οἱ κάτοικοι τῶν Σαράντια Ἐκκλησιῶν ἀσχολοῦνται κυρίως εἰς τὴν ἀμπελοουργίαν.

Σκοπός. 6,000 κατ. Ὀμογενεῖς Τοῦρκοι καὶ Βούλγαροι. Ἡ πόλις εἶναι ἐκτισμένη ἀμφιθεατρικῶς ἐπὶ ὑψομάτων καὶ διαρρέεται ὑπὸ χειμάρρου. Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἀμπελοουργίαν, οἰνοποιίαν, γεωργίαν, κτηνοτροφίαν, ἀμαξοποιίαν καὶ διατηροῦσι λαμπρὰ σχολεῖα, νεόδμητον ἐκκλησίαν ἀντλὴν μὲν, ἀλλ' ὥρμητον καὶ ἰσχυρὴν. Ἀξία ἰδιαιτέρας μνεῖας ἵστιν ἡ Ἑλληνικὴ Σχολὴ Σκοποῦ, οὗτοι τευχάνει ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἐν Θράκῃ.

Βουρλά Χισάφ. 5,000 κατ. Ὀμογενεῖς. Τοῦρκοι καὶ Βούλγαροι. Ἐκ τῆς πόλεως τῆς πόλεως διπλάχοι σιγαί, ἐξ ὧν

ἀγθονι ἔδατα ἀναβρύνουσιν καὶ ἐξ ὧν πιθανολογεῖται καὶ ἡ ἀρχαία κλήσις αὐτῆς Βούσις. Τὸ πάλαι ἔδρα Ἐπισκοπῆς.

Σκόπελος. Πρὸ Β. τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν τὸ πάλαι ἔδρα Ἐπισκοπῆς. Κεῖται εἰς τοὺς πρόποδας ὑπερμεγέθους καὶ ὑψηλοτάτου ἀρχαίου γρονθίου μετὰ 2,000 κατοίκων.

Πέτρα. 3,000 κατ. Ὀμογενεῖς. Κεῖται ἐπὶ πετρωδεστάτου ἑδάφους ἐξ οἷ πιθανολογεῖται καὶ ἡ κλήσις τῆς.

Εὐχάριον. Κώμη τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι μετηγάστεισαν τῷ 1728 πανοικί εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀνταρξίσθησαν ἐν τῷ Βαρεχωρίῳ.

Σκεπυστόν. 3,000 κατ. Ὀμογενεῖς ἀσχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ἀμαξοποιίαν. Παρ' αὐτὴν κεῖται μονήριον τῆς Ἁγ. Παρυσκενῆς, ἀνῆκον τῷ Πατριῳ τῷ φ.

Ὁδὸς ἐν Λουλέ Βουργάζ.

Σαμακόβιον. 5,000 κατ. Ὀμογενεῖς. Κεῖται εἰς δωδεκάωρον ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν. Ἄλλοιτε ἐπὶ τοῦ ἐνταῦθα μεταλλεῖα σιδήρου.

Λουλέ Βουργάζ. 7,000 κατ. Ὀμογενεῖς, Τοῦρκοι καὶ Ἑβραῖοι. Τὸ πάλαι Βεργουλάι καὶ μετὰ ταῦτα Ἀρξαδιοῦπολις. Ἄλλοιτε ἔδρα Ἐπισκόπου τῆς δὲ ἔδρα ὑποδιοικητοῦ. Τὸ ὄνομα Βουργάζ τῇ ἐδόθη ἐκ πρόγονο τινός, τὸ δὲ Λουλέ ἐκ τῶν καλῶν λουλάδων, οὗς παρήγαγε.

Βιζύη. 5,000 κατ. Ὀμογενεῖς καὶ Τοῦρκοι. Ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Βιζύης καὶ Μηδείας καὶ ὑποδιοικήσεως. Κεῖται ἐπὶ γραμμικότητος θέσεως, ἐχούσης ὁρίζοντα ἐκτεταμένον.

Σαράϊ. 3,000 κατ. Κωμόπολις ὁρεινὴ ἐκτισμένη ἐπὶ

τῶν ΝΙ. ἐπωρεῖων τοῦ ὄρους τῆς Σιράντζης τὴν ἔδρα τῆς ἐποδιοικήσεως Μηδείας.

Γέρνα. Κώμη ἀρχαία διασώζονσα Βαζαντινὸν ναόν. Ἐν ταύτῃ σώζονται δέκα εἰσαγωγὲς λιγυαὶ ἐξ ὧν πιθανολογεῖται καὶ τὸ ὄνομα τῆς.

Σιράντζα. 1,500 κατ. Ὅμογενεῖς καὶ Τοῦρκοι. Ἀλλοτε ἔδρα Ἐπισκόπου ἐπὶ τὴν Μητροπόλιν Ἡρακλείας. Ἡ κοινότης Σιράντζης διατηρεῖ ἀξιόλογα σχολεῖα καὶ λαμβάνει ἐτησίως παρὰ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Α. Τ. 75 κληροδότημα τοῦ ἀειμνήστου Ἱεροπολάου Γρηγορίου Ἀγαθοδαύλου.

Οἱ κάτοικοι καταγίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἀνθρακοποιάν, κτηνοτροφίαν καὶ γεωργίαν.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐπάρχονσι πολυάριθμοι χωμοπόλεις μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ αἱ ἑξῆς: Κορόντρον, Σαρακήνα, Σοφίδας, Μικροπόλις, Ἅγιος Γεώργιος, Κοροῦν δερὲ, Καλίβια, Τσόγγινα, Τσίρμεν, Ἀληπλῆ, Καρὰ Χαλὴλ καὶ ἄλλαι.

§ 31. Μεσόγειοι πόλεις καὶ χωμοπόλεις μεταξὺ Ἑβρου, Ἐργίνου καὶ Προποντίδος.

Τιναλῶ. 2,000 κατ. Ὅμογενεῖς καὶ Τοῦρκοι. Τὸ πάλαι ἔδρα Ἐπισκοπῆς. Περὶ τὴν χωμόπολιν ταύτην τῷ 1195 μ. Χ. ἐξῆλθεν ὁ Ἀδισκράτωρ Ἰωάννης εἰς κτήριον καὶ ἤκουσε τὴν εἰς τὸν Βαζαντικὸν θρόνον ἄνοδον τοῦ Ἀλεξίου.

Μακρὰ Γέφυρα. Οὐζοῦν Κισπροῦ. 1,000 κατ. Ὅμογενεῖς, Τοῦρκοι, Βούλγαροι καὶ Ἑβραῖοι, ἀσχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν. Ἔδρα ἐποδιοικήσεως.

Κισάνη. 8,000 κατ. Ὅμογενεῖς καὶ Τοῦρκοι ἀσχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Ἔδρα ἐποδιοικήσεως.

Μάλαρα. τὸ πάλαι Ἀγορά. 1,000 κατ. Ὅμογενεῖς, Τοῦρκοι, Βούλγαροι καὶ Ἑβραῖοι ἀσχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν πρὸ πάντων. Χωμόπολις ἀρχαιότητι τὴν ἔδρα ἐποδιοικήσεως, ἔχουσα ἔδωρ εἰσάφεται καὶ πέντε τεμέρη. Ἀ' αὐτῆς διέβη ὁ Ξέρξης μετὰ τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ καταβληνόμενος εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Πρὸς Α. τῶν Μικλάρων ἐπάρχει ἡ χωμόπολις Ἀϊνατζίζ.

Χαριοῦπολις. 3,000 κατ. Ὅμογενεῖς καὶ Τοῦρκοι ἀσχο-

λείμενοι εἰς τὴν γεωργίαν. Τὸ πάλαι ἔδρα Ἐπισκόπου τῆν ἔδρα ὑποδιοικήσεως.

Τυρολόη — Συράλιον — Τσόρλοῦ. 10,000 κατ. Ὀμογενεῖς, Τοῦρκοι καὶ Ἀρμένιοι. Ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Τυρολόης καὶ Σερντζίου καὶ ὑποδιοικήσεως.

Ἡ Τυρολόη εἶναι ἡ δευτέρα πόλις ἐν Εὐρώπῃ, μετὰ τὴν Καλλίπολιν. ἡ ἐπὶ τῶν Τούρκων ἐξ ἐξόδου κεραιθῆσα, τῶν μὲν φρουράρχου αὐτῆς κατατομηθέντος μετὰ τὴν διὰ βέλους διαστροφῆσιν τοῦ ἑτέρου τῶν ὀφθαλμῶν του, τῶν δὲ περιχώρων κατισχυμέντων καὶ τῶν τειχῶν καταδαμασθέντων.

Περὶ τὴν Τυρολόην κεῖνται αἱ κομποτόλεις Τσιλὸν καὶ Κερμένιον οἰκοῦμεναι ἐπὶ Ὀμογενῶν, ὀλίγον τῆς Προποντίδος ἀπέχονσαι.

Γ' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

§ 32. Ἱστορία τοῦ ἐμπορίου τῆς Ὀθ. Θράκης κατὰ τὴν ἀρχαίαν καὶ μεσαιωνικὴν ἐποχὴν.

Ὁ ἐπιχειρήσας καὶ ἐπιχειρήσων τὴν συγγραφήν τῆς ἱστορίας τῆς ἐμπορίας τῶν ἀρχαίων λαῶν, βλέπει ὅτι, ὁ τὴν περισσοτέραν πρὸς τοῦτο ἔλπην παρέχων, εἶναι ὁ περιφανὴς ἐλληνικὸς λαός.

Ὡς ἐν τοῖς παραλλήλοις τῆς Μεκρῆς Ἀσίας καὶ ἀλλαχοῦ συνίστησαν οὕτοι καὶ ἐθεμελίωσαν ἐμπορικὰ ἑορμητήρια, οὕτω καὶ ἐν τῇ Προποντίδι καὶ τῇ Εὐξείνῃ Πόντῳ τῆς Θρακικῆς καὶ Ἀσιατικῆς παραλλίας ιδρύθησαν κατὰ τὸν ζ' καὶ η' π. Χ αἰῶνα καὶ ἕτεροι ἀποικίαι ἐπ' αὐτῶν τῶν ἀποικιῶν των, καίτινες ἔσονται αἰῶναι τεκμήρια τοῦ ἐμπορικοῦ πνεύματος τῶν Ἑλλήνων.

Οἱ Ἕλληνες ἔμποροι γνώσκοντες πρὸ ἀμνημονεύτων ἔυχόντων, ὅτι τὸ ἐμπόριον δημιουργοῦν διεξόδους εἰς τὰ προϊόντα τῆς γεωργίας καὶ βιομηχανίας εἶναι ἱκανὸν τὰ ἀνέξῃ τὸν πλοῦτον καὶ τὰς ζωτικὰς δυνάμεις τῶν ἔθνων καὶ ἀποδίδοντες εἰς αὐτὸ τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν διαφόρων παραγόντων,

ἔστρεψαν τὰ βλέμματά των καὶ πρὸς τὴν παρὰ τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Εὐξείνιον πόντον Θράκην, προσηυθεύοντες ἐκείθεν ζωὰ, οἰκοδομήσιμα ξυλείαν, σίτον καὶ ἄλλα, ὧν τὴν ἀνάγκην εἶχεν ἡ κορυφὴ τῆς Ἑλλάδος.

Μικρὸν κατὰ μικρὸν, ἢ σχεδὸν ἐν ὀλίγοις πόλεσι καὶ χωρίοις ἐν τῇ ἐσωτερικῇ κατεργημένῃ Θράκῃ (δορυτοχῶς ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ἔχομεν ἀσφαλῆ δεδομένα), διὰ τῶν ἐλληνικῶν ἀποικιῶν καὶ τῆς ἐλληνικῆς ναυτιλίας ἐξεπολιτίζετο, ὅτε μὲν πλείονσα ἔνγκεν τῶν διαφόρων βαρβαρικῶν ἐπιδρομῶν, διέ δε ἐργασμένη.

Μειαιθείσης τῆς πρωτενοῦσης τῆς Ἀντοκρατορίας εἰς τὸ Βυζάντιον, τῆς ἀρχαίας ταύτης ἐμπορικωτάτης ἀποικίας, ἡ Κωνσταντινούπολις εἶχεν ἀποβῆ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἑλλήνων Ἀντοκρατορῶν ὁ διαμετακομιστικὸς σταθμὸς, τῶν μαργαριτῶν, τῶν ἀρωμάτων τῶν Ἰνδιῶν, τῆς μετάξις τῆς Κίνας, τῶν πολυτίμων τῆς Περσίας λίθων, καὶ τὸ σημεῖον τῆς συναντήσεως τῶν ἐμπορικῶν κατευθυντῶν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως.

Ἡ μεταφορὰ αὕτη τῆς πρωτενοῦσης τῆς Ρωμαϊκῆς Ἀντοκρατορίας καὶ ἡ μετὰ ταῦτα διαίρεσις αὐτῆς εἰς Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικὴν, ἐφωγράδενσαν ἐκ τῆς Ρώμης καὶ τῆς κορυφῆς Ἰταλίας πᾶν ὑπολειπόμενον ἔγχος ἐμπορίας, πλούτου, δυνάμεως, μηχανισμοῦ καὶ τεχνῶν καὶ μετέκτισαν αὐτὰ εἰς τὸ Βυζάντιον καὶ τὰς περὶ αὐτὴν πόλεις.

Τοιαύτη ἐν συντόμῳ ἦν ἡ θέσις τοῦ ἀρχαίου βυζαντινοῦ ἐμπορίου τῶν ἐν τῇ Προποντίδι καὶ Μαύρῃ θαλάσῃ Θρακικῶν πόλεων μέχρι τῆς 1^{ης} μ. Χ. εκατοντητηρίδος. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δὲ ταύτης ἄρχεται διὰ τὸ Βυζάντιον καὶ διὰ τὰς ἐπ' αὐτὸ πόλεις μία ἐποχὴ μαρσμοῦ οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῆς ἐμπορίας, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῶν ἐπιστημῶν (ἐν γένει, διακόπτονσα προαιωνίους παραδόσεις. Τὸ μὲν διὰ ξηρᾶς ἐμπορίων τῶν Βυζαντινῶν δὲν εἶχε πλέον ζωὴν κατὰ τὴν ἀλυσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τῶν Λατίνων, τὸ δὲ θαλάσσιον ἐφθινεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν μέχρι τῆς καταλύσεως τοῦ βυζαντινοῦ κράτους ἐπὶ τῶν Τούρκων, ὅτε καὶ ἐξέλιπεν ἐντελῶς παρακμάσαν.

Ἐκατοντιάδως τινας ἐτῶν βραδύτερον, ἡ Κωνσταντινούπολις ἐξηκολούθει καὶ πάλιν ἀκμάζουσα ἐμπορικῶς καὶ ἥρχισαν πάλιν πλοῦα πάντων τῶν ἐθνῶν νὰ προσορμίζωνται εἰς αὐτὴν

καὶ τοὺς λιμένας τῆς Προποντίδος, μεταγέροντα ἐκ τῆς δούσεως ὠφελήματα βιομηχαν. καὶ προϊόντα, ἐκτιθέμενα πλεόντων τῶν πολυτίμων τοιοῦτων τῆς Ἀνατολῆς. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19^{ου} αἰῶνος ἡ Κωνσταντινουπόλις διετήρει ἐν τῇ ἐμπορικῇ αὐτῆς λαμπρότητα. Τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῆς ἐξετείνετο εἰς ὅλην τὴν Εὐρασιαϊκὴν Τούρκιαν, τὴν Ρουμανίαν, τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Περσίαν. Ἀλλ' ἔνεκα τῶν πολιτικῶν μεταβολῶν, αἱ αὐτὲς κατόπιν ἐκτῆλθεν, ἡ ἐμπορικὴ σπουδαιότης τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν περιχώρων ἡλιττώθη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καὶ σήμερον ἡλιττώθη ἐτι περισσότερον διὰ τῶν τελευταίων γενομένων καὶ μάλιστα συνεπεία τῶν δύο τελευταίων ἐμπορικῶν ἀποκλεισμῶν καὶ τοῦ βαλκανικοῦ πολέμου.

§ 33. Ἡ νῦν οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς χώρας.

α) Συγκοινωνία. Ἡ συγκοινωνία οὗσα τὸ θεμέλιον πύσης ἐννομομένης πολιτείας, εἶναι τοῦ δι' οὗ τὰ διάφορα μέρη συνσυνεμαρτύνονται καὶ συντίθενται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ συντήρησιν τῆς γεωργίας, τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου.

Πολλὰ καὶ τῆς Θράκης σφύζονται εἰσὲν ἀρχαῖοι λιθόστρωτοι ὁδοί, κατὰ δὲ τὰ τελευταῖα ἔτη κατεσκευάσθησαν ἡμαξοποὶ ἐνοῦσαι τὰς πόλεις μετὰ τῶν κομποπόλεων καὶ χωρίων.

Τῶν ἐπισημοτέρων μεσογείων πόλεων ἡ συγκοινωνία διεξεργεῖται διὰ σιδηροδρόμων, οἷον ὁ συστημὸς ἤχησε τὸ πρῶτον ἐν τοῖς πεδίοις τῆς Θράκης τῷ 1872, τῶν δὲ παραλλήλων δι' ἀτμοπλοίων καὶ ἰστιοφόρων.

Σταθμοὶ τῆς γραμμῆς Κούλελι-Βουργάζ

— Δεδὲ - Ἀγάτς.

Ἀπόστασις εἰς χλμ.			Σταθμοὶ
ἀπὸ Κων/πόλεως, ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως, ἀπὸ Κούλελι-Βουργάζ			
283	36	—	Κούλελι Βουργάζ
296	49	13	Διδυμόταχον
325	78	42	Σουφλί
344	97	61	Βιδικλή
366	119	83	Φέρραι
394	147	111	Δεδὲ-Ἀγάτς

Σταθμοὶ τῆς γραμμῆς Κων/πόλεως—Κούλελι-Βουργάζ
—'Αδριανουπόλεως Βουλγαρικῶν συνόρων.

Ἀπόστασις εἰς χλμ.	Σταθμοὶ	Ἀπόστασις εἰς χλμ.	Σταθμοὶ
	Κωνσταντινούπολις	130	Τζερκέζκιοϊ
4	Κοῦμ Καλοῦ (Κοντοσκ).	155	Τσορλου (Τυρολόη)
5	Γενῆ Καποῦ	180	Μουρατλή
6	Ὑψωμαθεΐα	196	Σεΐδλερ
8	Ἐπιταπύργιον	214	Λουλέ Βουργάζ
13	Μακροχώριον	230	Βαβᾶ-Ἐσκῆ
18	Ἄγ. Στέφανος	252	Παυλόκιοϊ
22	Κιουτσούκ Τσεκμετζές	272	Οὔζουν-Κιοπρού
39	Σπόρτα Κουλέ	283	Κούλελι-Βουργάζ
52	Καδέμκιοϊ	294	Οὔρλί
72	Τσατάλτζα (Μέτραι)	319	Ἀδριανούπολις
86	Καβάκτσα	337	Καδήκιοϊ
109	Σινεκλή		

Τελευταίως ἤρξατο ἐργαζομένη καὶ ἡ νεωστὶ κατασκευασθεῖσα γραμμὴ Ἀλπουλοῦ, Σαράντα Ἐκκλησιῶν, 50 περίπου χλμ. μὲ σταθμούς, Ἀλπουλοῦ, Μάνδρα, Βαβᾶ Ἐσκῆ, Τὰς-Ἀγῆλ, Καβακλή καὶ Σαράντα Ἐκκλησιῶν.

Ἡ συμπληροῦσα τὴν ἐμπορικὴν ἐνέργειαν τῶν σιδηροδρόμων καὶ ἀτμαπλοίων, ταχυδρομικὴ καὶ τηλεγραφικὴ συγκοινωνία ἐτελειοποιήθη σημαντικῶς κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν.

Ἦδη λειτουργοῦσι πολλὰ ταχυδρομικὰ τηλεγραφικὰ καὶ τηλεφωνικὰ καταστήματα.

Ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ ἐσωτερικῇ τηλεγράφων λειτουργοῦσιν οἱ ἑξῆς ὑποβορῆσαι τηλεγράφοι μεταξὺ τῶν διαφόρων αὐτῆς λιμένων καὶ τοῦ ἑξωτερικοῦ.

Κων/πολις — Πύργος
 „ — Κωνσταντζα
 „ — Ὀδησσὸς
 „ — Ποντοηράκλεια
 „ — Γιάλοβα
 „ — Ἀρμουτλή. — Κίος. — Μουδανία. — Κωνσταντινούπολις.
 „ — Πάνορμος. — Πέραμος
 „ — Μαρμαρᾶς. — Πασᾶ-Λιμάν. — Ἀρτάκη. — Καρὰ-Βίγα. — Περίστιασις. — Μυριόφυτον. — Γάνος — Ραιδεστός. — Ἡράκλεια. — Σηλύβρια. — Κων/πολις.

Κων/πολις.	—	Καλλίπολις.	—	Δαρδανέλλια.	—	Δεδέ - Ἀγάτις
»	—	»	—	»	—	Τένεδος
»	—	»	—	»	—	Μυτιλήνης
»	—	»	—	»	—	Λῆμος

β) *Λιμένες.* Κυριώτεροι λιμένες πλουτισθέντες δι' ἀποθηκῶν καὶ διορθώσεων ἐπὶ τὸ τεχνικότερον, ἐν μὲν τῇ Προποντίδι εἶναι ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Καλλικρατείας, Σηλυβρίας, Ραιδεσιτοῦ, Μενιογράφου καὶ Καλλιπόλεως, ἐν δὲ τῇ Μιῶνι θαλάσῃ ὁ τῆς Μηδείας.

γ) *Προϊόντα.* Μολονότι μεγάλαι ἐκτάσεις τῆς Θράκης κεῖνται ἀκαλλιεργήτοι ἐν τοῖτοις ἐκ τῶν σιτοφόρων θρακικῶν πεδιάδων ἐξάγονται πολυειδῆ προϊόντα, ἡ δὲ κτηνοτροφία εἶναι ἀρχοῦντως ἀνεπτυγμένη.

Ἐκτὸς τῶν δημητριακῶν καὶ τῆς κατασκευῆς τῶν ξυλανθράκων ἕτερα προϊόντα καλλιεργούμενα ἐν αὐτῇ καὶ μεγάλως διαδοθέντα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἶναι ἡ σηροτροφία καὶ ὁ καπνός. Ὡσαύτως καὶ ἡ βιομηχανία τοῦ οἴνου εἶναι λίαν ἀνεπτυγμένη ὥς ἐκ τῆς καλλιεργείας τῆς ἀμπέλου ἐν ταῖς παραλίας πόλεσι τῆς Προποντίδος, Ἀδριανουπόλει καὶ Σαρόντι Ἐκκλησίαις.

Ἐν αὐτῇ ἐπίσης κατασκευάζονται ἐνδύματα, σκεπάσματα μάλιστα, λουτριὰ, μανδύλια, μεταξωτὰ ὑφάσματα καὶ διάφορα ἄλλα βιομηχανικὰ προϊόντα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α

Α' Η ΘΡΑΚΗ ΑΠΟ ΤΩΝ ΜΥΘΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΜΕΧΡΙ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ Χ—325 μ. Χ.

§ 34. Ἀρχαιοτάτη ἐποχή.

α') Κάτοικοι. Ἰκανὸς ἀριθμὸς τῶν ἐπισημοτέρων ἀρχαίων καὶ συγχρόνων ἱστορικῶν μαρτυροῦν καὶ παρέχει πληροφορίαν λεπτομερεῖς περὶ τῶν διαφόρων ἀρχαίων λαῶν τῆς Θράκης. Οἱ πρῶτοι κάτοικοι αὐτῆς ὡς καὶ ὅλης τῆς Εὐρώπης (1) ἔλκονται τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἐκ τῆς Ἀσίας. Καὶ κυρίᾳ πρῶτον μὲν αἱ μετακινήσεις τῶν Ἀρίων ἢ Καυκασίων ἀναφέρονται, οἵτινες διὰ τοῦ Βοσπόρου καὶ Ἑλλησπόντου ἢ μᾶλλον διὰ τῆς μήπω ἔτι καταπονηθείσης χώρας (2), συνέρρευσαν εἰς τὴν Θράκην καὶ ἐκτίθεν εἰς τὰ διάφορα τῆς Εὐρώ-

1. Τὸ ὄνομα τῆς Εὐρώπης, ὅπως τινὲς παράγουσιν ἀπὸ τῆς μυθικῆς Εὐρώπης, θυγατρὸς τοῦ Τιτίου βασιλέως Ἀγέρορος καὶ ἀδελφῆς τοῦ Κάδμου, ἰδóθη τὸ πρῶτον εἰς μικρὸν τι μέρος τῆς Θράκης καὶ μετὰ ταῦτα προὔντων τοῦ χρόνου ἐξετάθη εἰς πᾶσαν τὴν γνωστὴν ἡπειρον.

2. Τὸ πολύγωνον σχῆμα τῆς Θράκης καὶ ἡ πληθὺς τῶν ἐν τῇ Προποντίδι καὶ Αἰγαίῳ πελάγει ἀσυνμείρωτος διανοημένων νήσων, ἐπιβεβαιώθη τὰ γραφέντα ὑπὸ πολλῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων ἀρχαιολόγων καὶ συγγραφέων καὶ ἰδίως ὑπὸ τοῦ Διοδώρου, ὅτι ἡ νῦν ὑπὸ τῶν ὕδατων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Προποντίδος καλυπτομένη ἐπιγάνεια ἦτο πάλαι ποτε ἡπειρος, βραδύτερον δέ, ἀλλ' ἐν χρόνῳ ἀορίστῳ ἐπελθοῦσης μεγάλης τινὸς φυσικῆς μεταβολῆς ἐθροῦσθη καὶ καταποντίσθη. Οἱ μονήρεις βράχοι καὶ αἱ σφαῖραι τῶν ὄρεων μετὰ τῶν νήσων μαρτυροῦσι τὴν συμβᾶσαν μεγάλην ταύτην καταστροφὴν, ἥτις πιθανῶς ἠνέωξε καὶ τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου διεξόδον διὰ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ ἔθετο εἰς συγκοινωνίαν τὸν Εὐξείνον μετὰ τῆς Μιαιαγίας.

τῆς μέρης, μετὰ ταῦτα δὲ αἱ τῶν Πελασγῶν ἐκ τῶν βορείων τῆς χερσονήσου μερῶν, οἵτινες ἀναπτυσθέντες ἐν τῇ θαλάσῃ χώρῃ, ἐξεχύθησαν κατὰ ὅλην τὴν χερσονήσον κατὰ τὰς Ἑλληνικὰς παραδόσεις καὶ ὀνομάσθησαν Θυρίαις ἢ Πιερίαις μὲν ἐν Θυρίῃ, Τέμνικαις δὲ καὶ Πελαγόναις ἢ Καύκωναις ἄλλα-
χοῦ. Ὅτι οἱ πρῶτοι μετοικήσαντες τὴν ἐρημὴν ποτε ταύτην χώραν ἦσαν συγγενεῖς τῶν Πελασγῶν, ὥς καὶ οἱ τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες κατὰ διαφόρους χρόνους καὶ χώρας καὶ διάφορα ὀνόματα ἐλάμβανον, ὥς ἀναφέρει μεταξὺ ἄλλων δ' Ἡρόδοτος (1), μαρτυροῦσι καὶ βεβαιοῦσι οἱ Πελασγικοὶ βράχοι.

1. Ὁ Ἡρόδοτος, V. 3—8, τὰ ἐξῆς ἀναφέρει περὶ τῶν διαφόρων φυλῶν τῶν Θυρῶν: «Θυρῶν δὲ ἔθνος μέγιστόν ἐστι μετὰ γε Ἰνδοῖς πάντων ἀνθρώπων. εἰ δὲ ὑπ' ἐνὸς ἄρχοιτο ἢ φρονέει κατὰ τούτο, ἄμαχόν τ' ἂν εἴη καὶ πολλῶν κράτιστον πάντων ἐθνέων κατὰ γνώμην τὴν ἐμὴν. ἀλλὰ γὰρ τοῦτο ἄπορον σφι καὶ ἀμήχανον μὴ ποτε ἐγγένηται εἰς αὐτοὺς κατὰ τοῦτο ἀσθενέες. οὐνόματα δ' ἔχουσι πολλὰ καὶ τὰς χώρας ἕκαστοι, νόμοισι δὲ οὗτοι παραπλησίοισι πάντες χροῶνται κατὰ πάντα, πλὴν Γετέων καὶ Τραυσῶν καὶ τῶν κατὰπερθε Κρησιωναίων οἰκούντων. τούτων δὲ τὰ μὲν Γεταὶ οἱ ἀθανάτιζοντες ποιεῦσι, εἰρηταὶ μοι Τραυσοὶ δὲ τὰ μὲν ἄλλα πάντα κατὰ ταῦτά τοις ἄλλοις θυρίξιν ἐπιτελέουσιν, καὶ δὲ τὸν γινόμενον σφι καὶ ἀπογινόμενον ποιεῦσι τοιάδε: τὸν μὲν γινόμενον περιριζόμενοι οἱ προσήκοντες δλοφύρονται, ὅσα μὲν δεῖ εἶτετε ἐγένετο ἐναπλῆσαι κακὰ, ἀνηγεόμενοι τὰ ἀνθρωπύμια πάντα πάθεα, τὸν δ' ἀπογενόμενον παλίζοντες τε καὶ ἡδόμενοι γῇ κορύπιοις, ἐπιλέγοντες ὅσων κακῶν ἐξαπαλλαχθεὶς ἐστι ἐν πάσῃ εὐδαιμονίῃ. οἱ δὲ κατὰπερθε Κρησιωναίων ποιεῦσι τοιάδε: ἔχει γυναικας ἕκαστος πολλὰς: ἐπεὶ ὡς τις αὐτῶν ἀποθάνῃ, κρείσσει γίνεται μεγάλη τῶν γυναικῶν καὶ φίλων ἀποδοῦναι ἰσχυραὶ περὶ τοῦδε, ἥμιν αὐτέων ἐφίλειται μάλιστα ὑπὸ τοῦ ἀνδρός ἢ δ' ἂν κληθῇ καὶ τιμηθῇ, ἐγκωμιασθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀνδρός καὶ γυναικῶν σφάττεται ἐς τὸν τάφον ὑπὸ τοῦ οἰκιστοῦ τῆς ἐκκλησίας, σφαχθεῖσα δὲ συνθάπτεται τῷ ἀνδρὶ αἱ δὲ ἄλλαι συμπροὴν μεγάλην ποιεῦνται ὄνειδος γὰρ σφι τοῦτο μέγιστον γίνεται.

» Τῶν δὲ δι' ἄλλων Θυρίων ἐστὶ ὁδε νόμος ποιεῖν: τὰ τέκνα ἐλ' ἐξαγωγῇ, τὰς [δὲ] παρθένους οὐ γυλάσσουσι, ἀλλ' ἐῷσι τοῖσι αὐταὶ βούλονται ἀνδράσι μίσεσθαι. τὰς δὲ γυναικας ἰσχυρῶς γυλάσσουσι [καὶ] ἀνέονται τὰς γυναικας ἰσχυρῶς παρὰ τῶν γονέων χρημάτων μεγάλων. [καὶ] τὸ μὲν ἐστίχθαι ἐγγενὲς κέκριται, τὸ δὲ ἄστικτον ἀγεννές: ἀργὸν εἶναι κάλλιστον, γῆς δὲ ἐργάτην ἀκμώτατον τὸ ζῆν ἀπὸ πολέμου καὶ ληιστίας κάλλιστον. οὗτοι μὲν σφῶν οἱ ἐπιφανέστατοι νόμοι εἰσι. θεοὺς δὲ σέβονται μόνους τοῦσδε, Ἄρεα καὶ Διώνυσον καὶ Ἄρτεμιν οἱ δὲ βασιλεῖς αὐτῶν, πάρεξ τῶν ἄλλων πολιτῶν, τῶν, σέβονται Ἐρμῆν μάλιστα θεῶν καὶ ὀμνύνουσι μόνον τοῦτον καὶ λέγουσι γεγονέναι ἀπὸ Ἐρμῆος ἐκκοιτῶν. ταφαὶ δὲ τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτῶν εἰς αἶδ' ἑρμῆς μὲν ἡμέρας προτιθεῖται τὸν νεκρὸν καὶ παντοῖα σφάξαντες ἱεῖα εὐωχέον-

οἱ ἐν Λιδυμοτείχῳ καὶ ἀλλαχοῦ ἐδριοζόμενοι (1).

β') **Θρησκευεῖα καὶ πολιτισμός.** Ἡ θρησκεία αὐτῶν ἐξ Ἀσίας μετενεχθεῖσα ἦτο οὐσιαστικῶς γυναικολατρεία προϊόν-
τος ὁμῶς τοῦ χρόνου ἐλάτρευον τὸν Διονύσιον, τὸν Ἀθην καὶ
τὴν Ἀρτεμιν. Ἐκτὸς τούτων οἱ Βασιλεῖς αὐτῶν ἐλάτρευον
καὶ τὸν Ἑρμῆν καθ' Ἡρόδοτον καὶ ἔλεγον μάλιστα δι κα-
τήγοντο ἐξ αὐτοῦ.

Ὅπως οἱ Πελασγοὶ ἐπῆρξαν οἱ ἰδρυταὶ τοῦ πολιτισμοῦ
ἐκείνου, ὅστις συνδέει τοὺς ἀνθρώπους μετὰ τῆς γῆς καὶ
ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἑλικὰς τοῦ βίου ζωῆς, οὕτω καὶ οἱ Θοῤῃκες
ἐχρημάτισαν αὐτοῦργοι τῶν μουσικῶν τεχνῶν καὶ πατέρες τῆς
Ἑλληνικῆς ποιήσεως· διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ παράδοσις εἰς αὐ-
τοὺς ἀναγέρει τὴν ἀρχὴν τῆς λαμπροτάτης διανοητικῆς ἐ-
νεργείας, ἣν ἀνέδειξε τοῖς Ἑλληνας περιμανεῖς. Εἰς τοὺς
Θοῤῃκας ἢ Πιερεῖς ἀποδίδονται ἡ εἰσαγωγή τῆς λατρείας τῶν
Μουσῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ τούτους ἐδριοζομεν ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶ-
νος καὶ Παφλαστοῦ, τῶν εἰς τὰς Μούσας καθιερωμένων δόξων,
τῶν ὁποίων ἡ φύσις, τὰ ἄλλα καὶ αἱ πηγαὶ ἐνθουσιῶσι καὶ
παρετρύνουσι πρὸς τὸ ᾄδειν. Οἱ ἀρχαιότεροι καὶ ὅλως
εἰς τὸν μῦθον ἀνήκοντες ποιηταί, ᾄδοι καὶ μουσικοὶ καλοῦν-
ται Θοῤῃκες, ἐν οἷς διακρίνονται τὰ μάλιστα ὁ εἶδος τῆς μούσης
Καλλιόπης, ὁ Ὀρφεύς, ὅστις κατὰ τὸν μῦθον διὰ τῆς λύρας
τοῦ οὐ μόνον τοῖς ἀνθρώποις κατέθελγεν ἀλλὰ καὶ ἐξημέροισι
καὶ αὐτὰ τὰ ἄγρια θηρία καὶ τὴν ἄφρονον φύσιν συνεκίνηε, ὁ
Αἶνος, ὅστις ἐποίησε ὕμνον τοῦ τρογγητοῦ καὶ τοῦ θοήρου,
ὁ Μορσαῖος, ὁ Θάμυρις καὶ ὁ Εὐμόλπος.

Ἐκ τῶν ἐξηγούμενων ἄρα προκύπτει ὅτι εἰς τοὺς Θοῤῃκας ἢ
Πιερεῖς ὀφείλονται τὰ πρῶτα στέματα τοῦ Ἑλληνικοῦ πο-
λιτισμοῦ καὶ ἐξ αὐτῶν φαίνεται ὅτι παρήχθη καὶ ἡ λέξις
Θρησκεία.

γ') **Γλῶσσα.** Ἡ Πελασγικὴ ἦτο κατ' ἀρχὰς ἡ γλῶσσα
τῶν Θοῤῃκῶν, βραδύτερον ὁμῶς διὰ τῶν ἐν Θοῤῃκῃ Ἑλληνικῶν

» ται, προκαλούσαστες προῶτον ἔπειτα δὲ θάπτονται κατακαύσαστες ἢ ἄλλως γῆ
» κρήφαιες, χῶμα δὲ χέαντες ἀγῶνα τιθεῖσι παρτοῖον, ἐν τῷ τὰ μέγιστα ἄεθλα
» τίθεται κατὰ λόγον μονομαχίης. ταφαὶ μὲν δὴ Θρησκῶν εἰσὶ αἵδε.

1. Δ. Α. ΚΟΧΙΝΗ. Περί γλώσσης καὶ καταγωγῆς τῶν Θοῤῃκῶν ἀρχαίων
τε καὶ νεωτέρων σελ. 6.

ἀποικιῶν καὶ στρατειῶν τοῦ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν ἐπιμιξίας εἰσῆχθη καὶ παρὰ Θραζὶν ἢ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἥτις ἐπὶ Κωνσταντῖνῳ τοῦ Μεγάλου εἶχε τελείως ἀντικαταστήσῃ τὴν Πελασγικὴν (1).

§ 35. Ἑλληνικὴ ἐποχὴ τῆς Θράκης.

Ἀπὸ τῆς ζ' καὶ ζ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος ἤρξατο ἡ ἰδρυσις ἀκραιψιάτων Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν ἐν τῇ Θρακικῇ ἰδίῳ Χερρονήσῳ (2), ὅπου ὁ τοῦ Ἀθηναίου Μιλτιάδου οἶκος ἐκέκτητο ἰδιὸν τι μικρὸν βασίλειον. Ἀπασαι αὐταὶ αἱ ἀποικίαι πρὸς ἐμπορικὸν ἐκτίσθησαν σκοπὸν, ἵνα χρησιμεύσωσι δηλονότι ἐμπορεῖα τῶν εἰς τὰς βορειοτέρας χώρας προσκομιζομένων ἢ ἐκεῖθεν λαμβανομένων ἐμπορευμάτων. Κατὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Θράκης ἦτο διηρημένον εἰς πολλὰ τμήματα, εἰς τὰ ὅποια διέμενον διάφοροι φυλαὶ μὲ ἰδιαιτέρα ὀνόματα, ἐξ ὧν τὰ γνωστότερά εἶναι οἱ Γέται, οἱ Κύνες, οἱ Τριβαλλοί, οἱ Τεῦκτροι, ἐλθόντες ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ οἱ ἰσχυρότεροι διαμένοντες τότε παρὰ τὸ Ὄρτάκιον, οἱ Ὀδρύσαι. Ὅτε Λαρεῖος ὁ Α' εἰσέβαλε τῷ 531 περίπου π. Χ. εἰς τὴν Εὐρώπην ζεύξας τὸν Βόσπορον, οἱ Ὀδρύσαι ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁρέων αὐτῶν διέφυγον τὸν Περσικὸν ζυγόν, ἃν καὶ ὅλαι αἱ ἀνωτέρω φυλαὶ μετὰ τῶν Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν ἐπειτάγησαν εἰς τοὺς Πέρσας. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ Ἕλληνες ἀνέτρεψαν τὴν ἐκτὸς τῆς Ἀσίας δύναμιν τούτων, οἱ Ὀδρύσαι ἔγιναν τὸ ἐπικρατεῶν ἔθνος ὑπὸ τοὺς ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστορίας γνωστοὺς βασιλεῖς αὐτῶν Τήρη, Σιτάλκην, Σεύθην Κόπτεν καὶ Κερσοβλέπτην καὶ διετήρησαν τὸ κράτος των μέχρι τοῦ Φιλίππου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας. Ἐπωφελοῦμενος δὲ τῶν Μηδικῶν πολέμων ὁ Τήρης, ἰδρυσε βασιλείον τι, ὅπερ ὁ υἱὸς του Σιτάλκης ἐξέτεινεν ἀπὸ τοῦ Βοσπόρου μέχρι τῶν

1. Σημειωτέον ὅτι οἱ Θράκες ἐπὶ Ξενοφῶντος συνδιέλεγοντο διὰ διασημείως μετὰ τῶν Ἑλλήνων.

2. ἀφικνεῖται εἰς Χερρονήσον, ἣν καταμαθὼν πόλεις μὲν ἑνδεκα [ἢ δώδεκα] ἔχουσιν, χώραν δὲ πανμορφωτάτην καὶ ἀρίστην οἶσαν, ... καὶ ἐποίησεν ἐντὸς τοῦ τείχους ἑνδεκα μὲν πόλεις, πολλοὺς δὲ λιμένας, πολλὴν δὲ κἀγαθὴν σπόριμον, πολλὴν δὲ περυστευμένην, πανπληθεῖς δὲ καὶ παγκύλας νομάς παριодаποῖς κτήρεσι.

ἐκβολῶν τοῦ Ἰσίου, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντιου μέχρι τοῦ Στρυμόνης. Ὁ Σιπάλκης καὶ ὁ Σεύθης ἐπῆρξαν σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον.

Ἐπὶ Φιλίππου ὅλα τὰ θρόκια ἔθνη ἐπέκριναν εἰς τὴν Μακεδονικὴν κυριαρχίαν ὥς καὶ αἱ ἑλληνικαὶ ἀποικίαι ἐκτὸς τοῦ Βυζαντίου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἡ Θράκη ἐγένετο βασιλείον μὲ βασιλεῦ τὸν Λυσίμαχον κατὰ τὸ 307 π. Χ., ὅστις ἦτο εἰς τῶν καλλίστων στρατηγῶν αὐτοῦ καὶ κατέκτησε μετὰ ταῦτα μέγα μέρος τῆς Μ. Ἀσίας. Εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατον τούτου περιήλθεν ὑπὸ τὸν Σέλευκον εἰς τὸ βασιλείον τῶν Σελευκιδῶν καὶ μετὰ ταῦτα Γαλάται ἢ Κέλται, ἐξ ὧν μοῖρά τις ὑπὸ τὸν Βρέννον προῦχώρησε μέχρι Θράκης ἐλεηλάτησεν καὶ κατέλαβε τὴν περὶ τὸ Βυζάντιον χώραν. Διαβάντες δὲ τὸν Ἑλλησπόντον ἐγκατεσκάθησαν ἐν τῇ ἀπ' αὐτῶν ὀνομασθείσῃ Γαλατίᾳ τῆς Μ. Ἀσίας. Βραδύτερον κατέλαβον τὴν Θράκην ἐκ νέου οἱ Μακεδόνες καὶ κατόπιν οἱ Ὀδρόοι ἀνεσχημίσαν τὸ κράτος των καὶ διετήρησαν τὴν αὐτονομίαν των ὑπὸ ἰδίους βασιλεῖς, πληρὴ τῶν ἐν ταῖς περὶ αὐτοὺς οἰκούστων, μέχρι τοῦ 16 μ. Χ., ὅτε ὁ Ἀυτοκράτωρ τῆς Ρώμης Τιβερίος Κλαύδιος περιέλαβεν αὐτοὺς ὑπὸ τὴν Ρωμαϊκὴν κυριαρχίαν συνεπειᾷ στάσεών των ἐπὶ τῶν Ἀυτοκρατόρων Ἀγούσιου καὶ Τιβερίου.

§ 36. Ρωμαϊκὴ ἐποχὴ.

Κατακτηθεῖσα ἡ Θράκη ὑπὸ Τιβερίου Κλαυδίου, ἐκτὸς τοῦ Βυζαντίου, ὅπερ περιέστη ἐπὶ Βεσπεσιανοῦ εἰς θέσιν Ρωμαϊκῆς ἐπαρχίας, κατεκερματίσθη ἐπὶ Διοκλητιανοῦ εἰς τέσσαρα θέματα: Θρακίαν, Αἰμιμόντιον, Εὐρώπην καὶ Ροδόπην. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῆς Ρωμαϊκῆς κατοχῆς οἱ Ρωμαῖοι κατεσκεύασαν ἔργα μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῇ Θράκῃ καὶ ταῖς περὶ αὐτοὺς οἰκούστων πόλεσι ὑποδόμησαν μνημεῖα, ἀνήγειραν τεῖχη καὶ ἐπεδόθησαν ἀξιεπαίνως εἰς τὸν καλλωπισμὸν τῶν ἀποικιῶν αὐτῶν.

Μετὰ τὴν ἡττὰν τοῦ Λικίνου παρὰ τὴν Ἀδριανούπολιν, Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας κατέστησε πρωτεύουσιν τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους τὸ Βυζάντιον, ἐκδιώξας τὸν Λικίνον τῆς Θράκης.

§ 37. Ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ νομίσματα.

Πρῶτος ὁ Alb. Dumont κατὰ τὴν εἰδικὴν αὐτοῦ ἀρχαιολογικὴν περιοδεῖαν, πρὸ τεσσαρακοντιετίας περίπου γενομένην, ὑπέδειξε τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ ὀφείλομεν νῦν δεῖξωμεν εἰς τὴν περιγραφὴν Θρακικῶν ἀρχαιοτήτων. Οὗτος καθὼς καὶ μεταγενέστεροι ὁμογενεῖς ἀρχαιολόγοι, ὥς ὁ Κεραμεύς, μέλος τοῦ ἀρχαιολογικοῦ τμήματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως, ἀνεῖρον πολυάριθμα γραπτὰ σημεῖα καὶ μνημεῖα ἀνετίθρουρα ἀγορῶντα εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀρχαίων Θρακῶν, τὴν θρησκείαν καὶ τὸν ἰδιωτικὸν αὐτῶν βίον καὶ ἔχοντα σπουδαίαν ἀξίαν ὑπὸ ἀρχαιολογικὴν καὶ ἱστορικὴν ἔποψιν.

Ἐκ τῶν ἀρχαίων νομισμάτων (1) αὐτῆς τὰ ἐξῆς περιπτὸν εἶναι γνωστά.

Ἀγαθόπολις.

Τύποι: Κεφαλὴ νέου πρὸς δεξιάν, βραχεῖαν ἔχουσα τὴν κόμην καὶ λεπτὴν ταινίαν περιβεβλημένην. Ὅπισθεν ΑΓΑΘΟ ἔμπροσθεν γλαυκὸς ἱσταμένης πρὸς δεξιάν ἔχουσα τὴν κεφαλὴν ἀντωπὸν ὑπὸ δὲ τοῖς πόδας αὐτῆς αἰχμὴ λόγχης ὀριζοντίως κειμένη πρὸς δεξιάν. Νόμισμα ἐκ λεπτοῦ πετάλου καὶ ὀλίγον ἠκρωστηρισμένον.

Ἀδριανούπολις (Hadrianopolis).

Τύποι: Κεφαλὴ τοῦ Σεράπιδος καὶ τοῦ Ἡρακλέους, Ἰσις, ἐμβλήματα τοῦ Ἡρακλέους.

Ἐπιγραφὴ: ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ.

Μέταλλον: Ὀρεῖχαλκος.

Αἶγος Ποταμοὶ (Ægos Potamos) (2).

Τύποι: Κεφαλὴ γυναικὸς, φερούσης εἶδος τιάρας, ἵππος περιπατῶν, Τράγος.

Ἐπιγραφὴ: Αἶγος Πο.

Μέταλλον: Ὀρεῖχαλκος.

1. Α. Ποστολάκη. Κατάλογος ἀρχαίων νομισμάτων. Ἐκδ. Ἑθνικ. Παν. Τόμ. Α' καὶ Manuel-Roret-Nouveau Manuel Complet de numismatique Ancienne par I. B. A. A. Barthelemi Paris 1886.

2. Chersonesus Thraciae. Θρακικὴ Χερσόνησος.

Αἶνος (Ænus).

Τύποι: Κεφαλή τοῦ Ἑρμοῦ, Ζεὺς, Ἀντιλλόπη, Ἑρμοῦς ὄρθιος, Κηρύκειον.

Ἐπιγραφαί: ΑΙΝΙ. ΑΙΝΙΑΔΑΣ. ΑΙΝΙΟΝ. ΑΙΝΙΟΙ.

Αἰόλιον (1).

Τύποι: Κεφαλή γυναικὸς, μετὰ στεφάνῃς πρὸς δεξιὰν ἔχουσα τὴν κόμην ὀπισθεν δὲ συνημμένην καὶ κρεμασμένην. Ὅπισθεν ΑΙΟΛΑ ὀριζοντίως ἄνωθεν κεραυνοῦ ὀριζοντίως κειμένην, ἐφ' ἧν κηρύκειον κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διατεθειμένον καὶ πρὸς δεξιὰν ἐστρουμένον. Κατισσόμενον.

Ἀλοπενόνησος (Alorconesus) (1)

Τύποι: Κεφαλή γυναικὸς ἐστρουμένης μὲ σιάχης, ἀλόπηξ, σιμφυλὴ καὶ κόκκος κοιλίης.

Ἐπιγραφή: ΑΛΟΠΗΚΟΝ.

Μέταλλον: Ὀρείχαλκος.

Ἀργίλος (1).

Τύποι: Μονόγραμμα κατέχον ὅλον τὸ πεδίον τοῦ νομίσματος. Ὅπισθεν στέφανος ὁλόκληρος μετὰ σφαιροῖδου ἐν τῇ μέσῳ.

Βῆζα (Biza).

Τύποι: Κεφαλή τοῦ Ποσειδῶνος, τοῦ Ἰῶς, τοῦ Βάχχου, Ζεὺς ὄρθιος, Νίκη, Κάνιστρον περιέχον μίαν μήκωνα (παπαροῦνα) καὶ δύο σιάχεις, Βάχχος ὄρθιος κρατῶν ἓνα κάρθρον καὶ ἓνα στέφανον.

Ἐπιγραφαί: ΒΙΖΗΝΩΝ. ΒΥΖΗΝΩΝ. ΒΥΖΝ. ΒΥΖΥΑΝΩΝ.

Μέταλλον: Ὀρείχαλκος.

Βισάνθη (Bisanthe).

Τύποι: Κεφαλή τῆς Δήμητρος, τοῦ Ἀπόλλωνος, τῆς Παλλάδος καὶ τοῦ Βάχχου, Στέφανος ἐκ σιάχεων, Αἰγωλὸς (μποῦφος), τρίπους.

Ἐπιγραφαί: ΒΙΖΑΝ. ΒΙΣΑΝΘΗΝΩΝ.

Μέταλλον: Ὀρείχαλκος.

Βυζάντιον (Byzantium).

Τύποι: Κεφαλαί της Δήμητρος, τοῦ Βύζα, τοῦ Ἀπόλλωνος, τῆς Ἀρτέμιδος, τοῦ Ποσειδῶνος, τοῦ Βάκχου καὶ τοῦ Ἑρμοῦ. Ὁ Ποσειδῶν καθήμενος ἐπὶ βράχον, πορῶσα πλοῖον, γαστέρα, πλοῦσιον, κέρως ἀγθορίας, δελφὴν περὶ τριῶνται, ταῦρος, τριπύρας, ἀβελίσκος, βότους σταγυλῆς, ἀστήρ καὶ ἡμισέλιος, κρηόκειον.

Ἐπιγραφαί: BYZANT. BYZANTIΩΝ. ΒΥΖΑΣ.

Μέταλλα: Ἀργυρος καὶ ὀρείχαλκος. Δὲν ἀνευρέθη ἐπὶ δειγμα τοῦ ἀρχαιστάτου νομίσματος τῆς πόλεως ταύτης, τὸ ὅποιον ἦτο σιδηροῦν, κατὰ τὸν Ἀριστοφάνην, τὸν Πλάτωνα, τὸν Πλούτωνα καὶ Ἀριστείδην τὸν ῥήτορα.

Καλλίπολις (Callipolis).

Τὰ νομίσματα τῆς πόλεως ταύτης φέρουσι ὄνομα ΚΑΛΛΙΠ.

Καρδία (Cardia) (1).

Τύποι: Κεφαλαί τῆς Δήμητρος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, λέων, κόκκος κριθῆς.

Ἐπιγραφαί: ΚΑΡΔΙ ΚΑΡΔΙΑ.

Μέταλλον: Ὀρείχαλκος. Τὸ ἀργυρῶ νομίσματι τὰ ἀποδιδόμενα εἰς τὴν Καρδίαν ἀνήκουσιν εἰς τὴν Κερηραϊκῇ.

Κοῖλα (Koela) (1).

Τὰ νομίσματα τῆς πόλεως ταύτης φέρουσιν AEL. MYNIC. COEL. COIL COELA ἢ CYLLA.

Κριδοτή (Kridie Kerí) (1).

Τύποι: Κεφαλὴ Παλλάδος, κόκκος κριθῆς.

Ἐπιγραφή: ΚΡΙ.

Μέταλλον: Ὀρείχαλκος. Τὸ νόμισμα τοῦτο ἐσφαλμένως ἀποδίδεται εἰς Ἀιόβια τῆς Τρωάδος.

Κύψελα (Ὑψαλα Cypsela Ipsala).

Τύποι: Κεφαλὴ τοῦ Ἑρμοῦ, δύο σιάσεις.

Ἐπιγραφή: ΚΥΨΕ.

Μέταλλον: Ὀρείχαλκος.

1. Θρακικὴ Χερσόνησος. Chersonesus Thraciae.

Λυσιμαχία (πρότερον Καρδία(1) *Lysimachia antea Cardia*).

Τύποι: Κεφαλή τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ Λυσιμάχου ἢ τοῦ Λέοντος, Νίκη, Λέων, σιάχης, Ἄστερμος.

Ἐπιγραφαί: ΛΥΣΙ. ΛΥΣΙΜΑΧΕΩΝ. ΛΥ.

Μέταλλον: Ὀρείχαλκος.

Μάδυτος ἢ Μάδυς.

Τύποι: α' Κεφαλή ἀγέντιος πρὸς δεξιὴν ἔχουσα τὴν κόμην περικνηυμένην καὶ ὄπισθεν καταπίπτουσαν. Ὅπισθεν μονόγραμμα περὶ τὸ ὅπσιον

PAT
 < O
 W X
 O

Τὸ ὅλον ἐντὸς ἐγκοίλου τετραγώνου.

β' Βοῦς κυρίων πρὸς ἄριστεράν ἄνωθεν δ' αὐτοῦ σιάχης ὀριζοντίως κείμενος ἐστραμμένος πρὸς ἄριστεράν.

Ὅπισθεν Μ-Α ἄνωθεν καὶ ἔμπροσθεν κυναλώπεκος καθηδμένης ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, πρὸς δεξιάν ὕ ἐν δὲ τῷ πεδίῳ. ἄνωθεν τοῦ Μ, μηρίσκος ὀριζοντίως κείμενος καὶ πρὸς τὰ κάτω ἐστραμμένος, ὀπισθεν δὲ τῆς κυναλώπεκος σιάχης ὀρθός.

Πέρινθος Ἡράκλεια (*Perinthos, Heraclia*).

Τύποι: Κεφαλή τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ Βάχου, Ἑρμῆς, Κηρόκειον, ρόπαλον, Ταῦρος, Λωτός (τριφύλλι) Ζεὺς καθήμενος, ὁ βοῦς Ἄπις, Ἀρποκράτης, Κεφαλή τοῦ Σεράπιδος καὶ Ἰσιδος, Ἀθηβῆς, Δημήτης.

Ἐπιγραφή: ΠΕΡΙΝΘΕΩΝ.

Μέταλλον: Ὀρείχαλκος.

Σηλυμβρία, Σηλυβρία ἢ Σαλαμβρία.

Τύποι: Κεφαλή Ἡρακλέους μετὰ πύργου καὶ λεοντῆς πρὸς δεξιάν. Ὅπισθεν ἀλέκτωρ ἰσιτάμενος πρὸς δεξιάν, κρατῶν διὰ τοῦ θάμφορος προῆγά μ κατὰ κάθειον ἀμφεβαίου διαγνώσεως, ἐντὸς τετραγώνου ἐσχηματισμένον ἐκ σφαιριδίων τὸ ὅλον ἐντὸς ἑτέρου τετραγώνου ἐγκοίλου ἀβαθοῦς. Τὸ σχῆμα τοῦ πετάλου τοῦ νομισματῆος εἶναι σχήματος ἐπιμήκους.

Σηστός (Sestus) (1).

Τύποι: Κεφαλή γυναικὸς πεπλοῦ ὄρον, Ἀπόλλωνος, Ἑρμοῦ, τριτόνους, λύρα. :

Ἐπιγραφή: ΣΗ. ΣΗΣΤΙ. ΣΑ. ΣΑΣΤΙΩΝ.

Χερσόνησος (1).

Τύποι: Προσθιον Λέοντος πρὸς δεξιὰν σιγέροντος τὴν κεφαλὴν πρὸς ἀριστεράν, ἑξαίροντος τὴν γλῶσσαν καὶ ὑποῦντας τοὺς πόδας. Ὀπισθιν τετράγωνον, ἔγκοilon δημημέρον εἰς ἑτέρα τέσσαρα ἴσα τετράγωνα, ὧν ἡ ἐπιφάνεια ἐστὶν ἀνώμαλος καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἔγκοιλος. (2).

Β' ΑΠΟ ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ
ΑΛΩΣΕΩΣ 325—1453 μ. Χ.

§ 38. Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας καὶ διάδοχοι αὐτοῦ μέχρι τοῦ Ἀρκαδίου 325—395 μ. Χ.

Πρὸς πλείονα ἑξασφάλισιν τοῦ Ρωμῆικοῦ κράτους ἀπει-
λομένου ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου πανταχόθεν ὑπὸ βαρ-
βάρων, μετέστησε οὗτος τὴν καθέδραν του εἰς Βυζάντιον ἑορ-
τάσας κατὰ Μάιον τοῦ 330 τὰ ἑγκαίνια αὐτοῦ μετὰ μεγάλης
πομπῆς.

Ἀποθανόντος Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου ἐν ἔτει 337, δι-
δέχθησαν αὐτὸν οἱ τρεῖς υἱοὶ του, Κωνσταντῖνος (337—340),
Κώνστας (337—350), Κωνσιάντιος (337—361) καὶ μετὰ ταῦτα
ὁ Φλαύιος Ἰουλιανὸς (361—363) (3). ὁ Φλαύιος Ἰουλιανὸς

1. Θρακικὴ Χερσόνησος. *Chersonesus Thraciae*.

2. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω καὶ νομίσματα ἀργεῖᾶ τοῦ Λυσιμάχου εὑρέθησαν ἐν Θράκῃ, ἅπερ ἐπὶ τοῦ ἐνὸς μέρους παριστῶσι τὴν διὰ μικρῶν κεράτων κε-
κοσμημένην κεφαλὴν κριοῦ, ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου μέρους τὴν Ἀθηνᾶν καθημένην,
στηρίζουσαν τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς ἀσπίδος καὶ διὰ τῆς ἄλλης κρατοῦσαν τὴν πε-
ρωτὴν θεὰν τῆς νίκης. Περὶ τὴν μορφήν ταύτην ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφή «Βασιλεὺς
Λυσιμάχος».

ΣΤΑΥΡΟΥ ΜΕΡΤΖΙΔΟΥ. Αἱ χῶραι τοῦ παρελθόντος καὶ αἱ ἐσφαλμέναι τοποθετήσεις
των. Μέγ. Α' σελ. 25.

3. Ὁ φιλελληνικώτατος οὗτος Ἀντοκράτωρ, ἵνα κοσμήσῃ τὴν γέναν ταύτην
Μητρόπολιν, τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀφῆκε μὲν ἐκ τῆς Ἑλλάδος πολλὰ τῆς
τέχνης λαμπρὰ μνημεῖα, οἷον τὸν ἀνδριάντα καὶ τὸν ὠροδοκὸν τοῦ ἐν Δελφοῖς

(363—364), ὁ Φλαύιος Οὐαλεντιανὸς ὁ Α' (364—375) ὁ Οὐάλης (364—378) καὶ Θεοδοσίος ὁ Μέγας (378—395), ὅστις τὴν 17 Ἰαννουαρίου τοῦ 395 διήρξατο τὸ κολοσσιῶν κράτος τοῦ μεταξὺ τῶν νύκτων τοῦ μὲν Ἀρχαδίου λαβόντος τὸ Ἀνατολικόν, ἐξ οὗ προέκυψεν, ἔνεκεν τῆς συμμίξεως αὐτοῦ μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου, ἡ Ἑλληνικὴ Αὐτοκρατορία, τοῦ δὲ Ὀριγίου τὸ Ἀσικόν, ὅπερ κατελείθη τῷ 476.

Τὰ σπουδαιότερα γεγονότα ἐν Θράκῃ κατὰ τὴν περιόδον ταύτην εἶναι ἡ εἰσβολὴ τῶν Ὀστρογότθων καὶ Οὐννων, ἡ κατ' Αἰγυπτίον τοῦ 378 συγκροτηθεῖσα μάχη ἐν τοῖς πεδίοις τῆς Ἀδριανοπόλεως μετ' αὐτῶν, ἡ εἰσβολὴ τῶν Γότθων ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου καὶ ἡ διὰ συνομολογήσεως εἰρήνης παραχώρησις ἡρημασμένων χωρῶν τῆς Μοισίας καὶ βορείας Θράκης.

§ 39. Οἱ Βυζαντινοὶ Αὐτοκράτορες μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κων/πόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων καὶ κυριώτερα ἐπ' αὐτῶν ἐν Θράκῃ γεγονότα(1) 395—1204 μ. Χ.

ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

395—408 Ἀρχαδῖος.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀρχαδίου οἱ Βεσιγότθοι στρατηγούμενοι ὑπὸ τοῦ διαβόητου Ἀλαρίχου ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιον τοῦ Βυζαντίου, μηδὲν δὲ κατὰ τῆς ἰσχυρᾶς ταύτης μητροπόλεως δυνήθεις νὰ πράξωσιν ἐπιδέχθησαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

408—450 Θεοδοσίος ὁ Β'.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ Β' οἱ Οὐννοι ὑπὸ

Ἀπόλλωνος, τὰ ἀγάλματα τῶν Ἑλικονίων Μουσῶν καὶ ἄλλα, ἐτίμησεν ὅμως ὅσον οἷός τις τῶν πρὸ αὐτοῦ Αὐτοκρατόρων τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος θεωρῶν ὡς καύχημα τὸ τὸ καλεῖται στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων. Καὶ οὗτος ἀντιπαρήλθε δυστυχῶς ἐπὶ βλέβῃ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τάχιστα, ὡς λαμπρὸς διάττων ἀστήρ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ οὐρανῷ, φανευθεὶς ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν λαμπρῶν αὐτοῦ κατὰ τῶν Περσῶν ἀγώνων.

1. M. N. Bouillet. Dictionnaire universel d'Histoire et de Géographie σελ. 1388.

τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἀτιλίᾳ εἰσέβαλον εἰς τὴν Θράκην καὶ ἀπειρώπησαν ἀγροῦν ἔλκετον χρόσόν (1). Περὶ τῆς ἐπιδρομῆς ταύτης ποιῶνται λόγον οἱ σύγχρονοι ἱστορικοὶ ὡς περὶ φοβεροῦ πινος πτωχεύας. Οἱ βάροβαροι ἱσχυρίζονται ὅτι γέροντας, γυναῖκας καὶ παῖδια καὶ ἐπυρρόλουν τὰς πόλεις. Τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀτιλίᾳ ἀρόμενα στίφη δὲν περιωρίζοντο εἰς μόνην τὴν λαγορμαγωγίαν, ἀλλ' ἠρῆμον τοὺς ἀγροὺς, κατέβαλλον τὰ δένδρα καὶ ἔκαιον τὰς καλύβας ἐκλασσομένης εἰς ταῦτα πάντα ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀρχηγοῦ των, ὅστις ἔλεγε σεμνυνόμενος ὅτι «ὁ πον ἐπέρε ὁ ἱππος του χόρτος δὲν ἐφύετο». Ἐκαστος ἐσκέπτετο περὶ τῆς ἰδίας σωτηρίας παρὰ τῆς φοβεροῦς ταύτης μάστιγος καὶ πολλοὶ ἐγκατέλειπον τὴν πατρίδα αὐτῶν μὴ τολμῶντες εἰς πολεμώσασιν ὑπὲρ βουμάτων καὶ ἐσιῶν κατ' ἐχθροῦ τοσοῦτον φοβεροῦ.

450 Πουλχερία τὸ πρῶτον.

450—453 Πουλχερία τὸ δεύτερον μετὰ Μαρκιανῶν.

453—457 Μαρκιανὸς τὸ δεύτερον.

Ἐπὶ Μαρκιανῶν εἰσέβαλον πάλιν οἱ Οὐννοι εἰς τὴν Θράκην, τοὺς ὁποίους ὁ Μαρκιανὸς ἐξεδίωξεν.

ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΘΡΑΚΩΝ

457—474 Λέων ὁ Α' ὁ ἐπικυλούμενος Μακέλλης.

474 Λέων ὁ Β'.

474—475 Ζήνων τὸ πρῶτον.

475—477 Βασιλίσκος.

477—491 Ζήνων τὸ δεύτερον.

491—518 Ἀναστάσιος ὁ Α'.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀναστασίου τοῦ Α' ὁ στρατηγὸς Βασιλιανός, ὅστις ἐκηρύχθη προστάτης τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, λεηλατήσας τὴν Θράκην καὶ τὰς παρὰ τὸν Ἰσθμὸν γῆρας, ὥρμησε μετὰ τοῦ στρατοῦ του συγκαταμεῖν ἐξ ἑθνικῶν Οὐννων καὶ Βουλγάρων (2)

1. Αἱ διαπραγματεύσεις τῆς εἰρήνης ταύτης τῶν Βεζαντινῶν μετὰ τῶν Οὐννων, ἴσως ἐγένοντο ἐν τῇ Ἱστορικῇ Βαχτούρ, ὅπου τὸ παρελθὸν ἦτορ αἱ τῶν Τούρκων μετὰ τῶν Βουλγάρων.

2. Οἱ Βούλγαροι ἔθνος Σκυθικῶν λαβὸν τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπὸ τῆς ἀρχαίας περὶ τὸν Βόλγαν ποταμὸν, παρὰ τοῖς βυζαντινοῖς καλούμετον Βούλγαν διαμονῆς.

κατὰ τῆς Μητροπόλεως καὶ ἐπιηρόρευσεν τὴν εἰρήνην, τὴν ὁποίαν ὑπέγραψεν ὁ Ἀρυστιάσιος ἐπὶ τῆς νεκρικῆς κλίνης. Ἐπὶ τοῦ Ἀυτοκράτορος τούτου ἐκτίσθη τὸ λεγόμενον μακρὸν ἢ Ἀρυστασιανὸν τεῖχος, ὅπερ ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου καὶ φθάνον ἕως τῆς Σηλυβρίας ἀπέιχε 25 ὁρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐγενήλασσετο ἐπὶ συνεχῶν πύργων.

ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ

518 — 527 Ἰουστίνος ὁ Α'.

527 — 565 Ἰουστιανὸς ὁ Α', ὁ καλούμενος Μέγας.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἰδρύθησαν φρούριαι ἀναρίθμητα ἐν Θράκῃ κατὰ τὸν Προκόπιον, τῷ δὲ 559, ὁ Ζαβεργάν, ἡγεμὸν τῶν Οὐννων, ἐπολιόρκησε τὴν πρωτεύουσαν, δητὸν καὶ πορθῶν τὰ περὶχωρα, ἀλλ' ὁ Βελισσάριος μετὰ μικροῦ ἐπιπικτὸς σώματος καὶ πικρῶν κατοίκων τρέφας εἰς φυγὴν, κατετρόπισεν αὐτόν. Μετὰ τὴν φυγὴν τῶν Οὐννων ἐγένησαν οἱ Ἀβαροι, μετὰ τῶν ὁποίων ὁ μετέπειτα Ἀυτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου Ἰουστίνος ὁ Β' συνεισολόγησεν εἰρήνην καὶ συμμαχίαν μάλιστα πληρώνων κατ' ἔτος χρηματικὸν ποσόν.

565 — 578 Ἰουστίνος ὁ Β'.

Ἐπὶ Ἰουστίνου τῷ 578 πάλιν ἐπέβαλον Βούλγαροι εἰς Θράκην.

578 — 582 Τιβέριος ὁ Β'.

582 — 602 Μαυρίκιος.

Ἐπ' αὐτοῦ ἐγένετο εἰσβολὴ τῶν Σλαβῶν εἰς τὴν Θράκην μέχρι τοῦ Ἀρυστασιανοῦ τεύχους βοηθουμένων κατὰ

των. Κατελθόντες ἐκ τῶν περὶ τὸν Βόλγαρ μερῶν καὶ διωκόμενοι ὑπὸ τῶν Οὐννων προῦχώρησαν μέχρι Ιουνιάβειας (187), καὶ ἤρξαντο νὰ ποιῶσι ἐπιδρομὰς εἰς τὸ Βυζαντιανὸν κράτος. Καταλαβόντες δὲ τὴν Μοισίαν, ἴδρυσαν, ἐκτὶ τὸ πρῶτον Βουλγαρικὸν κράτος, τὸ ὁποῖον ἐπὶ πρῆς ὅλους αἰῶνας ἐστεροχώρησε πολλάκις τοὺς Βυζαντινοὺς, ἔφ' οὓς εἰτα ὑπετάγησαν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1186 ἐπέτυχον ν' ἀποπνύξωσι τὸν Βυζαντινὸν ζυγὸν καὶ ν' ἀποτελέσωσι μετὰ τῶν Βλάχων τὸ Βουλγαροβλαχικὸν κράτος. Εἰς τὴν ὑπαρξιν τοῦ κράτους τούτου ἔθηκε τέρμα τῷ 1396 ὁ Σουλτάνος Βαγιαζήτ. Τὴν πρώτην γυνῶσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔλαβον οἱ Βούλγαροι δι' Ἑλλήνων αἰχμαλώτων, ἀκολούθως δὲ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Βόγορις, βαπτισθεὶς διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἀδελφῆς του, ἠγάγασα καὶ τοὺς ὑπακόους του νὰ ἀκολουθήσωσιν αὐτόν.

811—813 Μιχαήλ Α' ὁ Κονροπαλάτης.

Ἐπ' αὐτοῦ ἀκωλύτως οἱ Βούλγαροι ἐτέδραμον τὴν Θράκην.

813—820 Λέων Ε' ὁ Ἀρμένιος.

Οὗτος κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς βασιλείας του ἠρώ-
οισεν εἰς ἄκρον τὸν Κροῦμμὸν διὰ τινος δολίου στρατη-
γήματος σκοποῦντος τὴν σύλληψιν αὐτοῦ. Ὁ Κροῦμμος
ἀμέσως εἰσέβαλεν εἰς τὴν Θράκην καὶ παρεσκευάζετο νὰ
ἐπιχειρήσῃ κρίσιμον κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξο-
δον, ὅτε ὁ αἰγυῖδιος θάνατος ἠλευθέρωσε τὴν ἀγωνιῶσαν
ἐκείνην Μητροπόλιν ἀπὸ τοῦ μεγάλου κινδύνου.

820—829 Μιχαήλ Β' ὁ Τραυλός.

829—842 Θεόγλως.

842—867 Μιχαήλ ὁ Γ' (1).

ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ

867—868 Βασίλειος Α' ὁ Μακεδών.

868—878—886 Κωνσταντῖνος ὁ Τ' μετὰ τοῦ πατρὸς του Βασιλείου.

886—911 Λέων Τ' ὁ Σοφός (1).

911—919 Ἀλέξανδρος ;

919—945 Κωνσταντῖνος ὁ Ζ' μετὰ Ρωμανοῦ τοῦ Α' καὶ αὐτῶν
εἰδὼν αὐτοῦ Χριστιανόφρον, Κωνσταντῖνον τοῦ Η' καὶ Στε-
φάνου.

945—959 Κωνσταντῖνος ὁ Ζ' μόνος.

959—963 Ρωμανὸς ὁ Β'.

963 Βασίλειος ὁ Β' καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Θ' τὸ πρῶτον.

963 μετὰ Νικηφόρου.

969—976 μετὰ Ἰωάννου Α' τοῦ Τσιμισκῆ.

976—1025 Μόνον οἱ δύο.

Ἐπὶ τῶν Ἀντοκρατόρων τούτων τῇ 978 κατέδραμε τὴν
Θράκην ὁ Σαρμάνης.

1025—1028 Κωνσταντῖνος ὁ Θ' μόνος τὸ δεύτερον.

1028—1034 Ρωμανὸς Γ' ὁ Ἀργυρός.

καὶ περιχουσώσας αὐτὸ τὸ μεταχειρίζετο ὥς κτελλόν, δι' οὗ ἐκέρου οἶνον εἰς
τοὺς συνδαιτημόνας αὐτοῦ ἡγεμόνας.

1 Ἐπὶ Μιχαήλ τοῦ Γ' καὶ Λέοντος Τ' τοῦ Σοφοῦ ἡ Κωνσταντινουπόλις ἐ-
πολιορκήθη ὑπὸ τῶν Ρώσων καὶ ἀπὸ πλῆλιν διὰ πληρωμῆς χρηματικοῦ ποσοῦ
καὶ διὰ συνομολογήσεως ἐμπορικῆς καὶ πολιτικῆς συνθήκης.

- 1034—1041 Μιχαήλ Α' ὁ Παμφλαγόνιος.
 1041—1042 Μιχαήλ ὁ Ε΄.
 1042—1054 Ζωή μετὰ Κωνσταντῖνον Γ' τοῦ Μονομάχου.
 1054—1056 Θεοδώρου.
 1056—1057 Μιχαήλ Ζ' ὁ Στρατιωτικός.

ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΤΩΝ ΚΟΜΝΗΝΩΝ

- 1057—1059 Ἰσαάκιος Α' ὁ Κομνηνός.
 1059—1067 Κωνσταντῖνος ΙΑ' ὁ Δούκας τὸ πρῶτον.
 1067 Εὐδοκία μετὰ Μιχαήλ Ζ' τοῦ Παραπικίη τὸ πρῶτον.
 1067—1068 Κωνσταντῖνος ΙΑ' ὁ Δούκας τὸ δεύτερον.
 1068—1071 Γεωργίου Α' καὶ Εὐδοκία.
 1071—1078 Μιχαήλ Ζ' ὁ Παραπικίης τὸ δεύτερον.
 1078—1081 Νικηφόρος Γ' ὁ Βοτανιάτης.
 1081—1118 Ἀλέξιος ὁ Α΄.
 1118—1143 Ἰωάννης Β' ὁ Καλοῖωάννης.
 1143—1180 Ἐμμανουήλ ὁ Α΄.
 1180—1183 Ἀλέξιος ὁ Β΄.
 1183—1185 Ἀνδρόνικος ὁ Α΄.

ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΑΓΓΕΛΩΝ

- 1185—1195 Ἰσαάκιος ὁ Β' τὸ πρῶτον (1).
 1195—1203 Ἀλέξιος Γ΄.
 1203—1204 Ἰσαάκιος ὁ Β' τὸ δεύτερον μετὰ τοῦ υἱοῦ του.
 Ἀλεξίου τοῦ Α΄.

§ 40. Λατῖνοι Αὐτοκράτορες 1204—1261 καὶ κυριώτερα ἐν Θράκῃ γεγονότα.

Μετὰ τὴν ἄλυσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν
 Λατίνων ἐβασίλευσαν οἱ ἑξῆς Λατῖνοι Αὐτοκράτορες ἐν

1. Τῇ 1195, οἱ τοῦ Ἰσαακίου στρατηγὸν Γεώργιος Παλαιολόγος, Μιχαήλ Κατακουζηνός, Θεόδωρος Βουρᾶς, Ἰωάννης Πετραλῆφας, Κωνσταντῖνος Ραοῦλ καὶ ἄλλοι, βιέποντες τὴν τελείαν ἀδελφείαν, τὴν ἀδελφότητα καὶ τὴν ἐκ-
 θήλυσιν τοῦ Αὐτοκράτορος, κατώρθωσαν δι' ὑποσχέσεων χρηματικῆς ἀμοιβῆς
 νὰ προσοικειωθῶσι τὸν στρατὸν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἀναβιβάσωσιν εἰς τὸν θρό-
 νον ἀντὶ τοῦ Ἰσαακίου τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀλέξιον. Ἐξελλόντως λοιπὸν εἰς κυ-
 νήγιον περὶ τὰ Κύπριλα (νῦν Ὑφαλαί τοῦ βασιλέως Ἰσαακίου, οἱ συνωμόται
 εἰσάγουσιν εἰς τὴν βασιλείαν σκηνὴν τὸν Ἀλέξιον καὶ ἀναγορεύουσιν αὐτὸν Αὐ-
 τοκράτορα. Ὁ Ἰσαάκιος ἅμα ἀκούσας τὰ γεγόμενα ἐτρέπη ἀνάνδρως εἰς φυγὴν
 ἀλλὰ συνελήφθη ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν τοῦ νέου Αὐτοκράτορος καὶ τυφλωθεὶς ἐφυ-
 λακίσθη εἰς Διπλοκύνιον μετὰ τοῦ ἀγγλικοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀλεξίου.

αὐτῇ, ἐνῷ διὰ τοὺς Βυζαντινοὺς ἡ Νίκαια ἀπέβη τὸ κέντρον τῆς Βυζαντινῆς κορυφαίας καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅθεν ἐμελλε μετ' οὐ πολὺν χρόνον νὰ ἐξοριθῇ ὁ καθαρῆς τῆς Λατινικῆς Αὐτοκρατορίας.

1204—1205 Βαλδουῖνος Α'.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οἱ Ἕλληνες τῆς Θράκης συμμαχήσαντες μετὰ τῶν Βουλγάρων καὶ τοῦ τότε βασιλέως αὐτῶν Ἰωαννίκου συλλαμβάνουσιν αὐτὸν παρὰ τὴν Ἀδριανούπολιν ἀλχυμάλιον καὶ προχωροῦσι μέχρι τῶν τοιχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὰ μετὰ ταῦτα ἐπακολουθήσαντα γεγονότα συνετέλεσαν ἵνα ὁ Ἰωαννίκος θάψῃ ζῶντα τὸν ἀτυχῆ Βαλδουῖνον.

1205—1216 Ἐρρίκος.

1216—1219 Πέτρος ὁ Κουρτεναῖος.

1219—1228 Ροβέρτος ὁ Κουρτεναῖος.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ὁ Θεόδωρος τῆς Ἠπείρου (1222—1230) ἐπέταξε τὴν Θράκην μέχρι Ἀδριανουπόλεως.

1228—1231 Βαλδουῖνος ὁ Β', τὸ πρῶτον.

1231—1237 Βαλδουῖνος ὁ Β', τὸ δεύτερον μετὰ Ἰωάννου τοῦ Βρυενίου.

1237—1261 Βαλδουῖνος ὁ Β' μόνος τὸ τρίτον.

Ἐπ' αὐτοῦ τὴν 25 Ἰουλίου τοῦ 1261 ἀνεκτιθήη ἡ Κωνσταντινούπολις ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω ἐν τῇ συνοπτικῇ ἱστορίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1).

§ 41. Κατάλυσις τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας. Αὐτοκράτορες καὶ κυριώτερα ἐν Θράκῃ γεγονότα 1261—1453.

ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΤΑΚΟΥΖΗΝΩΝ

1261—1281 Μιχαὴλ II' ὁ Παλαιολόγος ἢ Μιχαὴλ ὁ Α' Ἀνδρόνικος.

1. Ἐκ τῆς Λατινοκρατίας αἰώζεται ἐν τινι παραθέρῳ τῆς Ἁγίας Σοφίας ἄνθρωπος πλὴξ ἐντειχιζομένη φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν HENRICUS DANDOLO. Ἡ πλὴξ αὕτη φαίνεται ὅτι εἶναι ἐπιτόμιος διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ Ἐρρίκος Ἀνδρόλος ἀποθανὼν τῇ 1 Ἰουνίου τοῦ 1205 ἐτάφη ἐν τῷ περιθόλῳ τῆς Ἁγίας Σοφίας.

1281—1295 Ἀνδρόνικος δ' Β', τὸ πρῶτον ἢ Μιχαήλ Ἀνδρόνικος δ' Β'.

1295—1320— καὶ μετὰ Μιχαήλ τοῦ Θ', τὸ δεύτερον.

1320—1328 Ἀνδρόνικος δ' Β' μόνος.

1328—1341 Ἀνδρόνικος δ' Γ'.

1341—1347 Ἰωάννης Ε' ὁ Παλαιολόγος (1).

1347—1355 Ἰωάννης Ζ' ὁ Κατακωνζηνὸς καὶ Ἰωάννης Ε' ὁ Παλαιολόγος.

1355—1356 Ματθαῖος ὁ Κατακωνζηνὸς καὶ Ἰωάννης δ' Ε'
Ἀπὸ τοῦ 1261 ἕως τοῦ 1391 διήρξατο συνέλθωσαν γεγονότα ἐν Θράκῃ. Ἰδίῃ δὲ ἐν Καλλιπόλει. Ἀδριανούπολιν, Ἀδριανουπόλει καὶ Τροζόῃ.

1356—1391 Ἰωάννης δ' Ε' μόνος.

Ἐπ' αὐτοῦ οἱ Τοῦρκοι κατέλαβον τὴν Σηστόν, τὴν Καλλιπόλιν, τὴν κλεῖδα τοῦ Ἑλλησπόντου, τὸ Ἀδριανούπολιν, τὴν Ἀδριανουπόλιν, ἡμῶς καὶ ἐγένετο καθέδρα τῶν μετὰ ταῦτα Σουλτάνων ἀπὸ τοῦ 1361 καὶ ἐν γένει ὅλην τὴν Θράκην πλὴν τοῦ διαμερίσματος τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

1391—1399 Μηνονήλ Β' ὁ Παλαιολόγος.

1399—1425 Ἰωάννης Ζ' ὁ Παλαιολόγος.

1425—1448 Ἰωάννης Η' ὁ Παλαιολόγος.

Ἐπ' αὐτοῦ συντομολογήθη συνθήκη δι' ἧς παρεχωρεῖτο τοῖς Τοῦρκοις ἡ παρυμία τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Εὐξείνου πλὴν τῆς Σηλυβρίας καὶ Λέρον.

1448—1453 Κωνσταντῖνος ΙΒ' (2) ὁ Ἰωαννῆς ἢ ὁ Παλαιολόγος.

Ὁ ἐπίσημος τίτλος ὅλων τῶν ἀνωτέρω Ἀυτοκρατόρων ἦτο· Ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς Βασιλεὺς καὶ Ἀυτοκράτωρ Ῥωμαίων.

§ 42. Ἀλωσις τῆς Κων/πόλεως καὶ τῶν πέριξ (3)

Τῇ 6 Ἀπριλίου τοῦ 1453, τὴν Παρθενὸν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἐνεργανίσθη Μωάμεθ δ' Β' μετὰ σιτουῦ 300.000 πε-

1. Ἰωάννης δ' Γ' καὶ ὁ Α' ἐβασίλευσαν ἐν Νικαίᾳ κατὰ τὴν Λατινοκρατίαν.

2. Οἱ πλείστοι τῶν ἱστορικῶν ὡς ὁ Βεζύριος, ὁ Dithel, ὁ Βικέλας καὶ ἄλλοι θεωροῦσι αὐτὸν ΙΑ'.

3. Ἐκ τῶν Ἱστορικῶν ΑΝ. ΠΟΛΥΖΩΙΔΟΥ, Κ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ καὶ τοῦ Constantinople par H. BARTH

ρίστος ἀνδρῶν καὶ 400 περίστων πλοίων παντὸς εἴδους καὶ μεγέθους, ἅπανα ἡγχευροβόλησαν εἰς τὸ Ἀπλοκιόνιον, ὅπισθεν τοῦ Γαλιαῦ καὶ ἐκείθεν τοῦ Κεραιίου κόλπου. Ἵνα διενκολέγῃ ὁ Μισάμυθ τὴν κατὰ γῆν ἔγχεον ἤθελε εὐ ἐπιτεθῆ σπυγχρότως καὶ ἀπὸ τοῦ λιμένος, ἡ εἴσοδος ὅμως τοῦ Κεραιίου μεταξὺ τοῦ Βαζαντίου καὶ τῆς ἀκρῆς τοῦ Γαλιαῦ ἐγὼράσσετο διὰ σιδηρῆς ἀλυσίδος, ἣν οἱ μὲν Σπαρταγόροι τῇ 1204 εἶχον διακείσθαι, αἱ δὲ Τοῦρκοι δὲν ἠδυνήθησαν, ὥστε ὁ Μισάμυθ συνέλαβεν τὴν ἰδίαν εὐάφειν τὰ πλοῖα τῶν ἐπὶ κατέδραον, ἡλειμμένων διὰ λίτους βοῶν καὶ προβάτων, καὶ οὕτω εὐὰ τὰ μεταξὺ κατὰ γῆν, ἦσαν διὰ τοῦ Γαλιαῦ εἰς τὸν Κεραιίου κόλπον, ὅπου καὶ κατέφθαιον. Πῶς δὲ ἦτο δυνατόν εὐὰ μὲ ἀποθανθῶσιν οἱ ἐν Γαλιαῦ οἰκοῦντες Γερουῖται τὸν κορυποθύροτον καὶ ὅλας εἰς κατὰ τὴν μεταξὺ γένονενας πυρασθενείας; ἢ πῶς ἠδύναντο ὅλα τὰ πλοῖα ἐν μιᾷ νυκτὶ καὶ ἐν ἀποσιώσει μὲς ὥρας εὐὰ μετανεχθῶσι κατὰ γῆν; ταῦτα πάντα καὶ ἄλλα ζητήματα δὲν δύνανται ἄλλως εὐὰ λυθῶσι χωρὶς εὐὰ θεωρηθῆ ὥς βεβαία ἡ τῶν Γερουατῶν ἐντοχή. Μετ' ἐκπλήξεως δὲ μεγίστης οἱ δυστυχεῖς πολιορκούμενοι εἶδον τὴν ἐπόμενην τὸν τορρικὸν στόλον ἐπὶ τοῦ Κεραιίου. Οὕτως ἡ πολιορκία ἤρξατο ἀπὸ ξηρῆς καὶ θαλάσσης. Ἐπὶ ὅλας ἐβδομάδας διήρκει αὕτη, καὶ οἱ πολιορκηταὶ οὐδὲν ἔτι εἶχον κατορθώσθαι. Τὰ τεῖχη βλαπτόμενα διὰ συνεχοῦς τῶν τηλεβόλων βολῆς ἀνεκρινίζοντο πᾶσι καὶ αἱ ἐπιόνομοι ἐμυαινοῦντο δι' ἀνθρωποτόμων. Τὴν ἑσπέραν τῆς 28 Μαΐου ὁ Τορρικὸς στρατὸς παρσθενίσθη πρὸ ἡλίου ὁραμῆς, ἵνα τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης ἐπαχειρήσῃ σφαιδραυτὴν ἔγχεον. Ἀπλείος φωτισμένη καθ' ὅλον τὸ Τορρικὸν στρατόπεδον ἀνῆγγειλε τὴν γενικὴν πρὸ τῆς ἀπογασιοθείας ἔγχεον ἀγυλλίαν, ἐν ᾗ ἐπὶ τῆς σκοτεινῆς πόλεως δὲν ἠκούετο δι' ὅλης τῆς νυκτὸς εἰμὴ κλαυθμηροὶ ἦχοι. Ὁ λιμὴν ἐπερησπίζετο ἐπὶ τοῦ Νοτιοῦ, ἡ πύλη τοῦ Ρωμαιοῦ ἐπὶ τοῦ Ἀντοκρατόρος μετὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ 300 λογάδων, αἱ δὲ ἄλλαι ἐπὶ ἄλλων ἀνδρείων πολεμιστῶν. Ὀλίγοι πρότερον ὁ Ἀντοκράτωρ ἐκοντόνησε τῶν Ἀχαιῶν Μεσηριῶν ἐν τῇ νυκτὶ τῆς Ἀγ. Σοφίας καὶ ἐξήγησε παρὰ τῶν περσιώων σπυγχρότην, ἵνα αἱ αἱ εἰσπύθησαν εἰς δάκρυα. Ἡ ἐκπερσοχρότης τοῦ μεγάλου τηλεβόλου ἔδωκε τὸ σένηγμα τῆς ἔγχεον ὁ ἀγὼν ἐπῆρξε ὁ σφερός ὁ τρώστιος κορύ-

τος σαλπύγγων καὶ τυμπάνων, ἡ ἀδιάκοπος ἐκπνευσοκρότησις τῶν κανονοστασιῶν ἐκλόνηζον τὸν ἄερα καὶ προεκάλουν τὴν συνεχῇ ἀντήχησιν ὧλων τῶν πέριξ λόφων. Οἱ Τοῦρκοι εἰσέδυσαν διὰ τινος πυλίδος, ἥτις ἄλλως ἔνεκα προῦπαρχούσης προσητείας, ὅτ' δι' αὐτῆς ἐμελλε νὰ εἰσβάλλῃ ὁ ἐχθρὸς, εὐρίσκετο διηνεκῶς πεφραγμένη καὶ κατὰ προῶτον τὴν προτετραίαν ἐκ διαταγῆς τοῦ Ἀυτοκράτορος ἠνεώχθη πρὸ τὸν σκοπὸν μελετηθείσης τινὸς ἐξόδου. Ἡ φωνὴ «οἱ Τοῦρκοι ἐν τῇ πόλει» διέσπειρε πάραυτα τὸν τρόμον εἰς τοὺς μέχρ' αὐτοῦ ἀντέχοντας τοῦ λοιποῦ ἡ ἀντίστασις κατέστη ἐπὶ μῖλλον ἀδύνατος.

Ὁ Ἀυτοκράτωρ, ὁ λόγιος Θεόφιλος Παλαιολόγος καὶ ἄλλοι ἔπενσαν μαχόμενοι ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων. Πολὸν πλῆθος κατέφυγε ἐπ' ἐλπίδι σωτηρίας εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀγίας Σοφίας, τὸν ὅποιον ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνώσεως ἀπέφευγον ὡς μεμιασμένον καὶ φωλεὰν ληιστῶν (1). Ἀφ' οὗ δὲ οἱ Τοῦρκοι ἔθραυσαν διὰ πελέξεων τὰς κεκλεισμένας πύλας τοῦ ναοῦ συλλαβόντες τοὺς ἐν αὐτῷ τοὺς μὲν ἔσφαξαν, τοὺς δὲ ἀπήγαγον ὡς ἀνδράποδα. Τὸ μέρος τοῦ λιμένος ἐκυριεύθη τελευταίων, ὁ Λονκᾶς Νοταρᾶς ἠχμαλωτίσθη καὶ μετὰ τῶν δέο υἱῶν του ἀπεκεφαλίσθη.

Τὴν αὐτὴν ὑπέστησαν τύχην καὶ οἱ πλείονες τῶν συλληφθέντων ἀρχηγῶν μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν. Τὸ σῶμα τοῦ τελευταίου Ἀυτοκράτορος ἐτάφη ὡς λέγεται ἐν Βεργᾷ Μεϊδάν. Ὁ δορυκλήτωρ εἰσῆλυσεν εἰς τὴν ἄλωθείσαν πόλιν ἐν θριάμβῳ τὴν 30 Μαΐου. ἵνα δὲ ἀποκαταστήσῃ τὴν τάξιν ἐν αὐτῇ διέταξε τὴν ἐπιούσαν ν' ἀναχωρήσωσιν εἰς τὰ ἴδια στρατὸς καὶ στόλος. Ὁ ἱστοριογράφος Ιούκας περιγράφων τὴν ἀναχώρησιν των λέγει: «ὅλον τὸ στρατόπεδον καὶ ὅλα τὰ πλοῖα ἦσαν μεστὰ παντοίων λαφύρων, σκευῶν

1. Κατὰ τὴν διήγησιν τοῦ γενομένου τούτου ὁ ἱστοριογράφος Δούκας παρατηρεῖ «ἐὰν τὴν στιγμήν ταύτην κατέβαιναν ἐξ οὐρανοῦ ἄγγελος καὶ ἔλεγεν εἰς τοὺς ἐκεῖ συννηγμένους, οὐ ἕνα γενομένης δεκτικῆς τῆς μετὰ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ἐνώσεως, ἤθελε διώξῃ τὸν ἐχθρὸν ἐκ τῆς πόλεως, οὐδὲν ἦτιον δὲν ἤθελον συνανέσῃ, ἀλλ' ἤθελον προτιμῆσθαι νὰ παραδοθῶσιν εἰς τοὺς Τούρκους μῖλλον ἢ εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν», τόσον μεγάλη ἦτο ἡ ἐκ τῆς πράξεως τοῦ ἐνωτικοῦ γεννηθεῖσα ἀποστροφὴ πρὸς τοὺς Δυτικοὺς καὶ τόσον ἐπίμονος ἡ εἰς τὸ πάτριον θρησκειμῖά των προσήλωσις.

χρυσῶν, ἀργυρῶν, χαλκῶν, πολυτίμων ἱματίων, ἱερῶν ἁμφίων κλπ. »

Ἀναρίθμητα βιβλία τῶν πλοισίων ἐλληνικῶν βιβλιοθηκῶν ἐπὶ ἁμαξῶν καὶ πλοίων φορτωμένα μεταφέροντο εἰς ἀνατολὴν καὶ δόσιν δι' ἐν ἀργυροῦν νόμισμα ἐπωλοῦντο δέκα τόμοι τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ ἄλλων ἐνδόξων συγγραφέων. Λεπτομερεῖς διηγήσεις τῆς τελευταίας ἀλώσεως εὗρισκει τις εἰς τοὺς συγχρότους καὶ ὑπόπτας ἱστορικούς : Φραντσῆν καὶ Λούκαν.

καὶ τῆς ἀλώσεως ταύτης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ τῶν Τούρκων ἐδόθη πέρας εἰς τὴν ὑπαρξιν τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας.

Γ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΥΠΟ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ 1453 ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ 1914

**§ 43. Τοῦρκοι Αὐτοκράτορες
καὶ σπουδαιότερα ἐν Θράκῃ γεγονότα.
Σουλτᾶνοι ἐκ τῆς οἰκογενείας τοῦ Ὀσμάν.**

- 1299 — 1327 Ὀσμάν ὁ Α΄.
1327 — 1360 Ὀρχάν ὁ Α΄.
1360 — 1389 Μουράτ ὁ Α΄. Ἐπ' αὐτοῦ πρωτεύουσα τοῦ Τουρ-
κικοῦ κράτους ἐγένετο ἡ Ἀδριανούπολις.
1389 — 1413 Γιλδισὺμ Βαριαζήτ ὁ Α΄.
1413 — 1421 Τσελεμπὶ Μεχμέτ ὁ Α΄.
1421 — 1451 Μουράτ ὁ Β΄.
1451 — 1481 Μεχμέτ ὁ Β΄. Ἐπ' αὐτοῦ πρωτεύουσα τοῦ Τουρ-
κικοῦ κράτους ἐγένετο ἡ Κωνσταντινούπολις.
1481 — 1512 Βαριαζήτ ὁ Β΄.
1512 — 1520 Σελήμ ὁ Α΄.
1520 — 1566 Σουλεῦμάν ὁ Α΄.
1566 — 1573 Σελήμ ὁ Β΄.
1573 — 1595 Μουράτ ὁ Γ΄.
1595 — 1603 Μεχμέτ ὁ Γ΄.
1603 — 1617 Ἀχμέτ ὁ Α΄.
1617 — 1618 Μουσταφᾶς ὁ Α΄.
1618 — 1622 Ὀσμάν ὁ Β΄.

- 1622 — 1640 Μουράτ ὁ Α΄.
 1640 — 1648 Ἰβραήμ ὁ Α΄.
 1648 — 1687 Μεχμέτ ὁ Α΄.
 1687 — 1691 Σουλεϊμάν ὁ Β΄.
 1691 — 1695 Ἀχμέτ ὁ Β΄.
 1695 — 1702 Μουσταφᾶς ὁ Β΄.
 1702 — 1730 Ἀχμέτ ὁ Γ΄.
 1730 — 1754 Μαχμουτ ὁ Α΄.
 1754 — 1757 Ὄσμάν ὁ Γ΄.
 1757 — 1773 Μουσταφᾶς ὁ Γ΄.
 1773 — 1789 Ἀβδοῦλ Χαμίτ ὁ Α΄.
 1789 — 1807 Σελήμ ὁ Γ΄.
 1807 — 1808 Μουσταφᾶς ὁ Γ΄.
 1808 — 1839 Μαχμουτ ὁ Β΄. Ἐπ' αὐτοῦ οἱ Ρωσσοὶ κατέ-
 λαβον ὅλην σχεδὸν τὴν Θράκην μέχρις ἑτον ἢ Τουρκία
 ἐπλήρωσεν μέρος τῆς διὰ τῆς συνθήκης τῆς Ἀδριανου-
 πόλεως διοθεσίας ἀποζημιώσεως.
 1839 — 1861 Ἀβδοῦλ Μετζίτ ὁ Α΄.
 1861 — 1876 Ἀβδοῦλ Ἀζίζ ὁ Α΄.
 1876 Μουράτ ὁ Ε΄.
 1876 — 1909 Ἀβδοῦλ Χαμίτ ὁ Β΄. Ἐπ' αὐτοῦ ἡ Ρωσσία,
 ὁ κληρονομικός τῆς Τουρκίας θανάσιμος ἐχθρός, τὸ τρί-
 τον τὴν κεφαλὴν ἤρουν καὶ τὸν πόλεμον καταστρεπτι-
 κὸν κατ' αὐτῆς ἐκήρυξεν. Προσκόρησε ἀέροι Κωνσταν-
 τινουπόλεως καὶ συνῆλθε ἐν Ἀγ. Σουλτᾶν συνθήκην με-
 τὰ τῆς Τουρκίας [ἡ φεβρουάριον τοῦ 1878].
 1909 Μεχμέτ Ρεσῖτ ὁ Ε΄.

§ 44. Τελευταῖα ἐν Θράκῃ γεγονότα.

Ἐληγεν ὁ Σεπτέμβριος τοῦ 1912, ὅτε τὰ Βαλκανικὰ κράτη
 συνησπισμένα ἐπέδιδον εἰς τὴν Ὑγρ. Πόλιν κοινήν διακοί-
 νωσιν ἐν εἰδεί τελεσιγράφου ἀπαιτῶντα τὴν εἰσαγωγὴν καὶ
 ἐξαρμογὴν πραγματικῶν μεταρρυθμίσεων ἐν ταῖς ἐθνοπαικτικαῖς
 ἐπαρχίαις. Εἰς τὸ τελεσίγραφον τοῦτο τῶν Βαλκανικῶν κρα-
 τῶν ἡ Τουρκία ἀπῆρτισεν, ὡς γνωστόν, διὰ τῆς κηρύξεως
 τοῦ πολέμου (4 Ὀκτωβρίου 1912). Τί ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐ-
 κείνης συνέβη εἶναι τόσον πρόσρμικον, ὥστε ἡ ἐπανάλληξις αὐ-
 τῶν ἀποβαίνει περιττή. Αἱ μάχαι τῆς Ἀδριανουπόλεως, Σα-

ρίαιτα Ἐκκλησιῶν, Λουλέ Βουργάζ, ὡς καὶ αἱ ἐν τῇ λοιπῇ
Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ συνευθύνου παρόντων ὑπάρουσιν τὰς Εὐ-
ρωπαϊκὰς ἐπιτοχὰς πλὴν τῆς ἑρμηνευτικῆς ἡρωικῆς ἀμυν-
τικῆς γραμμῆς τῶν Μελῶν (Τσατάλιζης).

Στρατιῶται μαχόμενοι ἐπὶ τῶν φρουρῶν.

§ 45. Ἀδριανούπολις, Σαράντα Ἐκκλησίαι, Λουλέ Βουργάζ, Μέτραι (Τσατάλιζα).

Ἡ Ἀδριανούπολις οὖσα μία ἐκ τῶν θαυμασιωτέρων στρα-
τηγεῶν θέσεων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἀχρηστώθη τῷ 1878
ὑπὸ τοῦ Blunt πασᾶ δι' 26 φρουρῶν. Τῷ 1903 δευτέρα ἀ-

μενικὴ γραμμὴ προσειθέθη αὐτῇ ἔχουσα περίμετρον 60 χλμ. καὶ σπουδαιότερα φρούρια τὰ ἑξῆς: Καρτάλ τεπέ, Καζάλ τεπέ, Σεϊνὺμ τεπέ, Τὰς τεπέ, Καῖκ τεπ' κ. ἄ. Τὴν 13ην Μαριῶν παρελθόντος ἔτους, μετὰ πολιορκίαν πέντε περίπου μηνῶν ἡ Ἀδριανούπολις ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Βουλγάρων. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὁ Σονκρῆ πασῶς ἐνέγραψε διὰ τοῦ ξίφους τὸν τὸ ἐνδοξον αὐτοῦ ὄνομα εἰς τὰς ὀρειχαλκίνας πινακίδας τῆς ἱστορίας καὶ αἱ ἀστραπαὶ, αἵτινες ἐξήστραψαν εἰς τὰ ἀκατάβλητα αὐτῆς φρούρια θὰ εἶναι ἡ αἰωνία τῶν ὑπερασπιστῶν ἀποθέωσις. Ἡ ἀνακατάληψις τῆς πόλεως ἐγένετο περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου τοῦ 1913.

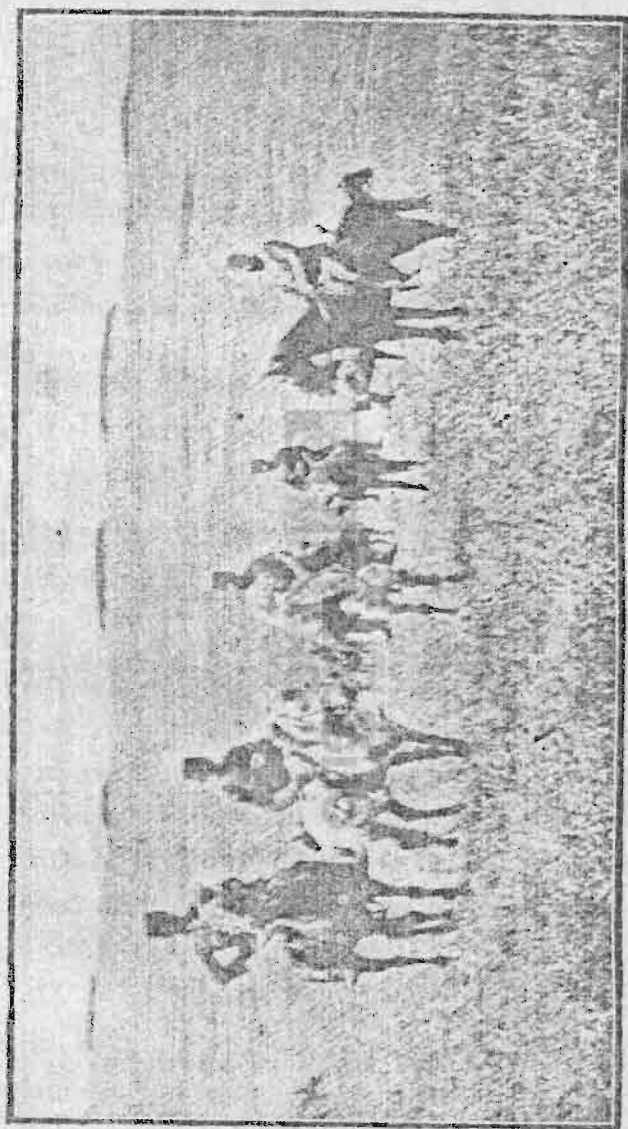
Ὡς σπουδαιότερα φρούρια ἐκτισκόμενα, τὸ μὲν βορειοανατολικῶς, τὸ δὲ βορειοδυτικῶς πρὸς τὴν Ἡρακλείτσαν ἔχοντα κέντρον τὸ Ιεμῆτζε Κατοῦ, ὑπερασπίζονσι τὴν πόλιν τῶν Τισσαράκοντα Ἐκκλησιῶν. Αἱ Σαράντα Ἐκκλησίαι ὑπὸ στρατηγικῇ ἔποινεν εἶναι οὐχὶ καὶ τόσον σπουδαῖαι (1). Αἱ ἀπώλειαι τοῦ Ὀθωμανικοῦ στρατοῦ ἐνταῦθα κατὰ τὰς μάχας τῆς 8ης, 9ης καὶ 10ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1912 ἐπολογίζονται εἰς 1500 φονεθέντας καὶ πληρωμένους, εἰς 2,000 δὲ συλληφθέντας αἰχμαλώτους. Σημειώτεον ὅτι μετὰ τὴν μάχην ταύτην ἐνταφίσθησαν 200 περίπου στρατιῶται, ὀπαξιοματικοὶ καὶ ἀξιοματικοὶ ὡς προκαλέσαντες πανικὸν εἰς τὸν στρατόν. Ἡ ἀνακατάληψις τῆς πόλεως ἐγένετο περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου τοῦ 1913.

Μετὰ τὴν μάχην ταύτην καὶ ἐποχώρησεν τοῦ Ὀθωμανικοῦ στρατοῦ ἑτέρα λεωσφοδιστὴ μάχη συνήχθη τὴν 16 καὶ 18 Ὀκτωβρίου μεταξὺ Βζόης καὶ Λογλὲ Βορσάζ καθ' ἣν ἐπὶ τὰς 35,000 στρατιωτῶν καὶ ἀξιοματικῶν ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων ἐφονεύθησαν καὶ ἐπληρώθησαν. Ἡττηθεὶς καὶ ἐνταῦθα ὁ Ὀθωμανικὸς στρατὸς ἐπεχώρησε πρὸς τὰ φρούρια τῶν Μεινῶν, εἰς ἃ καὶ ὠχυρώθη.

Ἡ ἀμενικὴ αὐτὴ γραμμὴ τῶν Μεινῶν μήκους 35 περίπου χλμ. ἄρχει εἰς τοῦ κόλπου τοῦ Μ. Ζεύγματος καὶ λήγει ἐν τῇ λίμνῃ τῶν Ἀρόρων, παρὰ τὸ Καρὲ Βανσινῶν ἐν τῇ Μαύ-

1. Kirkilissé n'est pas une place forte, au sens exact du terme.

ρη θαλάσση καὶ ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν χωρίων γραμμῶν. Ἡ μὲν πρώτη ἄρχεται ἐκ τοῦ Τουζαλάκ Τσιγλῆ καὶ λήγει παρὰ τὸ Κούρι-τεπε, ἡ δευτέρα ἐκ τοῦ Μ. Ζεύγματος διέρχεται διὰ τοῦ Νικδόσιου, Κηζηριζαλῆ καὶ λήγει παρὰ τὸ Αελῆ

Ἐκ τῶν φορητῶν τῶν Μετσῶν (Τουαλίς)

γιοινοῦζ, ἡ δὲ τρίτη ἐκ τοῦ Χαδέμασι καὶ λήγει παρὰ τὸ Βογνανλῆ.

Ἐκ τῶν ἡ φορητῶν ταύτων σπουδαιότερα εἶναι τὰ ἑξῆς : Τσε-μετζε τάτια, Τουζαλάκ τάτια, Ἀχμέτ πασῖ τάτια, Μπεκλήρ πασῖ τάτια, Ἀσῆμ πασῖ τάτια, Ἀϊβατλῆ τάτια, Ἀρδιε τάτια, Καρᾶ Βουργοῦ τάτια κ. ἄ.

Τῷ 1882 μετὰ τὸν Ρωσσο-τουρκικὸν πόλεμον προσκληθεὶς ὁ

Βέλγος στρατηγός Μπριάλμον, ὅπως ἐκφέρει γνώμην περὶ τῶν φρονοῦν καὶ καινοσυστήσῃ ἀντὶ ἀπόρρητα δέταξεν ἵνα τὰ πέντε σπουδαιότερα φρονοῦμα μετασχηματισθῶσι καὶ ἐπισκευασθῶσι. Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐλήφθη μὲν ἐκτὶ ὅσων παρὰ τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ δὲν ἐμνημόσθη ἐλλείψει χρημάτων ἀναμφιβόλως καὶ οὕτω ταῦτα ἔμειναν εἰς τὴν αὐτὴν καιάστασιν ὡς καὶ πρότερον. Ἐξ ὧνων δὲ τῶν βουλευτικῶν ἐπιθέσεων, αὗταις ἔλαβον χάριον ἐν τοῖς φρονοῖσι τῶν Μεικρῶν, κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον σπουδαιότερα εἶναι ἢ ἐπίθεσις τῆς 4ης ὁῆς καὶ 6ης Νοεμβρίου τοῦ 1912 πρὸς τὰ φρονοῦμα Μπεκήρ, Ἀσῆμ καὶ Ἀθιατλή τάτια πρὸ τῶν Κασταναίων, καθ' ἣν ἐφ' ὀφειλόθησαν καὶ ἐπληρώθησαν ὑπὲρ τῆς 13,000 Βουλγάρων στρατιωτῶν καὶ ἀξιωματικῶν.

§ 46. Θηριωδίαὶ καὶ ἀρπαγαὶ Βουλγάρων.

Ἐάν ποτε γενηῇ παγκόσμιος ἱστορία τῆς ληστείας, οἱ Βούλγαροι ἐξάπαντος θὰ καταλάβωσιν τὰς ἐνδοξοτέρας τῆς σελίδας. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου ὀρμήσαντες ὡς χεῖμαρος πυρὸς καὶ σιδήρου ἐν Θράκῃ κατέστρεφον, ἐληγλάνον καὶ τὸ πᾶν εἰς ἐρείπια μετέβαλλον. Πανταχοῦ πύσεις, βιασμοί, ἀρπαγαί, λεηλασίαι, φόνοι, διωγμοί, ταλαιπωρία καὶ καινοσυστήνη. Τὰ Βουλγαρικὰ ἐκείνα στίγη ὑπερθυμίζουσι τὴν ἀπαισίαν τοῦ Ἀπίλα στρατιᾶν. Κόδραι κυμοπόλεις καὶ πολέχραι τέως ἀνθοῦσαι, κοινότητες ὁργάνου πρὸς πᾶν καλὸν καὶ γοργῶ τῷ βήματι διαπορευόμεναι τὰς τριόδους τοῦ πολιτισμοῦ κεῖνται εἰσέτι ἡρεπτομένην, ἀγωνιστικῶς τὸν ἀπορροῦσαντα ἐπικαλούμεναι. Ὡς λαῖλαψ ἐλθέσθον διελθόντα ἐκείθεν τὰ στίγη τῶν ἀπογόνων τοῦ Κροῦμμον ἔτραξαν τῶν ὅτι ἡδύνατο τὰ πράξωσι, ὅπως μὴ διαμεύσωσιν τὴν καταγογγήν των. Ὅτι οἱ σειςμοὶ τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1912 εἶχον ἀγ' ἡσσι ὄρθιον, ὅτι ἡρχίσαν ἀπορροῦμενον τοῦτο παρεσφύθη ἐπὶ τοῦ ἀπαισίον δεινμάτος τῶν Βουλγάρων ἀνταρτικῶν καὶ στρατιωτικῶν καὶ τῶν ἄλλων φάβλων ἐγκληματικῶν στοιχείων καὶ μετεβλήθη εἰς σποδὸν καὶ ἐρείπια. Ταῦτα πάντα ἐξηκολούθουν ἐν Θράκῃ καὶ ἀλλαχοῦ ὅπου οἱ Βούλγαροι τὸν πόδα των ἐπάτησαν, μέχρις ὅτου ὁ σηματικὸς πόλεμος ἤρξατο καὶ ἡ Τουρκία προσέλασσε κατέλαβεν ὅλην σχεδὸν τὴν Θράκην καὶ ἐγένετο ἡ περὶ ἡμῶν συνθήκη τῆς

Τὰ φρούρια τῶν Μερῶν κατὰ τὴν προσέλευσιν τῶν Ὀθωμανικῶν στρατευμάτων.

Κωνσταντινουπόλεως διὰ τοῦ πρώτου ἄρθρου τῆς ὁποίας καθορίσθησαν τὰ μεταξὺ τῆς Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας σύνορα.

§ 47. Ὅρια τῆς Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας κατὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον τῆς συνθήκης τῆς Κ'πόλεως (15 Σεπτεμβρίου 1913).

Ἡ μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν μεθόριος ἔχει ἀφ'ετηρίαν εἰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Ρεζβάγια, νοτίως τοῦ Μοναστηρίου ἁγ. Ἰωάννου ἐπὶ τῆς Μαύρης θαλάσσης ἀκολουθεῖ τὸν ῥοῦν τοῦ ποταμοῦ τούτου μέχρι τῆς συμβολῆς τῶν ποταμῶν Πιρόγον καὶ Δελίβα πρὸς δεξιὰς τοῦ Καμιζάκιοι. Μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν καὶ τοῦ ἀνωτέρου μνημονομημένου ἐναυτικοῦ σημείου ὁ ποταμὸς Ρεζβάγια ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν λαμβάνει κατ' ὀρχὰς διεύθυνσιν νοτιοδυτικὴν, ἀφ'ἧν δὲ εἰς τὴν Τουρκίαν τὴν Πλάκα σχηματίζει χαμπὴν καὶ διεύθυνται βορειοδυτικῶς, εἰτα δὲ νοτιοδυτικῶς. Τὰ χωρία Μαδζοβιρῦ καὶ Πιργόπουλο μένουσι ὀθωμανικά. Ὁ ποταμὸς Ρεζβάγια τρεπόμενος ἐκ Πιργόπουλου πρὸς νότον ἐπὶ μῆκος κατὰ προσέγγισιν πέντε καὶ ἡμισὶ χιλιομέτρων, κάμπει πρὸς δεξιὰς καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ προεκτείνεται κατόπιν ἐλαφρῶς καμπτόμενος πρὸς βορρᾶν εἰς τὴν δυτικὴν τὴν γενικὴν διεύθυνσιν.

Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τὸ χωρίον Λεκαῖνδι καὶ Κλαδιὰ μένουσι βουλγαρικά, τὰ δὲ χωρία Τοιζιχῶρι, Μανροδιὺ καὶ Λαγκᾶ περιέρχονται εἰς τὴν Τουρκίαν κατόπιν ἢ μεθόριος ἀκολουθεῖται πύπτως τὸν ποταμὸν Ρεζβάγια, ἀφ'ἧν τὸ Τορκοῦ Τριφλιεῖ εἰς τὴν Βουλγαρίαν διεύθυνται πρὸς τὰ νοτιοανατολικά καὶ ἀφ'ἧν τὸ χωρίον Ραδοσλάβιτς εἰς τὸ ὀθωμανικὸν ἔδαφος κάμπειται πρὸς δεξιὰς μέχρις ὀκτακοσίων περὶ τοῦ μετρῶν νοτίως τοῦ χωρίου τούτου καὶ ἀφ'ἧν τὸ Καμιζάκιοι εἰς τὴν Τουρκίαν, φθάνει δὲ εἰς ἀπόστασιν τετρακοσίων περὶ τοῦ μετρῶν δυτικῶς τοῦ χωρίου τούτου εἰς τὴν συμβολὴν τῶν ποταμῶν Πιρόγον καὶ Δελίβα.

Ἡ μεθόριος γραμμὴ ἀκολουθεῖ ἐκ τοῦ σημείου τῆς συμβολῆς τῶν ποταμῶν Πιρόγον καὶ Δελίβα τὸν ῥοῦν τοῦ Δελίβα καὶ προεκτείνεται μετὰ τοῦ εἰρημένου ποταμοῦ κατ' εὐθείαν βορειοδυτικῶς, ἀφ'ἧν εἰς τὴν Τουρκίαν τὰ χωρία Πασπαλά, Καδιλιζίκ καὶ Δελή καὶ καταλήγει πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Σουόν

Σοῦ. Τὸ τελευταῖον τοῦτο χωρίον μένει εἰς τὴν Τουρκίαν, ἐπὶ τὸ Σβεβλιγὸν περιέρχεται εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Ἡ μεθόριος διερρομένη διὰ Σοὺκ Σοῦ ἐξακολουθεῖ τὴν βορειοδυτικὴν διεύθυνσιν ἀκολουθοῦσα τὴν κορυφογραμμὴν, ἐπὶ τῶν ὑψομέτρων 678, 649 καὶ 563 πέραν τοῦ ὑψομέτρου 563 ἀφίκει τὸ χωρίον Καρλαῖν (Καζιολικ) εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ παρακάμπτουςα τὸ χωρίον τοῦτο τοῖα χιλιόμετρα ἀνατολικῶς καὶ βορείως φθάει εἰς τὸν ὄρυκα Γκολέμα.

Ἡ γραμμὴ ἀκολουθεῖ τὸν ροῦν τοῦ Γκολέμα εἰς μῆκος δύο χιλιόμετρον περίπου καὶ φθάει εἰς τὸ ἐνωτικὸν σημεῖον τοῦ ὄρυκος τοῦτου μετὰ τοῦ ἐτέρου βραχίονος τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ ὄντος νοτίως τοῦ Καραμπανλάρ (Καραμπανλάρ). Ἐκ τοῦ ἐνωτικοῦ τοῦτου σημείου ἡ μεθόριος γραμμὴ διέρχεται τὴν βορείως τοῦ ὄρυκος πρὸς τὸ Τοῦρκ-Ἀλατλή κορυφὴν καὶ καταλήγει εἰς τὴν παλαιὰν τουρκοβουλγαρικὴν μεθόριον.

Τὸ σημεῖον τοῦτο ὅπου ἐνδύνται ἡ παλαιὰ καὶ ἡ νέα μεθόριος κεῖται ἰεσσαυα χιλιόμετρα ἀνατολικῶς τοῦ Τοῦρκ-Ἀλατλή, εἰς ἃ μέρος ἡ παλαιὰ τουρκοβουλγαρικὴ μεθόριος σχηματίζει καμπὴν πρὸς βορρῶν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἀλκιρτζιοῦ.

Ἐκ τοῦ σημείου τοῦτου ἀκολουθεῖ ἀκριβῶς τὴν παλαιὰν τουρκοβουλγαρικὴν μεθόριον μέχρι τοῦ Μπαλαμπάν-Μτασῆ πρὸς ὄψωις τοῦ Τούντζα καὶ βορείως τῶν χωρίων Δερβίσα Μόρ.

Ἡ νέα μεθοριακὴ γραμμὴ χωρίζεται τῆς παλαιᾶς σχεδὸν παρὰ τὸ Μπαλαμπάν-Μτασῆ καὶ κατέρχεται κατ' εὐθείαν πρὸς τὸ λεγόμενον Λερέ. Τὸ μέρος ὅπου ἡ νέα μεθόριος χωρίζεται τῆς παλαιᾶς κεῖται εἰς ἀπόστασιν δύο χιλιόμετρων ἐκ τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου Δερβίσα-Μόρ. Ἡ μεθόριος κατόπιν ἀφίκουσα τὸ χωρίον τοῦτο εἰς τὴν Τουρκίαν ἀκολουθεῖ τὸν ροῦν τοῦ Λεῖομὲν-Λερέ μέχρι τοῦ χωρίου Μπουλγάρ-Λεγκὲ ἀφίκουσα τὸ χωρίον τοῦτο εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Ἀπὸ τὰ σύνορα ἀνατολικὸν καὶ νότιον τοῦ Μπουλγάρ-Λεγκὲ ἡ μεθόριος ἀφίκει τὸν ροῦν τοῦ Λεῖομὲν-Λερέ καὶ διεθύνεται πρὸς ὄψωις, ἀφίκουσα εἰς τὸ ὁθωμανικὸν ἔδαφος τὰ χωρία Τοῦρκ-Λεγκὲ καὶ Δημητρίτζιοῦ, ἀκολουθοῦσα δὲ τὴν γραμμὴν τῆς διανομῆς τῶν ὑδάτων μεταξὺ Μποῦκ-Λερέ καὶ Δεμοχάν-Λερέ (ὑψόμετρον 241) φθάει εἰς τὸ βορειότερον σημεῖον τῆς καμπῆς, ἣν σχηματίζει ὁ Ἔβρος πρὸς βορρῶν ἀνατο-

λικῶς τοῦ Μουσίου ᾧ πιασῷ. Τὸ μέρος τοῦτο τῆς καμπῆς κεῖται εἰς τριῶν καὶ ἡμίσεως χιλιομέτρων ἀπόστασιν τῆς ἀνατολικῆς εἰσόδου τοῦ Μουσίου ᾧ πιασῷ.

Ἡ μεθόριος ἀκολουθεῖ τὸ δυτικὸν μέρος τῆς καμπῆς τοῦ Ἑβρον, μέχρι τοῦ μέλου ἐκείθεν δὲ γθάνει κατ' εὐθείαν γραμμὴν πρὸς τὸ Τσερμέν-λερέ βορείως τῆς γειώρας τοῦ Σιδηροδρομοῦ (τὸ Τσερμέν-λερέ εἶναι ὁ εἰς τὸν Ἑβρον χενόμενος ποιμὸς τοῦ χιλιάμετρου ἀνατολικῶς τοῦ χωρίου Τσερμέν) καὶ κατόπιν κάμπτουσα τὸ Τσερμέν βορειόθεν βαίνει πρὸς τὸ Ταζή-Τεπεσῆ. Ἡ μεθόριος ἀγίνει τὸ Τσερμέν εἰς τὴν Τορχίαν καὶ ἀκολουθοῦσα τὸν ποῦν τοῦ Τσερμέν-δερέ κόπτεται τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν βορειοδυτικῶς τοῦ Τσερμέν ἀκολουθεῖ πάντοι τὸν αὐτὸν ποιμὸν καὶ ἀνέρχεται εἰς τὸ Ταζή-Τεπεσῆ (γρόμτρον 613). Τὸ σημεῖον ὅπου τὸ Τσερμέν-λερέ κόπτεται τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν βορειοδυτικῶς τοῦ Τσερμέν κεῖται εἰς ἀπόστασιν πέντε χιλιομέτρων ἐκ τοῦ κέντρον τοῦ χωρίου Τορχίαν καὶ εἰς τριῶν χιλιάδων διακοσίων μέτρων ἐκ τῆς δυτικῆς ἐξόδου τῆς γειώρας τοῦ Μουσίου ᾧ πιασῷ).

Ἡ μεθόριος ἀγίνει εἰς τὸ ὀθωμανικὸν ἔδαφος τὸ ἕψιστον σημεῖον τοῦ Ταζή-Τεπεσῆ καὶ ἀπὸ τοῦ σημείου τοῦτου ἀκολουθεῖ τὴν γραμμὴν τοῦ καταμερισμοῦ τῶν ἐδάτων μεταξὺ τοῦ Ἀρδα καὶ τοῦ Ἑβρον διερχομένη διὰ τῶν χωρίων Γιαη-λαιζιζ καὶ Γκιολιζιζ. τὰ ὅποια μένουσιν εἰς τὸ ὀθωμανικὸν ἔδαφος.

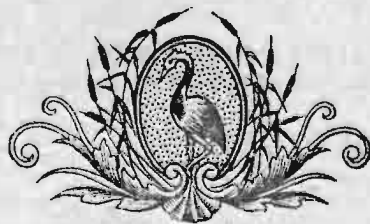
Ἀπὸ τοῦ Γκιολιζιζ ἡ μεθόριος διέρχεται διὰ τῆς κλιτύς 449 καὶ κατόπιν διὰ τῆς κλιτύς 367 καὶ ἀπὸ τῆς κλιτύς ταύτης διενθύνεται πρὸς τὸν Ἀρδαν κατὰ διεθνοῦσιν τοιαύτην ἐν γραμμῇ περὶπου εὐθεία. Ἡ εὐθεία αὕτη γραμμὴ διέρχεται εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς χιλιομέτρου πρὸς ὄψιν τοῦ Κεχιασῆ, τὸ ὅποιον μένει εἰς τὸ ὀθωμανικὸν ἔδαφος.

Ἡ μεθόριος γραμμὴ ἀφοῦ γθᾶσῃ ἐκ τῆς κλιτύς 367 εἰς τὸν Ἀρδαν, ἀκολουθεῖ πρὸς ἀνατολὰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Ἀρδα καὶ γθάνει εἰς τὸν μέλου, ὅστις εὐρίσκειται εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς χιλιομέτρου πρὸς νότον τοῦ χωρίου Ζιντζιολῆ. Ἀπὸ τοῦ μέλου τοῦτου ἀκολουθεῖ τὴν καταμεριστικὴν γραμμὴν τῶν ἐδάτων τῶν εὐρισκομένων πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Γιαητοῦ δερέ. Διέρχεται εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς χιλιομέτρου πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Γιαητοῦ καὶ ἀγίνουσα τὸ χωρίον Αρσσίνα εἰς τὴν Βουλ-

γαρίων, διερχομένη εἰς ἀπόσταςιν ἑνὸς περὶ πον χιλιομέτρου πρὸς ἀνατολὰς τοῦ χωρίου τούτου εἰσέρχεται εἰς Ἀτερὲν - δερὲ εἰς ἀπόσταςιν ἑνὸς χιλιομέτρου πρὸς νότον τοῦ εἰρημένου χωρίου. Ἐντεῦθεν προχωρεῖ νοτιοδυτικῶς διὰ τῆς βραχυτάτης ὁδοῦ πρὸς τὴν πηγὴν τοῦ ῥάκου, ὅστις ῥέει μεταξὺ τῶν χωρίων Ἀσκαλὰν καὶ Χασλικλήκιοι καὶ ἀκολουθεῖ τὸν ροὺν τοῦ ρέματος τούτου διὰ νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν ῥάκον Καζήλ - Αεζή.

Ἀπὸ τοῦ ῥάκου τούτου ἡ μεθόριος ἀφίκουσα τὸ Γκιόξῆ Μπουνάρ εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ἀκολουθεῖ τὸν ροὺν τοῦ Κηζήλ - Αεζή - δερὲ καὶ ἐκεῖθεν ἀκολουθοῦσα τὴν κοίτην τοῦ ῥάκου, ἵτις βαίνει πρὸς νότον εἰς σημεῖον ἐφοσζόμενον εἰς ἀπόσταςιν 4 χιλιομέτρων πρὸς νότον τῆς Μαρδαρίτσας καὶ εἰς ἀπόσταςιν 3 χιλιομέτρων πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Σογανλική - Βαζῆ, βαίνει πρὸς τὴν πηγὴν τοῦ αὐτοῦ ῥάκου, κατέρχεται κατόπιν διὰ τῆς συντομωτάτης ὁδοῦ πρὸς πρὸς τὴν πηγὰς τοῦ Μάντρα - δερὲ ἀκολουθεῖ τὴν κοίτην τοῦ Μάντρα - δερὲ ἀπὸ τῶν πηγῶν αὐτοῦ διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν Ἑβρον πρὸς δυσμὰς τοῦ Μάντρα.

Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τὸ χωρίον Κράντι μένει εἰς τὸ βουλγαρικὸν ἔδαφος, τὰ δὲ χωρία Μπὰς Κισῆ, Ἀχὴρ Ζαμπουνάρ καὶ Μάνδρα περέρχονται εἰς τὴν Τουρκίαν. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἡ μεθόριος ἀκολουθεῖ τὴν κοίτην τοῦ Ἑβρον μέχρι τοῦ σημείου, ὅπου ὁ ποταμὸς χωρίζεται εἰς δύο βραχίονας, εἰς ἀπόσταςιν 3 καὶ ἡμίσεως χιλιομέτρων πρὸς νότον τοῦ χωρίου Καλδήροζ. Ἐκεῖθεν ἀκολουθεῖ τὴν κοίτην τοῦ δεξιοῦ βραχίονος, ὅστις διέρχεται οὐ μακρὸν τοῦ Φέρειζικ διὰ νὰ καταλήξῃ εἰς τὸ Αἰγαῖον. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τὰ ἔλη τοῦ Ἀκ - σοῦ καθὼς καὶ αἱ λίμναι Κερελῆ γκιόλ καὶ Καζηλῆ γκιόλ μένουν εἰς τὴν Τουρκίαν, αἱ δὲ λίμναι Τοῦσλ - γκιόλ καὶ Αῤα - μα - γκιόλ ἀποδίδονται εἰς τὴν Βουλγαρίαν.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελ.	στίχ.	ἀντὶ
» 17	» 17	» Σιντική, Σουαδασία γράφε Σιντική καὶ Σουαδασία.
» 20	» 5	» κα γράφε καὶ
» 29	» 37	» ἡ ἡμισέληνος ἦς γράφε ἡ ἡμισέληνος, ἦς.
» 31	» 16	» Οὔνων γράφε Οὔνωνων.
» 36	» 33	» καὶ 34 Ἀνθεμίου τοῦ Μιλησίου καὶ Ἰσιδώρου τοῦ Τραλλιανοῦ γράφε Ἀνθεμίου τοῦ Τραλλιανοῦ καὶ Ἰσιδώρου τοῦ Μιλησίου.
» 37	» 1	» 60 0 γράφε 6000.
» 39	» 39	» ἐπ γράφε ἐπ'.
» »	» 14	» ὁπόθε γράφε ὁπόθεν.
» 52	» 10	» ἐπωνομαζόμενον γράφε ἐπονομαζόμενον
» 53	» 23	» ἀνερευθέντα » ἀνευρεθέντα
» 75	» 18	» οἱ γράφε —
» 79	» 1	» Καρδία (1) γράφε Καρδία.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ἀφιέρωσις	Σελ.	3
Πρόλογος	»	5

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Α' ΦΥΣΙΚΗ

§ 1. Ὄνομα, θεσις, σχῆμα, ὄρια, ἔκτασις καὶ κάτοικοι . . .	Σελ.	7
» 2. Ὅρη, φορὰ αὐτῶν, χειρσόνησοι καὶ ἀκρωτήρια.	»	9
» 3. Ποταμοί, παραπόταμοι, κόλλοι καὶ λίμναι	»	10
» 4. Θάλασσαι καὶ πορθμοί	»	13
» 5. Κλίμα καὶ ἔδαφος	»	16

Β' ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ι. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

» 6. Κατὰ τὸν Μεσαιῶνα	Σελ.	17
» 7. Τελευταία πολιτικὴ διοικητικὴ διαίρεσις αὐτῆς	»	»

ΙΙ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

» 8. Ἀρχιεπισκοπαί, Μητροπόλεις καὶ Ἐπισκοπαὶ διαλάμψασαί ποτε ἐν Θράκῃ	Σελ.	18
» 9. Τελευταία ἐκκλησιαστικὴ διοικητικὴ διαίρεσις αὐτῆς.	»	19
» 10. Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον	»	20
» 11. Μητρόπολις Ἡγουμενίου καὶ Ραιδεστοῦ	»	21
» 12. » Δέρκων	»	23
» 13. » Ἀδριανουπόλεως	»	»
» 14. » Λιδυμοτείχων	»	24
» 15. » Αἰνίου.	»	»
» 16. » Βιζύης καὶ Μηδείας	»	25
» 17. » Σηλυβρίας	»	»
» 18. » Γάνου καὶ Χώρας.	»	26
» 19. » Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτων	»	»
» 20. » Τεσσαράκοντα Ἐκκλησιῶν	»	»
» 21. » Τυρολόης καὶ Σερεντζίου.	»	27
» 22. » Μυριοφύτου καὶ Περιστασσεως.	»	»
» 23. » Μετρῶν καὶ Ἀθέρων	»	»

III. ΠΟΛΕΙΣ, ΚΩΜΟΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΧΩΡΙΑ

§ 24. Κωνσταντινούπολις	Σελ.	28
Μεσαιωνικὴ ἱστορία τοῦ Βυζαντίου	»	31
Περιγραφή τῆς Κωνσταντινουπόλεως	»	32
α') Παράλιοι συνοικίαι ἐπὶ τῆς Προποντίδος	»	33
β') Παράλιοι συνοικίαι τῆς Πόλεως ἐν τῷ Κερατίῳ	»	»
γ') Μεσόγειοι συνοικίαι τῆς Πόλεως	»	34
δ') Παράλιοι συνοικίαι Περαιᾶς ἀπὸ Βοσπόρου μέχρι Κεατχανέ	»	35
ε') Μεσόγειοι συνοικίαι Περαιᾶς	»	36
Τὰ κυριώτερα ἀρχαῖα καὶ νεώτερα μνημεῖα τῆς Κωνσταντινουπόλεως	»	»
» 25. Προάστεια τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῇ εὐρωπαικῇ πα- ραλίῳ τοῦ Βοσπόρου	Σελ.	46
» 26. Προάστεια τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ μεσόγειοι πό- λεις καὶ κωμοπόλεις ἐν τῇ διοικήσει Μετρῶν	»	49
» 27. Παράλιοι πόλεις τῆς διοικήσεως Μετρῶν καὶ τοῦ νομοῦ Ἀδριανουπόλεως ἐν τῇ Προποντίδι	»	51
» 28. Παράλιοι πόλεις καὶ κωμοπόλεις τοῦ νομοῦ Ἀδριανουπό- λεως ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ καὶ Αἰγαίῳ πελάγει	»	56
» 29. Παράλιοι πόλεις καὶ κωμοπόλεις ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσῃ	»	58
» 30. Μεσόγειοι πόλεις καὶ κωμοπόλεις μεταξὺ Ἑβρου, Ἑργί- νου καὶ Βουλγαρικῶν συνόρων	»	59
» 31. Μεσόγειοι πόλεις καὶ κωμοπόλεις μεταξὺ Ἑβρου, Ἑργί- νου καὶ Προποντίδος	»	65

I' ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

» 32. Ἱστορία τοῦ ἐμπορίου τῆς Ὀθ. Θράκης κατὰ τὴν ἀρχαίαν καὶ μεσαιωνικὴν ἐποχὴν	»	66
» 33. Ἡ νῦν οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς χώρας	»	68

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

I Σ Τ Ο Ρ Ι Α

Α' Ἡ ΘΡΑΚΗ ΑΠΟ ΤΩΝ ΜΥΘΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ
ΜΕΧΡΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ Χ—325 μ. Χ.

§ 34. Ἀρχαιοτάτη ἐποχὴ	Σελ.	7
» 35. Ἑλληνικὴ ἐποχὴ τῆς Θράκης	»	74

§ 36. Ρωμαϊκὴ ἐποχὴ	Σελ. 75
* 37. Ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ νομίσματα	» 76

Β' ΑΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΑΛΩΣΕΩΣ 325—1453 μ. Χ.

» 38. Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ μέχρι τοῦ Ἀρκαδίου 325 — 395 μ. Χ.	» 80
» 39. Οἱ Βυζαντινοὶ Αὐτοκράτορες μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κ/πόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων καὶ κυριώτερα ἐπ' αὐτῶν ἐν Θράκῃ γεγονότα 395 — 1204	» 81
» 40. Λατῖνοι Αὐτοκράτορες 1204—1261 καὶ κυριώτερα ἐν Θράκῃ γεγονότα	» 86
» 41. Κατάλυσις τῆς Ἑλλην Αὐτοκρατορίας. Αὐτοκράτορες καὶ κυριώτερα ἐν Θράκῃ γεγονότα 1261 — 1453	» 87
» 42. Ἀλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως	» 88
» 43. Τοῦρκοι Αὐτοκράτ. καὶ σπουδαιότερα ἐν Θράκῃ γεγονότα. Σουλτάνοι ἐκ τῆς Οἰκογενείας τοῦ Ὀσμάν.	» 91
» 44. Τελευταῖα ἐν Θράκῃ γεγονότα	» 92
» 45. Ἀδριανούπολις, Σαράντα Ἐκκλησίαι, Λουλὲ Βουργάζ, Μέτραι (Τσατάλιτσα)	» 93
» 46. Θεριωδαὶ καὶ ἀρταγὰ Βουλγάρων.	» 96
» 47. Ὅρια τῆς Τουρκίας καὶ Βουλγαρίας κατὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον τῆς συνθήκης Κ/πόλεως (15 Σεπτεμβρίου 1913).	» 98

Σημ. — Ἐθεωρήσαμεν περιττὸν νὰ προσθέσωμεν καὶ κατάλογον τῶν ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν ὀνομάτων καθ' ὅσον δύναται τις εὐκόλως ἐκ τοῦ πίνακος τῶν περιεχομένων νὰ εὑρῃ ὅτι ζητεῖ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

— 201 —

ΟΙ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΙΣ

Οι κύριοι: Κ. Ρουσόπουλος, Β. Χαρχλαμπίδης, Εδλ. Ἀνγκωνασίδης, Γ. Παπαϊωάννου.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Ν. Α. Νικολαΐδου. — Ἱερομ. Νεόφυτος Σχηματῆς (Ἑκκλ. Βαλίνου).

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Χαρ. Κλημεντίδου. Χαρ. Κλημεντίδης, Θεοφ. Γιαλίδης, Ν. Μιχρί, οὔλεως.

Οἱ ἐν Βαλατιᾷ. — Ἀγγ. Κυριαζῆς, Ἀδελφοὶ Μιμηκόπουλοι, Θεολ. Βελτῆς.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Ἀχιλλ. Νικολαΐδου. Ἀχ. Νικολαΐδης, Νικ. Γεωργίου, Ἀθ. Βονικόπουλος. Τσορμπατζή Τσομέ: Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Ἰωάν. Α. Μηλιοπούλου. — Ι. Α. Μηλιοπούλες, Ἀθην. Βασιλείου, Δημήτριος Σιδερᾶς, Ἀθηνάσιος Λαμπανουοὔλεως.

Οἱ ἐν Βαλοῦκ Παζάρ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Χαρ. Α. Μάγου. Ἀδελφοὶ Α. Μάγου, σὺμ. 2, Ἀσημάκης Γιακουσῆς, Εδθ. Κοτσαμπιχτσούλης, Κ. Παύλου, Χρ. Μίκας, Ἀθ. Γεωργαλῆς, Μίμ. Δ. Μυλιάδης, Μιχ. Κλαδατσόπουλος, Μ. Ἐμμανουηλίδης. Λιδοσκάλα. Ν. Ζορμπᾶς, Δ. Ζορμπᾶς.

Οἱ ἐν Βεφῇ Μεϊδάν. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ Αἰδεσίου. Παπᾶ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου ἐκ Καστανέων. — Παπᾶ Κωνστ. Οἰκονόμος καὶ Παπᾶ Γεώργ. Παπᾶ Νικολάου (Ἱερεὶς τοῦ ἱερ. ἁγιάσμου τῆς Κοίμ. τῆς Θεοτόκου ἐν Βεφῇ), Ἡμ. Α. Μανίνης, Παπᾶ Στέφανος (ἐκ Μιχακοπῆς τῆς Κυζίκου), Γεώργ. Σγουρίδης, Ἠλίας Κορδόπουλες, Κωνστ. Θ. Βράνης, Στῆμ. Πάγκκαλος, Γρηγ. Τάνης, Ζήσ. Ε. Τζούφας, Νικ. Χ. Κίτρινος, Ἀθην. Σκραντονόου, Ἀνιστ. Δελίπαλας, Βασ. Δ. Ἀλκφογιάννης, Ἀνιστ. Καρυοφύλλης, Θωμ. Ἀ. Ἀγγελίδης, Κωνστ. Κυρατζόπουλος, Γεώργ. Λαζόπουλος, Γρηγ. Κ. Παπαδόπουλος (ἐκ Πύργου Βουλγαρίας), Γ. Ν. Κάλφουλος, Γεώργ. Β. Ζαχειρόπουλος (Συνεσός), Γεώργ. Σενίκογλου, Ἀνιστ. Οἰκονόμου, Νικ. Καρχαβέρης, Ἰωσ. Ἀναγνωστοπούλες, Ἀλέξ. Τσομακόπουλος.

Οἱ ἐν Βλάτση. — Ι. Ἀναστασιδῆς (διορθωτὴς τοῦ ἀρρενινογραφείου) σὺμ. 10, Γ. Γεωργαντίδης, Ἱερ. Εὐαγγελίδης, Γ. Κουρκευλίδης, Ὁδ. Η. Κωνσταντινίδης, Σ. Χαρχλαμπίδης.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Ὁδ. Σταγοπούλου. — Ὁδ. Σπαρόπουλος, Ἀντ. Ι. Παπαδῆς, Μοδ. Στρωρίδης, Χαρ. Καλογεροπούλες, Δ. Πιπιεδάκης (ράπτης). Λαζ. Ἐλευθεριάδης (Συνεσός).

Οἱ ἐν Γαλατιᾷ. — Παν. Μαυρίδης, φοιτητὴς τῆς Ἀδελφ. Νομικῆς Σχολῆς, σὺμ. 30, Χρυσ. Κρήτις.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Χαρ. Α. Μάγου. — Σπ. Ραπτόπουλος, Κ. Χαρκάπος,

Αἱ ἐν Κοντοσκαλίῳ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τῆς κ. Δωροθ. Κ. Κυρια-

κίδου ἐκ Καστανεῶν. Δωρ. Κ. Κυριακίδου, Μαρ. Δ. Μ. Σπυροπούλου, Πηνελ. Α. Καισαρίδου (Μέτρα), Βασ. Φ. Δασκαρίδου (Καλλικράτεια), Αὔθεντοῦλα Δ. Ξανθοπούλου.

Οἱ ἐν Μακροχωρίῳ. — Γ. Κεσσόγλου.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ Ἀρχιμανδρίτου κ. κ. *Γενναδίου Ζησιάδου*. — Ἀρχιμ. Γεννάδιος Ζησιάδης (Προϊστάμενος τῆς Κοινότητος), Ἰωάν. Πνευματικός, Πικρ. Χαράλαμπος Ἐφημέριος, Βασ. Νικολαΐδης.

Οἱ ἐν Μ. Ρεύματι. — Γ. Χρυσογόνης, διευθυντὴς τῶν Σχολῶν Μ. Ρεύματος, σὺμ. 10.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. *Χρ. Ἀναγνωστίδου*. Χρ. Ἀναγνωστίδης, Κ. Π. Ξανθοπούλος, Ι. Χ. Κανδηλάπτης, Μ. Σφιλιγγωνᾶς, Χρ. Δ. Ζάρευ, Γ. Δ. Χρηστίδης, Ν. Χ. Μηχανικός, Θ. Κουκουλίδης, Ἰλ. Ἠλιάδης (Βακάλης), Δ. Ἀθανασίου (Γεμεντζής), Δ. Παπᾶ Ἰσιδώρου (Μακεδών), Π. Π. Θεοδωρίδης (Ἀσκονίτης), Γ. Κακοντζής (Προύσαλης), Ἰ. Ἀθανασίου (Κερμενιώτης), Γ. Ν. Λαχανᾶς Τσάκωνας, Ι. Σικρπύνης Τσάκωνας.

Οἱ Ἰππεῖσται: Χ. Θεοδώρου, Κ. Ν. Ἐτραβέγκας, Ζ. Χ. Γεωργίου, Π. Σταμούλης, Χ. Πλιάτσικας, Γρ. Θ. Κωνσταντίνου, Α. Σ. Δημόπουλος, Φ. Π. Ροῦμπος.

Οἱ ἐν Πέραν. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. *Ν. Δ. Νικολαΐδου*. — Ι. Μοσχίδης, Ἰ. Κοτσικόπουλος.

Οἱ ἐν Φανερῳ. — Στ. Χατζόπουλος, σὺμ. 5, Κ. Α. Κωνσταντινίδης διευθυντὴς τοῦ Κιλ-Βουρνοῦ σὺμ. 5, Σ. Α. Κωνσταντινίδης σὺμ. 5, Ἀννα Λαμπρακίδου, Κυρ. Βασιλειάδης, Κ. Παρθενόπουλος, Γεώργ. Καρούλης.

Οἱ ἐν Χάλκῃ. — Κωνστ. Παπαζαχαρίου, Γ. Μωραϊτόπουλος, Ν. Ἐλεόπουλος, Κ. Ἐλεόπουλος, Π. Χ. Βαλιούλης, Ἰ. Κοριτιδής.

Οἱ ἐν Χρυσοῦπόλει. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ Ἀρχιμανδρίτου κ. κ. *Σωφρ. Ν. Κιορπέ*. — Ἀρχιμ. Σωφρ. Ν. Κιορπέ, (Προϊστάμενος τῆς Κοινότητος), Πνευμ. Χ' Παπᾶ, Σάββας ἐφημέριος, Παπᾶ Ἀναστάσιος, Ἱεροδ. Δωρόθεος, Μ. Πουμπουράκης (Α' φάλτης), Ἀργ. Ἀριστείδου (τουρκοδιδάσκαλος), Χρ. Εὐαγγελίδης, Βασ. Ἀσημιάδης, Χρ. Γαλανόπουλος, Γ. Σ. Χρηστίδης, Μ. Ἰωσηφίδου.

ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ

Οἱ ἐν Ἀπολλωνιάδι. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. *Δ. Κ. Βαλαβάνη*. Ἀθ. Ἱεροδιάκονος, Πικρ. Βασ. Χ' Βασιλείου, Παπᾶ Ἰωάννου Χ' Βασιλείου, Παπᾶ Νικόλαος, Παπᾶ Χριστὸς Κηλζῶς, Π. Παπαδόπουλος, Χ' Κ. Κατσαφέρης, Εὐστρ. Πικαδόπουλος, Δ. Τραχιδούσης, Βασ. Τριανταφυλλίδης, Βασ. Π. Καπαδάκης, Εὐστρ. Γ. Εὐθυδουλίδης, Δημ. Βορινός, Δ. Ἐλευθεριάδης, Εὐστρ. Χ' Ἀνδρέου, Θ. Παπαθωμᾶς, Κυρ. Λιερίδης, Ἰ. Τσέρνος, Ἀθ. Χ' Χαραλάμπος, Βασ. Πικαδόπουλος, Ν. Χ' Φωτιάδης, Δ. Κ. Βλαβάνης, Κ. Τσακίρης.

Οἱ ἐν Ἀρτάκῃ. — Σ. Σωτηριάδης (διευθυντὴς Σχολῶν), Ν. Σοφοκλέους (τουρκοδιδάσκαλος), Παν. Παπαζώτης, Ἀλέξ. Μ. Παθέρης.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. *Δ. Μουζᾶ*. — Δ. Μουζᾶς, Ε. Α. Βοζάνας, Σ. Γεωργαλᾶς, Γ. Σκαρλάτος, Α. Γρηγορέλιας, Π. Ποπόκας, Μ. Α. Παθέρης, Ἰ. Λύκας, Ν. Σανίδας, Δ. Προῦσχης, Ἐρωτοκρ. Φάκας (Σκουπιά).

Οἱ ἐν Βαθύ (Σάμος). — Ἑλένη Σθερώνου σφμ. 5.

Οἱ ἐν Βογίτζ-κιοϊ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ Αἰδ.σ. κ. **Κ. Δ. Παπαδοπούλου** — Αἰδ.σ. Καλλ. Δ. Παπαδόπουλος, Ἀγγ. Σ. Καρυδᾶς, Δ. Παντελῆς, Ἀρ. Ἀρχιπατῆ, Δ. Ἀρβανιτάκης, Ἰορδ. Σωτηρόπουλος, Ἰ. Κωνσταντινίδης, Χρ. Α. Καραδαγγλῆς, Ἀσημ. Κονδυλάκης (Ἀρναούτσια), Χρ. Πανταζῆς.

Οἱ ἐν Βουρλά (Σμύρνη). — Τῇ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ Πρωτοσυγκέλου κ. **Κυρ. Φύλλα** Πρωτ. Κ. Φύλλας, Οἰκονόμος Ἰ. Χτούρης, Χριστόδουλος Κατηχητής, Γ. Μάνωλης (Ιερεύς), Ἱεροδ. Ἐμμανουήλ, Ἰ. Παναγιωτίδης (Ιεροκῆρυξ), Δ. Χημουδόπουλος (διευθυντής Σχολῶν) Ἀθ. Βατίδου (διευθύντρια), Ν. Βαρκάτζος, Ν. Κοζάνας (πρωτοψάλτης), Σύγκελος Ἀνθ. Οὐζοῦν Γιάννης, Δ. Βαρκάτζος (διδάσκαλος), Στ. Βακιρτζῆς (ἐμπόρος), Π. Μόρτογλου (ἐμπόρος).

Οἱ ἐν Γαλλίμῃ (Μαρμαράς). — Τῇ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. **Στεφ. Ν. Χρυσάφοπούλου** ἱατροῦ. Στ. Ν. Χρυσάφοπουλος, Σκελλέτριος Εὐατράτιος, Νικόλαος (Ιερεύς), Γ. Φουντουκάκης, Ἀρ. Καραπίτσος, Στ. Κ. Βαλάσης, Κ. Παναγῆς (ἀρχιεπίσκοπος), Γρ. Βουτσᾶς, Π. Φωτίου, Χρ. Σοφιανῆς, Ἀπ. Χρονίδης, Βασ. Χριστοδούλου, Π. Χαρχλάμπους, Δ. Γρηγορίου, Μαρτίνος Παπαῖ, Ἀθ. Βουτσᾶς, Χρ. Ἰωάννου, Ἀρ. Χ' Στυλιανῆς, Ἀδαμ. Εὐατράτιου, Κλ. Σάββα.

Οἱ ἐν Γαλιῇ Ἰοβιλικίῳ (Προῦσα). — Τῇ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. Ἀρ. **Καλπάκη** Ἀρ. Καλπάκης, Αἰδ.σ. Χ' Παπᾶ Νεόφυτος, Ματθ. Σοφοκλέους Εὐστρ. Τρόφωνος, Διογ. Εὐθυμίου, Σ. Α. Τρουμπισῆ, Χρ. Εὐατράτιου, Ἀν. Δ. Τσακίρης, Ἰ. Β. Λουλοῦδης, Ζαφ. Ι. Χ' Ἀποστόλου.

Οἱ ἐν Λαοδανελλίῳ. — ὁ ἅγιος Λαοδανελλίῳν Εἰρηναῖος σφμ. 2. Μαν. Παπαδόπουλος, Ἰωάννης Τσατάλας.

Οἱ ἐν Δεμιρ-θεσίῳ. (Προῦσα). — Τῇ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ Αἰδ. Ἀγιστοῦ. Ἀγ. Ἀριστίδουλος (Ιερεύς), Ἱερ. Λυγερινός, Ἀλέξ. Ρεντζιπέρης Ἀν. Π. Κουρουντᾶς, Γ. Α. Κοσμίδης, Γ. Α. Κριωνῆς, Νικ. Δεμερτζῆς, Ἀν. Χ' Ἀθανασίου, Δ. Κ. Τζαβούρης, Κλ. Ν. Δαναῖτογλους. Π. Τζιβάνης, Κ. Ν. Κισάκης, Γ. Κ. Χρηστοῦδης, Χρ. Συγγιάννης, Ἀρ. Ν. Ρεντζιπέρης, Δ. Χ' Θεοδώρου, Χρυσ. Κώστα, Εὐλ. Χ' Ἰωάννου, Α. Κ. Εὐγενίδης, Παν. Θεοδουλίδης, Ἀθ. Παχιωτοῦρης, Β. Μήλιος, Κ. Ἰλιαντζῆς, Δ. Γ. Δεμιρτζῆς, Γ. Μαρδόλης, Γ. Χ' Καραμπιγίτης, Νικ. Χ. Μπικτιτζῆς, Εὐστρ. Χ' Ἠλίας.

Οἱ ἐν Διδυμότειχῳ. — ὁ ἅγιος Διδυμοτείχου Φιλᾶρετος.

Οἱ ἐν Ἐλιγμοῖς (Προῦσα). — Τῇ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ Αἰδ.σ. κ. **Δωρ. Παπαδοπούλου**. Αἰδ.σ. Δωρ. Παπαδόπουλος, Γ. Γούλας, Δ. Χαρχαμπίδης, Χρ. Μασουλίδης, Ἀθ. Κωνσταντίνου, Δ. Παναγίδης, Κ. Κουκούτσας, Α. Δ. Κόκκινος, Ἰ. Μοσχόνης, Γ. Ρούσος, Γ. Κουγτούρης, Γ. Μεθασπουλάς. Ἰ. Ν. Μαυρίδης, Χ. Γεωργίου, Εὐστρ. Κουκούτσας, Σοφ. Πουλίδης, Χ' Βασ. Μαυρεοῦδης, Φ. Πορτοκάλης, Ἀθ. Χαρχαμπίδης, Π. Γεωργιάδης, Βλ. Μελετιδῆς, Θ. Κορδάλις, Ἀρ. Ἀποστόλου, Γ. Καρυδάκης, Ἀ. Ἀσιμιάδης, Ἀθ. Φελαχίδης, Ἰππ. Γεωργίου, Ἀν. Ψαλίδης, Β. Παναγίδης, Γ. Ἰερέλης, Α. Γρίβας, Ἀν. Κ. Πιτζώνης, Τηλ. Δέτσος, Γ. Γλύκατζῆς, Π. Ψωμάς, Ραφαήλ.

Οἱ ἐν Ἐξαδέτερω. — Χρῆστος Θ. Αἰμβεριάδης σφμ. 3, Ἀλέξ. Τσολακίδης σφμ. 2, Σταμ. Ἀνδρεάδης.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. Ἀλέξ. Ἰ. **Δαζαρίδου**. — Ἀλ. Ἰ. Δαζαρίδης, Εὐρ. Δ. Ἀποστόλου, Στ. Ν. Δημητριάδης, Κ. Σουργιολτζῆς, Στ. Μουράκης,

Β. Ν. Καρκασιλάκης, Ἀν. Δ. Παπαδόπουλος, Ἀχ. Π. Κοντιδής, Χουρμ. Ζα-
φειρόπουλος, Ἀντ. Χ. Κωνσταντινίδης, Εὐστ. Δημητρίου, Ἀθ. Ἀδαμαντίου,
Ἀπ. Καρχαριώλης, Διμθ. Ζαφειρίου, Στ. Σ. Λαζάρης, Κ. Ν. Βαλαχόνης,
Χρ. Θεοδώρου, Ἰωάντ. Κριωνῆς, Σαρ. Δημητρίου, Ἀθ. Παναγιώτου Γ. Κόλ-
κος, Πρόδρ. Δημητρίου, Δημ. Καλλιχρίδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. **Θδ. Ν. Ἀλεξανδρίδου**. — Ὁδ. Ν. Ἀλεξανδρίδης,
Ν. Χ' Ἀναγνώστου, Ι. Π. Χαλιώρα, Δημ. Ρεδάκης, Στ. Σ. Λαζου, Χρ. Σ. Γε-
μεντζόπουλος, Ἀν. Γ. Γεμεντζόπουλος (ιατρίς), Ἀσ. Α. Πολυκίδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. **Θεοδ. Θ. Τσακίρογλου**. — Α. Ν. Τέλιος, Ἀν.
Ἰωαννίδης (καφετζής), Π. Σ. Πουρουτζής, Α. Χ' Γεωργής, Ν. Π. Κανονίς
Πελεδά, Ι. Δ. Πασχαλίδης, Θ. Σ. Πουρουκτοῆς, Ι. Α. Μαρτινόπουλος, Σ. Χ'
Ἀναγνώστου, Ἀπ. Φ. Πρωτίδης.

Οἱ ἐν Ἐπιθόταις. — Δημήτριος Ἀντωνίου Καστανιώτης σόμ. 10.

Οἱ ἐν Ἰμβρῳ. — Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. **Ἰωάν. Παπαδιαμαντῆ**. —
Ἀγ. Θεολόγος: Γ. Βουλγαρέλης, Νικ. Α. Σακελάτος, Ἀθ. Κουκουζής, Ἀλκ.
Β. Σαπανόπουλος, Γιανθ. Ι. Παπαδιαμαντῆς, Π. Γ. Σγουρουμῆς, Ἀχ. Γεδεών,
Π. Βασιλειάδης, Ν. Δαζαρίδης, Βασ. Κιγκινάτος, Π. Κιγκινάτος, Κάσιτροι:
Ἀθ. Γρηγοριάδης, Ἀργύριος: Δ. Ἀναστασιάδης, Ν. Παπαλάμπου, Παναγία:
Φυλ. Βασιλειάδης, Φ. Μελιχρῆς.

Οἱ ἐν Καθῆ-κιοῖ (Μέτραι). — Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. **Θεοδ. Θ. Τσα-
κίρογλου**. — Θ. Θ. Τσακίρογλου, Σ. Βασιλείου, Ἀρ. Ἀθηνασίου, Πολ. Δημη-
τρίου, Στ. Γεωργίου, Ἀθ. Σ. Δικραντόπουλος, Ἀλ. Βενέτου (Καστανιώτης).

Οἱ ἐν Καλλικρατείᾳ. — Ἀδελφοὶ Ἐμμικνουῆλ σόμ. 2, Βασ. Βασιλειά-
δης σόμ. 2.

Οἱ ἐν Καλολίμνῳ. — Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. **Κ. Βενετίδου**. — Παπᾶ
Φώτιος, Παπᾶ Κωνσταντίνος, Κ. Γενετίδης, Φ. Θ. Μίγκου, Ι. Ἀδάμ, Ι. Μί-
τρου, Ἀθ. Ι. Φιλίππου, Χρ. Θεοφίλου, Θωμ. Γεωργίου, Στ. Α. Παντεπώλης,
Εὐάγγ. Παπαδέας, Στ. Παπαδέας, Διμθ. Α. Μαρνέλης, Φώτ. Πλοίσταρχος, Μεν.
Ζαφειρόπουλος, Εὐάγγ. Ι. Πλοίσταρχος, Ἀννα Γ. Ἀριστοτελείδου, Δ. Χ' Ἰορ.
δάνου, Βασ. Κρήτης, Μερ. Χ' Κωνσταντίνου.

Οἱ ἐν Καρατζάκιοῖ. — Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. **Εὐάγγ. Σταματίου**. —
Εὐάγγ. Σταματίου, Γ. Ἀναστασιάδης, Νικ. Κωνσταντίνου, Ἀθ. Χαρίτωνος,
Σ. Τριανταφυλλίδης, Ι. Χρήστου, Γ. Νικολάου, Θεολ. Ἀποστόλου, Δ. Ἀθηνά-
σιου, Ἀθ. Ι. Ἀρχιπατζής, Γ. Ν. Νίκογλου, Θ. Δ. Ἀντωνιάδου, Εὐστ.
Παπᾶ Ἰωάννου, Κ. Ἀναστασίου, Ἀριστ. Νικολάου, Φ. Κ. Καλιόρογλου, Μορφ.
Χ' Νικολάου, Ἀθ. Α. Φόρογλου, Εἰστρ. Δημητρίου, Βασ. Ἀναστασίου, Νικ.
Δημητρίου, Στ. Π. Γάκης, Κ. Π. Νασάκης, Μ. Χ' Νικολάου, Ἐμμ. Κων-
σταντινίδης, Δημ. Παπαθεοδώρου, Δημθ. Ρεδάκη (Καστανιώτης), Παν. Β.
Μπαγιάζης (Χιλή), Π. Τσαπάνης (Χιλή).

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. **Β. Μ. Βασιλειάδου**. — Β. Μ. Βασιλειάδης, Ι. Π.
Ἀγγελίδης, Λάμπρ. Ἰωάννου, Ἐλ. Χρήστου, Ἀγγ. Μ. Βασιλειάδου.

Οἱ ἐν Κασαμπᾷ, (Σιμόνη). — Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. **Ι. Α. Βορο-
πούλου** (διευθυντοῦ τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς). — Ι. Α. Βορόπουλος, Στ. Δ. Ἰωαν-
νίδης, Δ. Γ. Παναγιώτης, Δ. Τσικροχᾶ (διευθύντρια), Καλλ. Ι. Ἀνδρέου, Δ. Χρι-
στοφορίδου, Εὐάγγ. Νικολαΐδου, Β. Σουλιάδου, Θεοφ. Πετουριάνος (Ἀρχιερα-

τικός ἐπίτροπος), Σωφρ. Γιαλουσάκης (ιεροδιάκονος), Παν. Τζινεστάκης, Κ. Καραποστειτάκης, Μ. Κυριακόπουλος (ιατρός), Κ. Βιλαχόπουλος (καπνέμπορος), Σαβ. Παναγιωτάκης, Κ. Π. Σπαρχαντόπουλος. Οἱ μικροὶ: Ι. Σιδεράτος, Ι. Παπᾶ Σταύρου, Ἀλ. Τσακίρης.

Οἱ ἐν Καϊστανεαίῃς. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Χρ. Δ. Βασιλοπούλου. — Δ. Βασιλόπουλος, Χρ. Δ. Βασιλόπουλος, Ι. Α. Βασιλόπουλος, Πανᾶ Σταύρος (προϊστάμ. τῆς Κοινότη.), Π. Ι. Τσακχλάκης, Φ. Ι. Τσακχλάκης, Κ. Λιμπερίου, Β. Θάνογλους, Μ. Βίνιος, Σ. Βασιλόπουλος, Γιαν. Χρυσογόνῃ, Β. Σ. Βασιλόπουλος, Ἀθ. Νικολάου, Γ. Ν. Γιοθάνογλους, Δοξ. Δ. Ριγιτζόπουλος, Κ. Ζαφειρίου, Γ. Ζαφειρίου, Χουρμ. Α. Μιχαηλίδης, Ἀδ. Κ. Τσακούσης, Στ. Γεωργιάδης, Φ. Ἰωαννίδης, Γρ. Νικολάου (κουντουράς), Ἀσ. Κανδυλῆς, Στ. Γ. Μαρίνογλου, Γεώργ. Ἀργυρός (βιδιάσκκλος), Γ. Β. Σιδεράς, Γαβρ. Α. Ἀντωνιάδης, Βαλ. Α. Ἀντωνιάδης, Γ. Α. Βλαχόπουλος, Γιάνκος Τσερτσής, Εὐθ. Γ. Ἀσημακόπουλος, Δημ. Ἀν. Χουρμουζιάδης, Ἀνθιμ. Θεοδώρου, Ν. Α. Μαρίνογλους, Γ. Α. Ἀναγνωστίδης, Γ. Ἀναστασίου, Ἐπαμ. Κ. Χουρμουζιάδης, Μιλτ. Ἀναγνωστου, Γ. Στυλιανῆ, Κωνστ. Ἀποστίλου, Πολύκ. Ἰωάννου, Ἱερομόναχος Μακάριος.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τῆς Δοξ. Ἑλένης Δ. Βασιλοπούλου. — Ἑλ. Δ. Βασιλοπούλου, Ἐρ. Δ. Βασιλοπούλου, Εὐθ. Α. Ἀναγνωστίδου, Σουλτ. Π. Τσακχλάκη, Εὐθ. Α. Ἀναγνωστίδου, Ἑλ. Α. Ἀναγνωστίδου, Αἰκ. Θ. Κάλφα, Ἀλ. Σ. Βασιλοπούλου, Εὐθ. Δ. Δημοσθένους, Ἑλ. Β. Θάνογλου, Φώτ. Δ. Ἀντωνιάδου.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Β. Δ. Βασιλοπούλου. — Β. Δ. Βασιλόπουλος, Διμβ. Κ. Διμβεριάδης, Χρ. Π. Τσακχλάκης, Δημ. Σ. Ἀρθαντιόπουλος, Ἀν. Γ. Ἀναστασιόδης, Θ. Ν. Νικολαΐδης, Στ. Δ. Ἀντωνιάδης, Ἀδ. Γ. Γιοθαλῆς, Ἀντ. Κ. Βλαχόπουλος.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Δημοσθ. Δ. Χουρμουζιάδου. — Ἑλ. Α. Χουρμουζιάδου, Ν. Β. Θάνογλους, Ἰωάν. Θ. Θάνογλους, Ἐλευθ. Εὐθυρίου, Π. Χ. Χ΄ Θεοχαρίδης.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Χρ. Ἀναγνωστίδου. — Ι. Χρ. Καζέπης, Δ. Ν. Δημητριάδης, Μ. Χρήστου.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Λεωνίδα Ἀδαμαντίου. — Παναγ. Γ. Σταυρίδου, Ἰκπ. Α. Συγόπουλος (Καλλιγράταια), Ν. Κ. Πετρίδης.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Κ. Α. Διδύμου. — Κ. Δ. Δίδυμος, Ἀθ. Ν. Γιοθάνογλους, Γεώργ. Δεονταρῆς, Κωνστ. Κάλφας, Ἀρ. Ἀδάμ, Στ. Χ. Βίνιος.

Οἱ ἐν Κερμενίῳ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Μιχ. Α. Κεκελέκη. — Δημ. Γ. Μπέσκας, Στ. Γ. Καλφόπουλος, Βλ. Ἀθ. Ζαφειρῆς, Νικ. Κωνσταντίνου, Θεμ. Σ. Μπάρμπας, Ἀδ. Χριστοφίλου, Φ. Κ. Μέτσκας, Στ. Γ. Κισόρτογλους, Ἀδ. Α. Δαδουλίδης, Στ. Δ. Βακχλόπουλος, Δοξ. Ἰωάννου, Ι. Ἀθανασίου.

Οἱ ἐν Κεσόμνῃ. — Γεώργ. Βουλκίδης, Ν. Α. Δαρμασκηνίδης, Ἀθ. Κ. Μαυεώτης, Δελων. Ἀναστασίου, Γ. Κ. Κερασώτης.

Οἱ ἐν Κίῳ. — Κ. Χ. Ἀνθοπούλος φαρμακοποιὸς σόμ. δ.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Δ. Α. Γαρυφαλλίδου, φαρμακοποιῶ. — Παπᾶ Γεώργιος, Μ. Α. Γαρυφαλίδου, Σμ. Β. Κουσκούκη, Κλ. Κεραμέ (Καϊμακάλ-βέτ), Γ. Κουζούνης, Β. Μαυρομάτης (ιατρός), Δ. Πινάτσας, Θ. Γαβριηλίδης (ιατρός), Π. Γιασεμίδης (ὀδοντοίατρός), Γιοβ. Σταμπούλογλου, Κωνστ. Δανάς, Δημ. Κανακέρης (φαρμακοποιός), Ἀντ. Μυλωνᾶς (ὕποδμηκτοποιός), Ἀλ. Πετρο-

τσάκος, Γ. Γαϊτάνος, Δημ. Παντατζίδης, Ν. Ι. Μέλιος, Φ. Β. Ἀρμάκος, Ἀν. Π. Δανιήλ, Γ. Κ. Πινάτογης, Γ. Ἰππ. Προπαλλίδης, Ν. Στεφανίδης, Ἀπ. Ἀρ. Παλληκαράς, Περ. Βιτάλης (ιατρός).

Οἱ ἐν Κυθωνίαις. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τῶν κ. κ. Δ. Πέππα καὶ Γ. Τούμπα, διευθυντῶν τοῦ «Κήρυκος» τῶν Κυθωνιῶν. — Ἡ ἐφημερίς «Κήρυξ», Κίμων Χάσιος, Κ. Δ. Σπανέλλης, Α. Δ. Κουβαράς, (Μεσσηνία), Εὐσ. Ἀθ. Καλδῆς, Βασ. Δ. Κερετζῆς, Στ. Σ. Χιωτόπουλος, Ἰ. Καμαμπλιάς, Ἀλ. Πιλλίλης, Κ. Περγαμηνέλλης, Ἀθ. Χρ. Νικολαΐδης.

Οἱ ἐν Λαζάρκιοι. — Κωστάκης Νικολάου.

Οἱ ἐν Μαδύτῳ. — Ἐλ. Κωνσταντινίδου, διευθύντρια τοῦ Παρθενιαγωγείου σόματα δ.

Οἱ ἐν Μαλγάροις. — Ἀρχιμανδρίτης Νικόλαος; Ἰωάννης Θεοδοσίου.

Οἱ ἐν Μαυμαρῷ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Κ. Καζλαρῆ. — Κ. Καζλαρῆς, Ἀναστ. Ζαφειρίου, Π. Κ. Νάκος, Δ. Σιῶμος (ιατρός), Ἰ. Κυπαριστιάδης, Ἀθ. Κ. Νάκου (ἡπείρος).

Οἱ ἐν Μερτζιφόρῳ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ Ἑλλ. Σύλλογου ὁ Πόντος. — Ἑλλ. Σύλλογος ὁ «Πόντος», Ἑλλήν. Σύλλογος ὁ «Ἑσπερος», Δημ. Μουμτζίδης (Τραπεζοῦς), Κ. Χουρμουζιάδης (Πετροχώριον), Ἀ. Δελιχόρης (Κερασοῦς), Π. Κακουλίδης (Κερασσοῦς), Κ. Κουζουτζάκογλου (Ἀλατζάμ), Ἐρατῶ Ἰωακειμίδου (Ἀλατζάμ), Γ. Ἀρσλάνογλου (Πάφρα), Ἐλευθ. Χρυσόπουλος (Κασσιόπη), Ἀθ. Ἰωάννου (Μαρσοβάν), Σ. Σιδηρέπουλος (Σοχεύρ, Ρωσία), Χαρ. Τζολακίδου (Κων/πολις), Αἰκ. Χρυσόχοϊδου (Ἀμισός), Δέσπ. Σεφέρογλου (Ἀμισός).

Οἱ ἐν Μέτρωις. — Στ. Σπυρόπουλος, Μιχ. Τραχορόπουλος, Ὁδ. Δημητριάδης, Ἀπ. Βαλασιάδης (ιατρός), Ἀντ. Κασσιπιδης, Παναγ. Ἰωάννου, Ἀρ. Βασιλειάδης.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Ἀ. Ἰ. Ἀσημακίδου. — Ἀ. Ἰ. Ἀσημακίδης, Κ. Ἀ. Τσορμπατζίδης, Σ. Π. Νικολαΐδης, Γ. Α. Κοκκίνογλου, Ν. Ἀθ. Κονδουράς, Π. Γ. Πετρίδης, Δέσποινα Χρυσόγονου, Γ. Κωνσταντίνου, Καλλ. Ν. Δημητριάδου, Ἀσπ. Ἐμμ. Παπαδοπούλου, Δ. Γ. Βακάλης, Ἀν. Ἰ. Γεωργιάδης, Σ. Α. Βασιλειάδης, Ἀπ. Τζαρδόπουλος (Τσαδῷ).

Οἱ ἐν Μυδεΐᾳ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Π. Η. Μιχαηλίδου, διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς. — Π. Η. Μιχαηλίδης, Ἐμμ. Καλοθετίδης, Θ. Κ. Παπαδόπουλος, Ἀθ. Ε. Ἀθανασιάδης.

Οἱ ἐν Μιχαλιτσίῳ. — Ν. Βλαχόπουλος (ιατρός) σόμ. δ, Ἰ. Οἰκονομίδης (φαρμακοποιός) σόμ. δ, Κ. Θεοδορίδης σόμ. δ, Ν. Δανιηλίδης.

Οἱ ἐν Μουδανίοις. — Ὁ Ἀρχιερ. ἐπίτροπος Γ. Σακελλαρίδης, Ἀ. Τσακάλογλου, Ἀλ. Κούρδογλου, Στεφ. Μεσσηγιαννίδης, Ἰ. Καλεμκερῆς, Π. Βερέττας, Ἀ. Μιχαηλίδης, Δ. Γ. Βοτίκας, Κ. Μελαχρινός, Εὐρ. Παπαδόπουλος, Θ. Κόντζαλης, Ν. Σ. Ἀβρααμίδης, Ἀ. Ἀβρααμίδης, Κ. Βιγγόπουλος, Ἰωάνν. Φαρμακοποιός, Ἀλ. Δ. Γαϊτάνος, Παντ. Θ. Ἰντζές, Θ. Ι. Λαγόπουλος, Γ. Δ. Γαϊτάνος, Ι. Χρηστίδης, Δημ. Γεωργιάδης, Π. Βαφόπουλος, Γ. Παπαδόπουλος (διδάσκαλος), Β. Διαμαντόπουλος, Θ. Μαντάλακας, Θ. Κ. Βαχάρης, Ἀν. Ζούγρας, Ζαφ. Η. Ζαφειρίου, Κ. Ν. Μιχαηλίδης, Ἀγγ. Βορδώνης, Σ. Δ. Γαϊτάνος, Θ. Νικολαΐδης, Κ. Ε. Κωνσταντινίδης, Α. Γ. Ναφελούδης, Π. Πα-

πάξογλους, Κ. Συμεωνίδης, Δάξ. Π. Γεωργιάδης, Σοφ. Θ. Γαϊτάνου, 'Αν. Κί-
πριολη, Κατ. Μερτζανίδου, 'Ολγα Δερβιχανιά.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. **Κ. Πολυτιάδου**. — Κ. Πολυτιάδης, Χ. 'Αποστόλου,
Β. Λεμονίδης, Α. Κ. Πιτσούρης, Ν. Κ. Μοσχογιαννίδης, Δ. Π. Κύπριολης, Θ.
Θεοχαρίδης.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. **Αθ. Δ. Χ' Σπύρου**. — 'Αθ. Δ. Χ' Σπύρου. 'Αρ.
Β. Συμεωνίδης, 'Αρ. Καπόκας, Χ' Παν. Κιτσόπουλος, Παντ. Α. Κουριώτης,
'Αντ. Κ. Γιαννάρευ, Χ. Γ'. Δαναρῆς, 'Αχ. Ριζόπουλος 'Ι. Α. Τερμεκίης, Βισ.
Καρχιανόγλου.

Οἱ ἐν Μυριοφύτῳ. 'Ο Πρωτοεργκαλλος Χρυσόστομος, Γρ. Λιχμαντί-
δης (φαρμακοποιός), Π. Παππίδης, Κ. 'Αναγνωστοπουλος, 'Ελένη Γαλινα-
έου, 'Αρχιμειδρίτης Χρύσανθος.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. **Σ. Γεωργιάδου**. — Σ. Γεωργιάδης, Α. Α.
Γεωργιάδης.

Οἱ ἐν Μυδοκόλῳ (Προῦσα). Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ Αἰδου. κ. κ. **Κί, Θ.**
Τσακιρίδου καὶ **'Αθ. Θ. Κερεμιτσῆ**. Αἰδου. Κλ. Θ. Τσακιρίδης, 'Αθ. Θ. Κε-
ρεμιτσῆς, 'Επ. Θείος (διευθυντῆς Σχολῶν), Κ. Μουτάρης, Δ. Ι. Μουράτογλους,
Δ. Γ. Τσακιρίδης, 'Αθ. Γεωργιάδης, Γ. Θ. Τσακιρίδης, Γ. 'Ιλκντζόγλους, Π.
Ι. Κουφανίδης, 'Αθ. Δ. Ηιστικοῦδης, Νικ. Χρ. Χ' 'Αντώνης, 'Ι. Γ'. Παπαδό-
πουλος, Φ. Ν. 'Αντωνιάδης, Χρ. Α. Ηιστικοῦδης, Νικ. 'Αθ. Παναγιωτίδης.

Οἱ ἐν Νεοχωρίῳ (Μέτραι). — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. **Γαληνοῦ Εὐθυ-**
μίου. — Παναχ. 'Αντωνίου, Δημ. Βασιλείου, Χρ. Δημητρίου, Α. Α. Μανούδης,
Γεώργ. Κανδηλάπτης, Χρηστ. Εὐθυμίου, 'Ανχστ. Χουρμουζίου ('Επιβάται).

Οἱ ἐν Νεοχωρίῳ (Προῦσα). Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ 'Ιερομ. κ. **Χρυσο-**
στόμου. — Χρ. 'Ιερομόναχος σάμ. 2. Γ. Β. Σταυρίδης, Σ. Κ. Εὐγενάκης, Ν.
Χρυσαφίδης, Ιππ. Π. Ψαρῆς, 'Αθ. Δ. Καρχέτσος, Σωτ. Κωνσταντινίδης, Γ.
Θ. Θεολογίδης, Π. Χρυσοδέργης, Στ. Κουμουτζῆς, Β. Σ. Στεφανίδης (Προῦσα).

Οἱ ἐν Οἰνόῳ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ Αἰδου. 'Αρχ. 'Επιτρό-
που κ. κ. **Χαρ. Στ. Παλίδου**. — Αἰδ. Χαρ. Π' Στ. Παλίδης, 'Ανδρ. Π. Ψαρῆς,
Νικ. Β. Τοροσιάδης, Δ. Π. Ξανθοπούλος, Στ. Δελιγιάννης, Κ. Ι. Τσακιρίδης.
Κ. Ι. Κουντουργιάννης, 'Αδελφοὶ Π. Πηλεΐδαι, Κυρ. Γ. Κατράνης, Δ. Κακου-
λίδης, Χρ. Δημητριάδης Δ. Η. Τσαπελίδης, Χρ. Ν. Συμβουλίδης.

Οἱ ἐν 'Οκλαλῇ (Μέτραι). — Χριστ. Στρυτῇ, Θρ. Α. Παπαδόπουλος, Γαλ.
Εὐθυμίου.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. **Λεονίδα 'Αδαμαντίου**. — Α. 'Αδαμαντίου,
'Απ. Α. Παπαδόπουλος, 'Ι. Γ. Δημητριάδης, Μ. Στυρίου, 'Απ. Ι. Μανδουλίδης,
'Αλ. 'Α. Παπαδόπουλος, Σ. Χριστοδούλου, 'Αρ. Π. Καλφόπουλος.

Οἱ ἐν Παλαῦριῳ (Προῦσα). — Χ. Πιχλιδάνης (διευθυντῆς τῆς Σχολῆς),
Α. Σταυρακούδης.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. **Νικ. Καραγιάννη**, ἱατροῦ. — Ν. Καραγιάννης,
Κ. Χασιάδης, Φ. 'Αποστολίδης, Συμ. Σοφοκλίδης, Γ. Σοφοκλίδης, Κ. Παπᾶ
Λεοντῆς, Δ. 'Αλιαγγέλου, 'Α. Χ' Εὐθυμίου, 'Αθ. Χ' Χρήστου.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. **Β. Τσακίρη**. — Β. Τσακίρης, 'Ι. Χ' 'Αναστα-
σίου, Παν. Πολυχρονιάδης, 'Αθ. Δ. Χρίστου, Δ. Παπαζογλου, Χ' Χρήστου.

(Κουρεύς), 'Ι. Βαλκαζάνης, Στρω. Κ. Χ' Θανκιάκης, Βασ. Χ' 'Αρστέ-
ρα, Στ. Τσακίρας, Κων. Τσαναλίδης, Φωτ. Βενέτης, Σωμ. Φέλλας

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. 'Ηρ. Σοφοκίλου. — 'Ηρ. Σοφοκίδης, Θ. Κη-
λιοντσῆς, Ιερεὺς, Χρ. Γεωργιανίδης, Ιερεὺς, 'Φ. Καραγιαννῆς, Δ. Γ' Κωνσταντι-
νίτης, 'Αν. Τσάρας, Κανάκης, ἄρτοποιός, 'Αλ. Σαργιαννῆς.

Οἱ ἐν Πανόρουφ. 'Ι. 'Ιωαννίδης σὺν 3, Εὐστρ. Τσακίρης, σὺν. 2

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Δ. Κορδογιάννη. — Δ. Κορδογιάννης, Ζαφ. Κρυ-
σταλλίδης, Λ. Δημητριάδης, ράπτης, 'Ι. Βαϊτόης, Θ. Τρ. Παπὰ Θεοφίλου,
Γ. Δελιγιάννης, Νικ. Αλεξίου, Μαν. 'Εκπαιδευτὸς, Πασ. Κανδυλάκης, Γ.
Σαβδαλῆς κουρεὺς, Θ. Π. Σωτήρογλου, 'Αντ. Κάλφας, 'Ιωάνν. Χρ. Κάλφας,
'Α. 'Ιωάννου (Κροστέλιον), 'Ηλ. Σιγρῆς Γαζιῆτης, Ν' Σταϊαννίδης.

Οἱ ἐν Παδοῖ-Λιμανίῳ. Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Κ. Καζλόρη
'Ι. Π. Μανιάτης, 'Ι. Ε. Καθρεπτόπουλος, Δ. Π. Μανίδης, Στρω. Παντοῦ

Οἱ ἐν Περάμῳ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Δ. Κορδογιάννη. — 'Ανγκ.
Εὐριπίδου, 'Αν. Α. Χιότης, Χαρ. Κετρώνης, Χρ. Βάρδας Σωκρ. 'Αγόρογλους.

Οἱ ἐν Περιούτῳ. — '†'Ο 'Αγ. Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως Φιλώτης
σὺν. 2, 'Αρχιμ. Γρηγόριος 'Αθηναιδὴς, Σπασ. 'Ανθρῆς Κοτξάρπικης, Πα-
πὰ Νέφυτος Μαυρομμάτης, Χρῆστος Χαρκάρπου, Δ. Α. Κάλφας, Κωνστ.
'Αντιστοίου Ζέρβος, Παρχάκης Δημητρίου, Α. Ν. Βεντούρας, Οἰκονόμος Νι-
κόλαος, Μιλτ. Γ' Παπὰ 'Αλεξάνδρης, Κων. Χαρακάρπου.

Οἱ ἐν Ποντοπριαζιῳ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Θεολόγ. Δ. Σουμε-
λίδου — Θ. Δ. Σουμελίδης, 'Ι. Σκαρπιακίδης, Σωμ. Δ. Αρσλάνογλου

Οἱ ἐν Προύτῳ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Κ. Φιλλάνδρου, διευθυντοῦ
τῶν Εὐγενιδίων — Κ. Φιλλάνδρος σὺν. 2, Γ' Ζέρβος σὺν. 2, Η. Δαλαμπίρας
σὺν. 2, 'Αν. Μανρίδης σὺν. 2.

Οἱ ἐν Ραιδεστίῳ. — '†'Ο 'Αγ. Πραχλαίτης καὶ Ραιδεστέου κ. Γρηγόριος σὺν.
2, δ. Νεφέλης τοῦ 'Ιωάννης.

Οἱ ἐν Ρυθίῳ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. 'Εμμ. Χρ. Λασκαρίδου. —
'Εμμ. Χρ. Λασκαρίδης, Χρ. Λασκαρίδης Θεοδ. Ξενίδης, 'Ελ. Γρηγορίου, Δ.
'Ι. Λασκαρίδης, 'Απ. Γαβριηλίδης (Κων/πολις), Φωτ. Ν. Αρακος (Ν. Υόρκη).

Οἱ ἐν Σαράντῳ 'Εκκλησιῳ. — Δ. Α. Παγιανδῆς, Κ. Κ. Χρηστίδης.
Σωτ. Κ. Σωτηριάδης, Δ. 'Ι. Κοντῆς, Γ' Ν. Φωτιάδης, Γ. Ι. Σαβδόπουλος.

Οἱ ἐν Σαφῳ. 'Ο 'Ιερομόναχος 'Αγαθαγγεῖλος ἐκ Κροστάνων, (Προ-
στάμενος τῆς Κοινότητος) σὺν. 3

Οἱ ἐν Σιγῇ. Σ. Σκουλίδης (διευθυντὴς ἄρρεναγωγείου) σὺν. 10.

Οἱ ἐν Σηλυβρίῳ. — Μ. Παπαδόπουλος, 'Αρ. Μιτάκος.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Σταμ. Λιβεριάδου, διευθυντοῦ τῶν Σχολῶν. —
Στ. Χ. Λιβεριάδης, Στ. Καζάκος (Γαμακοποιός), Ν. Γ. Παπαδόπουλος, Δ.
Γαβριηλίδης (διδάσκαλος), 'Αλ. Καψογλῶς, 'Ανθρ. Ζαφειρόπουλος, Χρ. Κα-
ραμπιράνης, Γ. Κριμτσῆς (διδάσκαλος), Η. Σ. 'Ανδρεϊάδης, Μ. 'Αγγελῆ, Μ.
Ε. Μανωλάκογλους, Χρ. Σ. Βαλλιάνος, Πολ. Β. Πολυχρονιάδης, 'Ι. 'Αθανασίου,
'Αθ. Μέτακογλους, 'Ανθ. 'Ι. Κριωνᾶ (Τσαδῶ).

Οἱ ἐν Σκοπῳ. Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ Πανσεβαστασιότητος Παπαῖ 'Ιωα-
κείμ Παπανδρέου — Πανσεβ. 'Ιωακείμ Παπανδρέου, Σ. Συμεωνίδης, Α.
Κ. Βαλιούλης, 'Ι. Μ. Τζιζδελλῆς, Δ. Α. Δουνάδης, 'Αλκ. Η. Β. Φειδάκης, Θ.

Α. Καργιαννίδης, Κ. Α. Χιτζή 'Ανέστης, 'Ελ. Ε. Χατζανέστης, Μ. Κα-
ταμπάς Ζαχ. Μ. Κωντούλης, Στ. Π. 'Ανστασιάζης, Η. Ν. Χινόπουλος,
Ζαχ. Α. Βαλιούλης, 'Αρ. Κωνσταντόπουλος, 'Αν. Κ. Γούναρης, Δ. Μιχαηλί-
δης, Μαργ. Κώστογλους, Βεργ. Δαδάκης, Θ. Βαρεϊάδης, 'Εμμ. Κιρκιμισής,
Γ. Φλώρας, Γ. Δ. Πατόγλου, Η. Δ. Τσιρόπουλος Δ. Ί. Τζήμητρος, Κ. Α.
Καρκινοτάνης, Χρ. 'Αθηνάσιου, 'Αθ. Ε. Σταυρόπουλος, Κ. 'Αν. Γιαγκάτσης,
Θ. Δ. Κακκάλης.

Οἱ ἐν Στέργῳ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Νικ. Δ. Νικολαΐδου. —
'Αρχιμ. 'Ιερώνυμος Τρομούζης, Νικ. Δ. Νικολαΐδης, Παπᾶ Κορνήλιος Βασι-
λείου, Παπᾶ Θεοδ. Ανάρις, Εὐρ. Παντόγλου, Σ. Α. Νικεαντίδης, Κ. Πρωτ.
Χ' Βασιλείου, Φ. Ν. Πανδελάκης, Πολ. Πασχάλης, Ί. Λασκαριδής, Παντ.
'Αλεξανδριδής, Ν. Κλεισιδής, Κ. Νικολάου, Βερν. Κωστή, Εὐστρ. Ζιχαρίου,
Σ. Ἰωαννίδης, 'Αρχ. 'Αδάμ.

Οἱ ἐν Στροφάντῳ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ Αἰδου. Σκελλ. κ. Παντε-
λεήμονος Μητακίδου. ἰδ. Σκελλᾶριος Παντελεήμων, Παπᾶ 'Αντ. Οἰκο-
νόμος, Θεόδ. (Ιερέυς), 'Ιεροδιάκονος Νικ. Γ. Βαρεϊδής, (διευθ. τοῦ 'Αρρενα-
γωγείου), Νικ. 'Αλ. Ματζάρογλους, Βασ. Γ. Καμπούρογλους, Θεωμ. Παπᾶ
Γεωργίου, Δημ. Σιτσιδής, Δημ. Πεχίδης, Στ. Α. Βεκίδης, Δ. Στογιάνο-
γλους, 'Αργ. Γ. Μηχαλέλης, Γ. Πατιδής (διδάσκ. ἱεροφάτης), Θεωμ. Μητα-
κίδης, Μηνᾶς Φωτίου, Θεωμ. Β. Χ' Σταυράκογλου, 'Ήρα 'Ανδρεάδου, 'Αν.
Η. Πέτρογλου, Δημ. Φωτίου, 'Αδ. Μαρτίδου, 'Αρ. Ί. Ράπτης, Νικ. Γ. Μυϊδής.

Οἱ ἐν Τεπετζικίῳ (Προβσι). — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ Αἰδου. Παπᾶ
Κωνστ. 'Αναστασοπόλου. — Παπᾶ Κωνστ. 'Ανστασιόπουλος, Κοινότης Τε-
πετζικίου, Συρ. Βαλακίου, Συρ. Ξανθόπουλος (φαρμακοποιός), Κωνστ. Μονο-
δασίλης ἐξ 'Απολλωνιάδος.

Οἱ ἐν Τριγλίᾳ. — Εὐγ. Κηλαφάτης σόμ. 10.

Οἱ ἐν Τσαδῷ. — Ν. Δημητρίου (Κατακλιώτης) σόμ. 10.

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Α. Γ. Λαζαριδου — 'Αν. Κριωνᾶς, Μ. 'Αθηνά-
σιου, ' ρ. Κριωνᾶς, 'Ανδρ. Δ. Μήλιογλους, 'Ανθ. Ί. Κριωνᾶς, 'Αθ. Γ. 'Απο-
στολίδης, 'Αθ. Δ. Κριωνᾶς.

Οἱ ἐν Τσιφλικίῳ (Μέτρη). — Δημ. Κωνσταντινίδης (διδάσκων)

Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Δημοκρετου Μ. Ροῦδου. 'Ο τοῦ ἀγίου Δέρ-
κων ἀρχ. ἐπίτροπος Σύγκελλος Πολ. Παυλίδης, Δημ. Μ. Ροῦδης, Μιχ. Χουρ-
μουζίου, 'Απ. Βασιλείου, 'Αν. Χρ. Κάλφης, Η. ρ. Μ. Τσακαλακίδης, Σουλτ.
'Οθωνος, Γ. Χρ. Παπαδόπουλος, Θ. Παπαδόπουλος, ' γ. 'Αποστόλου, Θεμ. Μι-
χαήλ, Κ. Γ. Τσιφτσής.

Οἱ ἐν Τσορολῷ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζει τοῦ κ. Μ. Δ. Κεκελέκη. — Μ. Δ.
Κεκελέκης, Α. Ν. Ταῦρος Βεργ. Α. Μωρσιδής, ' Θ. Γ. Βασιλειάδης, Βασ.
Β. Μπουρδής, Χαρ. Πρεδρόμου, Εὐδ. Κ. Παπακλίδης, Ί. Α. Ρεόντης, Ί. Α.
Χρηστίτσγλου, Γ. Δοξάκης, Παν. 'Αθανασίου (Μησινῆ).

Οἱ ἐν Φιλαδελφείᾳ (ἀλλ. Σελχέρ). — † 'Ο ἀγ. Φιλαδελφείας κ. κ. Χρυ-
σόστομος.

ΕΝ Τῷ ΕΞΩΤΕΡΙΚῳ

Οἱ ἐν Ἀγίῳ Ὄρει. — Ἱερὰ Μονὴ Ἱερόων σόμ. 7, Ἱερὰ Μονὴ Βατοπέδου σόμ. 8, Ἱερὰ Μονὴ Παντοκράτορος. Ἀρχιμ. Σπ. Φανός, Ἀθ. Προηγούμενος καὶ Πρωτ. Ἰωκχαὶμ ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Παντοκράτορος.

Οἱ ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ (Ἀμερικῇ). — Ἡ ἡμέρησις «Εἰρηνικός» (Eirenicos Greek publishing Company 427—429) σόμ. 10, Ἀθ. Ρελίος σ. 10.

Οἱ ἐν Βασιλικῷ. — Τῇ εὐγενεὶ φροντίζου τοῦ Ἀρχιμ. κ. Ἱεροθέου Ζωγραφοπούλου Βεζυνητοῦ — Ἀρχιμ. Ἱερ. Ζωγραφοπούλος, Παπᾶς Ἰ. Παγώνης, Σπ. Παύσης, Κ. Μπορέας, Γιάνν. Ι. Καρνούτσος, Γ. Δ. Καζερμίδης, Κυρ. Κ. Καρνούτση, Δ. Χρ. Δαμηλάπουλος, Ἰδελφοὶ Κ. καὶ Γ. Καρνούτσου, Μ. Φλαμάνος, Κ. Π. Καλογνωρόπουλος, Κ. Γ. Ἀθανασιάδης (Ἰ. Ἀγ. Στέφανος).

Οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ. — Ἀθ. Κωνσταντινίδης, ἰδρυτὴς καὶ διευθ. τῆς Ἑλλην. Ἑμπορ. καὶ Πρακτ. Σχολῆς σόμ. 10, Ἰ. Ἀθ. Κωνσταντινίδης σόμ. 6, Γ. Α. Νικολαΐδης ἐκ Καρπυζα-κιοῖ (Μέτραι) σόμ. 2.

Οἱ ἐν Λευκωσίᾳ (Κύπρος) Α. Ε. Ἀλωνεύτης, Κ. Θ. Στυρινίδης (διευθυντὴς τῆς «Ἐλευθερίας»).

Πολλῶν συνδρομητῶν παρελείφθησαν κατ' ἀνάγκην τὰ ὀνόματα, διότι αἱ ἀγγελίαι αὐτῶν ἔφθασαν ὅτε τὸ παρὸν τυπογραφικὸν φύλλον εἰτέθη ἤδη ὑπὸ τὰ πιεστήρια· πιστεύομεν διὰ τοῦτο ὅτι θὰ τύχωμεν τῆς συγγνώμης αὐτῶν.